

Nordisk samarbejde 2003

Beretning om Nordisk Ministerråds virksomhed

Nordisk samarbejde 2003

Beretning om Nordisk Ministerråds virksomhed

Nordisk samarbejde 2003

Beretning om Nordisk Ministerråds virksomhed

ANP 2004:765

© Nordisk Ministerråd, København 2004

ISBN 92-893-1059-6

Tryk: Scanprint as, Århus 2004

Omslag: Publikasjonsavdelingen NMR

Oplag: 1000

Trykt på miljøvenligt papir som opfylder kravene
i den nordiske miljøsvanemærkeordning.

Nordisk Ministerråd

Store Strandstræde 18

DK-1255 København K

Telefon (+45) 3396 0200

Telefax (+45) 3396 0202

Nordisk Råd

Store Strandstræde 18

DK-1255 København K

Telefon (+45) 3396 0400

Telefax (+45) 3311 1870

www.norden.org

Nordisk Ministerråd

blev oprettet i 1971 som samarbejdsorgan mellem de nordiske landes regeringer. Ministerrådet fremlægger forslag til Nordisk Råds sessioner, viderefører rådets rekommandationer, rapporter til Nordisk Råd om samarbejdets resultater og leder arbejdet inden for de forskellige emneområder. Samarbejdet koordineres af samarbejdsministrene, der er udpeget af det enkelte lands regering. Ministerrådet træder sammen i forskellige sammensætninger - afhængigt af hvilke spørgsmål, der skal behandles.

Nordisk Råd

blev oprettet i 1952 som et samarbejdsorgan mellem de folkevalgte forsamlinger og regeringer i Danmark, Island, Norge og Sverige. Finland indtrådte i 1955. Færøernes, Grønlands og Ålands delegationer indgår i henholdsvis Danmarks Riges og Finlands delegationer. Rådet består af 87 medlemmer. Nordisk Råd er initiativtagende og rådgivende og har kontrollerende opgaver i det nordiske samarbejde. Nordisk Råds organer er plenarforsamlingen, præsidiet og udvalgene.

Indholdsfortegnelse

Forord	6
Nordisk samarbeid 2003-04 En orientering om Nordisk Ministerråds virksomhet	7
Ministerrådsforslag og centrale initiativer i 2003 og 2004	25
Nordisk Ministerråds samlede virksomhed. Regnskab for år 2003	27
Institutionernes regnskaber 2003	39
Meddelelser til Nordisk Råd Rekommandationer, fremstillinger, ytringer	40
Oversigt over Nordisk Ministerråds aktiviteter 2003 på budgetpostniveau	135
Oversigt over udvalgte rapporter	270

Nordisk samarbejde 2003

Beretning om Nordisk Ministerråds virksomhed

Forord

I løpet av 2003 og første del av 2004 er det gjennomført en rekke konkrete tiltak for å fordype og utvikle det nordiske samarbeidet. I denne årsrapporten gis det en kort beskrivelse av de mest sentrale initiativ som er iverksatt innenfor de ulike fagområder.

På det overordnede nivå har det siste året vært preget av en nordisk dialog om internasjonale spørsmål. Dette gjelder blant annet det nordiske samarbeidet med henholdsvis Estland, Latvia og Litauen og på den annen side samarbeidet med Nord-vest Russland. Som en konsekvens av at de Baltiske land har blitt medlemmer av den europeiske union, vil også det nordiske samarbeidet med disse landene finne en annen form. Fra og med 1. januar 2005 blir de baltiske land fullverdige medlemmer av Nordisk Investeringsbank. En styrket kontakt med EU har også funnet sted gjennom samarbeidet om ”The Northern Dimension Action Plan 2004-2006”.

Arbeidet med å avvikle grensehinder i Norden har pågått med uforminsket styrke. I tillegg til å fokusere på borgenes grensehinder, vil det fra det fra og med høsten 2004 i større grad fokuseres på de grensehinder næringslivet opplever i sitt daglige virke.

Sentralt i året som har gått er også diskusjonene om etablering av et nordisk rom for forskning og innovasjon, herunder den forestående etableringen av NordForsk som et organ for nordisk forskningssamordning. Parallellt med dette, har det også på næringssiden blitt iverksatt tiltak som ytterligere styrker det nordiske innovasjonsarbeid. Fra og med januar 2004 har den nyetablerte organisasjonen Nordic InnovationsCenter vært et synlig bevis på en nysatsing for å fremme et innovativt og kunnskapsfokustert næringsliv i Norden.

Det er gjennomført en revisjon av den fellesnordisk strategi for bæredyktig utvikling, og strategien er nå utvidet til å omfatte den sosiale og økonomiske dimensjon. Innenfor kulturområdet er det tatt initiativ til en gjennomgang og analyse av det nordiske kultursamarbeidets støtteordninger for å sikre en mer hensiktsmessig struktur.

Hyppige konsultasjoner mellom Ministerrådet og Nordisk Råd er et viktig ledd i samarbeidet og dialogen de to rådene i mellom. Dette gjelder i forhold til budsjettdialogen, men også i forhold til nye politiske initiativ. For å gjøre årsrapporteringen fyldestgjørende, men samtidig overskuelig, er det tatt med en kort omtale av de ulike fagområder og om tverrgående temaer. Dessuten opplyses for hver enkelt budsjettpost om formål, prioriteringer og resultater. Ministerrådsforslag og lignende initiativer, alle Nordisk Råds rekommandasjoner og Ministerrådets svar på disse, gjengis.

København, oktober 2004

Per Unckel

Generalsekretær

Nordisk samarbeid 2003-04

En orientering om Nordisk Ministerråds virksomhet

Islandsk formannskap

Island innehar i 2004 formannskapet i det nordiske regjeringssamarbeidet. Gjennom formannskapets program "Nordens ressurser" fremgår prioriteringer for det nordiske samarbeidet i denne perioden.

Formannskapet har tre hovedtemaer – demokrati, kultur og natur – og de flettes sammen på forskjellig måte. I begrepet ressurser ligger samfunnsorden, sosiale forhold, kulturarv og naturressurser. Den viktigste ressursen er likevel nordboerne selv, og formannskapets overordnede mål er å utbygge og utnytte de menneskelige ressursene, for derigjennom å styrke Nordens internasjonale konkurranseevne. Dette kommer særlig til uttrykk innenfor forsknings- og utdanningsområdet der det er tatt skritt for å etablere et nytt organ for samordning av nordisk forskning. På kulturområdet er det blant annet iverksatt en gjennomgang av handlingsplanen "Nordisk kultursamarbeid ved årtusenskifte – en strategisk redegjørelse.

I sin formannsskapsperiode har Island iverksatt en rekke initiativ innenfor ulike områder. Dette vil reflekteres i omtalene av de enkelte fagområder i dette kapittel. Av mer overordnede initiativ kan nevnes fokus på Vest-Norden og utvikling av en ny politikk i samarbeid med våre naboer i vest. Demokrati har videre en sentral plass i formannskapsprogrammet og dette nedfeller seg blant annet i etablering av et Demokratiutvalg sammensatt av representanter fra de nordiske land og de selvstyrende områder. Utvalget er nedsatt av de nordiske samarbeidsministre.

Det nordiske samarbeidet med de Baltiske land og Nord-vest Russland har nylig gjennomgått en evaluering som danner grunnlag for utarbeidelse av nye retningslinjer for samarbeidet med disse landene. I de nye retningslinjene legges det grunnlag for et annet og dypere samarbeid med Baltikum enn det mer bistandspregede samarbeidet som har pågått til nå. Når det gjelder samarbeidet med Nord-vest Russland, er ambisjonen å øke innsatsen finansielt. Det vil som en oppfølging av dette nøye prøves på hvilken måte de begrensede ressurser skal anvendes for å gjøre størst nytte.

Dette arbeidet har skjedd som fortsettelse på utviklingen av Nordisk ministerråds relasjoner med omverden.

I 2003 drøftede Samarbejdsministrene under flere møder, hvorledes Nordisk Ministerråds politik i forhold til omverdenen skal legges til rette fremover – ikke mindst på baggrund af EU's udvidelse i maj 2004. En grundlæggende afklaring af de politiske retningslinjer blev udmøntet i "Det Internationale Norden – nordiske samarbejde i europæiske ramme". Dokumentet blev tiltrådt af Samarbejdsministrene den 5. september 2003 og skal være vejledende for den successive udvikling af Nordisk Ministerråds virksomhed. Det skal fremhæves, at ministrenes retningslinjer fokuserer såvel på det indre nordiske samarbejde som dets globale/europæiske placering og samvirke med EU, med de baltiske lande, med Rusland, med Nordens vestlige naboer samt med andre internationale samarbejds-organisationer.

Fjernelse af grænsehindringer i Norden.

Den tidligere danske statsminister Poul Schlüter blev i 2003 udpeget som særlig repræsentant (i løpet av 2004 for formannskapet, deretter for samarbeidsministrene) i arbeidet med fjernelse af grænsehindringer i Norden. Den særlige repræsentants afgav i forbindelse med Nordiske Råds session i oktober 2003 en første redegørelse af arbeidet med fjernelse af grænsehindringer i Norden. Udgangspunktet for den særlige repræsentants arbejde har været konkrete eksempler borgerrelaterede grænsehindringer. Disse er blevet identificeret dels i den såkaldte Norrback-rapport udarbejdet af den tidligere finske samarbejdsminister ambassadør Ole Norrback, dels via den nordiske informationstjeneste Hallo Norden. Hertil kommer, at de nordiske næringsministre i september 2003 tog initiativ til, at sætte næringslivets grænsehindringer på dagsordenen. I den forbindelse er udarbejdet et katalog over særlige grænsehindringer for næringslivet i Norden og forventes at få fortsat høy prioritet i de kommende års næringspolitiske samarbejde.

For at styrke arbeidet med fjernelse af grænsehindringer er der indenfor rammerne af Nordisk Ministerråd pr. 1. november 2003 etablert et grænsepolitisk sekretariat. Sekretariatet skal udover at bistå Poul Schlüter

arbejde systematisk og effektivt med fjernelse af grænsehindre i Norden. Sekretariatet koordinere indsatsen mellem Poul Schlüters arbejde, konkrete problemstillinger fra den nordiske informationstjeneste Hallo Norden og samarbejdet med de grænseregionale komiteer.

Med henblik på at forbedre information til borgerne og identificere grænsehindre i de nordiske grænseregioner stræbes der på at skabe et tættere samarbejde mellem Hallo Norden, de øvrige bilaterale informationstjenester og grænsekomiteerne i Norden. I foråret 2003 afholdtes et seminar om at forbedre samarbejdet omkring mobiliteten mellem de nordiske lande og skabe et netværk mellem de forskellige aktører i Norden.

Ministerrådet for regionalpolitik har i 2003 haft fokus på grænsehindringsproblematikker. Golin-projektet (Grænseregionale Optimale Løsninger i Norden) har arrangeret to workshops. Den første henvendte sig til sagsbehandlere ved myndigheder i grænseregioner. Den anden var udvidet til også at omfatte virksomheder, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer samt udvalgte projekter om arbejdsmarkedet på tværs af landegrænser. Endvidere har man arbejdet med et statistikprojekt om grænsependling med det mål at udvikle metoder og fremvise statistik om bevægelighed og arbejdsmarkedspendling mellem de nordiske lande. Første delrapport, Nordisk Pendlingskarta mellem Sverige og Norge (temaNord 2004: 514) kan findes på følgende hjemmeside: http://www.norden.org/pub/miljo/regional/sk/TN04_514.asp Projektet afsluttes i sin helhed i 2004.

Arbejdsmarkedet i Norden

Udvidelsen af EU's arbejdsmarked har fremmet etableringen af et nordisk netværk på embedsmandsniveau som løbende har overvåget de forskellige politiske standpunkter i Norden vedrørende de nye medlemslandes adgang til landenes arbejdsmarkeder. Behovet for at følge udviklingen efter EU's udvidelse blev også diskuteret på Nordisk Råds session 2003, hvor det blev besluttet at arrangere en konference med de baltiske lande og arbejdsmarkedets parter i 2004.

EU's udvidelse har også betydet at Ministerrådet for arbejdsmarked har undersøgt om der er områder, hvor samarbejdet med de baltiske lande kan foregå på en mere ligeværdig måde efter den 1. maj 2004. De områder hvor der har været nordisk-baltiske kontakter er vedrørende EU-koordination i forbindelse med EU's rådsmøder, hvor de baltiske lande har deltaget i nordiske møder, samt på arbejdsmiljøområdet, hvor institutionen på arbejdsmiljøområdet, NIVA, har forsøgt at udbygge samarbejdet med de baltiske lande for at støtte udviklingen af deres viden på arbejdsmiljøområdet.

Arbejdet med nedbrydning af forhold som opfattes som grænsehindre på arbejdsmarkedet i Norden kom et skridt videre i 2003, hvor der blev foretaget en række kortlægninger af forskellige mulige problemfelter. Der vil fremover særligt blive arbejdet videre med forslag til at forbedre den internordiske elektroniske formidling af jobs samt en revision af den nordiske overenskomst om et fælles arbejdsmarked. I forbindelse med revisionen af overenskomsten om det fælles nordiske arbejdsmarked er der foretaget en udredning om forholdet til EU's regler samt taget en beslutning om ikke at udvide det med tredjelandsborgere.

Der arbejdes fortsat med informationsudveksling om det høje sygefravær i Norden. Der er igangsat et nordisk forskningsprojekt som skal undersøge om der er nogle fælles årsager til det stigende sygefravær, herunder hvilke ændringer der kan foretages for at nedbringe sygefraværet.

Nærings- og innovationspolitikken

Innovationspolitikken er igennem de senere år i stadig højere grad blevet en vigtigere og integreret del af erhvervspolitikken i de nordiske lande. Samspillet mellem virksomheder og vidensinstitutioner samt udviklingen af innovative miljøer er en vigtig del af vækststrategierne i de nordiske lande. På denne baggrund – og som opfølgning på uddannelsesministrenes rapport om et nordisk forsknings- og innovationsrum (NORIA) – besluttede Ministerrådet for næringspolitik i september 2003 at iværksætte udarbejdelsen af en hvidbog om, hvordan man skaber et tættere samspil mellem forskning og innovation, ud fra et næringsperspektiv. Rapporten ”Innovationsbogen”, som indeholder et forslag til et nordisk innovationspolitisk samarbejdsprogram for 2005 – 2010 blev behandlet på de nordiske næringsministres møde i september 2004 og resulterede i et nyt innovationspolitisk handlingsprogram.

I 2003 besluttede de nordiske næringsministre at iværksætte et udredningsarbejde omkring grænsehindringsproblemer, som berører næringslivet. Der er i denne forbindelse udarbejdet et katalog over særlige grænsehindringer for næringslivet. Dette katalog og tilrettelæggelsen af det videre arbejde for fjernelse af grænsehindringer for næringslivet kom på dagsordenen de nordiske næringsministres møde i september 2004.

I 2003 afsluttedes de omfattende forberedelser til en sammenlægning af Nordisk Industrifond og Nordtest med de nordiske næringsministres beslutning om at etablere en ny nordisk institution, Nordisk InnovationsCenter. Den nye institution blev etableret med virkning fra den 1. januar 2004. Nordisk InnovationsCenter bliver Nordisk Ministerråds vigtigste instrument for gennemførelse af det nordiske næringspolitiske samarbejdsprogram, med henblik på at sikre det nordiske næringslivsmiljø som et af de fremmeste og mest konkurrencedygtige i verden.

I 2003 besluttede MR-Næring at bevilge midler til gennemførelse af en analyse af konkurrenceforholdene på de nordiske tele- og kommunikationsmarkeder. Rapporten, som har den vision at der skabes et sammenhængende, nordisk telemarked, hvor kald over landegrænserne ikke er mærkbart dyrere end indenlandske kald, præsenteredes for næringsministrene på et møde i september 2004.

I 2003 godkendte næringsministrene en handlingsplan for udvikling af bæredygtig turisme i de nordiske lande. Landene erklærede, at de vil synliggøre potentialet ved destinationer og små og mellemstore virksomheders indførelse af miljøstyringssystemer (som fx EMS, Environmental Management System) og øge opmærksomheden blandt lokalbefolkningen og turistentreprenører om bæredygtig turisme.

I 2003 blev det besluttet at de nordiske landes deltagelse i Verdensudstillingen, EXPO 2005 Japan, skulle gennemføres som et fællesnordisk projekt med bidrag fra det fællesnordiske budget og med et fællesnordisk EXPO-sekretariat, som blev placeret i NMRS.

Næringsministrenes nærområdeindsatser var fokuseret på NordProLink, som har til formål at give unge mennesker fra nærområderne mulighed for at komme på studieophold i nordiske virksomheder. NordProLink-programmet gennemførtes i 2003 med MDKK 3,5 fra nærområdebudgettet. Programmet var en fortsættelse af det hidtidige Nordpraktik, som blev lagt om for at opnå en mere smidig gennemførelse af programmet, med velkvalificerede praktikanter. I begyndelsen af 2004 forelå en uafhængig evalueringsrapport, som anbefalede en fortsættelse af programmet.

I september 2003 godkendte de nordiske næringsministre en ministerdeklaration om samarbejde om styrkelse af EU's indre marked, "An efficient Internal Market – a vehicle for cooperation and growth". Formålet med deklarationen var at markere de nordiske landes opfattelse af det indre marked som en helt grundlæggende del af det europæiske samarbejde og at dette udgør et af de vigtigste områder for øget konkurrencekraft og tilvækst såvel i Norden som i Europa. På baggrund af de nordiske landes fælles interesse i et velfungerende indre marked og på baggrund af de nordiske landes erfaringer med det indre markeds funktion tog landene initiativ til at iværksætte en række initiativer, herunder overførelse af erfaringer på embedsmandsniveau.

For at sikre at EUs indre marked fungerer og at producenterne overholder regler om sundhed og miljø, har de nordiske lande, Polen, Estland, Litauen og de nordtyske delstater i begyndelsen af 2004 sammen med Nordisk Ministerråd og Nordisk InnovationsCenter underskrevet et "Letter of Intent" om bedre markedsovervågning.

Bygg og boligpolitik

I 2003 iværksattes og gennemførtes en række udredninger og seminarer om samfundsrelevante problemstillinger inden for det bygge- og boligpolitiske område.

I 2003 iværksattes et arbejde for tilvejebringelse af en "Handlingsplan för ökat utbyte inom byggsektoren mellan de nordiska länderna och mellan Norden, Baltikum og Polen". Handlingsplanen skal kortlægge

hindringer og foreslå tiltag for at fjerne de hindringer som identificeres med henblik på at opnå en situation med øget konkurrence på byggesmarkederne.

I løbet af 2003 gennemførtes endvidere projektet ”Sammenligning af Nordisk bygningslovgivning”, som har som mål at beskrive modeller for praktisk byggesagsbehandling efter plan- og bygningslovgivningen i de nordiske lande. Hensigten er at få belyst, hvilken rolle det offentlige har i byggesagsprocessen.

Endelig udkom i 2003 rapporten ”Et Norden for alle”, som er den første samlede redegørelse for, hvilke initiativer der er taget i Norden for fremme af tilgængelighed til eksisterende bygninger og anlæg. Kortlægningen skal i de enkelte lande kunne tjene som inspiration for det samarbejde, der er nødvendigt mellem mange forskellige aktører for etablering af tilgængelighed til eksisterende bygninger og anlæg.

Informationsteknologi

Det nordiske samarbejde om informationsteknologi er fordelt på flere fagsektorer, samt i et selvstændigt IT-ministerråd (MR-IT). Sidstnævnte er baseret på en strategi, som fokuserer på 5 områder. Udgangspunktet er, at informationsteknologien er en forudsætning for videnssamfundet - både som infrastrukturværktøj (for fx. forskningen og erhvervsliv), og som en samfundsdynamik der grundlæggende ændrer vilkårene for kompetenceudvikling og konkurrenceevne i en stadig mere globaliseret og åben verden.

I MR-IT fokuseres der på at infrastrukturen og teknologien skal være tilgængeligt for alle, således at man undgår en "digital todeling" af samfundet. For at kunne vurdere og udnytte erfaringerne med de nordiske landes IT-politik udvikles indikatorer til brug for systematisk international sammenligning. Digital forvaltning er i fokus i relation til udvikling af demokratiet, servicering af virksomheder og borgere samt effektivisering af forvaltningen. Der arbejdes med IT-bredbåndspolitik, digitalt indhold, sprogteknologi og tværsektoriel IT-politik. IT-sikkerhed tages op blandt andet som en del af IT-infrastrukturudviklingen samt med sigte på at fremme implementering af EU-direktiver (fx. om digitale signaturer) samt forsøge at samordne nordiske synspunkter vedrørende den europæiske IT-politik.

For uddannelses- og forskningsområdet er udvikling af IT-infrastruktur i Norden også helt central. Der er initieret et nordisk forskningsprogram om Internetudvikling (Nordunet3) med sigte på gøre området til et særligt nordisk styrkepunkt i det videre Europæiske forskningssamarbejde. Mulighederne for nordisk-russisk forskningssamarbejde om Internetudvikling er blevet taget op som et muligt samarbejdsområde der prioriteres både i Norden og i Rusland.

Der er etableret samarbejde mellem Nordisk Ministerråd og Østersørådet inden for Northern e- Dimension, på baggrund af sammenfaldende interesser. En handlingsplan for dette samarbejde er tiltrådt af Østersørådets Statsministre og de Nordiske IT-ministre. Nordisk Ministerråd vil dele ledelsen om Northern e-Dimension med Østersørådet.

IT's indflydelse på nye uddannelses- og forskningsformer indgår også i det nordiske samarbejde (på uddannelses- og forskningsområdet), bl.a. i relation til distanceuddannelse, fleksibel læring og virtuelle forsknings- og undervisningsmiljøer. En del af IT-samarbejdet på embedsmandsplan sker nødvendigvis på engelsk.

Bæredygtig udvikling

Det nordiske samarbejde om bæredygtig udvikling baserer sig på strategien ”Bæredygtig udvikling– En ny kurs for Norden”. Samarbejdsministrene forestår virkeliggørelsen af strategien gennem en omfattende tværsektoriel indsats. Strategien er i 2003 blevet evalueret. Landene følger aktivt op på strategien, og Nordisk Ministerråd har iværksat handlingsprogrammer og projekter til opfyldelse af mål og indsatser. Den fællesnordiske strategi lanceres aktivt og initierende også internationalt. Det nordiske indikatorsæt blev sendt som indspil til EU processen i 2003. Strategien og indikatorerne er præsenteret som redskab for gennemførelse af bæredygtig udvikling på en række internationale konferencer m.v. i 2003, bl.a. på Ministerrådets konferencer om regionalt samarbejde og good governance i Petrozavodsk, Sofia og Gdansk.

Ministerrådet afholdt 2 seminarer i januar 2003 og 2004 om bæredygtig udvikling med deltagelse af 100 relevante aktører. Samarbejdsministrene har nedsat en forhandlingsgruppe under svensk formandskab, der forestår revisionen af strategien med henblik på indsatsen 2005 - 08. I denne forbindelse inddrages bl.a. sociale og samfundsøkonomiske faktorer, ligesom der fokuseres på bæredygtig produktion og forbrugsmønstre. En revideret strategi "En ny kurs for Norden" er nu færdig.

Miljøindsatser

Det nordiske miljøsamarbejde er i 2003 blevet evalueret. Af evalueringsrapporten fremgår bl.a. at miljøsamarbejdet vurderes som meget målrettet og resultatorienteret og de fleste af programmets målsætninger er i vidt omfang opfyldt. Under 2004 har de nordiske miljøministre forhandlet sig frem til et nyt miljøhandlingsprogram som bliver det overordnede, strategiske styringsinstrument for det nordiske miljøsamarbejde i perioden 2005-2008.

Internationale miljøspørgsmål står højt på miljøministrenes agenda. Opfølgning af verdenstopmødet i Johannesburg 2002 og arbejdet i FN's Comitee for Sustainable Development (CSD) har været på dagsorden på samtlige ministermøder under året. Bl.a. blev der på CSD mødet i april 2004 arrangeret et nordisk side event omkring holdbar produktion og konsumtion.

I august 2003 afholdte miljøministrene for første gang et nordisk miljøministermøde sammen med miljøministrene i Barentsrådet og Østersørådet back-to-back med deres sommermøde.

På det nordiske miljøministermøde i Luleå førte miljøministrene en temadiskussion om Den nordlige dimension og besluttede, at sende en udtalelse angående miljøspørgsmålene i EU's nordlige dimension til EU Kommissionen. Udtalelsen findes på miljøministrenes hjemmeside <http://www.norden.org/miljoe/sk/12bis-03TemaNDUdtalelseFinal.doc>.

De nordiske lande har været toneangivende i det globale kemikaliearbejde gennem flere år. FN's planer om en global kemikaliestrategi og EU's forslag til ny kemikalielovgivning (REACH) har således været diskuteret af miljøministrene ved flere anledninger. På kemikalieområdet har miljøministrene bl.a. initieret et studie af de økonomiske konsekvenser af REACH. Endvidere har ministrene givet støtte til 6 nordiske forbrugs- og miljøorganisationer som har udgivet rapporten "REACH – a leap forward for industry". Rapporten, som er et unikt eksempel på vellykket samarbejde mellem NGO'ere og Nordisk Ministerråd, bygger på undersøgelse blandt nordiske brancheorganisationer om deres holdning til EU's forslag til ny kemikalielovgivning. Derudover blev rapporten "Children and Chemicals" præsenteret på WHO's ministerkonference om miljø og helse i Kiev i maj 2004. Rapporten beskriver kemikalier og de farer som er forbundet med brug af disse i børns miljø.

Beskyttelse af havmiljøet er et meget vigtigt anliggende for de nordiske miljøministre. Som opfølgning af nordisk ministerråds overordnede redegørelse om Vestnorden diskuterede ministrene samarbejdet i Vestnorden og var aktivt involverede i den nordatlantiske havmiljøkonference i Lerwick 2003. De nordiske miljøministre har endvidere på en række møder diskuteret søfartssikkerhed og bekæmpelse af olieudslip i Østersøen og bidraget aktivt til processen omkring definition af Østersøen som et særlig sårbart havområde. Miljøministrene og samarbejdsministrene besluttede i 2003 at initiere et projekt (MARIS) med det formål at kortlægge og udarbejde en database med de områder, hvor der er risiko for skader som følge af olietransport i Østersøen samt at beskrive situationen for oliebekæmpelse i forhold til risikoområderne i Østersøen og Kattegat (<http://www.helcom.fi/maris.html>).

Energipolitik

Verksamheten inom energiområdet fokuserar på tre kärnområden: Den öppna elmarknaden; Klimatpolitiska frågor; Samarbete i Östersjöregionen och med Nordens närområde.

Inom elmarknadsområdet är den långsiktiga försörjningstryggheten en prioriterad fråga. Den ansträngda kraftsituationen under vintern 2002-2003 visade tydligt hur ömsesidigt beroende de nordiska ländernas elsystem är vilket gett ett ökat fokus på det nordiska elsamarbetet. Under 2003 genomfördes bl.a. ett seminarium om effekthantering och försörjningstrygghet i Norden med brett deltagande från marknadens

aktörer. Ministerrådet har också ett pågående samarbete med Nordel (de systemansvarigas samarbetsorganisation) om dessa frågor. Med anledning av strömavbrottet i Sydsverige och Östdanmark i september 2003 har en särskild uppföljning genomförts på uppdrag av energiministerna. De nordiska energiministerna har också tagit initiativ till att närmare analysera hur samarbetet mellan de systemansvariga i Norden skulle kunna vidareutvecklas.

En prioriterad uppgift inom klimatområdet är att fullfölja satsningen på att utveckla Östersjöregionen till ett testområde, "Testing Ground", för Kyoto-protokollets flexibla mekanismer. Ett betydelsefullt resultat har varit undertecknandet av ett ramavtal, "Testing Ground Agreement (TGA)", i samband med ministermötet i september 2003. Avtalet trädde i kraft i början av 2004 och har hittills undertecknats av 9 av 11 Östersjöländer, dvs. de nordiska länderna samt Tyskland, Estland, Lettland och Litauen. Ett annat viktigt resultat är etableringen av en investeringsfond, Testing Ground Facility (TGF), för klimatprojekt i Östersjöregionen med ett kapital på 10 miljoner EURO och NEFCO som förvaltare. Fonden har varit operativ sedan början av år 2004 och styrs av en TGF Investors' Committee med representanter från NEFCO och de nordiska länderna.

Nordiska Ministerrådet stödjer det energipolitiska samarbetet i Östersjöregionen inom *Baltic Sea Region Energy Co-operation (BASREC)* mellan elva länder och EU Kommissionen. Verksamheten är direkt kopplad till handlingsplanen för EU:s Nordliga Dimension. Exempel på konkreta aktiviteter inom BASREC som ministerrådet har stöttat under perioden är den konferens om energifinansiering, investeringar, bioenergi, energieffektivisering och FOU som genomförts i St. Petersburg i mars 2004. Hösten 2003 etablerades också en Ad Hoc grupp för samarbete om energiförsörjning i glest befolkade områden med fokus på Västnorden. Våren 2004 deltog Ministerrådet också aktivt i ett seminarium arrangerat av Vestnordiskt Råd med fokus på dessa problemställningar

Fiskeri, Jord- og skovbrug og Levnedsmidler

Samarbejdet inden for det fælles ministerråd, der dækker fødevarekæden fra jord/fjord til bord samt skovsektoren, har været præget af evaluering af de tidligere sektorvise handlingsprogrammer og udvikling af et nyt fælles handlingsprogram for 2005-2008, som dækker hele ministerrådets virksomhed. Det nye handlingsprogram er ambitiøst med mange indsatsområder af national og international interesse og med følgende vision: "Merværdien og livskvaliteten for den nordiske medborgaren gennem et mangsidigt, hållbart nyttjande av naturresurserna och en stark livsmedelskedja"

Ministerrådet prioriterede på sit møde i august 2004 den nye fælles genressourcestrategi, og fremhævede samarbejdets kvaliteter og internationale opmærksomhed.

På baggrund af evalueringer blev Nordisk Ministerråds strategi for bevarelse af genressourcer 2001-2004 revideret. Evalueringer havde fremhævet det nordiske arbejde om genetiske ressourcer som værende af særdeles høj kvalitet og af international karakter.

Der er lagt vægt på, at strategien afspejler helhedstankegangen i ministerrådet i relation til miljøet, fødevarernes oprindelse og deres vej til konsumenterne samt erhvervenes rolle i en bæredygtig forvaltning, bevaring og udnyttelse af genetiske ressourcer. Som noget nyt omfattes de fiskegenetiske ressourcer af strategien, og giver retningslinier for arbejdet de kommende år for dette område.

Strategien omfatter mange indsatsområder af nordisk og national interesse, og udmønter i høj grad den reviderede nordiske Strategi for Bæredygtig Udvikling "En ny kurs for Norden".

Fortsat tyngdepunkt i det nordiske gensamarbejde er sektorspecifikke udfordringer knyttet til bevaring, dokumentation og anvendelse af genetiske ressourcer gennem de nordiske genbanker og netværk. Strategien skal i regi af Nordisk Ministerråd implementeres bl.a. gennem de relevante nordiske samarbejdsorganer og institutioner inden for genressourceområdet

Opfølgningen på Kalmar-deklarationen fra 2003 om adgang og rettigheder er tillagt særlig stor vægt i strategien. Ligesom internationalt samarbejde og indflydelse på relevante internationale aftaler og konventioner har fået særlig opmærksomhed.

FoU-satsning med fokus på skovforskning og levnedsmiddelforskning

Ministerrådet drøftede på sit møde i august 2004 de fremtidige satsninger vedr. forskning og uddannelse i ministerrådets regi. Man besluttede, at ministerrådets forskning skal kobles op mod de forskningsmæssige virkemidler og strukturer, der ligger i NordForsk (se nedenfor) og Erhvervsministrenes Innovationspolitik realiseret gennem Nordisk InnovationsCenter. Ministerrådet besluttede at koncentrere forskningsindsatsen på to fokusområder: Dels videreudvikling af skovforskningen, dels etablering af et nordisk samarbejde om levnedsmiddelforskning som et nyt indsatsområde, der bygger på de potentialer, der allerede findes i det nordiske levnedsmiddelsamarbejde.

Fiskeri

Forvaltning af havets ressourcer er under konstant debat derfor er målet at med det nordiske samarbejde også at påvirke internationale processer og beslutninger. Et etisk problem ved fiskeri er udsnid/discard af dele af fangsten. Ved ministerrådsmødet i 2004 blev discard og miljømærkning af bæredygtige fiskerier diskuteret på en workshop med deltagelse af erhvervsrepræsentanter, forvaltere og fiskeriministre. Discard betragtes som et problem både i erhvervet og i forvaltningen og landene har hver for sig sat i gang flere redskabsmæssige og forvaltningsmæssige initiativer for at begrænse udsnid af fisk.

Fra nordisk hold arbejdes der på at påvirke den mærkningsproces der foregår i FAO-regi, således at der etableres globale regler for certificering og mærkning af bæredygtige fiskerier. Der er blevet holdt en del konferencer, seminarer samt dialogfora, som har fokuseret på samfundsmæssige, økonomiske og biologiske aspekter af bæredygtigt fiskeri. Fisk som sund mad er også et tema som dyrkes. Der er afholdt en workshop om næringsstoffer og miljøgifte i fisk.

Jord- og skovbruget

Det nordiske samarbejde inden for genetiske ressourcer og biodiversitet er omfattende og højt politisk prioriteret af ministerrådet for fiskeri, jord- og skovbrug og levnedsmidler.

Særligt ministerdeklarationen Kalmar-deklarationen fra 2003 vurderes, at være enestående internationalt, idet landene bl.a. afgiver en del af deres nationale rettigheder over egne genetiske ressourcer til fælles nordisk forvaltning. Sverige gennemførte beslutning om fælles nordisk forvaltning af rettigheder over de svenske genetiske ressourcer i svensk lovgivning få måneder efter mødet i Kalmar, og de øvrige nordiske lande arbejder aktivt for det samme. Ministerrådet valgte derfor i 2004, at præsentere dette arbejde for et internationalt publikum for at få indflydelse på de internationale forhandlingsprocesser. Man valgte at satse på Biodiversitetskonventionens Partskonference den 9.-20. februar 2004, Kuala Lumpur, Malaysia. Den internationale interesse har været væsentlig.

Jordbrugets fremtidige roller og kulturlandskabet som ressource

Ministerrådet drøftede i august 2004 to nordiske rapporter om henholdsvis landbrugets fremtidige roller og kulturlandskabet som ressource samt en række anbefalinger til det fremtidige arbejde, mål, strategier og prioriterede områder. Baggrunden for arbejdet er at udviklingstendensen i landbrugets struktur går mod stadig færre og større jordbrug. Samtidig kan andre mindre konkurrencedygtige landbrug få mulighed for at udvikles i en anden rolle i forhold til samfundet.

Ministerrådet vedtog i 2004 en omfattende deklaration med titlen ” Akureyri-deklarationen om jordbrukets fremtidige roller og kulturlandskapet som ressource”. Ministrene besluttede også at fremsende rapporten ”Jordbrukslandskapet som ressource i Norden. Samarbejde og anbefalinger”, til EU Kommissionen som et bidrag til udviklingen af EU's landdistriktspolitik og den europæiske landskabskonvention.

Skovens fremtid er mangesidig

De nordiske skovbrug står over for nye udfordringer for at udvikle erhvervets indtjeningsmuligheder. Derfor vedtog ministerrådet i august 2004 ”Akureyri-deklarationen om skovens fremtidige muligheder og

skoven som vigtig faktor i klimadebatten". Ministerdeklaration lægger stor vægt på, at de nordiske lande spiller en hovedrolle i at fremme bæredygtig skovdrift, og man understreger skovens potentiale til at afhjælpe globale miljøtrusler. Klima og skovens funktioner i relation til klima fremhæves som fremtidige indsatsområder, f.eks. skovrejsning. Behovet for en øget indsats for øget brug af træ (virke) og miljøvenlige træprodukter nævnes.

Ministrene ønsker det nordiske samarbejde forstærket med hensyn til skovens fremtidige muligheder, og opmuntrer til, at der afholdes en skovkonference med ministerdeltagelse under det kommende danske formandskab i 2005.

Levnetsmiddelsektoren

Ministerrådet drøftede på sit møde i august 2004 kost, motion og sundhed. Der var enighed om, at tage fat på det store, voksende overvægtsproblem, specielt i relation til børn og unge. Ministerrådet besluttede derfor at igangsætte udvikling af en nordisk handlingsplan for bedre sundhed og livskvalitet gennem mad og motion. Ministerrådet godkendte samtidig en ny udgave af de Nordiske Næringsrekommandationer 2004, der indeholder de videnskabeligt begrundede anbefalinger for kostsammensætning og fysisk aktivitet. De nordiske rekommandationer er et internationalt anerkendt værktøj til planlægning af en kost, der fremmer sundhed og forebygger sygdom.

I regi af det nordiske levnedsmiddelsamarbejde er udviklet et første sæt af indikatorer for bæredygtig udvikling vedr. fødevarer i form af rapporten Sustainable development of food safety – New bearings in the Nordic countries. Norden er her banebrydende, da der ikke tidligere er udviklet BU-indikatorer for fødevarer sikkerhed, og indikatorerne vil være et godt instrument for rapportering af fremskridt og varsling af farer vedrørende fødevarer sikkerhed.

Bedre information til forbrugerne om fødevarer står centralt i levnedsmiddelsamarbejdet. Ministerrådet har godkendt nordiske anbefalinger for næringsdeklarationer, (Nutrition Labelling: Nordic Recommendations Based on Consumer Opinions TemaNord 2004:508). Anbefalingerne er fremsendt til EU Kommissionen som et nordisk indspil til brug for revision af EU-direktivet om næringsdeklarationer.

Ministerrådets deklaration fra juni 2003 om Etisk mærkning af fødevarer er blevet fulgt op med et dialogseminar mellem forbrugere, handel, producenter og myndigheder for at prioritere og udvikle initiativer, der kan tilgodese forbrugernes ønske om bedre information vedr. etiske forhold i levnedsmiddelproduktionen.

For at fremme forbrugerindflydelsen og opbygning af kompetencen hos forbrugerne er der udviklet en hjemmeside rettet til eleverne i grundskolens ældste klasser om forskellige aspekter ved mad. Hjemmesiden, der omfatter såvel sundhedsaspekter som madglæde og madkultur, kan ses på www.nordicplate.org – endnu kun i dansk udgave, men flere nordiske versioner er undervejs.

Fødevarer sikkerhed

Ministerrådets samarbejde omkring fødevarer sikkerhed er besluttet udvidet med de baltiske lande gennem vedtagelse af Tallinn Declaration on Increased Food Safety in the Nordic-Baltic Region på det nordisk-baltiske ministermøde i november 2003. Ministrene besluttede at fokusere på følgende temaer i perioden 2004 – 2006: Sporbarhed – Zoonoser – Dioxin – Effektiv fødevarekontrol. Muligheden for at sikre opfølgning i nordisk-baltisk regi vil afhænge af de fortsatte politiske prioriteringer inden for Ministerrådet og i de baltiske lande.

Som et nyt initiativ blev i januar 2003 i Oslo arrangeret den 1. Nordiske Tilsynskonference: "Fremtidens Næringsmiddeltilsyn". Der blev fulgt op med den 2. Tilsynskonference i Stockholm i januar 2004. Begge har været succesrige med stor tilslutning fra alle dele af de nationale kontrolsystemer og konferencerne bidrager til netværksdannelse, efteruddannelse og nordisk samsyn i fødevarekontrollen.

Finanssamarbetet

Det ekonomiska läget och den ekonomiska politiken har fortsatt varit ett centralt tema i dialogen mellan de nordiska finans- och ekonomiministrarna under 2003 och 2004. Samtalen om centrala frågor i den ekonomiska politiken har utgjort ett värdefullt element i det nordiska samarbetet.

Representanter för de nordiska och baltiska ländernas regeringar samlades i Helsingfors i februari 2004 för att underteckna en överenskommelse om NIB som medför medlemskap i banken för Estland, Lettland och Litauen. De åtta ländernas finans- och ekonomiministrar har haft ansvaret för förhandlingarna som slutfördes vid årsskiftet 2003/2004. Förhandlingsparterna enades om en ny överenskommelse samt nya stadgar för banken. Den nationella ratificeringsprocessen sker under år 2004 och de tre baltiska länderna blir fullvärdiga medlemmar i NIB från den 1 januari 2005. Fram tills dess utgör MR-Finans guvernörsstyrelse för NIB.

Arbetet med att avlägsna gränshinder mellan de nordiska länderna utgör en viktig uppgift för det nordiska ekonomiska samarbetet. På finansministtermötet i Keflavik i juni 2004 diskuterade finansministrarna tillsammans med Samarbejdministrenes særlige representant Poul Schlüter, det arbete som bedrivits på bland annat skatteområdet. Finansministrarna beslutade vid detta tillfälle att ett Nordiskt Virtuellt Skattekontor och en gemensam nordisk skatteportal skulle utvecklas.

Till följd av EU-frågornas stora och i många fall ökande betydelse och i takt med att EU:s medlemskrets vidgas har ett nordiskt samarbete i EU-sammanhang blivit alltmer betydelsefullt. En ordning för systematiskt samråd och samarbete om EU-frågor på det ekonomiska och finansiella området har genomförts under 2003 och 2004. Detta tog sig bl.a. konkret uttryck i att finansministrarna vid sitt möte i juni 2004 enades om en alkoholpolitisk gemensam position. Denna samsyn innebär att ministrarna i EU-sammanhang åtog sig att verka för att: nollskattesatsen på vin skulle avskaffas, att minimiskatterna på alkohol skulle höjas, att skatten på s.k. alkoholisk skulle höjas, att en alkoholstrategi skulle lanseras av EU-kommissionen, att behålla det regelverk som innebär att endast de varor som en privatperson själv transporterar skall anses som privatinförsel och därmed bli befriad från beskattning i hemlandet. Samma regler som av folkhälsoskäl gäller för tobak bör även gälla för alkohol.

Transport

Trafikministerrådet vedtok i år 2003 et nyt handlingsprogram for perioden 2004-2008.

Handlingsprogrammet har fokus på erfaringsudveksling og kompetenceudvikling inden for transportområdet. Vigtige spørgsmål er også trafikssikkerhed, miljø, transporttelematik samt samarbejdet omkring Østersøen.

I efteråret 2003 blev der arrangeret et nordisk-baltisk ministerrådsmøde med spørgsmål om Østersøen som hovedtema. Landene besluttede blandt andet at sende en ansøgning til FN-organisationen IMO (International Maritime Organisation) om at Østersøen udpeges som et særligt følsomt område. I 2003 blev der ligeledes lavet en udredning om de institutionelle samarbejdsformer omkring Østersøen i forhold til transportområdet.

Ministerrådet for transport har fået udarbejdet en rapport om allokeringemetoder for CO₂-udslip fra civil lufttrafik. Denne rapport er blevet meget positivt modtaget blandt klimaeksperter indenfor EU-systemet og nordiske luftfartsmyndigheder. Angående drivhusgasser er der desuden lavet en udredning om redskaber og instrumenter der kan anvendes ved byudvikling og udvikling af transportsystemer med det sigte at mindske udslip af drivhusgasser.

Trafikssikkerhed er et højt prioriteret område i de nordiske lande og i sommeren 2004 besluttede de nordiske transportministre, at arbejde videre med trafikssikkerhedsspørgsmålene blandt andet med spørgsmålene om nulvision. Det vil sige, at færrest muligt må blive dræbt eller livsvarigt skadet i trafikken.

Ministerrådet for transport har også arbejdet med trafikssikkerhed i nærområdet og har planlagt en konference "Road Safety Days of The Baltic Sea Region" 16-17. september 2004 i Skt. Petersborg.

Ministerrådet for transport har desuden besluttet at udarbejde en prioriteringsliste, der skal styre arbejdet fremover. Endelig er der indenfor sektoren arrangeret seminarer om transportproblematikker bl.a. seminariet ”Østersøens motorveje”.

Regionalsamarbejdet

Ministerrådet for regionalpolitik har i 2003 prioriteret arbejdet med fjernelse af grænsehindre i Norden. I den forbindelse er det såkaldte GOLIN-projekt (Grænseregionale Optimale Løsninger i Norden) centralt. Endvidere ventes et statistikprojekt om grænsependling færdiggjort i løbet af 2004. For yderligere information om disse projekter henvises til afsnittet om Fjernelse af grænsehindre i Norden.

Projektet ”Grænseregionalt samarbejde i Nordens Nærområder” har haft succes med at etablere netværk for grænseregionerne i nærområdet. Derudover er projektet begyndt at støtte ”twinning-samarbejde” mellem nordiske og baltiske grænseregioner.

Et projekt om bæredygtig byfornyelse i Norden er sat i gang. Baggrunden er, at byerne spiller en nøglerolle for samfundenes bæredygtige udvikling, da de fleste mennesker bor i byer. Ligeledes er der sat et projekt i gang om byernes betydning for regional udvikling både i et europæisk og nordisk perspektiv.

Børn og unge

Handlingsplanen ”Norden inn i et nytt årtusen” har stået i centrum for arbejdet med børn og unge i ministerrådet. Alle ministerråd har bidraget til at skabe oversigt over satsninger rettet mod børn og unge, samt deltaget i aktiv koordination og målretning af aktiviteterne.

Nordisk Ungdomskomite (NUK) udgav i 2003 en rapport med praktiske eksempler på bekæmpelse af nynazisme og voldelige ungdomsbander i de nordiske lande. NUK har desuden prioriteret arbejdet med inddragelse af unge i Nordens udkantsområder, og i den sammenhæng bl.a. udgivet bogen ”Ung i utkant”.

I oktober 2003 gennemførtes en stor nordisk konference i Stockholm om unges integration og deltagelse under titlen ”Involvera.nu”. Samtidig blev der gjort en forøget indsats for at inddrage flere unge i det nordiske samarbejde – ikke mindst de unge, der ikke får information om støttemuligheder m.v. igennem de traditionelle ungdomsorganisationer.

Styringsgruppen for børne- og ungdomskultur (BUK) har i 2003 nedlagt sin støtteordning og vil fremover koncentrere sine kræfter om større samarbejdsprojekter inden for de fire områder, der er prioriteret i BUK’s handlingsplan: De flerkulturelle samfund i Norden, leg og legetraditioner, nye medier og nye udtryksformer samt viden og erfaringer. For at få yderligere inspiration til dette arbejde afholdtes et stort idéseminar i Malmö med en lang række nordiske institutioner.

Kulturpolitiske indsatser

Samarbetet inom kulturområdet är ett av Nordiska ministerrådets hörnstenar och spänner över ett brett fält, som omfattar de flesta områden inom konst- och kulturlivet. Till de centrala prioriteringarna för dagens kultursamarbete hör synliggörande av konstnärligt skapande i Norden, samarbetet kring mediefrågor och det audiovisuella området bl.a. digital innehållsproduktion samt insatser för barn och unga. Integration och kulturell mångfald är viktiga aspekter av aktiviteterna på kulturområdet. De särskilda medlen för strategiska kultursatningar användes år 2003 till att stödja projekt inriktade mot digital innehållsproduktion samt projekt för att belysa Nordens etniska och kulturella mångfald.

Många av dagens mest intressanta och nyskapande konstnärliga tendenser uppstår i gränslandet mellan olika konstformer. Det tvärssektoriella samarbetet inom konstområdet är därför viktigt. Ett konkret exempel på ett tvärkonstnärligt projekt under år 2003 är Disturbances, som arrangerades av Nordiska ministerrådets konstkommittéer inom scenkonst- och musikområdet tillsammans med nationella bild- och scenkonstinstitutioner.

År 2003 beslöt kulturministrarna om att tillsätta en utredning för att få ett underlag till beslut om hur det nordiska kultursamarbetets stödordningar och samläggningar skulle kunna bli mer effektiva,

användarvänliga och anpassade till sina nationella motsvarigheter. Utredningen färdigställdes sommaren 2004 och skall föreläggas ministrarna under hösten 2004.

Vandringsutställningen "Vikings - The North Atlantic Saga" avslutade sin turné i USA och Kanada och beräknas ha haft totalt ca 4 miljoner besökare under åren 2000-2003. Projektet "Network North", som har etablerat nya kulturella nätverk med brittiska öarna och Västnorden avslutades och evaluerades under år 2003. En ny stor nordisk designutställning – "Scandinavian Design beyond the Myth" öppnade i Berlin i november 2003 och kommer under åren 2003 – 2006 att visas på 10 muséer i Europa och därefter i Nordamerika.

De olika kommittéerna och institutionerna inom konstområdet arbetar kontinuerligt med att uppdatera sina administrativa rutiner när det gäller ansökningshantering och projektstyrning samt information.

Samarbejdet med de frivillige organisationer

Samspelet mellem frivilligsektoren og det officielle nordiske samarbejde er et vigtigt element i det nordiske samarbejde. Frivillige organisationer inddrages i Nordisk ministerråds institutioner og rådgivende organer ligesom de inddrages direkte gennem repræsentation i arbejdsgrupper eller øvrige organer under ministerrådet samt i forbindelse med høring og udnævnelse af medlemmer til styregrupper. Endvidere er de målgruppe eller samarbejdspart for et stort antal initiativer og projekter.

I 2003 blev der afholdt en konference om indvandrerkvinders livssituation i Norden. I konferensen deltog et stort antal repræsentanter for indvandrerorganisationer, og man diskuterede magt, politik, erhvervsliv, arbejdsliv, fagforeninger og den unge generation. Drøftelserne fra konferencen føres videre i 2004 med henblik på fokusering af initiativer, hvor inddragelse af frivilligsektoren, herunder indvandrerkvinder er væsentlig.

Nordisk forskningsstrategi

Ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) gav i 2002 professor Gustav Björkstrand vid Åbo Akademi uppdrag att utreda villkoren för en närmare forskningssamverkan i Norden. Han presenterade sitt förslag i vitboken "NORIA Nordisk forskning och innovation – globalt ledande genom ökat samarbete" hösten 2003. Etableringen av ett nordiskt forsknings- och innovationsrum, (NORIA - Nordic Research and Innovation Area) framhålls vara en realistisk och nödvändig satsning på ett starkt strategiskt samarbete inom grundforskning, tillämpad forskning och innovation mellan de nordiska länderna. NORIA kan också ses som ett Nordens bidrag till visionen om ett europeiskt forskningsrum.

De nordiska utbildnings- och forskningsministrarna ställde sig 2004 bakom visionen i Vitboken om att bygga ett forsknings- och innovationssystem med två pelare, en för forskning och en för innovation, med starka band dem emellan. MR-U har träffat beslut om att forskningspelaren i NORIA kommer att heta NordForsk. Nordiskt InnovationsCenter (NICE) utgör innovationspelaren. De båda institutionerna skall samverka med varandra.

NordForsk skall utgöra en organisatorisk ram för att främja samverkan mellan de nordiska ländernas centrala forskningsfinansiärer. Avsikten är att definiera samarbetet utifrån nationella prioriteringar och utifrån identifierade gemensamma intressen. Grunden för alla beviljningar skall vara en excellent vetenskaplig kvalitet. De nordiska medlen skall fungera som sådd- eller marginalfinansiering. Den totala finansieringen blir en samfinansiering med nationella och nordiska medel.

NordForsk uppgifter blir strategiska och har huvudsakligen tre funktioner: Samordningsfunktion, finansieringsfunktion samt policyfunktion. NordForsk skall vidareföra och vidga forskningssamarbetet inte bara mellan de nordiska länderna utan också med Estland, Lettland och Litauen samt i ett senare skede kanske också med nordvästra Ryssland. Samarbetet skall föregå efter särskilda handlingsplaner.

NordForsk förväntas bli operativ i början av 2005. NordForsk kommer att överta de uppgifter som Nordisk Forskerutdanningsakademi (NorFA) och Nordiska forskningspolitiska rådet (FPR) skött.

Utdanning i et livsperspektiv

Utdanning i et livslangt perspektiv står i sentrum for det nordiske utdanningspolitiske samarbeidet. For den voksne del av befolkningen innebærer dette å fremme voksnes muligheter til å utvikle kunnskap og kompetanse som grunnlag både for personlig utvikling så vel som demokratisk deltakelse og konkurransekraft i arbeids- og samfunnsliv. En økt forståelse for at kompetanse utvikles ikke bare gjennom undervisning og utdanningsinstitusjoner medfører at fokus i stadig større grad settes på kompetanseutvikling uavhengig av hvem som tilbyr denne. Området er derfor komplekst med mange ulike behov og med mange ulike aktører for å møte dette behovet. I nordisk sammenheng spiller folkeopplysningens tradisjonelle miljøer en viktig rolle.

For å legge tilrette for nordisk samarbeid og nettverksbygging mellom organisasjoner og institusjoner engasjert i voksnes læring, har ministerrådet iverksatt mobilitets- og nettverksprogrammet Nordplus Voksen. For ytterligere å støtte opp om felles strategiske utfordringer knyttet til voksnes læring, har de nordiske utdannings- og forskningsministrene besluttet å etablere et nordisk Nettverk for Voksnes Læring (NVL) bestående av koordinatorene i alle de nordiske landene og en samordnende enhet lokalisert til Center för Flexibelt Lärande (CFL), Hässleholm i Sverige.

Utbildning och mobilitet

Under 2003 fortsatte den utvecklingsplan som framlagts i ett ministerrådsförslag för Nordiska ministerrådets mobilitets- och nätverksprogram inom utbildningsområdet. Den gemensamma målsättningen för processen har varit Norden som föregångsregion för utveckling av mänskliga resurser. Därutöver fokuseras utvecklingsplanen på innehållet i programmen vad gäller IKT, kvalitet, nordisk nytta, synergi och arbetsdelning mellan programmen. Från den 1 januari 2004 finns därmed fem istället för som tidigare 11 program: Nordplus junior (grundskola och ungdomsutbildningar), Nordplus (högre utbildning), Nordplus vuxen (vuxenutbildning), Nordplus språk och Nordplus nabo (samarbetet med Baltikum och nordvästra Ryssland).

De 5 programmen administreras av en myndighet i respektive nordiskt land. En myndighet är huvudansvarig för ett programs administration och övriga är medadministratörer. Detta gäller även information och vägledning. Informationscentra finns även i de självstyrande områdena och i Baltikum och nordvästra Ryssland. Tillsammans bildar administratörerna ett nordiskt nätverk. Den första ansökningsomgången visar att det är mycket stort intresse för de nordiska programmen. Antalet ansökningar har ökat inom alla programmen.

Uppföljningen av nordbornas rättigheter inom utbildningsområdet

De nordiska utbildnings- och forskningsministrarna beslutade i juni 2003 om en handlingsplan som uppföljning av nordbornas rättigheter inom utbildningsområdet i Norden. Handlingsplanen utgår från de nordiska avtal som finns inom utbildningsområdet. Handlingsplanen var ettårig och vid MR-U:s möte i juni 2004 avslutades processen. Vad gäller gymnasieavtalet har en kartläggning genomförts för att se i vilken mån enskilda individer och myndigheter har tillämpat avtalet. Kartläggningen har gett grundlag till en revidering av avtalet, som godkändes av MR-U den 9 juni 2004. Överenskommelsen om tillträde till högre utbildning har förlängts till och med den 31 december 2006. Inom området erkännande inom högre utbildning har ministrarna skrivit under en deklaration som en förlängning av den europeiska så kallade Lissabonkonventionen. I deklarationen accentueras att de olika nordiska ländernas högre utbildning skall erkännas fullt ut. Likaså skall de nationella myndigheter (de så kallade ENIC-kontoren) som värderar internationell utbildning kontinuerligt rapportera till MR-U. Rapporteringen skall behandla dels implementeringen av den nordiska deklarationen och dels implementeringen av Lissabonkonventionen i de nordiska länderna.

Inom studiestödsområdet har existerande problem mellan de nordiska länderna värderats och förslag till åtgärder utarbetats. Arbetet inom studiestödsområdet kommer att fortsätta och de nordiska interdepartementala arbetsgruppen skall årligen rapportera till ministerrådet. De nordiska utbildnings- och forskningsministrarna vill även främja ömsesidigt godkännande av nordiska yrkesutbildningar och därmed möjligheter till mobilitet för studerande och arbetskraft. För att möjliggöra detta har ett nordiskt samarbetsprojekt med nära anknytning till den så kallade Köpenhamnsprocessen initierats. I projektets

slutrapport ”Erkennende av yrkeskompetens i Norden” framläggs framtida åtgärder för stöda erfarenhetsutbyte. Slutligen behandlar handlingsplanen även Nordiska Hälsovårdshögskolans (NHV) i Göteborg önskemål om examensrätt.

Språkpolitiska initiativ

Utvecklingsarbetet kring stöd- och mobilitetsordningarna inom utbildningssektorn har medfört en omorganiseringen av språksamarbetet vid Nordiska ministerrådet. Ämbetsmannakommittén för utbildning och forskning beslutade i februari 2003 att den språkpolitiska referensgruppen och Nordiska språkrådet från och med den 1 januari 2004 ersätts av en ny ledningsgrupp Nordens språkråd. Ledningsgruppen skall främja internordisk språkförståelse och språkbehärskning, stärka den nordiska språkgemenskapen och kunskapen om språken i Norden, främja en demokratisk språkpolitik och språksyn i Norden samt stärka de nordiska språkens ställning i och utanför Norden. Ledningsgruppens har följande huvuduppgifter: fungera som sakkunnigt organ åt Nordiska ministerrådet när det gäller nordiska språkfrågor och nordisk språkpolitik, fungera som ledningsgrupp för det tvärgående stödprogrammet Nordplus språk, ansvara för samarbetet mellan de nordiska språknämnderna samt bedriva annan verksamhet som främjar målsättningen.

Det innehållsmässiga utvecklandet av det tvärgående stödprogrammet Nordplus språk har präglats ledningsgruppens verksamhet under verksamhetsåret. Bland språkpolitiska satsningar kan följande nämnas: konferens om parallellspråkighet juni 2004, arbetet med inriktning mot de nordbor som inte har något av nordens språk som modersmål: uttalande till ÄK-U om Modersmålsundervisning och andraspråkstilläggande för invandrar- och minoritetsspråkstalande barn.

Som ett led i arbetet med att riva ner gränshinder igångsattes en juridisk utredning om den nordiska språkkonventionen. En förstudie utgavs hösten 2003 och en fördjupad studie våren 2004. Utredningen blev färdig i maj 2004.

I november 2003 vid Nordmålforum, den årliga konferensen för det nordiska språksamarbetet, lanserades det nya mobilitets- och nätverksprogrammet Nordplus språk.

Inom ramen för stödprogrammen NORDKURS, Nordmål och Nordiska språkrådets verksamhet genomfördes under verksamhetsåret 2003 kurser, konferenser och utredningar för att stärka den nordiska språkförståelsen. Vid årsskiftet 2003/2004 ersattes dessa programordningar av Nordplus språk. Den första ansökningsfristen i Nordplus språk blev fastställd till den 1 februari 2004. Programmet mottog total 77 ansökningar, 40 ansökare beviljades medel ur programmet. Den totala beviljningssumman utgjorde 8 012 000 DKK.

Samarbeidet med nærområdene på utdannings- og forskningsområdet

De nordiske utdannings- og forskningsministrene møtte de tre baltiske utdannings- og forskningsministrene i København i mars 2004 for å diskutere det nåværende og det framtidige samarbeidet på utdannings- og forskningsområdet. Ministrene ble enige om å fullføre arbeidet med å utarbeide en felles handlingsplan for samarbeidet og at administrasjonen av en slik plan skal involvere myndighetene i alle berørte stater. Den overordnede politiske målsetningen er å utvikle et felles nordisk-baltisk utdannings- og forskningsområde.

Det var enighet om å se på muligheten for en utvidelse av de nordiske mobilitets- og nettverksprogrammer (Nordplus-programmene) og nærmere nordisk-baltisk samarbeid innen forskningsområdet, for eksempel innenfor rammen av de nordiske forskningsprogrammene og nordiske forskningsinstitusjoner. Dessuten besluttet ministrene å etablere en nordisk-baltisk kontaktgruppe som får i oppgave å utvikle og deretter administrere den felles handlingsplanen. Ministeriene skal utpeke en sekretær fra nordisk side (Nordisk Ministerråd) og en fra baltisk side (ministerien i) for å koordinere arbeidet. Ministrene er enige om at det framtidige samarbeidet mellom de nordiske og baltiske statene skal etableres i form av regulært mellomstatlig samarbeid, som innebærer at de involverte statene sammen skal bli enige om prioriteringer, struktur og innhold for samarbeidet og at det skal etableres en formel for fordelingen av de finansielle kostnadene. Et tilsvarende møte vil bli arrangert med utdannings- og forskningsmyndighetene i Nordvest-Russland i løpet av høsten 2004.

Sosial- og helsepolitisk samarbeid

I august 2003 undertegnet de nordiske sosial- og helseministre en ny nordisk konvensjon om sosial trygghet. Den nye konvensjonen avløser en konvensjon fra 1994, og er oppdatert i forhold til europeisk regelverk på området. Den nordiske konvensjon om sosial bistand og sosiale tjenester er oppdatert, med ny veiledning beregnet på publikum og tjenestemenn. Veiledningen er lagt ut på Hallo Nordens hjemmeside. Ministerrådet har i tillegg arbeidet med de ti forslag til reduksjon av grensehindre for funksjonshemmede som er fremmet i den såkalte NSH-rapporten om fri bevegelighet for alle.

Oppfølgingsarbeidet på alle punkter fortsetter, bl.a. med endringsforslag til bistandskonvensjonen.

Nordisk ministerråds deltagelse i EU's Nordlige Dimensjons partnerskap for folkehelse og livskvalitet. NMR deltar aktivt i Committee of Senior Officials som forbereder iverksettelsen av partnerskapet. Således deltok generalsekretæren ved Oslo-konferansen i oktober 2003, der deklarasjonen om partnerskapet ble akseptert av 15 land og 8 internasjonale organisasjoner. Samtidig arbeider man med å tilpasse og koordinere våre egne aktiviteter i forhold til å gi best mulig nytte i lys av partnerskapsdeklarasjonen. Et særlig samarbeide mellom narkotika-, sosial/helse- og likestillingsområdet er innledet for å oppnå dette.

Det er særlig tre områder, i tillegg til de ovennevnte, som har fått høy prioritet i ministerrådets virksomhet: En første rapport om kvalitetsmåling i helsevesenet i Norden ble utgitt i løpet av 2003, og var gjenstand for temadiskusjon på ministermøtet i august 2003. Arbeidet er nyskapende, og omfattes med stor politisk interesse. Det videreføres med sikte på en omfattende nordisk rapport i 2005. Blant de mulige anvendelsesområder er grunnlag for sammenligning mellom sykehus på nordisk nivå på flere områder enn ventelister.

Ministermøtets andre temadiskusjon handlet om bruken av IT i helse-, pleie- og sosialsektoren i de nordiske land. På bakgrunn av diskusjonen er det gjennomført en kartlegging av landenes bruk av IT, og en analyse av mulige samarbeidsområder der nordisk nytte vil kunne oppnås. Arbeidet følges opp videre.

Det er tatt initiativ til en tverrsektoriell handlingsplan vedr. Design for alle. En handlingsplan som bl.a. er knyttet til arbeidet med utvikling av den nordiske strategi for bæredyktig utvikling utarbeidas.

Jämställdhet/ligestilling mellem kønene

Samarbetet på jämställdhetsområdet syftar till att stärka den nordiska jämställdhetsmodellen. Det betyder en fortsatt utveckling av en gemensam nordisk plattform i ett vidare europeiskt och internationellt samarbete.

Under samarbetsperioden 2001-2005 utgör uppföljningen av integreringen av jämställdhetsperspektivet i Nordiska ministerråds egna aktiviteter en del av det nordiska jämställdhetssamarbetet. De tre centrala teman är: integrering av ett könsperspektiv i nordiska statsbudgetar, män och jämställdhet och våld mot kvinnor.

Integrering av ett könsperspektiv i nordiska statsbudgetar är ett samarbetsprojekt med finansministrarna. I det nordiska projektet ingår nationella delprojekt och en gemensam utvecklingsdel. Projektet koordineras av en nordisk projektledare. Handlingsplanen för det nordiska arbetet med män och jämställdhet 2004-2005 fokuserar på fyra teman: könssocialisation, män och våld, den könssegregerade arbetsmarknaden och män mellan arbetslivet och familjen. Nordiska Institutet för Kvinno- och könsforskning, NIKK, har fått i uppdrag att skapa en gemensam nordisk forskningsplattform runt män och jämställdhet. Den nordiska arbetsgruppen för män och jämställdhet har producerat en bok om könssocialisering i skolor. Samarbete har under året fortsatt med ministerrådet för arbetsmarknad med att utarbeta ett förslag till ett likalönsprojekt. En nordisk arbetsgrupp har utarbetat ett projektförslaget "På sporet av likalønn – et nordisk kunnskapsprosjekt". Projektförslaget innehåller tre delar: statistik, indikatorer og kunnskapsanalyser.

De nordiska och baltiska justitieministrarna har samarbetat med att slutföra den gemensamma nordisk-baltisk kampanjen mot handel med kvinnor. Under år 2003 har i de baltiska länderna arrangerats aktiviteter mot handel med kvinnor som en uppföljning av den nordisk-baltisk kampanj mot handel med kvinnor som genomfördes år 2002. I slutrapporten "Trafficking in Women" presenteras ländernas kampanjer, och deklarasjonen med de rekommendationer för framtida aktiviteter, som de nordiska och baltiska jämställdhets- och justitieministrarna godkände i april 2003.

En vidareutveckling av den nordisk-baltiska kampanjen mot handel med kvinnor är ett projekt i Barentsregionen som skall sätta speciellt fokus på efterfrågan och männens attityder om prostitution och handel med kvinnor. Innsatsen har som mål att finna alternativa lösningar baserade på hållbar utveckling för de kvinnor och unga flickor som har utsatts eller riskerar att utsättas för handel med kvinnor från Murmansk Oblast till de norra delarna av Norge, Sverige och Finland. Innsatsen förväntas bidra till ökad kompetens, gemensamt förhållningssätt och samarbete mellan myndigheter, frivilligorganisationer och andra nyckelfunktioner i arbetet mot kvinnohandel i Barentsregionen.

Under året har även samarbete inletts med narkotika och social- och hälsoområdena om samarbete i närområdet, speciellt i nordvästra Ryssland för att genomföra gemensamma projekt. Ett gemensamt projekt "Drugs, prostitution and trafficking – a gender perspective" genomförs i nordvästra Ryssland, Estland, Lettland och Litauen.

Inom ramen för pornoficering av det offentliga rummet skall ett nordiskt projekt undersöka hur pornografins utbredning påverkar flickors och pojkars uppfattning om kön. Det nordiska projektet finansieras med medel från länderna och medel från ministerrådet.

I dag finns ett stort antal invandrar- och flyktingkvinnor i Norden. Av dem är cirka en fjärdedel av icke-europeiskt ursprung. Diskrimineringen är inte enbart baserad på kön, utan också hudfärg och kulturell och etnisk bakgrund. De är ofta diskriminerade. Det är viktigt att utvecklingen i de nordiska länderna reflekterar de nya utmaningarna i våra pluralistiska samhällen och att de förändringar som är nödvändiga både sociekonomiskt, politiskt och juridiskt genomförs. En konferens om invandrarkvinnors livssituation i Norden arrangerades i maj 2003 i Malmö, där frågeställningar kring integrering, levnadsvillkor, attityder och förhållningssätt diskuterades ur ett könsperspektiv. Ett resultat av konferensen är att ett nordiskt invandrarkvinnonätverk har etablerats. Nätverket skall fungera som en kanal där kvinnors tankar och vilja gemensamt kan formuleras.

3rd Baltic Sea Women's Conference on Women and Democracy arrangerades i Tallinn, Estland i februari 2003. Konferensen tog upp fyra olika teman: WoMen and Decisionmaking, WoMen and Economy, Violence against Women, WoMen and Media. Dessa teman indelas i fyra olika underteman. I konferensen deltog politiker, beslutsfattare, forskare och NGOs.

Det nordisk-baltiska kvinnopolisnätverket arrangerade konferensen Equality Wanted i Oslo i september 2003. Under konferensen diskuterades polisarbetet ut ett kvinnoperspektiv. I de olika arbetsgrupperna tog man upp frågeställningar kring rekrytering, ledarskap, fredsbevarande styrkor, fredsprocesser, våld och behovet av fungerande nätverk. Det nordisk-baltiska polisnätverkets målsättning är att öka jämställdhet mellan könen i polisorganisationerna, öka andelen kvinnor i ledningen, skapa goda kontakter och utbyta erfarenheter.

Forbrugerpolitikk (Konsument)

Prioriteringarna i handlingsprogrammet för det nordiska samarbetet inom konsumentområdet har varit grundläggande för arbetet under 2003 och 2004, tillsammans med Sveriges och Islands ordförandeskapsprogram. En viktig del av arbete under perioden bestod i att ta fram ett nytt flerårigt samarbetsprogram samt en årlig handlingsplan. Från och med år 2005 skall det nordiska samarbetet på konsumentområdet fokuseras på två överordnade mål: stärkt konsumentskydd i Norden och övriga Europa samt förstärkning av konsumenternas fria val och beslutsunderlag. Samarbetsprogrammet beslutades av konsumentministrarna i september 2004.

Samtliga nordiska länder deltar i den europeiska inre marknaden. Ministerrådet har under perioden fortsatt att bevaka utvecklingen inom EG-rätten med avseende på konsumentskydd i samarbete mellan de nordiska länderna. Arbetsordningen "EG-rätten i nordisk konsumenträtt" som utgör ett "Early Warning System" mellan myndigheter och organisationer m. fl. har inneburit att ministerrådet vad gäller EU-relaterade frågor under 2003 och 2004 hållit en god beredskap i form av samrådsmöten och seminarier med anledning av EU-

frågor som tex. god marknadsföringssed, EU-arbete med bruksanvisningar och direktivförslag om konsumentkrediter.

Samarbetet med närområdet har under 2003-2004 främst varit koncentrerat till utbyte och förmedling av kunskap genom bl.a. kontakt och studiebesök på myndighetsnivå. Under våren 2004 hölls bl.a. ett möte och en workshop på ämbetsmannanivå i St. Petersburg.

Vid det nordiska konsumentministrarnas möte i augusti 2003 beslutades att förstärka samarbetet om skydd av barn och unga mot kommersiell press. Detta beslut följdes upp under början av 2004 i och med att ett omfattande projekt beslutades. Projektet syftar bl.a. till att ta fram en gemensam nordisk position i frågan om kommersiell press mot barn och unga.

Justitiesamarbetet

EU:s framtidsfrågor var en av tyngdpunkterna vid justitieministrarna mötet 2003. Ministrarna definierade ett antal gemensamma nordiska intressen när det gäller överlämnandet av befogenheter till EU, harmonisering av materiell straffrätt, sättet att inkorporera EU:s rättighetsstadga och EU:s anslutning till Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. En bättre och tydligare ram för civil krishantering vore värd att överväga. Ministrarna tillsatte en nordisk tjänstemannagrupp med uppgift att följa EU:s framtidsfrågor, främst genom diskussion och information.

Vid detta möte presenterades även en studie över den nordiska äktenskaps- och arvsrätten. Den särskilda arbetsgrupp som tidigare inrättats av ministrarna slutförde sitt arbete under 2003. Ämnet förekom även vid nästföljande års möte. Under 2003 lades särskild vikt vid bekämpningen av handel med kvinnor. Temat förekom såväl på det nordiska mötet som vid ett möte 2003 mellan nordiska och baltiska jämställdhets- respektive justitieministrar. Ministrarna enades då om flera konkreta åtgärder mot handel med kvinnor.

Samarbetet på justitieområdet med de tre nya EU-länderna Estland, Lettland och Litauen tar avstamp i ett ministermöte 1999. Ministermötet år 2004 behandlade huvudprinciper för straffrätt och EU:s arresteringsorder, det europeiska framtidskonventet, EU:s regeringskonferens och framtiden för EU:s politikområde för rättsliga och inrikes frågor. Alla var eniga om att löpande dryfta koordinering av EU-spörsmål. Mötet gav den nordisk-baltiska kontaktgrupp som förberett mötet i uppdrag att komma med förslag till fokusområden och organisation. Alla var eniga i att NMR är en central aktör i samarbetet. Nästa ministermöte hålls i Litauen under hösten 2005.

Det nordiska justitieministermötet år 2004 behandlade nordiskt och internationellt samarbete och redskap för att bekämpa gränsöverskridande kriminalitet. Ämbetsmannakommittén gavs i uppdrag att närmare studera ett förslag om ömsesidigt erkännande för utlämning med syfte att placera Norden på framkant av den europeiska utvecklingen. Ministrarna beslutade även om att låta arrangera ett erfarenhetsseminarium om korruption samt att låta utarbeta ett förslag till riktlinjer för NMR mot korruption. Vid mötets diskuterades även det fortsatta arbetet med EU:s författning. Avslutningsvis gavs den nordiska expertgruppen för familjerätt i uppdrag att kontinuerligt bevaka och undersöka de praktiska möjligheterna till harmonisering på området. Ämbetsmannakommittén fick även i uppdrag att låta arrangera en nordisk konferens om reform av den nordiska arvslagstiftningen samt att närmare studera vissa förslag på området.

Narkotika

Det finns en grundläggande gemensam nordisk syn ifråga om att bekämpa narkotikamissbruk och dess följder. Nordiskt och internationellt samarbete är viktigt då narkotikahandel och kriminalitet kopplad till narkotika sker oberoende av gränser.

Ett Letter of Intent den s.k. Lundadeklarationen, antogs av de nordiska och baltiska narkotikaministrarna i september 2003. Den är även fortsättningsvis en utgångspunkt för arbetet på narkotikaområdet. Viktigt för ministerrådet är även Northern Dimension Partnership on Public Health and Social Wellbeing, inlett med den s.k. Oslodeklarationen, vars intentioner manifesteras inom ramen för partnerskapets s.k. CSR-möten (Committee of Senior Representatives). Narkotikabekämpning utgör där ett av flera viktiga områden. Nordisk Ministerrådssekretariats medverkan i egenskap av deltagande partner inom partnerskapet är en

viktig funksjon som gynnar narkotikaområdet arbeid inom ministerrådet (8 internasjonella organisationer samt 15 länder ingår i partnerskapet). En överordnad strategi finns för sektorerna narkotika, social och hälsa (barn och unga) samt jämställdhet.

En NAD-studie (Nordiska nämnden för alkohol och drogforskning) är igångsatt angående narkotikasituationen runt Östersjön. Både Norden och de nya EU-staterna i Nordens närområden österut ingår i denna studie som kommer att säkra uppföljningen av Letter of Intent från september 2003. Mer kunskap behövs inom narkotikaområdet, vilket är en bakgrund till att studien genomförs.

Den narkotikapolitiska debatten i Norden blir alltmer en del av den debatt som förs inom Europa i stort. Under år 2003 genomfördes ett seminarium om utbildning för behandlare, med fokus på utbildningssystemen och utbudet av utbildning i länderna. Det blir en fortsättning på detta seminarium under våren 2005 på temat nordiskt samarbete för expertutbildning.

Deltagande från narkotikaområdet har skett under 2004 i seminarier som gällt såväl narkotika som trafficking, HIV/Aids i Nordens närområde (Baltikum samt nordvästra Ryssland).

Under september 2004 kommer det att genomföras en kick off i St. Petersburg gemensamt för området narkotika, social och hälsa (barn och unga) samt jämställdhet. Planering sker i samverkan med nyanställd koordinator på ministerrådets St. Petersburgkontor. Anställningen är en del av NMR's bidrag till det s.k. partnerskapet.

Narkotikasamarbetet genom ÄK-Narko har kontinuerligt på alla möten information från internationella fora och där ingår även information från EU-organ, dvs. HDG (The Horizontal Drugs Group – EU/European Council) och från EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction EU) samt från Europarådet, dvs. Pompidougruppen, CND (Commission on Narcotic Drugs – FN) och från den s.k. Dublinggruppen med deltagare från ett stort antal länder. Vikt läggs vid att vara uppdaterad inom internationellt narkotikaarbete pga. de konsekvenser som det internationella arbetet kan få för samnordiska insatser inom området. För ministerrådets del ingår även regelbundet information om arbetet inom PTN, Polis och Tull i Norden.

De baltiske land og Nordvest Russland

På oppdrag fra de nordiske samarbeidsministrene ble det våren 2004 gjennomført en uavhengig evaluering av det felles nordiske samarbeidet med Nordvest Russland, Estland, Latvia og Litauen. Evalueringsrapporten "Small but smart?" ble i mai 2004 levert av Dr Hanna Ojanen fra Utrikespolitiske instituttet i Finland. Rapporten konkluderte med at tiden er inne for å modernisere samarbeidet i tråd med den utviklingen som har funnet sted siden samarbeidet startet opp for nærmere 12 år siden.

Som et svar på evalueringens konklusjoner har to sett forslag til retningslinjer for det videre samarbeidet med hhv. Nordvest Russland og med Estland, Latvia og Litauen blitt utarbeidet. Foruten de nordiske myndigheter, har både baltiske og russiske myndigheter blitt konsultert innen retningslinjene blir fremlagt som ministerrådsforslag ved Nordisk Råds sesjon i Stockholm i november 2004.

Våren 2004 ble et markant skille i samarbeidet med de baltiske landene, i det Estland, Latvia og Litauen ble invitert til å bli medeiere i NIB – Nordisk Investeringsbank. Dette var et viktig skritt i arbeidet med å forsterke NB8-samarbeidet. Nordisk Ministerråds generalsekretær har i oppdrag fra de nordiske statsministere å utrede i hvilken grad også de øvrige nordiske institusjoner kan åpnes for de baltiske landene.

Samarbeidet med Estland, Latvia og Litauen er høyt prioritert, og en omstrukturering på bakgrunn av EU-utvidelsen er under implementering. Samarbeidet med de baltiske landene vil bli videreutviklet på områder, hvor det kan være til felles nytte, og skje på likeverdig basis. I takt med at det politiske samarbeidet trappes opp og intensiveres, normaliseres også samarbeidet mellom nordiske og baltiske myndigheter. Større deler av samarbeidet har i stigende grad fått karakter av et regulært myndighetssamarbeid mellom likeverdige aktører, som sammen finansierer felles prosjekt.

En relativ dreining av nærområdesamarbeidet sett i finansielle termer over mot Nordvest Russland, ble påbegynt i 2002 og vil bli videreført. Dette omfatter ikke kun Nordisk Ministerråd direkte, men også de nordiske institusjoner som har samarbeid med Nærområdene. Det søkes i størst mulig grad å få til erfaringsutveksling mellom de baltiske stater og Nordvest Russland basert på de erfaringene balterne har med utstrakt samarbeid med Norden. De eksisterende nettverk utvikles og utdypes både med NGOer og med myndigheter på forskjellig nivåer. Samarbeidet med Nordvest Russland er blitt bedret, ikke minst ved at det avholdes jevnlig møter mellom Nordisk Ministerråds formannskap og sekretariat og representanter for de russiske regionale myndighetene som Norden samarbeider med. Politiske anstrengelser for å åpne et kontor i Kaliningrad har pågått siden 1999, men aksept fra de russiske sentralmyndighetene lar fortsatt vente på seg.

Den Nordlige Dimensjon

Det er en vedtatt målsetting at Norden skal agere proaktivt og synlig som aktør i gjennomføringen og utviklingen av EUs handlingsplan for den Nordlige dimensjon: Nordisk Ministerråd har således det siste året deltatt aktivt med innspill og forslag til nevnte handlingsplan, da den felles nordiske innsatsen i Nærområdene samsvarer vel med prioriteringene for den Nordlige Dimensjon.

Det redegjøres for Nordisk ministerråds arbeid innenfor den Nordlige Dimensjon i forbindelse med det felles informasjonssystemet opprettet av EU-Kommisjonen for den Nordlige Dimensjon.

Arktis

Det Arktiske samarbeidsprogrammet som ble vedtatt i 2002, er blitt videreført i inneværende periode, med fortsatt fokus på de tre overordnede målsetningene: urbefolkning, velferd i Arktis og bærekraftig utvikling. Budsjettbevilgningen til arktiske aktiviteter har de siste årene øket markant, hvilket også har medført en opptrapping av aktivitetsnivået.

Som en følge av NMR's økte engasjement, samt konsolideringen av det arktiske samarbeidet, har det vokst frem et behov for å revidere Ministerrådets arktiske samarbeidsprogram. En uavhengig evaluering av det arktiske samarbeidsprogrammet er således under forberedelse.

Ministerrådsforslag og centrale initiativer i 2003-04

- **MR-forslag om Nordisk Ministerråds planer og forslag til budget for 2005**
- **MR-forslag om et handlingsprogram for det nordiske miljøsamarbeidet 2005-2008**
- **MR-forslag om en revideret strategi om bæredygtig udvikling i Norden - "Hållbar utveckling - En ny kurs för Norden, reviderad utgåva med mål och insatser 2005 - 08".**
- **MR-forslag om Samarbetsprogram på konsumentområdet 2005-2010, "Aktiva konsumenter som är trygga var de än agerar".**
- **MR-forslag om en årlig rapportering, som redogör för det nordiska jämställdhetssamarbetet, sektorens arbete med integrering av ett könsperspektiv i sin egen verksamhet, könsuppdelad statistik över sammansättningen i kommittéer, styrelser, arbetsgrupper och sekretariatet, och det internationella samarbetet.**
- **MR-forslag om NMRs samarbejde på Arbejdsmarkeds- og arbejdsmiljøområdet 2005-2008**
- **MR-forslag om et innovasjonspolitisk samarbeidsprogram**
- **MR-forslag vedr. Design for alle**
- **MR-forslag om en nordisk filmpris**
- **MR-forslag om strategi for uddanning og forskning (2005-2007)**
- **MR-forslag om retningslinjer for samarbeidet med Estland, Latvia og Litauen**
- **MR-forslag om retningslinjer for samarbeid med Nord-vest Russland**
- **MR-forslag til handlingsprogram för nordiskt fiske-, jord- och skogsbruks- samt livsmedelssamarbete 2005 – 2008 - Et nordisk løft for verdiskapning og livskvalitet.**
- **MR-forslag til revideret Strategi for Genetiske Ressourcer i Norden 2005-2008**
- **Redegjørelse om Vest-Norden.** Fag-ministerrådenes beslutninger i løbet af perioden 2003-2004 af mere principiel karakter er omtalt i denne beretnings sammenfattende, indledende kapitel og fremgår endvidere af beretningens sektorvise afsnit. Ministerrådenes beslutninger er i visse tilfælde udmøntet i form af deklamationer eller lignende langsigtet aftaleform. Der henvises til disse oplysninger vedrørende det enkelte fagområde.
- **Afvikling af grænsehindre i Norden.** Fortsettelse af arbejdet med afvikling af grænsehindre – ikke mindst gennem opsøgende og pådrivende indsats af samarbejdsministers særlige repræsentant, fhv. statsminister Poul Schlüter. Rapport om resultater af indsatsen gives af den særlige repræsentant ved Nordisk Råds session i Stockholm, november 2004.

- **Nordisk Ministerråds gennemførelse af 2. handlingsplan EU's Nordlige Dimension, 2004-2006**, på baggrund af rapporten "Submission of the Nordic Council of Ministers in preparation for the new Northern Dimension Action Plan 2004-2006". 6. marts 2003. NMR-statusrapport, april 2004.

Nordisk Ministerråds samlede virksomhed. Regnskab for år 2003.

Nordisk ministerråds virksomhed finansieres af de fem nordiske lande. Hvert lands bidrag fastsættes ud fra en fordelingsnøgle som angiver landets andel i den totale bruttonational indkomst for alle landene.

Fordelingsnøglen for 2003 var:

Danmark	23,8 %
Finland	17,5 %
Island	1,1 %
Norge	23,4 %
Sverige	34,2 %

I år 2003 var den samlede budget for Nordisk Ministerråds virksomhed på 811,3 MDKK. Af dette beløb kom 795,7 MDKK direkte fra landene, men resten kommer fra såkaldte andre indtægter, som består af renteindtægter, det interne afgiftssystem og forældede projektmidler. Andre indtægter var 119 TDKK højere end forventet, som svarer til årets overskud. Ministerrådet anvender modified accrual accounts regnskabsprincip. Årets udbetalinger var 802,6 MDKK, som er lidt lavere end årets budgetramme. Det betyder at midler overført til kommende år forøges til 199,2 MDKK fra 190,7 MDKK i 2002.

Nordisk ministerråd har ret til at disponere sine budgetmidler over 3 år, hvilket er hensigtsmæssigt for den type virksomhed der udføres i det nordiske samarbejde. Den største del 54% anvendes til projekter og støtteordninger. Til institutionerne går 35%, men det bør dog nævnes, at af de midler der anvendes til institutionerne, går en betydelig del til projektvirksomhed. Der fandtes ved årsskiftet 31 nordiske institutioner, fordelt på alle landene og de selvstyrende områder.

Fordeling af de totale udgifter opdelt på samarbejdsområder, viser at uddannelse forskning og IT er det største samarbejdsområde med 204,9 MDKK. På kultursamarbejdet bruges 151,4 MDKK, til Miljø, ressource og nærområderne anvendes 199,0 MDKK, 149,6 MDKK går til velfærd og erhvervspolitik og 106,3 MDKK går til øvrig virksomhed, deraf 61,5 MDKK til Ministerråds sekretariatet.

Den danske rigsrevision har revideret årsregnskabet for Nordisk Ministerråd og deres revision har ikke givet anledning til forbehold.

Revisionspåtegning

Til Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd

Rigsrevisionen har revideret årsregnskabet for Nordisk Ministerråd for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2003. Årsregnskabet udviser et overskud på TDKK 119 og en egenkapital på TDKK 119. Årsregnskabet er afgivet af Nordisk Ministerråds sekretariat, der er ansvarlige for regnskabsaflægelsen. Vort ansvar er på grundlag af vor revision at udtrykke en konklusion om årsregnskabet.

Den udførte revision

Revisionen, der sker i henhold til det internordiske revisionsreglement, er tilrettelagt og udført i overensstemmelse med danske revisionsstandarder og god offentlig revisionsskik. Vi har således tilrettelagt og udført revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for at årsregnskabet ikke indeholder fejlinformationer. Revisionen omfatter stikprøvevis undersøgelse af information, der understøtter de i årsregnskabet anførte beløb og oplysninger. Revisionen omfatter endvidere stillingtagen til den af ledelsen anvendte regnskabspraksis og til de væsentlige skøn, som ledelsen har udøvet, samt vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet. Det er vor opfattelse, at den udførte revision giver et tilstrækkeligt grundlag for vor konklusion.

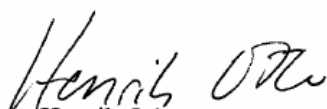
Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vor opfattelse, at årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med gældende regler, herunder de af Nordisk Ministerråd udarbejdede forskrifter, og at årsregnskabet giver et retvisende billede af Nordisk Ministerråds aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2003 samt af resultatet af Nordisk Ministerråds aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2003.

København, den 28. juni 2004

Rigsrevisionen

Henrik Otbo

Nordisk Ministerråd

samlet virksomhed

REGNSKAB 2003

		1.000 DKK	
	Note	2003	2002
INDTÆGTER			
De nordiske landes bidrag	(1)	795.783	770.300
Andre indtægter			
Afgift af løn	(2)	9.151	
Renteindtægter	(3)	6.423	
Andre indtægter	(4)	173	20.695
Indtægter i alt		811.530	790.995
UDGIFTER			
Udbetalinger i året	(5)	802.819	
Renteudgifter	(6)	33	
Afskrivninger	(7)	116	
Midler fra foregående år	(8)	-190.707	
Midler overført til kommende år	(9)	199.151	787.270
Resultat i regnskabsåret	(10)	119	3.725
Udgifter i alt		811.530	790.995

København, den 16. februar 2004

Per Unckel
Generalsekretær

Sigurður Helgason
Afdelingschef

Nordisk Ministerråd

BALANCE den 31.12.2003

		1.000 DKK	
AKTIVER	Note	31.12.2003	31.12.2002
Omsætningsaktiver			
Likvide midler			
Bank	(11)	189.503	192.717
Fordringer			
Personalefordringer	(12)	768	
Øvrige fordringer	(13)	3.693	
Tilgodehavende hos landene	(14)	32.804	
Periodeafgrænsninger	(15)	43.702	29.122
Andre aktiver			
Materielle	(16)	1.173	
Finansielle	(17)	213	1.383
I alt		234.591	223.222
PASSIVER			
Gæld			
Leverandørgæld	(18)	-27.193	
Anden kortfristet gæld		0	
Personaleforpligtelser	(19)	-80	
Periodeafgrænsning	(20)	-30.937	-24.105
Overførte midler	(21)	-199.151	-190.707
Afsat til generalsekretærbolig	(22)	-3.212	-3512
Ejendomsamortisering	(23)	-1.173	-1.173
		-234.472	-219.497
Resultat i regnskabsåret		-119	-3.725
I alt		-234.591	-223.222

Nordisk Ministerråd

UDGIFTER 2003

1.000 DKK

BUDGETPOSTER	Overf. fra tid. år	Budget 2003	Tværspekt. budget	Til rådighed	Udbetalt	Saldo 31.12.2003
Kultursamarbejdet						
Institutioner	192	50.047	0	50.239	49.832	407
Projektmidler	18.765	47.800	5.376	71.941	50.811	21.130
Støtteordninger	33.137	53.550	1.414	88.101	62.179	25.921
I alt	52.094	151.397	6.790	210.281	162.822	47.459
Uddannelse og forskning						
Institutioner	0	60.324	0	60.324	60.324	0
Projektmidler	20.542	42.108	6.798	69.448	47.373	22.075
Støtteordninger	6.095	102.513	-1.552	107.056	100.410	6.646
I alt	26.637	204.945	5.246	236.828	208.107	28.721
Nærområderne						
Institutioner	657	31.651	-449	31.859	30.576	1.283
Projektmidler	2.494	54.300	-38.907	17.887	14.863	3.024
I alt	3.151	85.951	-39.356	49.746	45.439	4.307
Energi						
Projektmidler	2.096	6.160	6.086	14.343	4.246	10.096
I alt	2.096	6.160	6.086	14.343	4.246	10.096
Miljø						
Projektmidler	14.516	39.469	3.592	57.578	43.654	13.924
I alt	14.516	39.469	3.592	57.578	43.654	13.924
Økonomi og finanspolitik						
Projektmidler	1.238	1.635	939	3.812	1.727	2.085
I alt	1.238	1.635	939	3.812	1.727	2.085
Regionalsamarbejde						
Institutioner	0	9.920	0	9.920	9.920	0
Projektmidler	13.623	19.292	2.120	35.035	23.505	11.530
I alt	13.623	29.212	2.120	44.955	33.425	11.530
Transport						
Projektmidler	1.119	1.043	1.310	3.472	1.555	1.917
I alt	1.119	1.043	1.310	3.472	1.555	1.917

BUDGETPOSTER	Overf. fra tid. år	Budget 2003	Tværasekt. budget	Til rådgighed	Udbetalt	Saldo 31.12.2003
Jord- og skovbrug						
Institutioner	0	14.277	0	14.277	14.277	0
Projektmidler	8.091	9.618	5.542	23.251	15.001	8.250
I alt	8.091	23.895	5.542	37.528	29.278	8.250
Fiskeri						
Projektmidler	5.530	7.439	1.400	14.369	8.692	5.676
I alt	5.530	7.439	1.400	14.369	8.692	5.676
Arbejdsmarked						
Institutioner	100	2.750	250	3.100	3.071	29
Projektmidler	9.069	10.216	450	19.735	11.445	8.290
I alt	9.169	12.966	700	22.835	14.516	8.319
Social- og sundhed						
Institutioner	15	28.691	0	28.706	28.691	15
Projektmidler	7.229	7.417	7.458	22.104	15.856	6.248
I alt	7.244	36.108	7.458	50.810	44.547	6.263
Ligestilling						
Institutioner	0	5.473	0	5.473	5.473	0
Projektmidler	4.276	2.954	3.925	11.155	4.386	6.769
I alt	4.276	8.427	3.925	16.628	9.859	6.769
Narkotikasamarbejde						
Projektmidler	1.578	1.431	865	3.874	933	2.941
I alt	1.578	1.431	865	3.874	933	2.941
Velfærdsinitiativer						
Projektmidler	582	5.314	0	5.896	5.314	582
I alt	582	5.314	0	5.896	5.314	582
Erhverv						
Institutioner	0	71.589	0	71.589	71.589	0
Projektmidler	2.707	1.134	5.052	8.893	5.889	3.004
I alt	2.707	72.723	5.052	80.482	77.478	3.004
Byg- og bolig						
Projektmidler	1.242	873	770	2.885	1.295	1.591
I alt	1.242	873	770	2.885	1.295	1.591
Kosument						
Projektmidler	8.116	8.915	-1.648	15.383	6.751	8.632
I alt	8.116	8.915	-1.648	15.383	6.751	8.632

BUDGETPOSTER	Overf. fra tid. år	Budget 2003	Tværspekt. budget	Til rådighed	Udbetalt	Saldo 31.12.2003
Levnedsmidler						
Projektmidler	7.201	5.825	1.452	14.479	5.934	8.544
I alt	7.201	5.825	1.452	14.479	5.934	8.544
Justits						
Projektmidler	1.565	1.247	620	3.432	1.526	1.906
I alt	1.565	1.247	620	3.432	1.526	1.906
Øvrig virksomhed						
Institutioner	6.655	61.544	0	68.199	60.503	7.508
Projektmidler	12.277	44.744	-12.864	44.157	35.027	9.130
I alt	18.932	106.288	-12.864	112.356	95.530	16.638
NMR i alt	190.705	811.263	0	1.001.968	802.629	199.151

Noter til Nordisk Ministerråds regnskab 2003 for den samlede virksomhed

- (1) Finansieringen af Nordisk Ministerråd består af direkte indbetalinger fra landene samt, afgift af løn og renteindtægter.

Finansieringen af Nordisk Ministerråds budget						1.000 DKK
	Budget 2003	Bogført 2003	Overskud 2003	Budget 2002	Bogført 2002	Overskud 2002
Danmark	189.396	189.396		189.494	189.494	
Finland	139.262	139.262		142.505	142.505	
Island	8.754	8.754		8.473	8.473	
Norge	186.213	186.213		166.385	166.385	
Sverige	272.158	272.158		263.443	263.443	
Landene	795.783	795.783		770.300	770.300	
Afgift af løn	7.000	9.151	2.151	7.000	9.031	2.031
Renteindtægter	7.680	6.423	-1.257	9.120	9.689	569
Øvrige indtægter	800	173	-627	800	1.975	1.175
Indtægter i alt	811.263	811.530	267	787.220	790.995	3.775
Renteudgifter og afskrivninger	0	-148	-148	0	-50	-50
I alt	811.263	811.382	119	787.220	790.945	3.725

Betalingsordning for højere uddannelser

	2003	2002	2001
Danmark	-30377	-28.545	-24.998
Finland	14075	13.794	14.372
Island	0	0	0
Norge	19124	15.972	21.945
Sverige	-2822	-1.221	-11.319
I alt	0	0	0

Landene har i 2003 indbetalt 10 MDKK mindre end budgetteret, for herved at nedbringe likviditeten i ministerrådet. Landenes indbetalinger har således udgjort i alt 785.783 tDKK, mens 10 MDKK er opført som ministerrådets tilgodehavende hos landene.

- (2) Afgift af løn er en afgift af lønnen for de kontraktsansatte i ministerrådssekretariatet.
- (3) I budgettet var det forventet, at renteniveauet på pengemarkedet ville være på 3,2% i gennemsnit i budgetåret og gennemsnitslikviditeten 240 MDKK. Renteniveauet har i gennemsnit ligget på 2,33%, og gennemsnitslikviditeten har været på 265 MDKK, hvilket har medført, at renteindtægterne er lavere end budgetteret.
- (4) Andre indtægter består hovedsaglig af tilbageførsler af projektmidler, som er forældede i henhold til økonomireglementet.
- (5) Udbetalinger i året er alle udbetalinger, som er foretaget til institutioner, projekter, støtteordninger, organisationsbidrag samt drift af ministerrådssekretariatet. I opgørelsen over sektorernes udgifter fremgår fordelingen af udbetalingerne (se tabel 1).

- (6) Renteudgifterne vedrører primært kreditorrenter.
- (7) Afskrivninger stammer fra afskrivning af projektmidler.
- (8) Fordelingen af sektorenes overførte midler fra foregående år fremgår af tabellen s.31
- (9) Fordelingen af sektorenes overførte midler til kommende år fremgår af tabellen s.31 Den overvejende del af de overførte midler er disponerede til bestemte projekter, men endnu ikke er udbetalt fra ministerrådssekretariatet.
- (10) Årets resultat bliver i henhold til økonomireglementet tilbagebetalt til landene.
- (11) Af bankindestående på i alt 189 MDKK er 173 MDKK placeret på aftaleindskud.
- (12) Personalefordringerne består bl.a. af interne afgifter 200 tDKK, stående rejseforskud for ministerrådssekretariatets medarbejdere 381 tDKK og andre fordringer på 129 tDKK
- (13) Øvrige fordringer består bl.a. af mellemregning med Nordisk Råd (-450 tDKK), fordringer publikationer (104 tDKK), moms (2.085 tDKK) og krav pga. fejludbetaling (1.500.000).
- (14) I 2001 besluttede landene, at likviditeten i Nordisk Ministerråd skulle nedbringes over en årrække, hvilket medførte at indbetalinger af 10 MDKK af årets budget blev tilbageholdt i landene pr. budgetår. Ministerrådet har disse midler tilgode hos landene.
- (15) Periodeafgrænsning består bl.a. af løn for januar 2003, 3 MDKK, 1,4 MDKK forudbetalt husleje og andre forudbetalte udgifter på 0,7 MDKK
- (16) Materielle anlægsaktiver er ministerrådets kontorlokaler i Skt. Petersborg (1.173 tDKK). Værdiansættelsen er baseret på anskaffelsesværdien.
- (17) Finansielle anlægsaktiver er depositum for lokaleleje og maskinleje.
- (18) Leverandørgæld består af kortfristet gæld til leverandører (6.372 tDKK) samt til projekter og forvaltningsorganer (20.353 tDKK).
- (19) Personaleforpligtigelser er bl. A. svensk socialafgift (86 tDKK)
- (20) Posten periodeafgrænsninger under gæld indeholder tilgodehavender vedrørende projekter.
- (21) Budgetterede midler der ikke har været disponeret 31/12

Udisponerede midler 31/12	2003	2002
Overførte midler pr. 31.12 (fra balancen)	199.151	190.707
Disponerede ikke udbetalte projektmidler pr. 31.12	182.688	178.947
Udisponerede midler 31/12	16.463	11.760

- (22) Generalsekretærboligen er solgt i 2001. Indtægterne fra salget er lagt på en balancekonto og således afsat til det samme formål, som den faste ejendom.
- (23) Omfatter kontorlokalerne i Skt. Petersborg, som blev købt i juni 1995. Værdiansættelsen er fastlagt til anskaffelsesværdien.

Ansatte og årsværk år 2003

Oversigt over antal medarbejdere, årsværk og kønsfordeling i nordiske institutioner, inklusiv sekretariatet og informationskontorerne.

Institution	Ansatte		Kønsfordeling			
	Årsværk	Antal	Kvinder	i % *	Mænd	i %*
NordScen	4	4	3	75%	1	25%
NIFCA	10	11	8	73%	3	27%
NHREY	16	18	16	89%	2	11%
NHFÆ	14	17	15	88%	2	12%
NHÅ	3	3	2	67%	1	33%
NAPA	2	2	1	50%	1	50%
NJC	3	3	2	67%	1	33%
NORDICOM	4	5	3	60%	2	40%
NFA	12	14	11	79%	3	21%
NIFIN	6	6	4	67%	2	33%
NSI	22	27	15	56%	12	44%
NORDITA	29	29	8	28%	21	72%
NORFA	9	9	5	56%	4	44%
NiFS	24	31	14	45%	17	55%
NIAS	16	20	10	50%	10	50%
NORDINFO	4	4	4	100%	0	0%
NORVULC	19	19	9	47%	10	53%
NI	11	12	3	25%	9	75%
NORDTEST	4	4	4	100%	0	0%
NORDREGIO	29	32	17	53%	15	47%
NGB	13	14	8	57%	6	43%
NIVA	4	4	4	100%	0	0%
NHV	46	63	42	67%	21	33%
NIOM	17	20	10	50%	10	50%
NAD	3	3	2	67%	1	33%
NSH	5	5	4	80%	1	20%
NUD	8	9	7	78%	2	22%
NOPUS	2	2	1	50%	1	50%
NIKK	10	11	10	91%	1	9%
NOPEF	6	6	3	50%	3	50%
NEFP	4	4	2	50%	2	50%
Nordisk Ministerrådssekretariat	100	100	64	64%	36	36%
Nordisk Kulturfondssekretariat	4	4	2	50%	2	50%
Nordisk Informationskontor i Estland	7	8	7	88%	1	13%
Nordisk Informationskontor i Letland	9	9	8	89%	1	11%
Nordisk Informationskontor i Litauen	7	9	8	89%	1	11%
Nordisk Informationskontor i Rusland	16	17	11	65%	6	35%
TOTAL	501	558	347	62%	211	38%

* Procenten er beregnet med udgangspunkt i antallet af ansatte og ikke årsværk.

Ovenstående tabel viser en overrepræsentation af kvinder i de samnordiske institutioner. I forhold til tallene fra år 2002 hvor kvinderne besad 61% af stillingerne er der en lille stigning.

Personaleoplysninger for Nordisk Ministerrådssekretariat

Der er ca. 100 personer ansat i sekretariatet i København på 4 års kontrakter, med mulighed for forlængelse af 2 gange 2 år. Det betyder den maksimale ansættelses periode er på 8 år. Som følge heraf er der en løbende udskiftning, af medarbejdere så der er ikke til enhver given tid fuld bemanning.

Sekretariatet består af medarbejdere fra de nordiske lande. Antallet af danskere og svenskere er dog højest og udgør tilsammen 67% af samtlige medarbejdere. Ser man på fordelingen blandt cheferne er der en overvægt af finner og svenskere, disse udgør tilsammen 66% af cheferne. Danskerne udgør en større andel af rådgiverne og over halvdelen af sekretærene samt det øvrige administrative personale.

Nationalitet	Antal ansatte	% kvinder	% mænd	afd. Chefer*		rådgivere		sekretærer/adm. pers.	
				antal	%	antal	%	antal	%
Danmark	42	55	45	1	8%	20	41%	21	54%
Finland	15	73	26	4	33%	8	16%	3	8%
Island	5	60	40	2	17%	2	4%	1	3%
Norge	13	69	31	1	8%	7	14%	5	13%
Sverige	25	72	28	4	33%	12	24%	9	23%
I alt	100	64	36	12	100%	49	100%	39	100%

* Inklusive cheferne på informationskontorerne.

Gennemsnitsalderen er steget fra 45 år i år 2002 til 45,7 år i 2003. Antallet af rejsedage er stabilt i forhold til tidligere år mens sygefraværet er faldet med 0,2% i forhold til år 2003. Den gennemsnitlige tjenestetid er faldet med et år fra år 2002. Den kortere tjenestetid betyder flere ansættelser eller med andre ord en større omsætning af medarbejdere.

Andre oplysninger	år 2003	år 2002	
Gennemsnitsalder	45,7	45,0	år
Rejsedage af alle arbejdsdage	10,1	10,0	%
Sygefravær af alle arbejdsdage	2,4	2,6	%
Gennemsnitlig tjenestetid	5,0	6,0	år
Antal sluttet medarbejdere	15	16	personer
Antal ansatte medarbejder	22	17	personer

Ligestillingspolitik og handlingsplaner for ligestilling i sekretariatet blev påbegyndt i år 2002 og blev vedtaget i år 2003, disse er dog under stadig udvikling. Som det fremgår af nedenstående tabel er der marginale ændringer mellem kønnene fordelt på stillingerne de sidste to år. Ser man kun på sekretær gruppen er der en 100% repræsentation af kvinder. Det er det administrative personale, hvor der er en overvægt af mænd, der forskyder fordelingen,.

Kønsfordeling	år 2003		år 2002	
	% Kvinder	% Mænd	% Kvinder	% Mænd
Alle	64	36	63	37
Afdelingschefer	58	42	43	57
Rådgivere	52	48	50	50
Sekretærer/adm. pers.	82	18	82,5	17,5

I sekretariatet og informationskontorerne er der en meget klar overvægt af kvinder(68%).

Medarbejdere i sekretariatet mv.	Ansatte		Kønsfordeling	
	Årsværk	Antal	Kvinder	Mænd
NMRS	100	100	64	36
NKF	4	4	2	2
Informationskontorer:				
ESTLAND	7	8	7	1
LETLAND	9	9	8	1
LITAUEN	7	9	8	1
RUSLAND	16	17	11	6

Individuel lønudvikling blev gennemført i år 2003 indenfor rammerne af lønsumsrammen. Ca. en tredjedel af medarbejderne fik del i lønudviklingsmidlerne.

Der var afsat 636 tDKK til kompetenceudvikling i år 2003. Af disse midler var der afsat 300 tDKK til den centrale fælles pulje og 100 tDKK til fælles IT kompetenceudvikling og de resterende 236 tDKK var afsat på decentrale konti for de enkelte afdelinger.

Institutionernes regnskaber 2003 (1.000 DKK)

Institution	Valuta	NMR budget	NMR andre bevillinger	Andre nat./int. bevillinger	Andre indtægter	Adm. udg.	Aktivitet udg.	Projekt udg.	Resultat	Egenkap.	Finans. NMR
NordScen	DKK	6.164	648	1.261	185	2.955	4.633	0	669	1.264	82%
NIFCA	EUR	7.735	790	0	974	1.874	4.350	2.808	468	1.931	90%
NHREY	ISK	6.382	2.268	64	1.002	3.640	2.183	3.685	208	1.605	89%
NHFÆ	DKK	9.946	815	1.254	4.309	3.646	3.102	9.815	-239	-237	66%
NHÅ	EUR	1.753	229	90	50	1.216	953	0	-48	-81	93%
NIPA	DKK	4.397	840	1.055	69	2.150	4.064	0	147	923	82%
NJC	DKK	3.287	1.071	0	760	1.732	2.314	1.071	1	589	85%
NORDICOM	DKK	1.609	631	2.041	563	344	3.877	631	-7	110	46%
NFA	SEK	6.230	3.148	612	3.269	1.624	8.386	3.560	-312	11	71%
NIFIN	EUR	5.254	640	0	702	2.374	2.916	1.043	262	424	89%
NSI	NOK	7.047	0	4.094	914	4.293	7.629	0	133	95	58%
NORDITA	DKK	18.757	0	3.918	416	4.925	11.598	5.266	1.302	2.241	81%
NORFA	NOK	37.368	18.715	960	2.971	2.779	67.727	0	-10.491	11.023	93%
NIfS	NOK	3.008	0	9.926	439	3.550	9.879	0	-56	1.389	22%
NIAS	DKK	7.018	120	2.676	1.389	2.371	5.650	2.581	601	1.390	64%
NORDINFO	EUR	5.462	0	0	800	2.906	3.500	0	-144	-144	87%
NORVULC	ISL	7.629	687	1.611	2.525	1.407	10.185	0	859	1.963	80%
NI	NOK	60.011	1.198	419	3.895	9.533	2.218	90.691	-36.920	34.305	93%
NORDTEST	EUR	11.578	393	0	232	2.932	0	9.863	-592	60	98%
NORDREGIO	SEK	8.856	2.733	14.308	884	4.082	7.118	15.266	315	10.129	43%
NGB	SEK	8.697	434	486	9.492	2.121	7.134	10.465	-611	2.150	48%
NIVA	EUR	2.750	499	0	878	949	2.419	598	159	1.585	79%
NHV	SEK	32.694	676	3.271	2.692	11.708	22.790	4.397	438	5.224	85%
NIOM	NOK	10.009	80	1.136	2.878	2.119	11.972	80	-68	695	72%
NAD	EUR	2.675	0	0	23	804	1.545	0	348	680	99%
NSH	SEK	7.264	1.209	148	173	1.221	3.962	3.982	-372	4.055	96%
NUD	DKK	7.127	72	15	915	2.306	5.820	105	-101	41	89%
NOPUS	SEK	1.617	0	2.781	71	3.161	217	44	1.047	2.659	36%
NIKK	NOK	5.472	424	1.383	189	1.580	4.746	1.640	-498	1.916	79%
NOPEF	EUR	17.651	0	15.835	2.069	5.689	25.934	2.380	1.552	40.775	50%
NKD	NOK	1.651	0	798	85	913	1.828	0	-207	2.082	65%
NEFP	NOK	1.090	3.382	20.015	3.959	846	0	27.599	2	10.950	16%

**MEDDELELSER TIL
NORDISK RÅD**

**REKOMMANDATIONER
FREMSTILLINGER
YTRINGER**

**Nordisk Ministerråd
Juni 2004**

Rekommendationer, fremstillinger, ytringer 1997

23/1997 - REKOMMENDATION NR. 23/1997 ANGÅENDE STÖDFUNKTION FÖR MULTIMEDIEPRODUKTION (A 1156/NORD)

Rekommendationen lyder:

”Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att undersöka förutsättningarna för att i Norden etablera en stödfunktion för multimedieproduktion med utgångspunkt i/på det kulturella planet. Stödfunktionen bör vara mångfacetterad och kunna ge både råd och information till en bred krets om både det nordiska och det internationella multimedie-området.”

Nordisk Ministerråd meddeler 2004:

Under året 2002 iværksatte styringsgruppen for kultur og medier (KM-gruppen) en udredning angående etablering af en fond for nordisk digital indholdsproduktion. Udredningen (foretaget af CIM Finance & Research Ltd.) fokuserede mulige modeller for investeringsfonde og fremlagdes for KM-gruppen i oktober.

Tilsvarende blev bestilt og af medieorganisationen m-cult i Finland udarbejdet og fremlagt en udredning, som fokuserede de kulturpolitiske og indholdsmæssige spørgsmål vedr. en fond for nordisk digital indholdsproduktion. Begge udredninger har dannet grundlag for fortsatte diskussioner i Styringsgruppen for Kultur og Medier.

Sideløbende hermed igangsattes pilotprojekter inden for rammerne af de strategiske kultursatsninger for 2003 med temaet ’digital indholdsproduktion’. Dette tema fortsætter i 2004.

Under sessionen drøftede kulturministrene behovet for en ny mediestrategi på kulturområdet samt vigtigheden af en fællesnordisk strategi, når det gælder indhold på nye medier, især dataspil til børn og unge. Kulturministrene vil fremover diskutere muligheden for en konkret satsning på et fællesnordisk medieprogram, som i sin første fase skal fokusere digital indholdsproduktion, nærmere bestemt computerspil, til børn og unge. Et sådant medieprogram må defineres som et fleksibelt program og ikke blot som en passiv støtteordning.

Kulturministrenes pulje til strategiske kultursatsninger har også for 2004 temaet ’digital indholdsproduktion’, og på møde 18. februar 2004 traf EK-K beslutning om anvendelsen af puljen til strategiske kultursatsninger 2004: NMR vil med særlig interesse modtage ansøgninger, som søger udviklingsstøtte til produktion af computerspil og informationsmateriale på digital form for børn og unge.

Som en del af sit formandskabsprogram for 2004, ønsker Island at iværksætte en ”Kortlægning af udbuddet af nordiske computerspil og informationsmateriale på digital form for børn.” Børne- og Ungdomskomiteen er ansvarlig og Styringsgruppen for Kultur og Medier fungerer som referencegruppe for denne udredning, og udredningens resultater præsenteres under høsten 2004.

Med resultatet af udredningen og med dette fokusområde for den strategiske pulje 2004 kan indhentes vigtige erfaringer i forhold til medieprogrammet.

Forudsætningerne for en eventuel etablering af et fællesnordisk medieprogram er således på forskellig vis udredet og diskuteret vil danne grundlag for en fortsat diskussion blandt kulturministrene.

Ministerrådet anser at rekommandationen kan afskrives.

Rekommendationer, fremstillinger, ytringer 2000

32/2000 - REKOMMENDATION 32/2000/MEDBORGER ANGÅENDE KARTLEGGING AV ORGANISERT KRIMINALITET (A 1233/NORD)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

å utarbeide en faktabeskrivelse av hva som nå er utviklingstrekkene innenfor organisert kriminalitet og hva som må gjøres for å bekjempe denne typen kriminalitet

Nordiska ministerrådet meddelar:

Så som framgår av svaret år 2003 på rekommandationen är den organiserade brottsligheten till sin natur gränsöverskridande och när organiserad kriminalitet förekommer i Norden har den mycket ofta förgreningar också till utomnordiska länder, på europeisk och global nivå. I svaret från år 2003 hänvisas till de åtgärder som vidtas i olika internationella samarbetsorgan och vilka rapporter med faktabeskrivelser, med redogörelser för den senaste utvecklingen, som utarbetas där. Inom ramen för Nordiska ministerrådet är verksamheten kring organiserad kriminalitet, straffrätt o.likn., sett i förhållande till resurserna, omfattande.

Som en uppdatering av 2003 års svar kan följande framhållas. Som framgår av svaren på de rekommandationer som har beröring med vittnesskydd och s.k. trafficking antog de nordiska och baltiska jämställdhets- och justitieministrarna år 2003 ”Statements and Recommendations concerning Trafficking in Women in the Nordic and Baltic Countries”. Aspekter av denna del av organiserade kriminaliteten kommer även i framtiden att präglade samarbetet.

Flera ämnen relaterade till organiserade kriminalitet står på dagordningen vid det tredje nordisk-baltiska justitieministtermötet i maj 2004; sammanfattningsvis gäller det kriminalvård, ungdomsbrottslighet och påföljder som t.ex. samhällstjänst, men även uppföljning av rättsliga och inrikes frågor efter EU:s regeringskonferens.

Avslutningsvis bör framhållas att på dagordningen vid 2004 års nordiska justitieministermöte kommer att återfinnas en diskussion om Nordiskt och internationellt samarbete och redskap för att bekämpa gränsöverskridande kriminalitet samt korruption. Dessa diskussioner kommer att följas upp i det nordiska samarbetet.

Den faktabeskrivning som Nordiska rådet efterlyser görs alltså redan i ett större internationellt sammanhang än det nordiska. Att vidta ytterligare initiativ inom ramen för Nordiska ministerrådets verksamhet är därför för närvarande inte aktuellt. Sammanfattningsvis menar Nordiska ministerrådet att den verksamhet som de nordiska regeringarna och dess myndigheter bedriver, nationellt, regional och globalt i sak svarar mot Nordiska rådets rekommandation.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommandationen kan avskrivas.

Rekommendationer, fremstillinger, ytringer 2001

5/2001 - FREMSTILLING 5/2001 ANGÅENDE NORDISK SAMARBEID OM KULTUR OG HELSE (A 1210/NORD)

Fremstillingen lyder:

Nordiska rådet anbefaler Nordiska ministerrådet

å arbeide for at kunst og kultur, både i teori og praksis, integreres som en viktig ressurs og vesentlig faktor i det helsefremmende, forebyggende og rehabiliterende arbeidet i de nordiske samfunn;

at kultur- og helseperspektivene bliver en integrert del på alle nivåer i de helse- og sosialfaglige, medisinske og kulturfaglige utdanningene i Norden.

Nordisk Ministerråd meddeler:

Området er angeläget med tanke på ökad ohälsa i samhället och behovet av rehabiliterande åtgärder där kultur och hälsa i samverkan kan vara en av flera möjliga åtgärder. Inom Nordplusprogrammet finns en mycket stor del som rör framför allt vårdutbildningar och med innehåll relaterat till området kultur och hälsa. Det handlar om intensivkurser, studentutbyte och nätverksaktiviteter mellan lärosäten i Norden. Framställningen föreslås bli avskriven då området är tillgodosett inom utbildningssektorn via Nordplusprogrammet. I nuvarande skede finns ingen gemensam prioritering från länderna som kan säkra ytterligare finansiering för någon nordisk studie/översyn inom hälsosektorn.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

09/2001 - REKOMMENDATION 09/2001/MILJØ ANGÅENDE STRATEGI FOR EN BÆREDYGTIG UDVIKLING (B 201/NÅR)

Rekommandationen lyder:

Nordiska rådet anbefaler de nordiska ländernas regeringar och Nordiska ministerrådet:

4) att verka för att de indikatorer som utvecklas på internationellt plan för att mäta bärkraftig utveckling tar hänsyn till såväl sociala som ekonomiska och miljömässiga faktorer;

5) att som ett led i utvecklandet av en väsentligt ökad resurseffektivitet vidareföra de insatser som hittills gjorts på nationell och nordisk nivå angående reduktions- och effektiviseringsmålen faktor 4 och faktor 10, bärkraftiga produktions- och konsumtionsmönster och materialsflödesanalyser m.m.;

Regeringarna i de nordiska länderna och Nordisk ministerrådet meddelar:

Ad 4) Indikatorrapport

Der vil blive udarbejdet en opdateret indikatorrapport efter at en revideret nordisk strategi om bærekraftig udvikling træder i kraft i 2005. Den opdaterede indikatorrapport vil også forholde sig til mål og indsatser 2005-2008 og må udarbejde indikatorer for nye kapitler om økonomiske og sociale aspekter af bæredygtig udvikling.

Ad 5) Resurseffektivitet

Med hensyn til resurseffektivitet (faktor-4- og faktor-10-mål) henviser meddelelsen til Handlingsplanen for integreret produktspolitik 2002-2004. Heri foreskrives iværksættelse af initiativer, der kan integrere miljøviden i produktionskæden, skabelse af incitamenter for producenter og forbrugere til at fremme resurseffektivitet, international markedsvækst på området samt opmuntring til at inddrage aspektet i den offentlige sektors indkøb. Man har i 2004 igangsat en undersøgelse af hvilke muligheder der findes for øget nordisk samarbejde med grønne offentlige indkøb, herunder muligheden for fælles miljøkriterier. En europæisk konferens er også blevet holdt om miljøinformation med sigte at udvikle metoder for ændring af forbrugeradfærd. Disse initiativer forventes at blive vigtige indspil til opfyldelse af målene.

Endelig skal det tilføjes, at den reviderede strategi for bæredygtig udvikling vil indeholde et helt nyt kapitel om bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre. Dette vil indebære en forstærket indsats på dette område i 2005 – 08.

De nordiska ländernas regeringar anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas

17/2001 - REKOMMENDATION 17/2001 ANGÅENDE ASYLANSØGERNES LIVSKVALITET I NORDEN (A 1267/NORD)

Rekommandationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer:

5) at give asylansøgere ret til at søge arbejde og ret til uddannelse så snart pågældendes identitet er verificeret, samt at oprette et fælles nordisk system for kvalifikationsvurdering;

De nordiska ländernas regeringar meddelar:

Følgende er tilbakemelding angående Nordisk Råds rekommandasjon punkt nr. 5):

1. "at give asylansøgere ret til at søge arbejde og ret til uddannelse så snart pågældendes identitet er verificeret".
2. samt at oprette et fælles nordisk system for kvalifikationsvurdering"

Som svar til led nr. 2 må man sige at der ikke udarbejdes med et fælles nordisk system for kvalifikationsvurdering. Man må være opmærksom på at indenfor EU prøver man lige nu at oprette et fælles system. Sverige og Finland er med til dette arbejde, fra dansk side har man sagt at dansk ret vil følge med og deltagelse i Dublin-værket fra Norges og Islands side må indebære at tage op lignende regler. Bl.a. på grund af dette er et fælles nordisk system for kvalifikationsvurdering ikke aktuelt lige nu.

Som svar på første led om arbejdstilladelse og adgang til uddannelse har de nordiske lande udført følgende arbejde til at sikre asylansøgenes ret til at søge arbejde og ret til uddannelse, så snart pågældendes identitet er verificeret. Nærmere er situationen i Norden vedkommende dette sådan:

ISLAND:

Ændringer gyldige fra januar 2003 om asylansøgenes ret til arbejdstilladelse under ventetiden i Island er følgende: Udlændingedirektoratet kan efter ansøgning fra en udlænding som søger asyl, give ham temporær opholdstilladelse indtil der er truffet afgørelse om ansøgningen om asyl. Det kan endvidere, efter begæring fra en udlænding som har fået endeligt afslag på asyl eller ophold, der ikke iværksættes foreløbigt, give ham temporær opholdstilladelse, indtil afslag bliver iværksat.

Det er vilkår at asylansøger har givet første information, hans identitet er verificeret og at ikke er til stede grunde til bortvisning eller kan kræves modtaget af et andet land

Under samme forhold kan en asylansøger som har fået temporær opholdstilladelse få temporær arbejdstilladelse.

Om uddannelse under ventetiden, er ingen ændring i Island fra A1267/Nord:

"Asylsökande har tillgång till isländsk språkundervisning om de är intresserade. Asylsökandes barn har tillgång till det isländska utbildningssystemet, dvs. de går i lekskola eller skola med andra isländska barn. Barn över 16 år kan ansöka om att komma på skola för barn i dette ålder eller på universitet."

DANMARK:

Arbejde

Vedrørende muligheden for adgang til det danske arbejdsmarked bemærkes det, at asylansøgere som hovedregel ikke har adgang til at tage arbejde i Danmark. Dog kan asylansøgere under opholdet her i landet indgive ansøgning om opholdstilladelse med henblik på at arbejde, hvis asylansøgeren har en arbejdskontrakt eller et arbejdstilbud inden for et fagområde, hvor der er mangel på særlig kvalificeret arbejdskraft (for tiden læger, sygeplejersker, ingeniører og videnarbejdere inden for naturvidenskab og teknologi).

Med virkning fra 1. juli 2003 er der gennemført en reform af aktiverings- og undervisningsindsatsen overfor voksne asylansøgere m.v. med henblik på at sikre asylansøgere et aktivt ophold her i landet.

Den styrkede aktiverings- og undervisningsindsats indebærer bl.a., at asylansøgere udover medvirken til udførelsen af opgaver i forbindelse med driften af asylcentre har mulighed for at tilrettelægge og deltage i tilbud om fritidsbeskæftigelse, sociale og kulturelle aktiviteter, sportsaktiviteter, projekter og kurser.

Asylansøgere, hvis ansøgning om asyl er under behandling, kan endvidere deltage i en intern produktionsvirksomhed på indkvarteringsstedet, særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. For tiden er ca. 1300 asylansøgere i praktik dels på indkvarteringsstederne og dels i ekstern praktik.

Uddannelse:

Herudover skal asylansøgere, hvis ansøgning om asyl er under behandling, deltage i undervisning i dansk eller engelsk sprog og danske kultur- og samfundsforhold, ligesom der er mulighed for at deltage i undervisning i andre fag, herunder fremmedsprog, tekniske fag, IT-relaterede fag, modersmål mv.

SVERIGE:

För svensk del är statusen beträffande rekommendation 17/2001 angående Asylsökandes livskvalitet i Norden densamma som i Nordiska rådets meddelande juni 2003. Ingen förändring. Det gäller både arbejde og utbildning.

FINLAND:

Arbejde

I 25 § 5 mom. Finländska utlänningslagen föreskrivs att en utlänning som i egenskap av asylsökande har vistats i Finland tre månader får utföra arbete utan arbetstillstånd enligt vad som bestäms närmare av arbetsministeriet. Regeringens proposition (RP 28/2003) till utlänningslag innehåller följande paragraf som innebär ingen ändring i rättsläget: Rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd har en utlänning som efter att ha sökt internationellt skydd har vistats i Finland i tre månader, högst tills ansökan avgörs med laga kraft.

Förläggningen skall instruera asylsökanden om att på arbetet som utförs i Finland tillämpas gällande lagstiftning och kollektivavtal i Finland samt om kollektivavtal inte finns samma praxis som gäller arbetstagare som arbetar i motsvarande uppgifter på arbetsmarknaden. Förläggningen skall också ge asylsökande råd om var de kan få mera information om arbete i Finland samt hur de skall gå till väga, ifall lönen och de övriga arbetsvillkoren inte motsvarar det som bestäms i lag och kollektivavtal eller den praxis som gäller arbetstagare som finns på arbetsmarknaden i motsvarande uppgifter. Det åligger arbetsgivaren att försäkra sig om att den utländska arbetstagaren har vistats i Finland som asylsökande minst tre månader.

Eftersom arbetsgivare inte har rätt att få uppgifter om asylsökande vare sig ur utlänningsregistret eller förläggningarnas invånarregister, måste arbetsgivaren med hjälp av ett intyg som asylsökanden visar kunna förvissa sig om dennes rätt att utföra arbete. Förläggningen ger detta intyg åt asylsökanden. Ifall asylansökan avslås genom ett lagakraftvunnet beslut, tillämpas på utlänningsen inte längre bestämmelserna om asylsökandes arbete.

Ifall en utlänningsen efter ett lagakraftvunnet negativt asylbeslutfortfarande önskar arbeta, skall han på normalt sätt ansöka omuppehållstillstånd och arbetstillstånd.

Genom dessa anvisningar upphävs anvisningarna A/3/2001 AM om förutsättningarna för utlänningsen som vistats i landet som asylsökande i 3 månader att befrias från arbetstillstånd. Dessa anvisningar tillämpas också på ansökningar som tagits emot före giltighetstiden och som är under behandling.

Utbildning

Ingen ändringar fra 2001

NORGE:

Midlertidig arbeidstillatelse

En asylsøker kan gis midlertidig arbeidstillatelse inntil søknaden om asyl er avgjort, jf. utlendingsloven § 17 sjette ledd. I asylintervjuet blir søkerne spurt om de ønsker en slik tillatelse. Det er ikke noe krav om at de må ha et konkret arbeidstilbud for å få en midlertidig arbeidstillatelse.

For at en slik tillatelse kan gis må det vært foretatt asylintervju av søkeren. Det må videre ikke være tvil om søkerens identitet, og i tillegg må det ikke være aktuelt å bortvise søkeren eller fremme tilbaketakelsesbegjæring overfor et annet land. Søkeren må i utgangspunktet være fylt 18 år for å få utstedt midlertidig arbeidstillatelse. Det kan imidlertid også gis slik arbeidstillatelse til søkere mellom 15 og 18 år. Da kreves det samtykke fra oreldrene eller andre som utøver forelderansvaret, jf. utlendingsforskriften § 61.

Dersom søkeren skulle få avslag på sin søknad om asyl, kan søkeren beholde den midlertidige arbeidstillatelsen til endelig vedtak foreligger i saken, dersom søkeren klager og klagen gis oppsettende virkning

Skolegang

Når det er sannsynlig at et barn skal være i Norge i mer enn tre måneder, har barnet rett og plikt til grunnskoleopplæring etter de samme regler som alle andre barn i Norge. Tilskuddsordningen for opplæring av barn som bor i statlig asylmottak skal sikre at elever i grunnskolealder kan få begynne grunnskoleopplæringen så snart som mulig etter at de har kommet til landet. Tilskuddsordningen skal dekke alle de kostnader kommunene har som er forbundet med opplæringen.

Asylmottakene har ansvar for at barn blir meldt inn i grunnskole så raskt som mulig ved ankomst til mottaket. De skal sikre at barn og ungdom blir meldt inn og ut av grunnskolen og får hjelp til å søke plass i videregående skole. Mottakene skal stimulere til kontakt mellom foreldre og skole. De skal også bistå ungdom i alderen 16-18 år med sikte på at de skal få et tilrettelagt skoletilbud og tilrettelegge for leksehjelp.

Opplæring i norsk og samfunnsfag for voksne asylsøkere: Fra 01.08.1996 hadde voksne asylsøkere hatt samme tilbud om opplæring i norsk med samfunnskunnskap som innvandrere og flyktninger. Opplæringen ble i hovedsak gitt av kommunene som fikk statstilskudd for å gi opplæring. Fra og med 01.01. 2003 gis det ikke lenger statstilskudd til opplæring i norsk med samfunnskunnskap for voksne asylsøkere.

Asylsøkere under 18 år skal fortsatt få tilbud om norskopplæring. De som er mellom 16 og 18 år kan, dersom de trenger det, få grunnskoleopplæring.

Det er ikke noe i veien for at voksne asylsøkere kan delta i den opplæringen som er etablert for de med positivt vedtak, og/eller i den opplæringen som gis innvandrere og flyktninger bosatt i kommunen, uten at det utløses tilskudd.

De nordiska ländernas regeringar anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

18/2001 - REKOMMENDATION 18/2001 ANGÅENDE FÆLLESNORDISK SEMINAR OM ASYLANSØGERNES LIVSKVALITET (A 1267/NORD)

Rekommandationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd:

at arrangere et fælles nordisk seminar, hvor ansatte på modtage- og opholdscentre for asylansøgere, relevante eksperter på området og repræsentanter fra relevante frivillige organisationer udveksle erfaringer i arbejdet for herved at fremme asylansøgernes livskvalitet.

De nordiska ländernas regeringar lämnade följande kommentar till Nordiska Rådets 53:e session i Köpenhamn den 29-31 oktober 2001.

De nordiske lands regeringer er enige i at det ville være interessant for de respektive land å utveksle erfaringer om mottak av asylsøkere for å kunne lære av hverandre, hva angår positive erfaringer, "best practice".

Nordiska rådet har i rekommendation 18/2001 återkommit till Nordiska Ministerrådet i samma fråga. Nordiska ministerrådet har i sin tur ombett ordförandeskapslandet att ta ett särskilt ansvar för rekommendationen.

Nordisk Ministerråd meddeler:

Nordisk Ministerråd har undersøgt muligheden for – i ministerrådets regi - at afholde et nordisk seminarium om asylansøgere's livskvalitet, men ikke fundet dette muligt, idet der ikke findes et organ under et Ministerråd som varetager sager om asylansøgere. I Nordisk Ministerråd behandles andre aspekter vedrørende flygtninge og indvandrere under de relaterede ministerråd, men ikke sager om asylansøgere.

Det kan imidlertid oplyses, at der for øjeblikket foregår drøftelser mellem landene om under Nordisk Ministerråd at oprette et særligt fagministerråd på udlændinge- og integrationsområdet." Såfremt et sådan fagministerråd oprettes vil det formentlig være hensigtsmæssigt at forankre en eventuel seminaraktivitet om asylsøgere's forhold i dette samarbejdsområde. Opmærksomheden henledes i øvrigt på, at der findes et betydeligt uformelt netværkssamarbejde mellem nordiske myndigheder på flygtninge-/indvandrerområdet, hvorunder der sker en væsentlig erfaringsudveksling.

Nordisk Ministerråd anser for sit vedkommende at rekommandationen kan afskrives.

19/2001 - REKOMMENDATION 19/2001 ANGÅENDE BEKÆMPELSE AV RACISME OG FREMMEDFJENDTLIGHED, OG FREMME AF INTEGRATION (A 1268/NORD)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

- 1) *at sikre, at indsatsen for bekæmpelse af racisme og fremmedfjendtlighed samt arbejde som fremmer integration af etniske minoriteter i de nordiske samfund, bliver en integreret og målrettet del af virksomheden i alle sektorer i Nordisk Ministerråd;*
- 2) *at Nordisk Ministerråd i sektorenes samarbejdsprogrammer og handlingsplaner identificerer initiativer vedrørende arbejdet for bekæmpelse af racisme og for at fremme integration samt fremlægger en årlig skriftlig redegørelse for Nordisk Råd om udført arbejde på området;*
- 3) *at sikre at der i Nordisk Ministerråds budget for hvert år afsættes de nødvendige ressourcer, som arbejdet for bekæmpelse af racisme og for at fremme integration kan indebære for de respektive sektorer. Dette skal ske med start i budgettet 2003 og så vidt muligt indenfor rammen for budgettet for år 2002.*

Nordisk Ministerråd meddeler:

Jämställdhetssektorn har ett samarbetsprojekt med den frivilliga sektorn kring ett projekt vars målsättning är att utarbeta en databas för invandrarkvinnors organisering och verksamhet i de nordiska länderna.

For besvarelse henvises til Nordisk Ministerråds meddelelse til rekommandasjon 8/2002 strategi for bekæmpelse af racisme og fremmedfjendtlighed og fremme af integration (A 1299/medborger).

20/2001 - REKOMMENDATION 20/2001/MEDBORGER ANGÅENDE BESKYTTELSE AF VIDNER OG INVOLVEREDE I STRAFFESAGER MOD VOLD, TRUSLER OG REPRESSALIER (A 1232/NORD OG A 1246/NORD)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at snarest muligt udarbejde et ministerrådsforslag om nordiske indsatser for beskyttelse af vidner og andre involverede i straffesager som står overfor trusler, vold og repressalier.

Nordiska ministerrådet meddelar:

Skydd för bevispersoner är ett centralt tema i de nordiska länderna. I flera länder finns redan nationella planer för skydd av bevispersoner och det finns redan ett brett samarbete mellan olika nordiska myndigheter, bl.a. den nordiska permanenta arbetsgruppen för vittnesskydd under de nordiska rikspolischeferna, så som framgår av Nordiska ministerrådets svar på rekommendationen från år 2003 och av de projekt kring olika aspekter av brottsoffer, bevispersoner och offer för s.k. trafficking som Justitiesektorn givit stöd till under senare år. Ministerrådet avser att återkomma till Nordiska rådet med en redogörelse för detta arbete.

Jämställdhetssektorns svar:

De nordiska och baltiska jämställdhets- och justitieministrarna godkände på sitt möte den 9.4.2003 i Stockholm Statements and Recommendations concerning Trafficking in Women in the Nordic and Baltic Countries. I detta beslut ingick även följande:

“that we will continue to support the development and work of a network of those Nordic and Baltic non-governmental organizations that actively work against trafficking in human beings, especially women and children, in our region”;

Ett seminarium kommer år 2004 att arrangeras i ett av de baltiska länderna för att diskutera resultat av den gemensamma nordiskbaltiska kampanjen mot handel med kvinnor, med speciell fokus på organisationernas arbete och roll i kampanjen. Under seminariet kommer även skydd och bistånd till offer för handel med kvinnor att vara ett tema. Seminariet diskuterar fortsättning på samarbetet för att den kunskap som den nordiskbaltiska kampanjen har gett inte går förlorad. En av de baltiska organisationerna som aktivt har deltagit i den nordiskbaltiska kampanjen mot handel med kvinnor ansvarar för genomförandet av konferensen. Eftersom projektet år 2002 koordinerades från Norden kan nu de baltiska länderna bidra med sin kunskap och sina erfarenheter genom att fortsätta dialogen.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

46/2001 - FRAMSTÄLLNING 46/2001/VELFÆRD ANGÅENDE REUMATIKERE OG LANGVARIGE SYGE(A 1254/NORD OCH A 1255/NORD)

Fremstillingen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet:

at indhente information fra de nordiske lande om reumatikere og andre langvarige syges livssituation og behandlingsmuligheder samt de totale økonomiske konsekvenser kroniske sygdomme foranleder for patienten og samfundet;

at på baggrund af information om reumatikere og andre langvarige syges livssituation, behandlingsmuligheder og de økonomiske konsekvenser sygdommen foranleder, udarbejde forslag om hvordan disse gruppers situation kan forbedres i gennem samarbejde mellem de nordiske lande.

Nordisk Ministerråd meddeler:

NMR har valt en bred ansats då det gäller reumatiker och andra långvarigt sjuka inklusive gruppen övriga funktionshindrade. NMR vill tillgodose den aktuella gruppen inom ramen för arbetet med en handlingsplan relaterad till arbetet med Design för alla. Detta arbete förutsätter tvärsektoriell samverkan inom NMR för att skapa ett samhälle som är tillgängligt för alla och att undvika dyra särlösningar och anpassning i efterhand. Design för alla-arbetet rymmer de insatser som kan tillmötesgå denna framställning som är en mycket omfattande beställning och som därför medför att breda och långsiktiga insatser är mest rimliga. Design för alla innefattar ett samhälle för alla och avser att främja sektorsansvarsprincipen samt universell utformning inom alla NMR's sektorer. En samlad handlingsplan håller på att utarbetas och vars ramar är klara och har som utgångspunkt att inarbeta mainstreaming inom området Design för alla/Universell utformning. Handlingsplanen kommer att bli ett instrument för alla berörda samarbetspartners och nordiska institutioner. Best practise inom Norden kan utnyttjas genom den nordiska förankringen. När det gäller mer specifik medicinsk kunskap om reumatiker och andra långvarigt sjuka är NHV är den nordiska institution som främst berör den patientgrupp som avses. NHV har under lång tid varit centrum för forskning kring folkhälsovetenskapliga aspekter på kroniskt sjuka barn dvs. dit även reumatikerbarn räknas. Två stora projekt har genomförts, det senaste under 90-talet. Studier av både barn och äldre med andra kroniska sjukdomar har publicerats. Inom NHV:s utbildning ges flera kurser som har

relevans för personer med kronisk sjukdom. Dessa kurser tar upp funktionshinder men också kurser om epidemiologiska aspekter på sjukdom och hälsa samt kurser om reaktioner vid stress orsakad av olika fenomen varav kronisk sjukdom är en. Dessutom ges kurser om hälsofrämjande arbete, forskningsmetoder för studier av hälsa och sjukdom. De flesta av NHV:s kurser har relevans för kunskaper om situationen för personer med reumatism och andra långvariga sjukdomar.

Mot bakgrund av den kommentar som givits och mot bakgrund av kontinuerliga satsningar på kroniska sjukdomar föreslås att framställningen avskrivs. Det är för närvarande inte aktuellt med ytterligare gemensamma prioriteringar från länderna då framställningens ekonomiska konsekvenser är avsevärda och då handlingsplanen avseende Design för alla i kombination med NHV's utbud säkrar att den aktuella gruppen tillgodoses på ett rimligt sätt.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

47/2001 - FRAMSTÄLLNING 47/2001 ANGÅENDE ÄNDRINGAR AV ÖVERENSKOMMELSE OM NORDISKA KULTURFONDEN

Framställningen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet:

att besluta om ändringar i ”Överenskomst mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om Nordisk Kulturfond” i enlighet med Bilaga till ministerrådsforslag om ændring i overenskomsten for Nordisk Kulturfond (B 210/nord) med följande ändringar:

att artikel 9 utgår i sin helhet ur överenskommelsen.

att Ministerrådets tilläggsmening i artikel 10 stryks. Om Ministerrådet vidhåller sin tilläggsmening bör den justeras enligt följande: Der kan indgås en forvaltningsaftale mellem fonden og Nordisk Ministerråd, Nordisk Råd eller en anden juridisk person om sekretariatsarbejdet og økonomiforvaltningen.

att första meningen i artikel 16 ändras i enlighet med rekommendation 13/2001 till följande: Styrelsens og revisorernes beretninger skal senest den 1. september året efter virksomhedsåret/budget og regnskabsåret afgives til Ministerrådet og til Nordisk Råd.

att ministerrådet utreder skyndsamt i början av år 2002 huruvida Nordiska kulturfonden kan omfattas av det rättsställningsavtal som omfattar Nordiska ministerrådets sekretariat respektive Nordiska rådets sekretariat. Utredningen bör, med hänvisning till artikel 6 i Överenskommelse om Nordiska kulturfonden, ske i samråd med Nordisk Råd.”

Nordisk Ministerråd meddeler:

Aftalen om ændring af overenskomsten om Nordisk Kulturfond blev undertegnet den 5. april 2002 og er godkendt af alle nordiske lande. Arbejdet med at konsekvensjustere den fællesnordiske retsstillingsaftale for Nordisk Råd og Nordisk Ministerråds sekretariater er endeligt afsluttet i foråret 2004, således at det præciseres, at Kulturfondens sekretariat og ansatte i dette også efter ændringen af overenskomsten er omfattet af den fællesnordiske retsstillingsaftale.

Det norske udenrigsdepartement, som er depositar for aftalen om den retslige stilling, afventer en hensigtsmæssig praktisk anledning, hvorved samtlige aftaleparter kan være til stede og foretage en samtidig undertegnelse af den justerede retsstillingsaftale.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

Rekommendationer, fremstillinger, ytringer 2002

3/2002 - REKOMMANDATION 3/2002 TIL NORDISK MINISTERRÅD ANGÅENDE NORDBOERNES RETTIGHEDER

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

- 1) *att en konkret tidsplan och implementeringsplan sätts för var och en av de 23 åtgärderna som framgår av bilaga 1 till ministerrådsförslaget att lämnas till Nordiska rådet senast den 15 januari 2003. Tids- och implementeringsplanen ska omfatta analys av problemställningar, nödvändiga politiska beslut, ändringar i regelverk, statusbeskrivning och uppföljning;*
- 2) *att modernisera de nordiska avtalen på arbetsmarknadsområdet, och lägga till grund att icke-nordisk medborgare med permanent uppehållstillstånd i ett nordiskt land får samma rättigheter som nordisk medborgare vad gäller möjligheten att arbeta i Norden samt att innan våren 2003 anmäla vilka åtgärder som verkställts för att uppnå denna målsättning;*
- 3) *att Nordiska ministerrådet i de framtida budgetförslagen avsätter tillräckliga resurser till Hallo Norden, för att Hallo Norden kan medverka till att bistå de Nordbor som råkar ut för hinder vid flyttning/pendling eller studier inom Norden samt för att Hallo Norden årligen kan avge rapportering om omfattningen och karaktären av befintliga gränshinder;*
- 4) *att ministerrådet i sin planering och prioritering av insatser mot gränshinder också indrar relevanta myndigheter, organisationer och institutioner, härunder Föreningarna Norden, de åtta nordiska gränsregionerna, branchorganisationer, konsumentorganisationer etc.;*
- 5) *att arbeta för en lagstiftning om gränsöverskridande betalningar inom Norden i syfte att nivån på avgifterna ska vara den samma som inhemska betalningar; ministerrådet rekommenderas att ta utgångspunkt i den modell som antagits av Europaparlamentet och Europeiska rådet (förordningen (EG) nummer 2560/2001));*
- 6) *att i övrigt genomföra de föreslagna åtgärderna i ministerrådsförslag om uppföljning av Nordbornas rättigheter (B 215/presidiet), med beaktande av de synpunkter som framgår av presidiet betänkande över ministerrådsförslaget.*

Nordisk Råds præsidium har i deres betænkning af 23. september 2003 over ministerrådets meddelelse om rekommandation 3/2002/præsidiets Nordbornas rettigheder (B 215/presidiet) foreslået:

at Nordisk Råd tager meddelelsen om rek. 3/2002/presidiet til efterretning og afventer ny meddelelse til næste år.

Nordiska ministerrådet meddelar:

Nordisk Ministerråd fremsendte ultimo juni 2003 en meddelelse (meddelelse til rekommandation 3/2002) til Nordisk Råd, hvori der blev redegjort for selve tilrettelæggelsen af arbejdet med fjernelse af grænsehindringer i Norden. I meddelelsen blev redegjort for opfølgningen af rekommandationens første punkter 1-5. Det anførtes også, at supplerende information ville blive leveret til Nordisk Råd senere i 2003 om den faktiske fremdrift i arbejdet med at fjerne grænsebarrierer i Norden.

Den supplerende meddelelse til rekommandation 3/2002 blev fremsendt til Nordisk Råd forud for sessionen i oktober 2003 i Oslo og indeholdte en detaljeret oversigt over status for arbejdet med fjernelse af grænsehindringer i Norden. Meddelelsen suppleredes med dels det svenske formandskabs mundtlige redegørelse, dels den særlige repræsentants mundtlige redegørelse ved Nordisk Råds plenarforsamling, dels den særlige repræsentants skriftlige redegørelse (En redegørelse fra den særlige repræsentant, Poul Schlüter, Fjernelse af Grænsehindringer i Norden, ANP 2003: 751). Ved samme lejlighed drøftedes den supplerende meddelelse til rekommandation 3/2002 fra Nordisk Ministerråd om arbejdet med fjernelse af grænsehindringer. Nordisk Ministerråd har ikke modtaget skriftlige kommentarer fra Nordisk Råd vedrørende den supplerende meddelelse til rekommandation 3/2002.

Nordisk Ministerråd har i perioden siden oktober 2003 opretholdt en fortsat høj prioritet i arbejdet med fjernelse af grænsehindringer i Norden. Som følge heraf har samarbejdsministrene besluttet at forlænge den særlige repræsentants mandat frem til årsskiftet 2004/2005.

Hertil kan tilføjes at arbejdet med grænsehindringer til efteråret 2004 vil blive suppleret med indsats med sigte på at fjerne næringslivets grænsehindringer. De nordiske næringsministre har taget initiativ til, at grænsehindringsspørgsmål sættes på dagsordenen.

Frem til Nordisk Råds session i 2004 vil samarbejdsministrenes særlige repræsentant arbejde for en tæt dialog med Nordisk Råd om arbejdet med fjernelse af grænsehindringer. Samarbejdsministrenes særlige repræsentant vil blandt andet deltage i Nordisk Råds juni-møde 2004 i Kristianssand.

Den særlige repræsentant vil afgive en rapport om arbejdet med fjernelse af grænsehindringer i Norden i forbindelse med Nordisk Råds session i Stockholm primo november 2004.

Vedrørende rekommandationens 5 afsnit kan mere specifikt oplyses:

Status for arbejdet med fjernelse af grænsehindringer fremgår af vedlagte bilag 1, som indeholder uddybende information om de 23 tiltag i ministerrådets forslag til opfølgningen af Norrback-rapporten. Endvidere henledes opmærksomheden på statusoversigten over arbejdet med fjernelse af grænsehindringer på Nordisk Ministerråds hjemmeside (www.norden.org/grensehindringer), som løbende opdateres med henblik på at sikre størst mulig åbenhed i arbejdet med fjernelse af grænsehindringer.

Hvad gælder Hallo Norden er ressourcer afsat, hvilket muliggøre den nødvendige service til medborgerne. Også for 2005 vil budgettet have samme indretning og niveau. Hallo Norden rapporterer kontinuerligt om identificerede grænsehindringer til den særlige repræsentant og til det grænsepolitiske sekretariat i Nordisk Ministerråd.

Ministerrådet har tæt kontakt med relevante myndigheder i de nordiske lande vedrørende identificerede grænsehindringer. Det samme gælder med repræsentanter for grænseregionerne som mødes såvel inden for rammerne af samarbejdet mellem grænsekomiteerne som i regi af Hallo Norden. Vigtige initiativer er for eksempel taget vedrørende næringslivets grænsehindringer. Foreningerne Norden er også en informationskilde i arbejdet med at identificere grænsehindringer.

Vedrørende de konkrete spørgsmål om arbejdsmarkedsforhold respektive spørgsmål om grænseoverskridende betalinger kan følgende oplyses:

Nordisk Ministerråd (arbejdsministrene) har siden sin beslutning den 22. oktober 2002 arbejdet på at foretage en gennemgang af de nordiske aftaler på arbejdsmarkedsområdet med henblik på en revision og opdatering. I denne forbindelse er der foretaget en udredning, som gennemgår den nordiske overenskomst for et fælles arbejdsmarked. Det er imidlertid ikke landenes opfattelse, at gennemgangen omfatter alle de aspekter, som er nødvendige for at kunne fremlægge et forslag til en ny overenskomst, hvorfor der er nedsat en nordisk arbejdsgruppe, som skal udarbejde et konkret forslag.

Den nordiske arbejdsgruppes udkast til en revideret nordisk overenskomst for det fælles arbejdsmarked vil indeholde de elementer, som har betydning for de nordiske lande samt selvstyrende områder, og som ikke er omfattet af gældende EU/EØS-regelværk eller er reguleret på anden måde. Arbejdsgruppen vil ikke gå videre med undersøgelsen om at udvide personkredsen med ikke-nordiske medborgere, der har permanent opholdstilladelse i et nordisk land.

Nordisk Ministerråd finder ikke, at der er grundlag for at udvide personkredsen i aftalen om det nordiske arbejdsmarked med tredjelandsmedborgere, idet det vil betyde en mere liberal behandling af dem end af borgerne i de nye EU-medlemslande, så længe disse er omfattet af overgangsreglerne i fire af de nordiske lande. Ministerrådet vil i denne forbindelse følge udviklingen indenfor EU med hensyn til implementeringen af regler vedrørende rettigheder for tredjelandsborgere.

Frågan om gränsöverskridande betalningar har behandlats av de nordiska finansministrarna vid deras möte den 11 juni respektive den 27 oktober 2003. Ministrarna har vid dessa tillfällen betonat vikten av att privatpersoner samt små och medelstora företag skall kunna göra betalningsöverföringar snabbt, säkert och till lägsta möjliga kostnad inom och mellan EU och de nordiska länderna. Beträffande avgiftsfrågan regleras denna av EU-förordningen och är direkt tillämplig på de länder som infört euron som valuta. Finland omfattas av förordningen och Sverige har valt att låta även den svenska kronan omfattas av samma förordning. Danmark har valt att inte låta den danska kronan omfattas av förordningen och planerar inga förändringar på området. Den norska regeringen har presenterat ett lagförslag som syftar till att genomföra förordningen i norsk rätt, men det föreslås inte att reglerna skall omfatta norska kronor utan endast euro. Island har inte infört någon lagstiftning på området, men kommer att göra det i år vad gäller euro.

Af bilag 2 fremgår status i de respektive nordiske lande.

Nordisk Ministerråd anser at rekommendation 3/2002 kan afskrives.

Bilag 1 meddelelse til Nordisk Ministerråds opfølgning af rekommandation 3/2002 angående Nordboernes rettigheder. Oversigt over tiltag til opfølgning af rapporten om "Nordbornas rättigheter"

Sektor	Nr.	Tiltag	Bevilling i DKK	Opfølgning	Tidsplan
Overgripende eller tværsektorielle tiltak	1	Utvikling av webinformasjon om rettigheter ved mobilitet i Norden (Hallo Norden)	500.000	Hallo Nordens nordiske portal blev lanceret af den norske samarbejds-minister Svein Ludvigsen den 30. oktober 2002 under Nordisk Råds jubilæumssession. Samtidig bevilligede MR-SAM 500.000 til styrkelse af Hallo Norden. Web-informationen forbedres kontinuerligt. En ny markedsføring af Hallo Norden er under udarbejdelse og vil være færdig i indværende år.	2002/03
	2	Lenking fra nasjonale informasjons-websites til Hallo Norden /www.norden.org		Hallo Nordens web-side linker nu til nordiske informationstjenester. Styrkelsen af samspil med øvrige informationstjenester drøftedes 7. maj 2003 på konference i Malmø. Et opfølgende seminar blev afholdt i maj 2004 med deltagelse af Hallo Norden, de øvrige nordiske informations-tjenester og grænsekomitéerne. Formålet var at forbedre informationsindsatsen og koordineringen mellem aktørerne. I den forbindelse var der enighed om at oprette et ekspert-netværk og en e-mødesplads for de respektive aktører.	2003
	3	Informasjons-seminarer for offentlige tjenestemenn om nordiske avtaler og Hallo Norden	467.000 (strategisk pulje)	Pohjola-Norden i Finland arrangerede 9 informations-seminarer for tjenestemænd i foråret 2002. I opfølgningen arrangerer Finland under 2003 yderligere 4 informations-seminarer og udarbejder i skrivende stund informationsmateriale om rettigheder for nordboer. Danmark, Sverige og Norge har arrangeret informations-seminarer i løbet af 2003. Disse pågår fortsat. Island anordnede ett informationsseminarium i 2002 och planerar att afholde två seminarier, ett i Akureyri och ett annat i Reykjavik i början av september 2004.	2003
	4	Årlig rapportering til Nordisk råd om nasjonal gjennomføring av siste års fellesnordiske vedtak		<i>Der henvises til uddybende besvarelse i rek. 4/2002 vedrørende samme</i>	
	5	MR-SAM anmoder alle fagministerråd om å iverksette en vurdering av behov og muligheter for nordisk lovharmonisering på		Den norske samarbejdsministre skrev i november 2002 til de fagministerråd, der var engageret i arbejdet med fjernelse af grænsehindringer, med anmodning om at iværksætte en vurdering af mulighederne for lovharmonisering på de respektive områder. Neden for følger berørte fagministerråds opfølgning af anmodningen. <u>Uddannelsessektoren</u> : Uddannelsessektoren har behandlet spørgsmålet i marts 2003. Inden for	

		respektive fagområder		uddannelsessektoren, særligt højere uddannelse, koncentrerer arbejdet vedrørende nordisk lovharmonisering om spørgsmålet angående studiestøtte i Norden, hvor et udredningsarbejde er iværksat. Herudover er iværksat en juridisk udredning om de nordiske aftaler ift. EU/EØS, vurdering af gymnasie-aftalen og vurdering af den nordiske tentamensgyldighed (Sigtunaaftalen). <u>Finanssektoren:</u> Finanssektoren har ingen aktuelle planer om egentlig lovharmonisering, men MR- og EK-finans drøfter jævnligt skatte-spørgsmål. I juni 2003 gav MR-Finans den nordiske skattegruppe i opdrag bl.a. at undersøge mulighederne gennemgå de nordiske skatteaftaler. På møde i juni 2004 fik NMR og skattegruppen i opdrag at sammenstille identificerede grænsehindre med henblik på departemental behandling. MR-Finans vedtog samtidig, at indrette en nordiske skatteportal og et virtuelt skattekontor. <u>Næringssektoren:</u> Næringssektoren har ingen aktuelle planer om egentlig lovharmonisering med direkte relation til den enkelte borgers rettigheder og mobilitet. Derimod drøfter MR- og EK-Næring løbende mulighederne for at justere og harmonisere nationale lovregler med henblik på styrkelse af landenes konkurrenceevne. Således har MR-Næring på et møde den 29. september 2003 besluttet, at der skal etableres en stående nordisk arbejdsgruppe for drøftelse af national gennemførelse af selskabsretlige EF-direktiver. Desuden besluttede MR-Næring, at der etableres en arbejdsgruppe for erfaringsudveksling inden for såvel legal som primær metrologi. Inden for den legale metrologi skal arbejdsgruppen først og fremmest tage sig af spørgsmål, som relaterer sig til indførelsen af EU's måleinstrumentdirektiv. Endelig besluttede MR-Næring, at der iværksættes et udredningsarbejde på næringsområdet omkring grænse-hindringsproblemer. Denne udredning foreligger som et katalog (dateret maj 2004) over grænsehindre, som berører næringslivet. EK-Næring har drøftet rapporten og opfølgningen på rapporten på møder den 24. maj og 11. juni 2004 og sagen kommer på dagsordenen for MR-Nærings møde den 3. september 2004. Af hensyn til den videre proces forudsættes det, at relevante fagsektorer arbejder videre med fjernelse af de grænsehindre, som er identificeret i kortlægnings-rapporten, og som ligger uden for næringssektorens eget område. Næringssektoren finder, at manglende kendskab til regler er en alvorlig grænsehindring og at Hallo Norden derfor bør udbygges til også at omfatte næringslivet. <u>Arbejdsmarkedsektoren:</u> Spørgsmålet har været drøftet i sektoren, hvor man i september 2002 konkluderede, at der ikke var behov for lovharmonisering. Vedrørende inkludering af ikke-nordiske statsborgere henvises til tiltag 7. <u>Justissektoren:</u> Spørgsmålet har været drøftet i	
--	--	-----------------------	--	--	--

				justitssektoren. Det svenske formandskab rettede herefter henvendelse til de nationale justits-departementer med henblik på at der i den nationale lovgivningsproces også skulle tages hensyn til nordiske overenskomster og konventioner. Der henvises i øvrigt til rekommandations besvarelse 18/2002. <u>Konsumentsektoren:</u> Harmonisering af lovgivning er allerede i dag en integreret del af samarbejdet. I foråret 2003 udarbejdede sektoren en oversigt over grænsehindre for forbrugere i Norden. Af oversigten fremgik, at der inden for konsumentsektoren ikke var tale om grænsehindre, hvorefter sektoren konkluderede, at der ikke synes behov for harmonisering som led i arbejdet med fjernelse af grænsehindre i Norden. <u>Socialsektoren:</u> I social og sundhedssektoren har mulighederne for lovharmonisering på spørgsmålet om optjening af pensionspoint, underlag for ydelser pga. handicap ved flytning til andet nordisk land, dispensation for regler for indførelse af førerhunde (ledere-/assistenter-/signalhunde) været vurderet (der henvises i øvrigt til tiltag 11 og 12 herom). En ny nordisk konvention om social tryghed er undertegnet, jf. pkt. 9 <u>Regionalsektoren:</u> Regionalsektoren har inte förutsättningar för lagharmonisering då politikområdet är horisontellt och beslut träffas på olika nivåer i de olika länderna. Ämbetsmannakommittén betonade dock betydelsen av god kommunikation mellan aktörerna som hanterar problemen i vardagen och de politiske organer. Kommittén kan fungera som en kanal för förmedling av information från gränskommittéerna till de nationella politiske organer. <u>Miljøsektoren:</u> Miljøsektoren var ikke blandt modtagerne af den norske samarbejdsministers anmodning om lovharmonisering. Miljøsektoren har imidlertid valgt at undersøge forholdene om lovharmonisering på miljøområdet, da sektoren finder, at lovharmonisering kan være værdifuldt og højne niveauet på miljøområdet i landene. I miljøsektorens projekt-grupper arbejdes direkte med konventioner, som blandt andet skaber bedre forudsætninger for harmonisering af love og regler i landene. Endvidere kan landene drage stor nytte af det nordiske samarbejde ved implementering af EU-direktiver, særligt når det gælder udveksling af information og erfaringer. Samtidig påpeges, at der kan være naturlige årsager til uligheder i lovgivningen og at mangel på lovharmonisering ikke altid kan ses som en hindring i det nordiske samarbejde.	
	6	Evaluerings af Hallo Norden virksomheden.		Evaluerings af Hallo Norden blev udført af et eksternt konsulentfirma og blev færdigstillet i januar 2003. Opfølgningen af evalueringen behandledes af Nordisk Samarbejdskomité og af de nordisk ministre i foråret/sommeren med henblik på ressourcemæssig	2002/03

				opgradering fra 2004. - Hallå Norden fortsætter under 2004 med heltidstjenster i samtlige länder. - Samverkan mellan Hallå Norden och de regionala informationstjänsterna byggs ut. - Hallå Nordens hemsida utvecklas till en mera fullständig "uppslagsbok" om villkoren för att bo och arbeta i de nordiska länderna. - Det satsas även mer på uppföljning av problemfrågor, bl.a. genom et ökat samarbete inom ministerrådssekretariatet og det grænsepolitiske sekretariat.	
Arbejds- marked	7	Generell gjennomgang av de nordiske avtaler på arbeidmarkeds-området, herunder med sikte på å styrke rettighetene for ikke-nordiske borgere med permanent oppholdstillatelse i et nordisk land.		De nordiske arbeidsministre har vedtaget, at der skal gennemføres en generel gennemgang af de nordiske aftaler på arbejdsmarkedsområdet med sigte på at gøre det mere velfungerende. Der er i denne forbindelse foretaget en udredning i 2003 som er blevet fulgt op af en arbejdsgruppe som forventes at kunne fremlægge et færdigt forslag frem under det danske formandskab i 2005. Nordisk Ministerråd finder ikke, at der er grundlag for at udvide personkredsen i aftalen om det nordiske arbejdsmarked med tredjelandsmedborgere, idet det vil betyde en mere liberal behandling af dem end af borgerne i de nye EU-medlemslande, så længe disse er omfattet af overgangsreglerne i fire af de nordiske lande. Ministerrådet vil i denne forbindelse følge udviklingen indenfor EU med hensyn til implementeringen af regler vedrørende rettigheder for tredjelandsborgere.	2003
	8	Innføre system med nordisk ansvarlige i arbeidsformidlingen		Der er nedsat en styregruppe for internordisk arbeidsformidling i perioden 2003-04 med henblik på at styrke den internordiske formidling af arbeidskraft. Der afholdes 2 møder årligt. En arbeidsgruppe har bildats under styrgruppen som håller på att kartlägga ländernas informations-, plats- och sökandesystem inför en kommande implementering av internordisk arbetsförmedling på Internet. På forslag fra den særlige repræsentant om at styrke den internordiske arbeidsformidling særligt på internettet vedtog de nordiske arbeidsministre på mødet i september 2003 at støtte og gå videre med implementeringen af forslaget om internordisk arbeidsformidling på internettet. Det fanns en tydlig önskan om att implementeringen skulle ske utan dröjsmål. Der er i opfølgningen blevet udarbejdet en prioriteret liste over mulige tiltag som vil blive diskuteret på arbeidsministrenes møde i september 2004.	2003/04
Helse og sosial	9	Ny konvensjon om sosial trygghet er undertegnet den 18. august		De nordiske social- og sundhedsministre undertegnede den 18. august en ny nordiske konvention om social tryghed. Den nye nordiske konvention om social tryghed tydeliggør nordboernes rettigheder bl.a. i form af opdatering i forhold til nationale rettigheder og EU-	

		2003.		reguleringen på området (forordning 1408/71). Der er i bilaget til konventionen henvist til, at der gælder særlige bestemmelse for Danmark. Den nordiske sosialforsikringsgruppe er også igang med å utrede spørsmål om opplæringstiltak i landene for å bedre tjenestemennes kunnskap om konvensjonen og dens innhold. Opplæringen omfatter innføring og bruk av et nytt, elektronisk saksbehandlerverktoy (EAT), oppdatering av innholdet i Nordisk Sosialforsikringskurs som avholdes høsten 2004, felles nordisk utdanning samt utvidet samarbeide mellom de nordiske forbindelsesorganer.	
10	Evalueringsav overenskomst om nordisk reseptgyldighet iverksettes i regi av det nordiske legemiddel-samarbeidet		Den 18 september hölls ett nordiskt läkemedelsmöte i Sigtuna på initiativ av det svenska ordförandeskapet. Frågan blev aktuell genom en ändring i de svenska receptföreskrifterna som innebär att receptgiltigheten utvidgas till att omfatta alla EU/EES-medborgare. Förändringen betyder ingen försämring för medborgare i Norden, snarare en förbättring då svenska apotek nu förväntas få en större vana att hantera recept förskrivna i utlandet. Slutligen konstaterades att den nordiska receptgiltigheten utnyttjas i en relativt blygsam omfattning. Få problem har rapporterats och hanteringen på apoteken tycks fungera bra, även om någon större utvärdering av den nordiska receptgiltigheten inte har gjorts sedan 1998. Man fann också att det föreligger ett behov av ett fortsatt informations- och erfarenhetsutbyte kring dessa frågor mellan de nordiska länderna.	2003	
11	Den nordiske sosialforsikringsgruppe anmodes om å vurdere muligheter/ konsekvenser ved endring av kravet til opptjeningsstid for å oppebære pensjonspoeng i annet nordisk land.		Den nordiske sosialforsikringsgruppe har drøftet saken ved flere anledninger. Det foreslås at det ikke gjøres særlige tiltak i saken på bakgrunn av a) Reglens formål. De omhandler grunnpensjon til personer som ikke har vært yrkesaktive i noe land, og skal underlette administrasjon av svært små beløp. Målgruppen er liten, og blir i tillegg mindre med årene. b) Den kommende utvidelse av personkretsen som omfattes av EU forordning 1408/71 til også å gjelde ikke yrkesaktive. Danmark har i diskusjonene rundt denne utvidelse varslet krav om unntak som i denne sammenheng innebærer at man fremdeles vil hevde en tre-års regel i samsvar med den som nå gjelder i den nordiske konvensjon. Dette medfører at det ikke er enighet i Norden om frafall av tre-årsreglen innen den reviderte EU-forordningen trer i kraft. Det vurderes at det ikke er aktuelt å gå videre i dette spørsmål.	2003	
12	Oppdatering av overenskomst om		Konvensjonstekst og veiledning er oppdatert og lagt ut på Hallo Nordens hjemmeside. Det er utført et omfattende arbeide med oppdatering i forhold til både nasjonalt og		

		sosial bistand og sosiale tjenester.	internasjonalt regelverk. Det arbeides med opplæringstiltak for tjenestemenn i landene. Arbeidet med opfølging af forslagene fra den såkaldte NSH-rapport om grænsehindringer for funktionshæmmede i Norden har været et prioriteret arbejde i tjenestemandsgruppen for social bistand og sociale tjenester. Enkelte forslag er fortsat til behandling. Den foreløbige opfølging er som følger: <u>1. forslag:</u> En nordisk broschyr med information om regler som gælder ved flytning til andet nordisk land inklusive information relevant for funktionshindrede udarbejdes. <u>Status/tiltag:</u> Informasjon er utarbeidet og lagt på Hallo Nordens hjemmeside. En kortfattet informasjonsbrosjyre vil bli trykket høsten 2004, og inneholde opplysninger om den nye sosialforsikringskonvensjon og den oppdaterte bistandskonvensjon. <u>2. Forslag:</u> Nordiska Ministerrådets hemsida Medborgarservice samt Hallå Nordens hemsida kompletteras med länkar till myndigheter och organisationer med ansvar för service till personer med ett funktionshinder. <u>Status/tiltag:</u> Er gjennomført på Hallo Nordens hjemmeside. <u>3. Forslag:</u> Överenskommelsen om nordisk receptgiltighet utvärderas. <u>Status/tiltag:</u> Se tiltak 10. <u>4. Forslag:</u> Funktionshindrade som har personlig assistent medges rätt att under en övergångsperiod behålla förmånen från avsändarlandet tills dess tillräcklig service kunnat ordnas i mottagarlandet. <u>Status/tiltag:</u> Sammen med forslag 9 ble dette forslag sendt til fornyet behandling i sektoren etter MR-S i august 2003. .EK-S behandlet saken i april 2004, og konstaterer at det ikke er grunnlag for å arbeide for en harmonisering av lov- og regelverk mellom de nordiske land på disse områder. Derimot foreslås det å utvide bistandskonvensjonen med en ny artikkel 8a om utvidet samarbeidsskyldighet mellom relevante myndigheter. Dette myndighetssamarbeide skal ha til formål å redusere grensehindre i størst mulig grad for den enkelte. <u>5. Forslag:</u> Den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster kompletteras med ett särskilt avsnitt om tolkservice. Kostnader för tolkservice kvittas mellan länderna så att avsändarlandet står för kostnaderna under en övergångsperiod till dess mottagarlandet kunnat ordna med tillräcklig service. En harmonisering av reglerna för när tolkservice beviljas eftersträvas. Förutsättningarna för ett utvidgat nordiskt tolktjänstsamarbete utreds. <u>Status/tiltag:</u> Arbeidsgruppen foreslår en egen	
--	--	---	--	--

				arbeidsgruppe med et mandat som også inkluderer tegnspråkstolkning. Arbeidet koordineres med undersøkelsen om den nordiske språkkonvensjon, tiltak 21. <u>6.Forslag:</u> Förutsättningarna för ett utvidgat nordiskt färdtjänstsamarbete utreds. <u>Status/tiltag:</u> Färdtjänsten i de nordiske land gjelder reiser i den handikappedes nærmiljø, med unntak for Sverige, der en nasjonal tjeneste er opprettet. Forslaget om en nordisk färdtjänst vil innebære rettigheter som ikke eksisterer på nasjonalt plan. EK-S har i april 2004 gitt Nordisk Handikappolitisk Råd i oppdrag å utrede dette spørsmålet. <u>7.Forslag:</u> Handläggningen av tillstånd för införsel av narkotiska läkemedel för medicinskt bruk förenklas. <u>Status/tiltag:</u> Spørsmålet om det såkalte "pille-passet" behandles av narkotikasektoren. For tiden arbeider man med å skape enighet om den liste som skal legges til grunn for hvilke legemidler som skal omfattes av bestemmelsene. <u>8.Forslag:</u> Förutsättningarna utreds för en nordisk samordning av nationella databaser för folkbokföring. <u>Status/tiltag:</u> Spørsmålet behandles af de nordiske samarbeidsministre, endvidere henvises til drøftelser i konsument- og justissektorerne vedrørende tiltak 16. <u>9. Forslag:</u> Beslut om ersättningar på grund av handikapp skall gälla som underlag för beviljande av service och stöd även i ett annat nordiskt land. <u>Status/tiltag:</u> Støtteformer og forutsetninger er meget forskjellige både i og mellom landene. Arbeidsgruppen vurderer en samarbeidsplikt mellom landene, og vil rapporterer til EK-S /MR-S. Jr. forslag 4. <u>10. Forslag:</u> Möjlighet till dispens från reglerna för införsel av ledar/assistent/signalhundar utreds. <u>Status/tiltag:</u> Nye regler for innførsel av selskapsdyr i EU skal gjelde fra 3. juli 2004. Disse vil forenkle og gjøre gjeldende regelverk mer enhetlig, selv om Island i første rekke ikke vil bli omfattet. I noen tilfelle innebærer de nye regler skjerpelser i forhold til de gamle regler. Dette gjelder bl.a. ved innførsel av hunder fra rabiesfrie EU-land og Norge til Finland, der man på avreisedagen skal kunne dokumentere at hunden ikke oppviser symptomer på smittsomme sykdommer. Reglene om fri innførsel av hunder mellom Norge og Sverige vil imidlertid gjelde også etter 3. juli 2004. Omkostningene ved innførsel av ledehunder vil fortsatt være relativt høye. Engangsomkostninger omfatter ID-merkning og dyrepass, mens tilbakevendende omkostninger vil omfatte rabiesvaksinasjoner og et krav om at hunden skal være fri for innvollsormer.	
Justis	13	Vurdering av behov for		Ministerrådsforslaget med oppfølging av den s.k. Norrback-rapporten lyfter for Justitiesektoren fram	2002/03

		harmonisering innen ekte-skaps- og familielovgivning i Norden		möjligheten att harmonisera äktenskaps-, successions- och barnrätten i Norden. På uppdrag av de nordiska justitieministrarna har en projektgrupp, sammansatt av framstående akademiker, sett närmare på frågan om möjligheten och nyttan av harmonisering inom de nu nämnda områdena. Inför ministermötet den 25 juni 2002 förelåg den sammanfattande rapporten över studiens slutsatser i de äktenskaps- och arvsrättsliga delarna ("Äktenskapsrätten och successionsrätten i de fem nordiska länderna. Om möjligheterna och nyttan av lagharmonisering", TemaNord 2002:538.). I maj 2003 lämnades den fullständiga redovisningen av de äktenskaps och arvsrättsliga delarna av arbetet. (Två volymer om vardera 500 sidor) Redan på grundval av den översiktliga redovisningen vid 2002 års ministermöte beslutades att uppdra åt den stående arbetsgruppen för familjerättsliga frågor, den nordiska familjerättsexpertgruppen, att sörja för en utvärdering av behovet av nordiskt samarbete med sikte på en harmonisering av de frågor som avsågs med rapporten. Expertgruppen återkom med en lägesrapportering vid 2003 års ministermöte. Vid samma möte fick justitieministrarna en fullständig redovisning av de äktenskaps- och arvsrättsliga studierna, och beslutade om en fortsatt utvärdering av harmoniseringsbehovet i dessa frågor. Fokus skulle därvid ligga framför allt på det praktiska behovet av harmonisering. Som ett led i uppföljningen av studierna kommer det svenska ordförandeskapet att i december 2003 anordna ett större familjerättsligt seminarium. Sammen med likestillingssektoren er det i løpet av perioden utarbeidet en felles strategi for arbeide i Nærområdene. Dette innebærer at det felles strategidokument er behandlet av embedsmands-komiteerne for social, Narko og Ligestilling.	
Konsument	14	Prosjekt om basale betalingstjenester, herunder om krav til personnummer for åpning av bankkonto		Frågan om krav på personnummer i vördlandet för att öppna bankkonto behandlas nu i ett projekt om grundläggande (basala) banktjänster under ÅK-konsumenters styrgrupp för juridiska frågor. Rapporten behandlas i første omgang af embedsmands-komiteen for konsumentspørgsmål.	2002/03
Regional, i samarbeid med arbeidsmarkedssektoren	15	Utarbeide statistikk over pendling i de nordiske grenseregioner	770 TDKK (fra den strategiske pulje)	Formålet med projektet er at give et samlet billede af pendlingen over grænserne i Norden til brug for initiativer, som kan forbedre nordboernes rettigheder og fremme arbejdskraftens mobilitet. Vid insamling av data, skall statistikken vara könsbaserad. En delrapport för statistiken Sverige/Norge kommer att presenteras i december 2003. Projektet har visat betydelsen af gränseregional statistik och frågan kommer att foras vidare av NMR.	2002/04
	16	Prosjektsemi-	750.000	De 4 gränseregioner (Øresund, Östfold-	2002/04

		nar for grense-regionale tjenestemenn med ansvar for arbeidsmarked sosial tjenester ol. Erfaringsutveksling og ”best practice” (samarbeid med arbeidsmarkeds-sektoren)	TDKK (fra den strategiske pulje)	Bohuslän/Dalsland, Haparanda/Torneå og ARKO) vil i samarbejde kortlægge grænse-regionale optimale løsninger i Norden, GOLIN. Kartlægningen skall göras i ett könsperspektiv. Målsætningen med GOLIN projektet er at identificere et antal fælles barriereproblemer på arbejdsmarkeds-området og sammenstille hvorledes disse er søgt løst i de respektive regioner. Den grundlæggende hypotese er at visse problemer kan løses pragmatisk, hvorved der er et potentiale for erfaringsudveksling og best practice. GOLIN-projektet opstartedes med et seminar den 27. maj 2003. En första workshop har hållits i augusti 2003. Ett andra seminarium hölls i Tornio 3-4 februari. Temat var "Gemensam arbetsmarknad i teori och praktik". Det tredje och sista seminariet arrangeras i Helsingör i september, med tema "Yrkeskompetens och kompetensförsörjning. GOLIN-projektet kommer att avslutas med en "politikerkonferens" den 8 december 2004.	
Utdanning	17	Evalueringsav den nordiske overenskomsten om utdanningsfelleskap på gymnasnivå		Som led i opfølgingsarbejdet af Norrback-rapporten om Nordboerens rettigheder indgår gymnasieaftalen-overenskomsten, som blev behandlet på MR-U møde 2/03. På baggrund af MR-U beslutninger på 2/03 blev der udarbejdet en rapport, som blandt andet viste: • At der var ca. 400 elever, som i 2003 benyttede sig af gymnasieoverenskomsten. • At myndighedernes kundskab om aftalen ikke er særlig stor. • At de økonomiske forudsætninger for at studere i et andet nordisk land i rimelig grad er tilstede. Der er i højere grad tale om andre hindringer som f.eks. sproglige barrierer samt det at tage til et nordisk land ikke betragtes som særsomt "eksotisk". • At en informationsstrategi vil først og fremmest vil bære frugt, såfremt man satser på nationale informations-strategier målrettet myndigheder og studievejledere. • At der mangler tilsyneladende information om muligheden for anerkendelse af delvist gennemført uddannelse (artikel 5), som giver sig udtryk i, at elever ofte oplever at skulle begynde forfra, når de f.eks. har læst et år i et andet nordisk land. På MR-U møde 2/03 den 4. juni 2003 blev det blandt andet også besluttet vedrørende gymnasieaftalen: • at kravet om opholdstid (artikel 1) skulle ophæves, • at det i gymnasieaftalenoverenskomsten tydeliggøres, hvilke fordele aftalen giver de studerende udover det, der følger af EF/EØS retten, • at der gennemføres en teknisk opdatering af aftalen i forhold til EF/EØS retten og endelig at en revideret aftale besluttet på MR-U 2/04. På møde 2/04 den 9. juni 2004 besluttede MR-U:	2003/04

				<u>at</u> godkende forslaget til ny nordisk gymnasieoverenskomst samt at ministrene paraferer forslaget med sine underskrifter <u>at</u> vedrørende information om gymnasieoverenskomsten bør det først og fremst satses på nasionale informationsstrategier, herunder muligheden for anerkendelse af delvis gennemført uddannelse (artikel 5 i overenskomsten) <u>at</u> opfølgningen av gymnasieoverenskomsten, herunder arbejdet med at finde en løsning på, hvordan anerkendelse av delvis gennemført uddannelse kan fungere bedre, skrives inn i Strategiplanen for uddannelse 2005-2007. I efteråret 2004 skal den nye gymnasieoverenskomst endelig underskrives efter mandat i henhold til nationale procedure.	
18	Utredning av Sigtuna-avtalen, når samtlige nordiske land har ratifisert Lisboa-konvensjonen		De nordiska Naric-kontoren (European Network of Information Centres/National Academic Recognition Information Centres) har av HÖGUT beviljats projektmedel (600 000 DKK) för ett år, 2003-2004, för att genomföra ett projekt vars syfte är att minska gränshindren, förbättra informationen och öka möjligheterna för ömsesidigt erkännande inom den högre utbildningen i Norden. Projektet avser på sikt att gå igenom hur de nordiska länderna värderar varandras examina gentemot respektive lands utbildningssystem. Alla de nordiska länderna har nu ratificerat Lissabonkonventionen. De nordiska utbildnings- och forskningsministrarna (MR-U) anser att det är centralt att studerande inom högre utbildning och andra hemmahörande i ett nordiskt land ges fullständiga möjligheter att studera i ett annat nordiskt land än hemlandet. Examina, delexamina eller andra prestationsbeskrivningar skall fullt ut erkännas mellan de nordiska länderna. Denna intention har synliggjorts genom att en ny nordisk deklaration utarbetats. Deklarationen ersätter Nordiska ministerrådets beslut 1975-06-12 angående nordisk tentamensgiltighet ("Sigtunaavtalet"). Den nya deklarationen skall fungera som ett verktyg för ömsesidigt erkännande inom högre utbildning i Norden och tar utgångspunkt i Konvention om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen ("Lissabon-konventionen"). Vid de nordiska utbildnings- och forskningsministrarnas (MR-U) möte juni 2004 underskrevs deklarationen, den såkaldte Reykja-vik-deklaration. Deklarationen finns på alla de nordiska språken samt engelska på: http://www.norden.org/hogreutbildning/aftaler/sk/index.asp	Naric-projektet skall rapportera till HÖGUT november 2003. Den politiska deklarationen godkändes och underskrevs av MR-U i juni 2004	
19	Forbedringer		Under HÖGUT utreds och kartläggs skillnaderna mellan	2003/04	

		av det nordiske studiestøttesystemet		de nordiska länderna vad gäller möjligheten att få studiestöd vid studier i annat nordiskt land. Det skall fungera som underlag för det vidare arbetet med att, vid behov, anpassa regelsystemet så att gränshindren i Norden minskas för nordiska medborgare, speciellt vad gäller studier i ett tredje nordiskt land. Vidare analyseras den nordiska överenskommelsen: ”Samnordiska regler för studiestöd i annat nordiskt land än hemlandet”. I arbetet tas hänsyn till de nordiska ländernas förpliktelser gentemot EG- respektive EES-reglerna. En viktig del av arbetet är att kartlägga reserabattordningarna för nordiska studenter i de nordiska länderna. Som led i arbejdet med fjernelse af grænsehindringer besluttede de nordiske undervisningsministre på møde medio juni 2003, att ge Ledningsgruppen för nordiskt samarbete inom högre utbildning (HÖGUT) i uppgift att analysera och jämföra den juridiska utredningen ”Nordiska utbildningsavtaler. Forholdet til EU-/EØS-retten” och den utredning som den nordiska expertgruppen, på uppdrag av HÖGUT, utarbetat. Analysen skall beakta de uppgifter som framkommer i de två utredningarna och lämna konkreta förslag till lösningar. Den nordiska studiestödsgruppens rapport med anbefallningar behandlades av de nordiska utbildnings- och forskningsministre vid dess möte 9. i juni 2004. Det konstaterades att gruppens arbete är väsentligt. Gruppen gavs därför fortsatt mandat att arbeta vidare för att minska gränshindren i Norden på studiestödsområdet herunder at arbejde videre med spørgsmålet om transportstøtte. Gruppen skall framledes avlämna årlig rapport med anbefallningar till MR-U, första gången till MR-U i juni 2005	
20	Juridisk utredning av de nordiske avtalene på utdanningsområdet i relasjon til EU/EØS-regelverket		MR-U har indragit nationell experthjälp för att utreda de nordiska avtalens status dels mellan de nordiska länderna och dels i förhållande till EG- och EES-rätt. Utredningen blev i sin helhet diskuterad på de nordiske utbildnings- och forskningsministrarnas (MR-U) möte i juni 2003. Angående den konkreta uppföljningen av utredningen hänvisas i övrigt till punkterna 17, 18 och 19. Utredningen var under 2003 ute på nationell remiss. Resultaten och uppföljningen av remissrundan diskuterades i ämbetsmannakommittén för utbildning och forskning (ÄK-U) i december 2003 och i maj 2004. Vid maj-mötet konstaterades att i arbetet med handlingsplanen för uppföljningen av nordbornas rättigheter har det i flertal sammanhang konstaterats att EG/EES-rätten medfört att särskilda regler för nordiska medborgare minskat, bland annat bedömer den nordiska studiestödsgruppen att det inte är aktuellt att på studiestödsområdet ha en nordisk överenskommelse. Mot bakgrund detta beslutade ÄK-U att behovet av att arrangera ett juridiskt expertmöte för att diskutera de nordiska avtalen minskat. Saken är därmed avslutad.	Afsluttet 2004	

Språk	21	Evaluering av språkkonventionen.		En juridisk utredning om den nordiska språkkonventionen i förhållande till andra internationella konventioner har genomförts. Utredningen har bestått av två enmansutredningar: en förstudie och en fördjupad studie. Förstudien utfördes hösten 2003 och den fördjupad studien våren 2004. Utredning överlämnades till Nordens språkråd den 31 maj 2004. Utredningen har tagit fasta på om den nordiska språkkonventionen ger medborgarna samma rättigheter som andra internationella avtal, hur konventionen förhåller sig till EU:s icke-diskrimineringskrav, vilka språkgrupper skall språkkonventionen omfatta, behovet av att utvidga konventionen till att också omfatta teckenspråk samt vilka internationella avtal som har ratificerats på det nationella planet.	2002/03
	22	Informationskampanje om språkkonventionen		En utvärdering om den nationella tillämpningen av den nordiska språkkonventionen utfördes hösten 2003. Utvärderingen har gett grundlag till en informationsstrategi som presenterats i samband med de juridiska utredningen om den nordiska språkkonventionen.	2002/03
Økonomi og finans	23	Undersøkelse av forutsetninger for å arbeide videre med forslag innen skatte- og avgifts-området		Den nordiske skattegruppe, har vurderet en række grænsehindrenger på skatteområdet. Finansministre vedtog på møde primo juni 2004 at give NMR og den nordiske skattegruppe i opdrag at sammenstille en liste over grænsehindrengerne med henblik på departemental behandling.	2003

Bilag 2 - meddelelse til Nordisk Ministerråds opfølgning af rekommandation 3/2002 angående Nordboernes rettigheder.

Status i respektive lande vedrørende grænseoverskridende betalinger:

Danmark: Forordning 2560/2001 om grænseoverskridende betalinger i euro bestemmer, at der skal tages det samme gebyr for indenlandske og grænseoverskridende overførsler i euro.

Danmark har tidligere meddelt Nordisk Råd, at Danmark ikke påtænker at anvende forordningen for danske kroner. Danmark lagde særlig vægt på:

- At gebyrerne for indenlandske og udenlandske overførsler skal relatere sig til de omkostninger, der er forbundet med overførslen.
- Markedet skal selv regulere hvor stort et gebyr, der kan tages for en grænseoverskridende overførsel. Konkurrencen mellem pengeinstitutterne skal således bestemme vilkår og pris på pengeinstitutternes ydelser.
- Regulering der fastsætter samme gebyr for indenlandske og grænseoverskridende betalinger kan medføre højere priser på indenlandske overførsler, idet indenlandske overførsler i dag er væsentlig billigere end udenlandske (en harmonisering ”opad”).
- Det fremgår af bemærkningerne til loven om "Dankort-forliget", at Danmark ikke har til hensigt at anvende forordningen for danske kroner.
- Dertil har Finansrådet oplyst, at de fleste pengeinstitutter i forvejen tilbyder en såkaldt pendlerordning for personer der pendler over grænsen. Pendlerordningen medfører, at der kan overføres gratis eller til særligt lave gebyrer.

Danmark har fortsat ikke planer om at anvende forordningen om grænseoverskridende betalinger på danske kroner, jf. hensynene ovenfor. Danmark er dog fortsat positivt indstillet på at drøfte, hvorledes grænseoverskridende pengeoverførsler kan gøres bedre for forbrugerne - herunder om det kan blive billige at gennemføre pengeoverførsler, og om overførslerne kan gennemføres hurtigere.

Finland: Landet deltar fullt ut i den ekonomiska och monetära union och har infört euron som betalningsmedel. Landet är bundet att efterleva bestämmelserna i EG-förordningen. Vidare har Finland uttryckt sitt principiella stöd för kommissionens meddelande om ny rättslig ram för betalningar på den inre marknaden (KOM (2003) 713 slutlig), där tidsfrister för betalningsöverföringar behandlas i bilaga 15.

Sverige: Landet har valt att låta även den svenska kronan omfattas av EG-förordningen. När det gäller tidsåtgången avser den svenska regeringen att verka för att kommissionens förslag på tre bankdagar skall avse den sammanlagda överföringstiden från beställande kunds konto till mottagande kunds konto, alltså inte tidsåtgången från sändande bank till mottagande bank.

Norge: Den norske regjering fremmet i april 2004 et forslag om gjennomføring av Europaparlaments- og rådsforordning om betalinger på tvers av landegrensene i euro. Forslaget innebærer at gebyrene for overføringer av euro over landegrensene ikke skal koste mer enn tilsvarende overføringer innenlands. Euroforordningen er innlemmet i EØS-avtalen, og gjennomføringen er derfor et ledd i oppfyllelsen av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen. Forordningen foreslås gjennomført ved en endring i finansavtaleloven. Det finnes i dag ikke regler i norsk rett som regulerer kostnadene ved grensekryssende overføringer i euro.

Spørsmålet om å gi forordningen anvendelse på norske kroner har vært vurdert, men har funnet det lite hensiktsmessig å gjøre dette i denne omgang. Dette er begrunnet i at den prismessige effekten for bankkunder av å gjøre forordningen gjeldende for norske kroner er for usikker til at dette bør gjøres nå. Departementet vil imidlertid følge utviklingen i de aktuelle gebyrer, og vurdere tiltak dersom bransjen selv ikke sørger for en reduksjon i gebyrene innen rimelig tid.

Island: Landet kommer att uppfylla sina EES-förpliktelser beträffande banköverföringar i euro och planerar att genomföra de nödvändiga förändringarna under nästa höst. Vad gäller isländska kronor bedöms detta som orealistiskt eftersom konton med den nationella valutan endast finns på Island.

04/2002 - REKOMMENDATION 04/2002 ANGÅENDE REDOGÖRELSE FÖR UPPFÖLJNING AV REKOMMENDATIONER TILL RÅDETS NATIONELLA DELEGATIONER (B 215/PRESIDIET)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska ländernas regeringar:

att till Nordiska rådets nationella delegationer årligen lämna en redogörelse för vad man nationellt har gjort med anledning av de rekommendationer som antagits på föregående session.

Som en synnerligen viktig del av uppföljningen av ministerrådsförslaget om uppföljningen av Nordbornas rättigheter understryker Nordiska rådet betydelsen av rådets rekommendation till de nordiska ländernas regeringar om att regering, vid framläggning av lagförslag i parlamentet, upplyser om eventuella konsekvenser i förhållande till de övriga nordiska länderna.

(se MFu:s betänkande om ministerrådsförslag om program og prinsipper for det nordiske lovsamarbeidet 2002-2005 (B 217/medborger).

Regeringarna i de nordiska länderna meddelar:

Nordiska ministerrådet finner det mycket värdefullt att ha en kontinuerlig dialog med Nordiska rådet. En form för denna dialog är rekommendationsinstrumentet som kan ge tydlig vägledning om rådssidans prioriteringar.

De nordiska ländernas regeringar finner det naturligt att man kollektivt besvarar rekommendationerna och att man ställer det formella svaret till den som gett rekommendationerna, nämligen Nordiska rådet. Därmed kommer dessa också de nationella delegationerna till del.

Vad gäller rapportering till de nationella delegationerna bör detta ingå som en del i den löpande dialogen mellan regeringarna och parlamentarikerna i respektive land. En sådan informell process gör att man snabbt kan uppmärksamma nya frågor inom t.ex. gränshindersområdet.

Vidare finns i de nordiska länderna procedurer för skriftlig rapportering från regeringarna till parlamenten. I Sverige överlämnar regeringen i mars varje år en skrivelse om det nordiska samarbetet till riksdagen. Skrivelsen utgör underlag för en debatt om de nordiska frågorna i riksdagen.

Nordiska rådets Finlands delegation avger årligen en egen verksamhetsberättelse till riksdagen. I denna redovisas främst det parlamentariska samarbetet i Nordiska rådet, men även regeringssamarbetet och samarbetet inom Nordiska ministerrådet finns kort omnämnt. I riksdagen ordnas plenardebatt i anslutning till att berättelsen remitteras till utrikesutskottet för behandling. Åren 2001 och 2002 anordnades på Nordens dag dessutom en debatt i riksdagen om aktuellt nordiskt samarbete, som inleddes med en kort presentation av regeringen.

För närvarande diskuteras en nyordning, som skulle innebära att regeringen avger en kortfattad berättelse till Nordiska rådets Finlands delegation. Riksdagen skulle ges möjlighet att ta del av berättelsen och att debattera nordiska samarbetets innehåll. Regeringens rapportering om åtgärder med anledning av NR:s rekommendationer skulle utgöra en viktig ingrediens i denna berättelse.

Ålands delegation i Nordiska rådet avger årligen en berättelse till Ålands lagting. Tidigare deltog hela landskapsstyrelsen aktivt i delegationens arbete och berättelsen innehöll därför inte bara en redogörelse över den verksamhet som bedrivs på det parlamentariska planet utan en omfattande del av berättelsen ägnades det

arbete Åland deltar i på ministerrådssidan och i de olika arbetsgrupperna. Numer har berättelsen delats så att landskapsstyrelsens deltagande i det nordiska samarbetet behandlas i Landskapsstyrelsens årsberättelse. Detta innebär att det finns två tillfällen för lagtinget att ta upp nordiska ärenden till behandling i en plenidebatt. Dessutom kan naturligtvis enskilda ärenden komma upp till behandling i utskottsarbetet.

I Danmark avges omedelbart före Nordiska rådets årliga session en skriftlig redogörelse till Folketinget, som följs av en debatt i Folketinget om det nordiska samarbetet.

Även i Norge avger regeringen en omfattande redogörelse för det nordiska samarbetet till Stortinget, följt av en debatt i Stortinget om det nordiska samarbetet med inledande av samarbetsministeren. Också det sker varje höst före Nordiska rådets session.

I Island överlämnar samarbetsministern årligen, vanligtvis i februari/mars, en berättelse om det nordiska samarbetet till Alltinget. Berättelsen behandlas i plenum med samarbetsministerns inledande av plenardebatten.

Regeringarna anser att det inte är ändamålsenligt att införa ytterligare processer som kan medföra dubbelarbete. I detta sammanhang skall också nämnas att regeringarna dessutom anser att den stora mängden rekommendationer och det sammanlagda antalet yrkanden i dessa blivit alltmer svåröverskådligt och kräver en uppstramning.

Arbetet med att årligen utarbeta svar på rekommendationerna tar stora resurser i anspråk på regeringssidan. Det kan också ifrågasättas om det är möjligt att på rådssidan tillgodogöra sig det omfattande svarsmaterialet som överlämnas. Det är regeringarnas uppfattning att det nordiska samarbetet skulle vinna på och få en tydligare profilering genom en begränsning av rekommendationerna. Regeringarna har med tillfredsställelse noterat att det skett en uppstramning och att antalet rekommendationer klart minskade vid sessionen 2003.

Beträffande frågan om att regeringarna vid framläggning av lagförslag i parlamentet, upplyser om eventuella konsekvenser i förhållande till de övriga nordiska länderna, hänvisar vi till svaret på rekommendation 18/2002. Angående uppföljningen av rapporten om nordbornas rättigheter hänvisas till svar på rekommendation 3/2002.

De nordiska ländernas regeringar anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

8/2002 - REKOMMANDATION 8/2002/ STRATEGI FOR BEKÆMPELSE AF RACISME OG FREMMEDFJENDTLIGHED OG FREMME AF INTEGRATION (A 1299/MEDBORGER)

Medborger og Forbrugerudvalget foreslår Nordisk Råd at afskrive at-satserne 5 og 7, men at opretholde at-satserne 1-4 og 6.

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

- 1) at se til, at der på nordisk niveau bliver udarbejdet fælles definitioner over begreber som er af betydning i diskussionen vedrørende racisme, fremmedfjendtlighed, racediskrimination og spørgsmål vedrørende integration.
- 2) at oprette en fælles nordisk kundskabsbase over spørgsmål vedrørende racisme, fremmedfjendtlighed, racediskrimination, integration og mangfoldighed, herunder pålidelig database over gode eksempler på området, forskning, lovgivning, klageorganer,

institutioner, organisationer, internationale forhold, m.m. Ansvarlige for kundskabsbasen skal have det til opgave at indsamle, registrere og analysere data.

- 3) *at tage initiativ til og yde øget støtte til fælles nordiske forskningsprojekter vedrørende racisme, fremmedfjendtlighed, racediskrimination og spørgsmål vedrørende integration og mangfoldighed som øger kundskaben af området og eventuelt kan danne grundlag for fælles nordiske tiltag på området.*
- 4) *at arrangere et fælles nordisk seminar, hvor hovedopgaven er udveksling af gode erfaringer med arbejdet med etnisk mangfoldighed og integration i skolen. På seminaret skal deltage repræsentanter fra enkelte skoler, skolemyndigheder, forældreforbund, indvandrerorganisationer samt eksperter, parlamentarikere og regeringsrepræsentanter m.m. Resultaterne, dokumentation af gode eksempler, skal publiceres*
- 5) *at tage initiativ til oprettelse af en nordisk Stafet-ordning indenfor området antidiskrimination og etnisk mangfoldighed. Ordningen skal køre på tværs af de nordiske landegrænser, men i øvrigt køre som den Stafet-ordning som Nævnet for Etnisk Ligestilling er ansvarlig for i Danmark, herunder afholdelse af de årlige Stafet-konferencer med omfattende deltagelse af frivillige organisationer.*

Nordisk Ministerråd meddeler:

Første at sats:

Nordisk Ministerråd skal henvise til det i 2003 afgivne svar: ”Med henvisning til de allerede eksisterende nationale og internationale tiltag til definitioner på området i regi af bl.a. FN og Europarådet vurderer Ministerrådet det ikke umiddelbart hensigtsmæssigt at gennemføre det foreslåede definitoriske arbejde også på nordisk plan”

Anden at sats:

Nordisk Ministerråd ønsker at supplere sit svar fra 2003 med information om, at man på ligestillingssektoren arbejder med oprettelse af en database som har fokus på indvandrerkvinder og frivilligsektoren. Orientering om projektet kan løbende hentes på ministerrådets hjemmeside www.norden.org, hvor der er oprettet et tema ”integration”, som orienterer om ministerrådets tiltag på området for integration, multikultur/kulturel diversitet og bekæmpelse af fremmedfjendtlighed.

Tredje at sats:

Vedr. rekommandationen om at tage initiativ til at yde øget støtte til fælles nordiske forskningsprojekter vedr. racisme mv., som øger kundskaben om området og eventuelt kan danne grundlag for fælles nordiske tiltag på området, oplyses som supplement til rekommandationssvaret i 2003, at ministerrådet allerede har støttet forskningsprojekter eller faktainsamling indenfor temaet og at ministerrådet fortsat er åbne overfor støtte til sådanne forsknings- eller faktainsamlingsprojekter. Det er den enkelte sektor i ministerrådet, som vurderer behov og muligheder for at støtte sådanne projekter, velvidende at Nordisk Ministerråd har det multikulturelle samfund, integration og indsatser for bekæmpelse af fremmedfjendtlighed som en fortløbende, højprioriteret, integreret tværsektoriel opgave inden for alle relevante sektorer.

Der kan blandt andet henvises til følgende nyudgivne publikationer:

- ”Vold, populism och extremism i Norden” – Nordiska insatser mot nynazism, våldsbegångna ungdomsgång och andra extremistiska rörelser” ved Tapio Kuure. Rapporten består af korte præsentationer af 28 nordiske projekter og virksomhedsformer, som modvirker racisme og nynazisme. Den blev udgivet i foråret 2003.
- Kampen mot brottslighet med nazistiska eller rasistiska förtecken – rapport fra en nordisk expertgrupp, udgivet forår 2003 af justitssektoren

Arbejdet med at modvirke fremmedfjendtlighed, intolerance m.v. skal blandt andet ses som en del af indsatsen for at fremme integration, deltagelse og tolerance. I den sammenhæng kan oplyses, at arbejdsmarkedssektoren i marts 2003 har udgivet rapporten

- ”Arbete til alla - en nordisk profil för en öppen europeisk arbetsmarknad”, ved Christoffer Lindgren og Per Kongshøj Madsen. Rapporten indeholder blandt andet en komparativ analyse for gennemgang og vurdering af de nordiske landes initiativer for at integrere indvandrere på arbejdsmarkedet.

Nordisk Ministerråd har i øvrigt finansieret rapporten

- ”Indvandrerorganisationer i Norden” ved Flemming Mikkelsen. Rapporten udkom sommeren 2003 og ser blandt andet på racistiske og antiracistiske organisationer i Norden og samler den forskning, som foreligger vedrørende indvandrerorganisationers rolle i integrationsprocessen i de nordiske lande.

I 2002 udkom blandt andet med støtte fra Nordisk Ministerråd forskningsrapporten

- ”Etnisk kompleksitet – Nordliga länder, kulturvetenskapliga perspektiv” ved Magnus Berg, Riina Reinvelt og Line Alice Ytrehus. Bogen er et resultat af et samarbejde mellem juniorforskere indenfor nordisk humanistisk kulturforskning. Formålet var at udveksle og drøfte erfaringer, teori og konklusioner indenfor forskningsfelterne etniske relationer, minoritets- og immigrationsstudier på tværs af nationale og faglige grænser og perspektiver.

Fjerde at sats:

Med hensyn til ønsket om at der arrangeres et fælles nordisk seminar, hvor hovedopgaven er udveksling af gode erfaringer med arbejdet med etnisk mangfoldighed og integration i skolen kan oplyses, at der allerede har været og er initiativer i gang, som med forskellig indfaldsvinkel behandler det relevante emne etnisk mangfoldighed og integration i skolen.

Der har således i 2002 været udarbejdet forskningsrapporten

- ”Demokrati i skolans vardag – fem nordiske forskere rapporterer” v. redaktør Gun-Marie Frånberg og Daniel Kallós.

Der er i 2003 udgivet bogen

- ”Värdegrundfrågor i Norden i ett barn- och ungdomsperspektiv – demokrati i skolans vardag” ved redaktør Gunn-Marie Frånberg: Bogen kan ses som en opfølgning af bogen ”Demokrati i skolans vardag”. Den dokumenterer indholdet og resultaterne af den konferenceturné, som blev afviklet i løbet af 2002 i hele Norden, hvor målet var sammen med forskere, skoleledere, undervisere og unge mennesker/elever at diskutere demokratiets værdifulde rolle i samfundet. Der blev afholdt fem konferencer i de fem nordiske lande i det nordiske skolesamarbejdes regi. Følgende temaer blev blandt andet behandlet: Køn, klasse og etnicitet, skoledemokrati og kulturel integration og skolens værdigrundlag set ud fra et delagtighedsperspektiv.

Endelig har man udgivet publikationen

- ”Mobning i Nordiska skolor (2003) en kortlægning af forskning om og nationale tiltag mod mobning i nordiske skoler” ligeledes v. Gun-Marie Frånberg. Publikationen er resultatet af behovet for udveksling af erfaringer for at søge at finde strategier for, hvordan racisme og anden krænkende behandling kan bekæmpes. Dette sker gennem udveksling af gode eksempler på, hvordan netværk er dannet, hvordan handlingsplaner er formulerede og hvordan anitmobningsprogrammer er gennemført i skolerne i de nordiske lande. De nationale tiltag og forskningsresultater skal blandt andet præsenteres på det nordiske skolenet: www.nordiskol.org.

Arbejdet føres videre og behovet av forskning på systemnivå inom området mobbning kommer att uppmärksammas også fremover. Der har som opfølging blandt andet været afholdt en forskarkonferens om kränkande behandling och mobbning i september 24. – 25. 2003. Dokumentation från konferensen finnas i publikationen "Nya forskningsperspektiv på mobning", som också finnas på nordisk skolesamarbejdes hjemmeside på www.norden.org.

Som anført i svaret i 2003 er spørgsmålet om, hvordan vi i vore skolesystemer bedst skal møde behovet hos elever med udenlandsk baggrund og forbedre deres uddannelsesmuligheder og derigennem forudsætningerne for integration i de nordiske samfund en vigtig del af det nuværende skoleudviklingsarbejde. Der findes forskellige netværk, som kan være grundlag for og hvor det vil være naturligt at tage spørgsmålet om udveksling af gode erfaringer med arbejdet med etnisk mangfoldighed og integration i skolen op. Der kan blandt andet henvises til organisationerne Nordisk kommune Forbund – Brandpunkt Norden, NLS – Nordiske lærerorganisationers Samråd og Sammenslutningen af grundskolernes forældreorganisation i Norden.

Femte at sats:

Med hensyn til ønsket om at oprette en nordisk stafet ordning indenfor området antidiskrimination og etnisk mangfoldighed på baggrund af ordningen fra Danmark, ser ministerrådet ikke mulighed for i budgettet at finansiere en sådan omkostningstung ordning i nordisk regi.

Nordisk ministerråd anser hermed rekommandation for afskrevet.

13/2002 - FREMSTILLING 13/2002 OM STÖD AV DEMOKRATIUTVECKLINGEN I KALININGRAD (A 1307/PRESIDIET)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommanderar Nordiske ministerrådet

- 1) att ta initiativ till någon form av givar- eller biståndskonferens för att prioritera och samordna de många projekt och förslag som finns för att stöda Kaliningrad, samt
- 2) att fortsatt verka för att ett nordiskt informationskontor kan öppnas i Kaliningrad

Nordisk Ministerråd meddeler:

Ad 1)

I lys av det omfattende internasjonale nærværet i Kaliningrad vil en giverkonferanse trolig bli hilset velkommen av myndighetene i Kaliningrad.

Formålet med en giverkonferanse kan være å få en oversikt over aktuelle givere og deres virksomhet, for derved å kunne unngå overlappende aktiviteter og om mulig skape gunstige synergier og en plattform for fremtidige nettverk. Nordisk Ministerråd har imidlertid verken mandat eller kapasitet til å skulle samordne eller prioritere andre internasjonale og/eller nasjonale aktørers virksomhet i Kaliningrad.

Giverkonferanser impliserer dessuten vanligvis, at det fra givernes side loves ytterligere midler. Å arrangere en giverkonferanse risikerer derfor å bli misforstått fra mottagers side, med mindre det bevilges ytterligere midler. En giverkonferanse bør således ikke avholdes utelukkende med det formål å koordinere den allerede bestående bistand. Denne koordineres allerede på behørig vis blant forskjellige givere, f.eks. Danmark, Sverige og EU.

Såfremt man fra Nordisk Råds side ønsker å avholde et møte i Kaliningrad, bør dette derfor ha et annet fokus/emne, samt at det innen møtet finner sted bør tas kontakt med andre betydelige givere enn de nordiske

landene, dvs. EU. Det kan tilføyes, at donorkoordinering av bistand bør skje i forbindelse med prosjekt/prosjektidentifikasjon og ikke ved enkeltstående konferanser.

Nordisk Ministerråd vil vurdere å organisere en nordisk giverkonferanse i Kaliningrad, så snart et kontor er åpnet. Det synes ikke realistisk å kunne organisere begivenheter av noe omfang uten å være representert på stedet. For fremdriften av åpningen av et kontor i Kaliningrad vises det til 2. ledd i denne meddelelse.

Nordisk Ministerråd anser, for sin del, at rekommendasjonens første ledd kan avskrives.

Ad 2)

Den første kontakten mellom NMR og russiske føderale myndigheter vedr. opprettelse av et kontor i Kaliningrad fant sted allerede i månedsskiftet november/desember 2000. Siden den gang har det foregått en utstrakt brevveksling og Nordisk Ministerråd har avlagt flere besøk i Moskva og i St.Petersburg.

Under det norske formannskapet i Nordisk Ministerråd 2002, skrev samarbeidsminister Svein Ludvigsen brev til den daværende russiske utenriksminister Igor Ivanov om saken. Deretter fant det sted kontakter med tjenestemenn i det russiske utenriksdepartementet.

Under det svenske ordførerskapet i Nordisk Ministerråd 2003, ble det gjort et særskilt fremstøt. Bl.a skrev samarbeidsminister Berit Andnor brev til den daværende russiske utenriksministeres, Igor Ivanov, om saken. Deretter har det funnet sted kontakter med tjenestemenn i det russiske utenriksdepartement.

For tiden behandles et utkast til ”memorandum of understanding” av det russiske russiske regjeringskansellet i Moskva.

Fra Nordisk Ministerråds side er det av stor viktighet å få implementert de vedtak som er fattet og hvortil det også er blitt bevilget midler over Nærområde-programmet. Samtlige nordiske formannskap de siste årene har vært, og er, meget opptatt av dette spørsmålet og ønsker fortgang i saken.

Nordisk Ministerråd anser, for sin del, at rekommendasjonens annet ledd kan avskrives.

18/2002 - REKOMMENDATION 18/2002 ANGÅENDE KONSEKVENSOPLYSNINGER OG HENVISNING TIL DE NORDISKE LANDES LOVGIVNING I DET NATIONALE LOVGIVNINGSARBEJDE(B 217/MEDBORGER)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer

at indarbejde en henvisning til de øvrige nordiske landes lovgivning for området, når forslag til nye love fremlægges og behandles i de nationale parlamenter samt oplyser om eventuelle konsekvenser i forhold til de øvrige nordiske lande.

Regeringarna i de nordiska länderna meddelar

I sitt betänkande över de nordiska ländernas regeringars svar på rekommendation 18/2002/medborger – Konsekvensopplysninger og henvisning til de nordiske landes lovgivning i det nationale lovgivningsarbejde (B 217/medborger) uttrykker utskottet interesse av att bli informerat om regeringarnas praxis och planer angående frågan inom andra lagstiftningsområden än de som justitieministrarna ansvarar för.

Inom ramen för det isländska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet undersöker nu Justitiesektorn förutsättningarna för att arrangera en konferens om nordiskt lagstiftningssamarbete under loppet av senhösten 2004. Konferensen är avsedd att följa upp på två tidigare liknande nordiska konferenser och är tänkt att rikta sig till såväl representanter för Nordiska rådet, regeringsrepresentanter, ministerier och andra myndigheter som till representanter relevanta EU-institutioner och den akademiska forskningen. Nordiska ministerrådet välkomnar samråd med Nordiska rådet i den fortsatta planeringen. I övrigt hänvisar de nordiska regeringarna till sitt svar från år 2003.

De nordiska ländernas regeringar anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

19/2002 - REKOMMENDATION 19/2002 ANGÅENDE MÄNNISKOHANDEL (TRAFFICKING) (A 1302/MEDBORGER)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

1) *att utbildnings/fortbildningsinsatser till polis och rättsinstanser genomförs och samordnas i samtliga nordiska länder för de yrkesgrupper som kommer i kontakt med kvinnor som utsatts för trafficking;*

2) *att ta initiativ till nordiskt stöd och åtgärder för näringsutveckling och utbildningskurser riktat till kvinnor i Ryssland och i de baltiska staterna.*

Nordiska ministerrådet meddelar:

Det är angeläget att inom ramen för det nordiska polissamarbetet utveckla en gemensam förståelse för polisens roll, uppgifter och ansvar när det gäller åtgärder mot människohandel och skydd av offren för sådan handel. Det är även viktigt att utbyta erfarenheter och information för att säkerställa ett effektivt samarbete, även när de nordiska länderna samarbetar med andra länder. Som framgår av Justitiesektorns svar på rekommendationen år 2003 förekommer redan fördjupat nordiskt samarbete på området. De samarbeten som beskrivs där vidareutvecklas nu.

Ett exempel på sådant vidareutvecklat samarbete är det norsk-finsk-svenska polissamarbetet med Ryssland, inom ramen för den Task Force against Trafficking in Human Beings, som nu etableras inom Barentsrådet (BEAC). Inom BEAC har man sett behov för att konkretisera en gemensam nordisk förståelse av definitionsområdet samt enighet om kriterier och indikatorer för ett operativt samarbete med Ryssland. Det läggs även vikt på att skyddet för offren är tillräckligt i samband med alla polisoperationer som genomförs i syfte att nå olika grupper av gärningsmän. De erfarenheter som nu samlas kanaliseras in i det samarbete som beskrivs i 2003 års svar, t.ex. inom ramen för det samarbete som rektorerna vid de nordiska polishögskolorna bedriver, samt inom den nordiska gruppen för vittnesskydd.

Jämställdhets- och Näringssektorernas svar:

Nordic-Baltic Network for Police Women kommer i sin verksamhet åren 2004-2005 att fokusera på handel med kvinnor och våld mot kvinnor i Östersjöregionen. Nätverket kommer att inbjuda ryska poliskvinnor att delta i utbildningen, seminarierna och aktiviteterna.

1. *att ta initiativ till nordiskt stöd och åtgärder för näringsutveckling och utbildningskurser riktat till kvinnor i Ryssland och i de baltiska staterna.*

Nordisk Ministerråd tog gjennom Nordisk InnovationsCenter under 2002 initiativ till att etablera, finansiera och facilitera ett nätverk för samarbete rörande närområdesaktiviteter mellan 4 nordiska institutioner; Nordisk Industrifond, NorFA, Nefp och Nordtest (= NMR 4). Nätverket har haft tre informations/initieringsevenemang i Närområdet under året med syfte att öka samarbetet mellan Norden och närområdet. Det första var i Arkhangelsk den 18 juni 2002, det andra i Tallinn den 12 december 2002 och det tredje i Vilnius den 12 juni 2003. Vid dessa evenemang var det i genomsnitt 20-25% kvinnor som deltog. Kommande uppföljningsåtgärder i Arkhangelsk, Tallinn och Vilnius kommer att fokusera sig på tematiska konferenser o. likn. där Nordisk InnovationsCenter har som mål att ha en jämn könsfördelning och ökad andel av kvinnor.

Nordisk InnovationsCenter har fokus på könsfördelning inom innovation och näringsliv generellt och kommer att återigen aktivt stimulera deltagande av andelen kvinnor vid kommande informations/initieringsseminarium i Riga och Kaliningrad. Detta för att förbättra kvinnornas deltagande på den privata näringslivsarenan i hela regionen.

Vid projektansökningar med deltagande från Närområdet beaktas könsfördelningen och har en påverkan rörande ev. bevilgningar.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

21/2002 - REKOMMENDATION 21/2002 ANGÅENDE BEKJEMPELSE AV KORRUPSJON OG HVITVASKING AV PENGER (A 1310/MEDBORGER)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

å arbeide for felles tiltak for bekjempelse av korrupsjon og hvitvasking av penger i Norden.

Følgende tiltak utredes

- felles nordisk utdanning for å utdanne spesialister på feltet hvitvasking av penger og korrupsjon, herunder felles nordisk politiutdanning på nevnte områder,
- de nordiske lands regjeringer utvikler nasjonale tiltak for å registrere personer og selskaper som har vært involvert i korrupsjon, og med mulighet for å utveksle informasjon mellom de nordiske land.
- å rapportere tilbake til Rådet innen utgangen av 2003, om hvilke tiltak landenes regjeringer har iverksatt,
- å skape en nordisk front i det internasjonale samarbeidet for bekjempelse av korrupsjon, og skatteparadisene.

Nordiska ministerrådet meddelar:

I Nordisk Ministerråds svar på rekommendasjonen år 2003 ble det fremholdt at korrupsjon er et meget begrenset fenomen i de nordiske land, noe som også er fremhevet av Group of States Against Corruption – GRECO. Det må tilføyes at omfanget av korrupsjon likevel kan være usikkert, fordi det er en skjult forbrytelse uten et umiddelbart offer i vanlig forstand. Et lite antall saker blir anmeldt, og korrupsjonssaker er generelt vanskelige og ressurskrevende å etterforske. I visse sammenhenger kan tilsyns- og kontrollmyndighetene bidra til å avdekke korrupsjon.

Arbeidet mot korrupsjon må ha høy prioritet selv om det legges til grunn at det er tale om et lavt antall tilfelle av korrupsjon. Det omfatter også preventive tiltak – som holdningsskapende arbeid og etisk bevisstgjøring i private og offentlige virksomheter, regler om offentlige innkjøp og praktisering av innsynsregler, kontroll og tilsyn.

Korrupsjon vil være et tema på det nordiske justisministtermøtet i 2004 som et ledd i dette arbeidet.

Vad gäller s.k. penningtvätt hänvisar Nordiska ministerrådet till sitt svar från år 2003, med en kort redogörelse för det redan existerande omfattande internationella samarbetet. De frågor som rekommendationen tar upp kan med fördel hanteras av redan etablerade expertfora.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

22/2002 - REKOMMENDATION 22/2002 ANGÅENDE POLISENS ROLL OCH SPECIALUTBILDNING AV POLIS (1311/MEDBORGER)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

- att utforma en gemensam nordisk definition af polisrollen
- at indlede samarbejde om fælles uddannelse af specialister i politiet, herunder på områder som trafficking, narkotika, hvidvasking af penge

Nordiska ministerrådet meddelar:

Nordiska ministerrådet noterar att den första att-satsen har avskrivits. Beträffande andra att-satsen i rekommendationen, som gäller gemensam nordisk utbildning om trafficking, narkotika och penningtvätt, hänvisas till meddelande om rekommendation 19/2002 om människohandel (trafficking), samt till meddelande om rekommendation 21/2002 Bekämpning av korruption och penningtvätt.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

24/2002 - REKOMMENDATION 24/2002 ANGÅENDE TELEMEDISIN MELLAN DE NORDISKA LÄNDERNA (A 1283/VELFERD)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att utreda och föreslå lösningar på juridiska hinder för telemedicin mellan de nordiska länderna.

Nordisk Ministerråd meddeler:

Rekommendationen avser ett område som är mycket högt politiskt prioriterat men i nuläget inte i första hand mot specialiteten telemedicin mellan nordiska länder utan mot en bredare ansats som avser IT-området inom social- och hälsosektorn. Tidigare har dock medel avsatts till bildande av ett nordiskt telemedicinskt sällskap. Området telemedicin har företrätts av en projektansökan som hanterats inom ÄK-S hösten 2003 men med avslag i konkurrens med andra ansökningar som prioriterats högre. Den aktuella ansökan hade ett lovvärt syfte men var inte särskilt konkret utformad. Ansökan gällde ett för sektorn extremt högt projektbelopp och innehöll inga alternativ till genomförande på avsevärt lägre och mera realistisk nivå. Hälsosektorn har således redan IT-området som ett högt politiskt prioriterat område även om den aktuella rekommendationen i första hand avser juridiska hinder vid användning av telemedicin. Det som är politiskt prioriterat i nuläget är en kartläggning av IT-användningen inom hälsoområdet samt inom det sociala fältet i syfte att bl.a. få en kunskapsdatabas och att skapa nätverk för erfarenhetsutbyte om IT-stöd inom Norden. Ett

starkt nordiskt samarbete är här redan på gång med existerande arbetsgrupper. På ministernivå har området varit föremål för en temadiskussion om gränsöverskridande IT-stöd inom hälso- och sociala området och där IT-användning ses såväl som ett viktigt verktyg som för kommunikation. IT-samverkan i Norden, ingår i det isländska ordförandeskapsprogrammet. Sammanfattningsvis är området tillgodosett fastän i en bredare mening jämfört med den aktuella rekommendationen och rekommendationen föreslås därför bli avskriven mot bakgrund av de kommentarer som givits.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

25/2002 - REKOMMENDATION 25/2002 ANGÅENDE HÄLSOVÅRDSSYSTEM I NORDEN (A 1308/VÄLFÄRD)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att utreda hur de vårdgarantisystem som används i de nordiska länderna ser ut och hur de fungerar i praktiken,

att utreda vilka andra medel som kan användas för att garantera medborgarna att de likvärdigt säkerställs en tillräcklig snabb vård,

att utreda möjligheten att inrätta samnordiska specialsjukvårdscentran för små diagnosgrupper.

Nordisk Ministerråd meddeler:

Nordisk Medicinalstatistisk Komité (NOMESKO) är det nordiska samarbetsorgan som producerar hälsostatistik för de nordiska länderna och som också redovisar utvecklingen inom hälsoväsendet med avseende på resurser och utveckling inom området. Kapaciteten i hälsovårdssystemen inom de nordiska länderna har redovisats av NOMESKO samt även hur länderna organiserat sina hälsovårdssystem. Via NOMESKO ges redan en rimlig bild av Norden och det finns inget behov från länderna av en mer detaljerad nivå, ej heller behov av mer gemensamma system inom denna sektor av vården. Kvalitetsmätning i hälsoväsendet har pågått sedan år 2000 och med fortsatt stor intensitet med kvalitetsutveckling inom vården.

Den del av rekommendationen som gäller små diagnosgrupper har tillgodosetts i form av projektstöd dvs. gruppen är uppmärksammas på nordisk nivå år 2002 med stöd till Center för små handikappgrupper. Dessutom hanteras små diagnosgrupper inom de nordiska institutionerna Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale (NUD) respektive Nordiska Högskolan för Folkhälsovetenskap (NHV). Arbetet med små diagnosgrupper anses angeläget av länderna och kommer sannolikt att ges ytterligare uppmärksamhet. Sammanfattningsvis uppfylls rekommendationens krav via NOMESKO, via arbetet med kvalitetsmätning inom hälsoväsendet samt via stöd för små diagnosgrupper genom projektmedel och inom två nordiska institutioner. Rek. 25/2002 föreslås därför bli avskriven med hänvisning till att rimliga samnordiska åtgärder har företagits.

27/2002 - REKOMMENDATION 27/2002 NORDISK KULTURPOLITIK OG KULTURSTATISTIK (A 1304/KULTUR) EFTER KULTUR- OCH UTBILDNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Rekommendationen (första att-satsen) löd:

”Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

at Nordisk Ministerråd (kulturministrene) fører en diskussion om principperne for den fremtidige nordiske kulturpolitik og om national og fællesnordisk støtte til kunsten som inddrager synspunkterne i dette forslag og at Nordisk Ministerråd (kulturministrene) dermed giver et grundlag for diskussion med Nordisk Råd (Kultur- og Uddannelsesudvalget) i forbindelse med møde ved Nordisk Råds session i 2003.

Nordiska ministerrådet meddelade år 2003:

Nordiska ministerrådet genomför just nu en genomgång och analys av samtliga samarbetsorgan och program inom det nordiska kultursamarbetet. Genomgången kommer att föreläggas kulturministrarna (MR-K) vid ett kommande möte och vara en utgångspunkt för dryftelser. Dessa dryftelser bildar i sin tur underlag till den diskussion som Nordiska rådet önskar i samband med sessionen hösten 2003.

Nordiska rådets betänkande över rekommendationssvaret lyder:

Vedrørende rekommandationens første at-sætning kan Kultur- og Uddannelsesudvalget konstatere, at udvalget den 29. oktober 2003 kl. 12.00 afholder samrådsmøde med kulturministrene, hvor kulturministrene vil fremlægge deres tanker om dette punkt. Udvalget vil afvente dette møde. Mod baggrund af det ovenfor nævnte foreslår Kultur- og Uddannelsesudvalget at Nordisk Råd afventer ny meddelelse næste år i anledning af rek. 27/2002/kultur hvad angår første at-sats.

Nordiska ministerrådet meddelar 2004:

Som nämns ovan höll de nordiska kulturministrarna (MR-K) ett gemensamt möte med kultur- och utbildningsutskottet den 29 oktober 2003 i samband med Nordiska rådets session i Oslo och MR-K:s möte. Vid mötet redogjorde kulturministrarna för olika dagsaktuella frågor och teman för den nordiska kulturpolitiken: .

- Ambassadör Ole Norrbacks utredningsarbete om nordisk nabolands-TV
- Planerna på att evt. upprätta ett särskilt stödprogram för multimediaproduktion (rek. 23/1997)
- Avgående och kommande ordförandeskapssprogram (presenterades av den svenska resp. isländske kulturministern).
- Den pågående analysen av kulturområdet samt principerna för kulturpolitiken i det nordiska samarbetet samt de strategiska kultursatsningarna.

Utskottets ledamöter ställde frågor till kulturministrarna och gav sina egna och utskottets synpunkter på de teman som togs upp.

Nordiska ministerrådet har tillsatt en expertutredare med uppdrag att lämna ett förslag till en ny struktur för det nordiska kultursamarbetet. Utredarens förslag kommer att behandlas i MR-K under hösten och ärendet kommer att föreläggas Nordiska rådet under sessionen i november 2004. Nordiska rådets kultur- och undervisningsutskott har givits möjlighet att ge synpunkter på utredningsmandatet och expertutredaren kommer att möta utskottet vid utskottsmötet i juni i Tromsø.

Nordiska minsiterrådets sekretariat har också igångsatt arbetet med en ny handlingsplan för det nordiska kultursamarbetet. Handlingsplanen är tänkt att börja fungera fr.o.m. år 2006, det vill säga samtidigt med att den nya strukturen inom kulturområdet förverkligas. Den skall innehålla politiska och strategiska riktlinjer för kultursamarbetet de närmaste åren. Nordiska och nationella organ inom kulturområdet skall involveras i arbetet och ges möjlighet att lämna synpunkter innan handlingsplanen blir politiskt beslutad

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

**29/2002 - KULTUR- OG UDDANNELSESUDVALGETS BETÆNKNING REKOMMANDATION
29/2002/KULTUR EVALUERING AF NORDISK MINISTERRÅDS STRATEGI FOR SAMARBEJDE MED
FRIVILLIGSEKTOREN (A1306/KULTUR)**

Rekommendationen lyder:

Kultur- og uddannelsesudvalgets betænkning af 23. september 2003

Kultur- og uddannelsesudvalget foreslår, at Nordisk Råd afventer næste år i anledning af rek 29.2002/kultur hvad angår anden at-sats.

Anden at sats lyder således; Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd ”at gennemføre et forskningsprogram, hvor man analyserer den historiske betydning af den frivillige sektors arbejde for de nordiske velfærdssamfund og analyserer, hvordan de nordiske samfund er i forandring og hvilken rolle den frivillige sektor kan spille i fremtiden”

Nordisk Ministerråd meddeler:

Ministerrådet skal henholde sig til tidligere afgivne svar, idet ministerrådet dog skal tilføje, at man vedrørende spørgsmålet om iværksættelse af forskningstiltag vedrørende den frivillige sektor i velfærdsforskningsprogrammet i udgangspunktet havde det indtryk, at der ville være et generelt element af inddragelse af frivilligsektoren i programmet. Det har vist sig ikke at være tilfældet. Der har imidlertid i stedet uafhængigt af velfærdsforskningsprogrammet været foretaget betydelig konkret forskning på nordisk niveau. Der henvises til publikationen ”Frivillighedens udfordringer – nordisk forskning om frivilligt arbejde og frivillige organisationer”, udgivet i 2001 samt forskningsredegørelsen ”Indvandrerorganisationer i Norden”, udgivet i 2003. Også på nationalt niveau i de nordiske lande har man forskningsmæssigt i vidt omfang med forskellig indfaldsvinkel forholdt sig til den frivillige sektor/civilsamfundet.

Nordisk Ministerråd anser for sin del at rekommendationen kan afskrives.

**30/2002 - REKOMMANDATION 30/2002 NORDISK FORMGIVNING OCH DESIGN (A 1280/KULTUR)
EFTER KULTUR- OCH UTBILDNINGSPOLITIKENS BETÄNKANDE**

Rekommendationen löd:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

at udforme en strategi for, hvordan der kan skabes netværk mellem de eksisterende nordiske støtteordninger og udstillingstiltag og områdets institutioner, således at man kan fremme markedsføring af nordisk formgivning og design.

Nordiska ministerrådet meddelade år 2003:

Ansvar för att sprida intresse för och kunskap om nordisk formgivning och design vilar på en rad olika samarbetsorgan, vilka också listas i underlaget till rekommendationen. I tillägg till dessa kan nämnas Nordiska museikommittén, som bl.a. ger stöd till nordiska samarbetsprojekt inom utställningsområdet. Form och design lyfts fram som ett prioriterat område i det svenska ordförandeprogrammet för kulturområdet 2003.

Det har under senare tid gjorts en rad åtgärder på nordiskt plan inom området. Särskilt kan nämnas de satsningar som Styrningsgruppen för kulturprojekt utanför Norden genomfört:

Sedan 1999 har det med stöd från styrningsgruppen arrangerats tre nordiska seminarier med fokus på den nordiska designforskningen. Under de senaste åren har de alla nordiska länder kommit ny forskning i ämnet och flera doktorsavhandlingar. Seminarierna har samlat ca 50 experter.

En stor nordisk designutställning är under arbete vilken kommer att granska de senaste 50 åren av nordisk design i ett delvis nytt perspektiv och omfatta ca 400 föremål, som inte grupperas enligt land, utan enligt tema. Utställningen har en historisk del (ca 30 %) men största delen av föremålen beskriver den nordiska designen under de allra senaste åren och omfattar också industriell design.

Till utställningen har en nordisk expertgrupp knutits som i sitt arbete har haft kontakt med de nordiska designmiljöerna och med internationella experter. Utställningens budget är 4 miljoner DKK och den kommer att turnera till 10 städer i Norden och Europa under perioden hösten 2003 – december 2005. Våren 2006 kommer utställningen troligen att visas i New York varefter den demonteras. Under turnén kommer det arrangeras seminarier med fackmiljöerna i de olika länderna/städerna. NMRS kommer att uppmana de nordiska ambassadernas exportråd att arbeta för att ett urval av nordiska produkter finns att köpa i specialaffärer i mottagarländerna.

Nordiska ministerrådet genomför just nu en större analys av kultursamarbetet (jfr. Meddelande om rekommendation nr. 27/2002). I den färdiga analysen kommer även samarbetet kring formgivning och design att vara en del. Nordiska ministerrådet avser att i det kontrakt som skall upprättas för Nordiskt institut för samtidskonst (NIFCA) för perioden 2004 – 2006 förtydliga institutionens ansvar inom designområdet och nödvändigheten av nätverksbyggande med andra aktörer. Liknande förtydliganden kommer även att göras för andra samarbetsorgan inom kultursamarbetet som är verksamma inom området.

Ministerrådet ansåg för sin del att rekommendationen kunde avskrivas.

Nordiska rådets betänkande över rekommendationssvaret lyder:

Kultur- och utbildningsutskottet konstaterar, att ministerrådet i meddelelsen redogör för en lång rad av aktiviteter, utställningar och en expertgrupp som skall arrangera seminarier i förbindelse med en nordisk designutställning som skall på turné. Rekommendationen anmodar emellertid Ministerrådet om att utforma en strategi för hur det kan skapas nätverk mellan följande aktörer: de existerande nordiska stödordningarna, utställningsinitiativ och områdets institutioner i syfte att befrämja marknadsföring av nordisk formgivning i utlandet.

På bakgrund av ovanstående föreslår Kultur – och utbildningsutskottet att Nordiska rådet tar meddelandet om rek. 30/2002 till kännedom och inväntar ett nytt meddelande nästa år.

Nordiska ministerrådet meddelar 2004:

Utskottet efterlyser en strategi för hur nätverk kan skapas mellan nordiska aktörer i syfte att främja marknadsföringen av nordisk formgivning och design.

I rekommendationssvaret redogör Nordiska ministerrådet för de olika insatser som görs i samarbete mellan nordiska aktörer just för att skapa intresse för och debatt kring begreppet nordisk design – i Norden och utomlands. Insatserna har en grund i strategiska och kulturpolitiska överväganden, som har utformats i nära samarbete med de olika aktörerna inom de nationella designfälten.

Som ett exempel kan nämnas utställningen Scandinavian Design Beyond the Myth som under åren 2004 – 2006 turnerar i Europa, USA och Kanada. Utställningen har redan med stor framgång visats i Berlin och Milano. Presstäckningen i båda städerna har varit mycket omfattande och positiv och i Berlin sågs utställningen av 25.000 besökare. Besökssiffror för Milano föreligger inte ännu eftersom utställningen avslutas där i juni 2004. Utställningens fortsatta turné kommer under år 2004 att omfatta de nya EU – länderna Tjeckien, Ungern och Lettland.

I alla städer arrangeras det i samarbete med de nordiska designcentren, de nordiska exportråden och de lokala designmiljöerna seminarier och andra tilltag i syfte att rikta intresse mot Norden som en intressant och innovativ designregion. Målet är att synliggöra nordisk design, men också att knyta nya kontakter mellan de nordiska och de europeiska designmiljöerna och bilda nya nätverk som har egen drivkraft.

Under år 2005 kommer utställningen att turnera i Norden och visas då i Göteborg, Oslo och Köpenhamn. Detta sammanfaller med att Norden står som värd för den internationella designkongress, som arrangeras vart sjätte år.

World Design Congress inleds med delkongresser i Malmö, Oslo och Helsingfors och samlas till en avslutande kongress i Köpenhamn i september 2005. Sommaren 2005 står alltså Norden i fokus för den internationella designdiskussionen.

Sverige och Finland har utlyst år 2005 som designår. Under året arrangeras det designtilltag både för den breda publiken och för experter, designers och producenter.

Alla ovan beskrivna evenemang och tilltag kommer att leda till nya nätverk för den nordiska designmiljön, både inom Norden och internationellt.

Ministerrådet har alltså valt att göra en stor och synlig markering med en kvalitativ utställning som turnerar i många centrala europeiska städer. Utställningen har fått stor uppmärksamhet i Berlin och Milano och det ser ut som om den kan fungera som en spjutspets för nordisk design.

En övergripande handlingsplan för det nordiska kultursamarbetet håller just nu på att utarbetas. Utgångspunkten är att handlingsplanen skall hålla sig på ett generellt plan och peka ut vissa fokusområden. När det kommer till konkreta beslut och överväganden kring projektstöd och andra operationella konstnärliga insatser kommer detta fortsatt att överlåtas till samarbetsorganens konstnärliga och ämnesmässiga expertis. Formgivning och design kommer att omfattas av den kommande planen.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

31/2002 - REKOMMENDATION 31/2002 ANGÅENDE STRATEGI OG HANDLINGSPLAN FOR MINISTERRÅDET FOR INFORMATIONSTEKNOLOGI (MR-IT) 2002-2004 (B 218/NÆRING)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd:

at Nordisk Minsterråd gennemfører Ministerrådsforslag B 218/næring og i den forbindelse inddrager Næringsudvalgets synspunkter i implementeringen af IT Strategi og Handlingsplanen

2002-2004, særligt med hensyn til rekommandationerne 11/2000/næring Nordisk IT-infrastrukturstudie, E-handel (digitale signature) og regelsæt for kryptering og 13/2000 næring IT-redskaber og deltagerdemokratiet i Norden.

Nordiska Ministerrådet meddeler:

Ministerrådet takker for Nordisk Råds gennemgående meget positiv modtagelse af MR-IT ministerrådsforslag.

Strategien og handlingsplanen for ministerrådet for informationsteknologi (MR-IT) 2002 – 2004, er i stor udstrækning kommet til veje på baggrund af rådets tidligere rekommandationer (11/2000/euro, 13/2000/euro, 14/2000/euro), der således søges realiseret gennem den strategi og handlingsplan for samarbejdet, som nu foreligger. Men Ministerrådet forstår, at rådet sammenfattet finder, at der fortsat er områder som man gerne ser udbygget, herunder:

1. at der er særlig grund til at støtte og understrege prioriteringen af IT-sikkerhed. Men at sigtet må være ikke kun at opnå konkret IT-sikkerhed i Norden, men at få nordiske principper og rammebetingelser gjort tydelige og betydende for hvorledes den europæiske (og globale) definition af sikkerhedsprincipper kommer til at udvikle sig
2. at der savnes en konkret beskrivelse af hvorledes og med hvilke metoder og tidsperspektiver, man ønsker at bearbejde rammebetingelser for digital forvaltning
3. at der var særlig grund til at udtrykke tilfredshed med at open source-problematikken er medtaget i forslaget. Men Nordisk Råd savner en konkretisering og nærmere fastsættelse af mål og midler for dette arbejde.
4. at EK-IT snarest bør få igangsat IT-infrastrukturstudiet.
5. at der var særlig grund til at støtte og understrege strategiens internationale profil. Ikke mindst finder Nordisk Råd det vigtigt at Ministerrådet, udover at søge indflydelse på nuværende planer og aktiviteter i (primært) EU, også er opmærksomme på nye behov og udviklingstræk, hvor Norden med en tidlig og afklaret indsats, kan få mulighed for at sætte præg på udviklingen.

Ad 1 og 2)

Ministerrådet har pr. 17/2-03 etableret et projekt som ministerrådet anser for at adressere kernen i spændingsfeltet mellem IT-sikkerhed og digital forvaltning, nemlig behovet for at skabe et grundlag for sikker, tryk og fortrolig kommunikation mellem det offentlige, borgerne og virksomhederne. Ministerrådet anser, at digital forvaltning handler om digitalt indhold og kommunikation af og om dette indhold, mellem forvaltningen og offentligheden. Ministerrådet har i 2002 i forbindelse med ministermødet afholdt et temaseminar om "IT bredbåndspolitik og digitalt indhold i et nordisk perspektiv". Ministerrådet finder nu at fokus må lægge på IT-sikkerhed, nærmere betegnet autenticitet, autorisering, adgangskontrol. Dette omfatter i praksis det som i dagligdagen går under betegnelsen digitale signaturer, som på sigt må være internationalt anvendelige. På denne baggrund er projektets fokus og titel: "Nordic and Baltic Sea Digital Signature Interoperability Project". Projektet er givet et budget på DKK 1.000.000 og forvaltes af Statskontoret i Sverige, der har ansat en projektleder for projektet. Projektet afsluttes 1. marts 2004 med en rapport, som vil blive oversendt til rådet.

Ad 3)

EK-IT har på sit første møde i 2003 haft en række faglige oplæg om "open source", og EK-IT vurderer fortsat en mulig fokusering af eventuelle aktiviteter på området. Nordisk Råds Næringsudvalg planlægger primo 2003 at arrangere et seminar, som omhandler udviklingen af open source, digital forvaltning og IT-sikkerhed. Repræsentanter fra EK-IT forventes at deltage med sigte på at drøfte spørgsmålet videre.

Ad 4)

EK-IT har pr. 20/12-2002 igangsat "IT-infrastrukturstudie om nordisk bredbåndspolitik". Studiet gennemføres af Teleplan A/S i samarbejde med

NORDREGIO og har et budget på DKK 650.000. Studiet afsluttes pr. 1/8-2003, hvorefter rapporten vil blive oversendt til Nordisk Råd.

Ad 5)

EK-IT sikrer løbende at alle aktiviteter som EK-IT igangsætter ikke sker i konkurrence med, men derimod i synergi med og som supplement til landenes EU aktiviteter. Dette gælder således også begge ovenstående projekter, men særligt "Nordic and Baltic Sea Digital Signature Interoperability Project", der fra udgangspunktet er tænkt koordineret med tilsvarende aktiviteter under EU og Østersørådet - i dette tilfælde indenfor rammerne af "Den Nordlige eDimension Action Plan, NeDAP". NeDAP har også "eSecurity", som et af sine fokusområder hvor "Digital Signature Interoperability" er indholdet..

Nordisk Ministerråd anser, at rekommandationen kan afskrives.

32/2002 - REKOMMENDATION 32/2002 ANGÅENDE PUBLIC SERVICE TV OCH DIGITALISERING (A 1244/KULTUR)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer:

1. at virke for at finde løsninger inden for rammerne af det nordiske samarbejde og i landene som bidrager til at offentligheden i de nordiske lande i øget grad får muligheder for at modtage de øvrige nordiske landes public service kanaler
2. at, i god tid inden de analoge sendinger ophører, føre forhandlinger som bidrager til en løsning af spørgsmålet om ophavsret og som sikrer at alle aftaler om ophavsret og teknik på området skal være færdige senest to år før de analoge sendinger ophører.

Regeringarna i de nordiska länderna meddelar

I 1970 – 80'erne fandtes en ambitiøs tanke om at sende de nordiske public service-broadcasteres kanaler i hele Norden via satellit. Nordsat og Tele-X satellitprojektet er ophørt, men diskussionen om spredning af 'nabo-TV' er fortsat.

Ministerrådets sekretariat har derfor fortsat arbejdet med at udrede dette spørgsmål. Senest har Styringsgruppen for Kultur og Medier i 2001 fremlagt en rapport (A 1244, januar 2001) om mulighederne for at se nabolandenes TV.

Nordisk ministerråd har ligeledes via Styringsgruppen for Kultur og Medier planlagt en konference, som afholdes i maj 2004: Digitalisering i Norden. Konferencen er tilrettelagt med et ambitiøst program, som med talere og paneldeltagere fra Europas vigtigste aktører vil diskutere spørgsmål som:

- Hvordan lave en forretningsstrategi som ivaretager broadcasterens samfundsforpligtelser og kulturforpligtelser?
- Hvad indebærer digitalisering for broadcasterens /public service-kanalernes tilbud?
- Hvordan forbereder ledelserne i public service-kanalene overgangen til digital distribution?
- Er det muligt at regulere fremtidens konkurrence indenfor telekommunikation og broadcasting?

Kultur- og Uddannelsesudvalget konstaterede i oktober 2001, at det er vigtigt at følge med udviklingen og at det er vigtigt at sikre TV-sendingernes udbredelse i god tid inden de analoge sendinger ophører.

På decembermødet 2002 traf MR-SAM således beslutning om et mandat, som gav ambassadør Ole Norrback i opdrag at udrede og komme med forslag til, hvordan overgangen til de øvrige nordiske landes televisionsudbud kunne foregå.

Ole Norrback har i sin udredning taget udgangspunkt i følgende:

- de tekniske forudsætninger
- ophavsretlige spørgsmål med udgangspunkt i tv-selskabernes samarbejde
- hvordan nabolandenes TV- sendinger kan ses i Norden efter de analoge sendingers ophør

Ole Norrback afleverede sin rapport til den islandske samarbejdsminister 20. januar 2004.

Den endelige udredning har været behandlet af NSK på møde 18. marts 2004. Det blev besluttet, at anbefale MR-SAM at overlade rapporten for videre behandling hos kulturministrene. Udredningen er lagt frem til orientering for kulturministrene på deres møde 24. marts. 2004.

Nordisk Råds Kultur- og uddannelsesudvalg har nedsat en arbejdsgruppe, som er sat til at forberede udvalgets videre arbejde med Norrbacks rapport. Arbejdsgruppen diskuterer allerede en række problemstillinger i rapporten, og har blandt andet taget initiativ til at undersøge den reelle efterspørgsel på nabo-tv i de nordiske lande.

De nordiska ländernas regeringar anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

33/2002 - REKOMMENDATION 33/2002 ANGÅENDE NORDISK SPRÅKGEMENSKAP (A 1279/KULTUR)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet:

- 1) *at* overveje former for finansiering af nordiske lektorater ved højere læreanstalter i Norden,
- 2) *at* udarbejde en sprog- og kulturportal med skolen som hovedmodtager, hvor nordiske interessenter kan finde links til sprog, kultur og undervisningsrelevante internetsteder for at skabe en nordisk dimension i undervisningen,
- 3) *at* fortsætte og udbygge finansieringen af udviklingen af læremidler, som den for tiden sker inden for Nordmål, f.eks. ved oprettelse af en sproglæremiddelfond (evt. på nettet),
- 4) *at* sikre at de fragmenterede resultater af nordiske ordbogsprojekter (f.eks. NordtermNet og NordtermBanken) bliver samlet i en elektronisk ordbog, som gøres tilgængelig på internettet,
- 5) *at* udvide samarbejdet om udvikling af andre sprogteknologiske redskaber (oversættelsesprogrammer, skrivestøtte- og sprogkontrolprogrammer, store tal- og tekstdatabanker m.m.).

Nordiska ministerrådet meddelar:

Ad 1)

Nordiska ministerrådets språkpolitiska referensgrupp och Nordens språkråd har i dialog med Samarbetsnämnden för Nordenundervisning diskuterat möjligheterna till ett intensivare samarbete gällande de nordiska lektoraten vid universitet och högskolor i samband med omorganiseringen av språkverksamheten inom avdelningen för utbildning och forskning. Ett intensifierat samarbete mellan kultur och utbildningssektorerna för att förebygga gemensamma lösningar för ett tätare samarbete och erfarenhetsutbyte mellan de nordiska institutionerna vid universiteten och högskolorna är en konkret åtgärd som på långsikt kan gynna de nordiska lektorernas arbetet för det nordiska språksamarbetet. Utredningen om undervisning i Nordens språk och litteratur vid universitet och högskolor i Norden, utarbetad av Anna Helga Hannesdóttir och Gitte Mose framlägger vikten av en kontinuerlig kontakt med universiteten och högskolorna. Nordiska ministerrådet anser att en utredning över former för finansiering av nordiska lektorat vid universitet och högskolor inte är aktuell för tillfället, men frågan om finansieringen bör kvarstå på dagordningen.

Ad 2)

Nordens språkråd har som ett resultat av omorganiseringen av språkverksamheten inom avdelningen för utbildning och forskning beslutat öka synligheten av det nordiska språksamarbetet genom att vidareutveckla webbsidan för det nordiska språksamarbetet. Utvecklingsarbetet tar fasta på vidareutvecklingen av det gemensamma administrativa verktyget för samtliga Nordplus-program inom sektorn för utbildning och webbsidan för Nordplus språk-programmet som upprätthålls av huvudadministratören för programmet och dess medadministratörer. Därtill vidareutvecklas webbsidan för Nordens språkråd, ledningsgruppen för det nordiska samarbetet i överensstämmelse med det uppdrag som rådet enligt sina stadgar innehar:

- 1) Att fungera som sakkunnigt organ åt Nordiska ministerrådet när det gäller nordiska språkfrågor och nordisk språkpolitik
- 2) Att fungera som ledningsgrupp för det tvärgående stödprogrammet Nordplus språk
- 3) Att ansvara för samarbetet mellan de nordiska språknämnderna.
- 4) Att bedriva annan verksamhet som främjar målsättningen

Det nordiska skolsamarbetet har ett eget nordiskt nätverk som stöder den verksamhet som bedrivs inom ramen för programmet Nordplus junior. Språkaktiviteter med anknytning till skolsamarbetet länkas till detta nordiska nätverk.

Ad 3)

Det tvärgående programmet Nordplus språk har som målsättning att främja internordisk språkförståelse, stärka kunskapen om språken i Norden, främja en demokratisk språkpolitik och språksyn i Norden samt stärka de nordiska språkens ställning i och utanför Norden. Nordplus språk är ett finansieringsinstrument för olika former av verksamhet bl.a. utveckling och publicering av läromedel och undervisningsmaterial. Nordens språkråd har inom ramen för sin verksamhet och budget sammanställt ett undervisningsmaterial för modersmålsundervisningen i gymnasiet. Hösten 2004 utges "Nordiska språk med rötter och fötter" dels i bokform och dels som Internet-upplaga.

Ad 4) och 5)

Arbetet med den nordiska nätdataboken, som initierades av den tidigare språkpolitiska referensgruppen har lett till igångsättandet av ett språkteknologiskt utvecklingsprojekt.

Utvecklingsarbetet är en uppföljning på förslaget till åtgärd i Ny nordisk dagordning, uppföljningen av vismansrapporten om att "samnordiskt utveckla språkteknologiska verktyg såsom översättningsprogram och teknologi för att understöda användningen av nordiska språk och nordisk kultur- och mediaproduktion samt understöda kontakter mellan universitet och högskolor kringforskning på detta område med syftet att utveckla specialkunskap i Norden på det IT-baserade språkteknologiska området."

De överordnade målsättningarna för projektet är att uppbygga och stöda ett nätverkssamarbete mellan nordiska offentliga institutioner, som arbetar med språkteknologi. De politiska aspekterna gällande språkteknologi skall ligga i fokus för arbetet, där ibland ökat samarbete inom språkteknologiområdet och användning av offentlig rådata på Internet samt frågan om upphovsrätter.

Utvecklingsprojektets målsättning är att uppnå ett konkret resultat med en sökmotor som både kan ge grundlag till en webbplats för nordiska terminologidatabaser och flerspråkiga ordböcker och samtidigt möjliggöra att en nordisk språkprofil på Nordiska ministerrådets och andra motsvarande organisationers webbsidor bevaras. Projektet genomförs i två faser. Den första fasen är att ta fram en teknisk lösning för ett fungerande gränssnitt och en sökmotor som kan hantera flera olika källmaterial, i form av elektroniska ordlistor och ordböcker på flera olika språk och därmed möjliggöra att en nordisk webbplats för flerspråkiga nordiska terminologiresurser och flerspråkiga ordböcker kan åstadkommas.

Den andra fasen gäller utvecklandet av en sökmotor som kan hantera sökning på en webbsida med flera nordiska språk och som också möjliggör automatisk översättning av webbsidor.

Projektet genomförs i samarbete med ÄK-IT och avdelningen för ekonomi vid Nordiska ministerrådet under perioden 1.5.2004-31.12.2004.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

36/2002 – REKOMMENDATION 36/2002 ANGÅENDE MOBILITETS- OG STØTTEPROGRAMMER INDEN FOR UDDANNELSESOMRÅDET (B 211/KULTUR)

Rekommendationen lyder:

”Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at iværksætte udviklingsplan for Nordisk Ministerråds mobilitets- og støtteprogrammer inden for uddannelsesområdet under hensyntagen til udvalgets bemærkninger i denne betænkning.”

Nordisk Ministerråd meddeler:

Nordisk Ministerråd har nu afsluttet udviklingsplanen for Nordisk Ministerråds mobilitets- og netværksprogrammer inden for uddannelsesområdet. Den 1. januar 2004 begyndte de nye Nordplus-programmer, og i løbet af 2004 vil de første deltagere kunne tage af sted under de nye vilkår og muligheder.

Af udviklingsplanen fremgik det også, at Nordisk Ministerråd rapporterer om fremdrift og resultater af opfølgningen som en integreret del af ministerrådets arbejde med budgetlægning og resultatrapportering. Med henblik på afrapportering fra administratorerne for det første år 2004 vil dette ske til Nordisk Ministerråd i februar 2005. Resultaterne vil blandt fremgå af budgetforslag 2006, som Nordisk Råd vil behandle på sessionen i 2005.

Nordisk Ministerråd anser for sin del at rekommendationen kan afskrives.

37/2002 - REKOMMENDATION 37/2002 ANGÅENDE UDDANNELSE FOR UNGE I NORDEN (A 1289/KULTUR)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

- 1) *at* Nordisk Ministerråd i samarbejde med de nordiske regeringer informerer alle skoler for ungdomsuddannelse om den nordiske overenskomst om gensidig anerkendelse af gymnasiale uddannelser – herunder om muligheden for at tage et nordisk uddannelsesår – så den bliver velkendt af såvel studievejledere og ansvarlige for godkendelse af eksamener taget i andre nordiske lande på de enkelte uddannelsessteder;
- 2) *at* der udformes en informationskampagne der sigter på unge i Norden om muligheden for et nordisk uddannelsesår;
- 3) *att* Nordiska ministerrådet utreder de ekonomiska förutsättningarna för ungdomarna att i högre grad kunna utnyttja möjligheterna till ett nordiskt studieår,
- 4) *at* Nordisk Ministerråd senest ved Nordisk Råds session 2003 redegør for tiltag som er sat i værk for at følge op vedtagelsen.

Nordisk Ministerråd meddeler:

Den nordiske overenskomst mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om gensidig anerkendelse af gymnasiale uddannelser har eksisteret i 10 og samtidig blev der som led i opfølgningsarbejdet af Norrback-rapporten om Nordboerens rettigheder besluttet at der skulle udarbejdes en rapport der blandt andet skulle beskrive følgende:

- hvor mange elever benytter sig af aftalen,
- nordiske myndigheders kundskab om aftalen,
- kortlægning af de økonomiske forudsætninger for at studere i et andet nordisk land
- udarbejde et forslag til en informationsstrategi.

Kortlægningen viste blandt andet,

- at der var ca. 400 elever, som i 2003 benyttede sig af gymnasieoverenskomsten,
- at myndighedernes kundskab om aftalen ikke er særlig stor.
- at de økonomiske forudsætninger for at studere i et andet nordisk land i rimelig grad er tilstede, men der i højere grad er tale om andre hindringer som f.eks. sproglige barrierer samt det at tage til et nordisk land ikke betragtes som særsomt "eksotisk".
- at en informationsstrategi først og fremmest vil bære frugt, såfremt man satser på nationale informationsstrategier målrettet myndigheder og studievejledere.

Af rapporten fremgik følgende tabel, som er en oversigt over studiestøtte i de nordiske lande. Maksimumbeløbet som udbetales til den enkelte studerende per måned i danske kroner (DKK)

Land	Beløb (DKK)	Typ af bidrag	Totalt bidrag
Danmark	1426	Grundbeløb (< 18 år)	
	821	Behovsprøvet tillæg (< 18 år)	2247
	2897	Udeboende (< 18 år)	
	1622	Behovsprøvet tillæg (< 18 år)	4519
	2247	Hemmaboende (> 18 år)	2247
	4519	Udeboende (> 18 år)	4519
Finland	618	Studiestöd (< 18 år)	
	1497	Studiestöd (> 18 år)	
	1341	Bostadstillæg for utlandsstuderende	2838
		Studielån	
Åland	1639	Studiepenning	
	1407	Bostadstillæg	3046
	477	Försörjartillæg ¹	
	2681	Studielån	
Island		Studielån	
		Stöd till uppehälle kan utgå vid utlandsstudier	
Norge	4785	Stipendium (total)	4785
	1038	Studielån	
		Tre hemresor per år	
Sverige	723	Studiestöd (< 21 år)	
	1926	Inackorderingsbidrag	
	700	Inkomstprøvet tillæg	3349

Kilde: Gymnasiestudier i Norden, Skolverket, Sverige,

MR-U har i 2003 besluttet, at gymnasieoverenskomstens krav om opholdstid ophæves, at det i gymnasieoverenskomsten tydeliggøres, hvilke fordele aftalen giver de studerende udover EF/EØS retten, at der gennemføres en teknisk opdatering af aftalen i forhold til EF/EØS retten. En endelig revideret aftale forventes besluttet i sommeren 2004.

I forbindelse med vedtagelsen af en ny gymnasieoverenskomst vil landene fortsætte med at forbedre den nationale information mod myndigheder og studievejledere. Der er derimod ikke planlagt nogen informationskampagne på nordisk niveau.

Derudover har det nordiske skolesamarbejde planlagt, der skabes en simpel sammenligning af ungdomsuddannelsessystemet i de forskellige nordiske lande. Sammenligningen vil blive placeret på det nordiske skolenet, og med link fra Hallo Norden. Og derudover vil der blive udarbejdet og trykt en folder om gymnasieaftalen.

I forbindelse med udviklingen af Nordiske Ministerråds mobilitets- og netværksprogrammer inden for uddannelsesområdet vil det nordiske netværk af administratorer i alle lande og selvstyreområder kunne informere både om det nye Nordplus junior samt om muligheden for at tage et nordisk uddannelsesår samt om den nordiske overenskomst om gensidig anerkendelse af gymnasiale uddannelser.

Nordisk Ministerråd anser for sin del at rekommandationen kan afskrives.

¹ För studerande med minderåriga barn.

38/2002 - REKOMMENDATION 38/2002 ANGÅENDE NORDISK TENTAMENSGYLDIGHED FOR HØJERE UDDANNELSER (A 1305/KULTUR)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer

1. *at* forny Sigtunaaftalen fremfor at erstatte den med en deklaration og vedtage en ny beslutning om ”nordisk tentamensgiltighet”; anerkendelse af eksamener, en ny aftale som erstatter ministerrådets beslutning fra 1975 og i sin politiske intensión går videre end den nuværende Sigtunaaftale, som ikke omfatter alle højere uddannelser
2. *at* i dette arbejde inddrage forslagene fra rapporten ”Tentamensgiltighet (Sigtunaavtalet 1975)”, ANP 2001:723
3. *at* vidta ökade informationsåtgärder gällande den nordiska tentamensgiltigheten, dels till de studerande, dels till dem som administrerar och godkänner examina och merithandlingar

De nordiska ländernas regeringar meddelar:

Inledning

Sigtunaöverenskommelsen (Nordiska ministerrådets beslut den 12 juni 1975 angående nordisk tentamensgiltighet) om tillgodoräknande av högre utbildning inom Norden slöts 1975. Därefter har den högre utbildningen förändrats i samtliga nordiska länder utan att avtalet har justerats. År 1999 initierades därför en översyn av överenskommelsen.

Den arbetsgrupp som på Ledningsgruppens för nordiskt samarbete inom högre utbildning (HÖGUT) uppdrag utredde frågan har i två rapporter (Tentamensgiltighet, ANP 2001:723, och Nordisk tentamensgiltighet i ny belysning, intern rapport mars 2001) konstaterat att Europarådets och Unescos gemensamma konvention från 1997 om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen, den så kallade Lissabonkonventionen, omfattar samma typ av frågor men på en tydligare nivå och omfattar dessutom vissa frågor om tillträde till högre utbildning. Bedömningen var därför att Lissabonkonventionen ger studenterna en större rättsäkerhet än det beslut som fattades av de nordiska utbildningsministrarna 1975, det så kallade Sigtunaavtalet. Lissabonkonventionen innehåller dessutom former för uppföljning av konventionen.

Gruppens förslag var alltså att Sigtunaöverenskommelsen skulle ersättas med en deklaration om att utveckla erkännandet inom Norden av bevis avseende högre utbildning. Detta skulle emellertid inte ske förrän samtliga fem länder ratificerat Lissabonkonventionen och därmed bundna av dess text.

Lissabonkonventionen är sedan början av 2004 ratificerat av alla de nordiska länderna.

Handlingsplan för uppföljning av nordbornas rättigheter

Vid MR-U:s möte i juni 2003 beslutades en handlingsplan för uppföljning av nordbornas rättigheter inom utbildningsområdet. I handlingsplanen beslutades att en nordisk deklaration om ömsesidigt godkännande skall utarbetas. Deklarationen skall ersätta Sigtunaavtalet. Deklarationen skall fungera som ett verktyg för ömsesidigt erkännande inom högre utbildning i Norden och ta utgångspunkt i Lissabonkonventionen.

Uppdraget att ”värdera möjligheten att utarbeta förslag till deklaration” gavs till HÖGUT. HÖGUT har låtit utarbeta ett förslag till deklaration där det framgår att Sigtunaavtalet skall ersättas av nämnda deklaration och att ett närmare samarbete mellan de nordiska länderna inom ramarna för Lissabonkonventionen upprättas. I förslaget till deklaration ligger även att de myndigheter som är utsedda att vara nationella informationscentra för akademisk rörlighet och erkännande (ENIC-kontoren) kontinuerligt skall utvärdera implementeringen av

den nordiska deklarationen och Lissabonkonventionen i Norden och rapportera till Nordiska ministerrådet (MR-U).

Nordisk deklaration om erkännande av bevis avseende högre utbildning

Förslaget till nordisk deklaration om erkännande av bevis avseende högre utbildning kommer att behandlas av de nordiska utbildnings- och forskningsministrarna (MR-U) vid dess möte i Reykjavik den 9 juni 2004. Deklarationen har därför föreslagits att betitlas "Reykjavik-deklarationen".

I förslaget till deklaration betonas information och vägledning i frågor som rör erkännande av nordisk högre utbildning från ett nordiskt land till ett annat tillsammans med identifikation av problem vid implementeringen och tillämpningen av såväl den nordiska deklarationen som Lissakonventionen. Ansvaret för detta ligger på de myndigheter som är utsedda att vara nationella informationscentra för akademisk rörlighet och erkännande, de så kallade ENIC-kontoren. Med detta önskar man visa att den nya nordiska deklarationen blir ett starkt, effektivt och modernt verktyg för erkännande av högre utbildning i Norden.

I förslaget till deklaration lyfts även de nordiska länderna aktiva deltagande i Bolognaprocessen fram. Bolognaprocessen syftar till att utveckla det europeiska samarbetet inom högre utbildning och främja studenternas rörlighet mellan de europeiska utbildningssystemen och på arbetsmarknaden. Erkännandefrågor är därmed centrala även i Bolognaprocessen.

Nordiskt projekt

För att minska gränshindren, förbättra informationen och öka möjligheterna för ömsesidigt erkännande inom den högre utbildningen i Norden finansierar HÖGUT sedan 2003 ett samarbetsprojekt mellan de nordiska Enic/Naric-kontoren (European Network of Information Centres/National Academic Recognition Information Centres). Projektet är treårigt och finansieras med 600 000 DKK per år. Projektet har tre delar: Identifiering av hinder för mobilitet inom allmänna utbildningar, identifiering av hinder för mobilitet inom lärarutbildningar samt utvärdering av de nordiska Enic/Naric-kontoren.

39/2002 -REKOMMENDATION

39/2002 ANGÅENDE UTARBETANDET AV EN VITBOK

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommenderer Nordisk Ministerråd:

at udarbejde "hvidbog" om udbygning af Norden til en internationalt ledende forsknings- og erhvervsregion.

Nordiska Ministerrådet meddelar:

Ministerrådet för undervisning och forskning (MR-U) beslutade 4 juni 2002 att igångsätta framtagandet av en vitbok för utbyggnad av Norden till en internationellt ledande forsknings- och näringsregion. Ansvaret för uppgiften ligger på ordförandeskapet för MR-U med bistånd av en nordisk arbetsgrupp och av Nordiska forskningspolitiska rådet (FPR).

Genom beslutet understryker Nordiska ministerrådet (NMR) behovet för att vidareutveckla det nordiska forsknings- och näringspolitiska samarbetet och göra Norden till en av världens mest attraktiva utbildnings-, forsknings- och innovationsregioner.

Vid MR-U:s möte den 31 oktober 2002 beslutades ett mandat för framtagandet av Vitboken. Ur mandatet framgår det att en utredare/rapportör med gedigna kunskaper om relevanta forsknings- och innovationsförhållanden i Norden skall utses. Rektor Gustav Björkstrand, tidigare finsk

undervisningsminister, utsågs till rapportör. MR-U beslutade också vid oktobermötet att rapportören som stöd för uppgiften skulle ha en namngiven referensgrupp. Referensgruppen består av elva personer med representanter för departement, forskningsråd, NUS, IT/näringsliv och de självstyrande områdena.

Ett utkast till Vitboken diskuterades vid ett seminarium den 24 september 2003 i Stockholm. Till detta seminarium inbjöds ett hundratal personer bl.a. representanter för Nordiska rådets utbildnings- och kulturutskott.

Vitboken färdigställdes i oktober 2003. Huvudrapporten föreligger på svenska och kortversionen på svenska, finska och engelska. Rapporten kallas NORIA – Vitbok om nordisk forskning och innovation. NORIA står för Nordic Research and Innovation Area, dvs ett nordiskt forsknings- och innovationsrum. Vid ett möte i oktober 2003 ställde sig MR-U bakom de visioner som utvecklas i Vitboken. I Vitboken diskuteras olika instrument och aktivitetsformer samt förslag till tre aktuella modeller för en omorganisering av det nordiska forskningssamarbetet. För att säkerställa nationell förankring och politisk uppbackning av förverkligandet av förslagen i Vitboken sändes Vitboken på remiss i de nordiska länderna. Remissvaren visar att det finns ett klart intresse för att förstärka det nordiska samarbetet i enlighet med Vitbokens vision. Man är också i det stora hela enig med de instrument och aktivitetsformer som är föreslagna. Däremot råder det ännu delade meningar om vilken som skulle vara den bästa organisationsformen.

Ministerrådet för näring har igångsatt ett arbete med att utarbeta en strategi för näringsområdet. Rapporten, innovationsboken, förväntas vara färdig i maj 2004. Denna strategi kommer att ha stor betydelse också för forskningssidan.

Två representanter för Nordiska rådets kultur- och utbildningsutskott deltog den 25 mars i MR-U 1/04 mötets punkt 4 (Nordiska rådets syn på Vitboken och Innovationsboken v/representanter för NR:s kultur- och utbildningsutskott) och presenterade rådets synpunkter på Vitboken. De två representanterna var Britt Hildeng, socialdemokraterna, Norge, och Tuve Skånberg, mittengruppen, Sverige.

Britt Hildeng anförde bl.a. att arbetet med Vitboken är en god startpunkt för att skapa ett större fokus och en tydligare samordning inom den nordiska forskningspolitiken. Vitboken visar ett klart brott med tidigare nordiskt forskningspolitiskt tänkande; dels lyfts de enskilda forskarna fram på ett annat sätt än tidigare och dels sker en fokusförskjutning från grundforskning till en mer tillämpad forskning finansierad av näringslivet.

Tuve Skånberg menade bl.a. att Nordiska rådet har en gemensam positiv syn på Vitboken och aktiviteterna knutna därtill. Centralt för hela processen är att forskningen i de nordiska länderna ges större möjligheter genom samordning klara att möta den internationella konkurrensen. Vitboksprocessen är ett gott komplement till motsvarande processer i EU.

MR-U 1/04 diskuterade också Vitbokens remissvar och FPR:s kommentarer till dessa. Ministrarna fann att trots att remissvaren inte ger en entydig bild så är hållningen till visionen i Vitboken i princip positiv. Man beslutade att ge sekretariatet i uppdrag att till MR-U 2/04 (9 juni 2004) framlägga ett förslag till en ny organisering av det framtida nordiska forskningssamarbetet.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

Rekommendationer, fremstillinger, ytringer 2003

4/2003 - REKOMMANDATION 4/2003 ANGÅENDE RABATORDNING FOR UNGDOM OG STUDERENDE (A 1325/KULTUR)

Rekommandationen lyder:

Nordisk råd rekommanderer de nordiske landes regeringer:

at undersøge mulighederne for at gennemføre rabatordninger for ungdom og studerende på statslige og statsligt støttede transportsystemer.

De nordiska regeringarna meddeler:

En nordisk arbeidsgruppe gjorde en kortlegging av reiserabattordninger i de nordiske land året 2003. Der fremkom det at det finns store forskjell mellom landa og det er ulike prinsipper angående rabattordninger som gjeller.

I Danmark henviser Undervisningsdepartementet og Forskningsdepartementet til de rabattordninger som allerede er etablert. Det er ministerienes instilling at det må accepteres at det er visse forskjeller mellom landene bl.a. fordi studiestøtteordningene tar utgangspunkt i forskjellige nasjonale forhold. Danmark har ikke indvendinger mot Nordisk Råds forslag.

I Finland beslutter den som ordner transporten om reiserabatter for studerende - ikke staten. Rabattsystemet fungerer derimot rett bra i Finland. Alle studerende som har fått ett finskt studiekort får reiserabatt. Derfor kan Finland ikke anta forslaget i rekommendasjon A 1325/kultur.

I Island finnes det ikke noe transportsystem som drives av staten men busssystem drives av mange kommuner og vedkommende foretak bestemmer om de gir rabatt til studerende eller ikke. Det finnes diverse rabattkort for studerende som andre.

I Norge får studenter 50% rabatt på togreiser, et begrenset antall på alle fjerntog. Rabattordningen gjelder også nordmenn med utenlandsk studiebevis og utlendinger som studerer i Norge. I flytoget fra Gardemoen gis det også 50% rabatt. Det gis studierabatt i den kollektive trafikk i Oslo. I langdistansebusser gis 25-50% rabatt både til norske og utenlandske studenter. Norge anser ikke att rekommendasjonen fra Nordisk råd krever noen videre oppfølging fra norsk side.

På Færøyerne gjelder en rabattordning for studerende som benytter de offentlige transportmidler til og fra utdannelsesstedet. Den finansieres av Stuðulsstovnurin (den færøyske studiestøtteorganisasjon) og alle de som får støtte fra Stuðulsstovnurin, dvs både færøyske og utenlandske studenter, kan få denne rabatt. Ikke andre. Det er ikke planer fra færøysk side å endre på denne ordning.

På Åland har de studerende som kommer fra andre land for å studere samme rettigheter som egne studerende. De kan derfor benytte seg av samme rabatter når det gjelder den kollektive trafikken.

I Sverige stötter staten ikke studenters reiser. Studiestödsmyndigheter og studentorganisasjoner kan derimot söke rabatter ved å forhandle med diverse trafikkforetak. Noen forandring på dette anses ikke som aktuell.

De nordiska ländernas regeringar anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

5/2003 - REKOMMENDATION 5/2003 PENSIONER OCH FÖRTIDSPENSIONERING (A 1335/VÄLFÄRD)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

- 1) att se över formerna för beskattningen av pensioner från ett annat nordiskt land och eftersträva en gemensam tillämpning av skatteavtalet i de nordiska länderna
- 2) att förenkla proceduren för bedömningen av rätten till förtidspension och rehabilitering så att undersökning och beslut görs i ett land istället för i berörda länder. På sikt bör regelverken om förtidspensionering de nordiska länderna emellan harmoniseras.

Nordisk Ministerråd meddeler:

Vad gäller första att-satsen:

Den gemensamma princip som finns i det nordiska skatteavtalet är att pensioner endast beskattas i utbetalarsstaten. Vid beräkning av skatten i hemviststaten ger avtalet utrymme för att beakta sådan inkomst som inte beskattas i hemviststaten vid fastställande av beskattningsunderlaget, vilket innebär att utlandsinkomsten kan få betydelse exempelvis vid fastställandet av progressionsuppräknings. Norge och Finland tillämpar denna ordning. Sverige har genom en särskild bestämmelse i skattelagen för närvarande slopat utlandsinkomsternas progressionseffekt. Det handlar däremot inte om att de nordiska länderna skulle tillämpa det nordiska skatteavtalet på olika sätt, utan om att ländernas interna skattelagstiftning till denna del är olika.

Systemen för och finansieringen av socialförsäkringar (inklusive pensioner) skiljer sig åt mellan de nordiska länderna. Även i fråga om beskattningen av pensioner finns skillnader i den interna lagstiftningen i de nordiska länderna.

I det gällande nordiska skatteavtalet finns en gemensam princip om att pensioner endast beskattas i utbetalarsstaten. Härutöver avgörs den interna lagstiftningen i respektive nordiskt land på nationell nivå. Skattefrågor diskuteras regelbundet i Nordiska ministerrådet. De nordiska finansministrarna har utvecklat ett samarbete på skatteområdet i form av löpande utväxling av information. Dessutom dryftas de politiska förutsättningarna för samordning och initiativ på skatteområdet.

Det är viktigt att beskattningen sker felfritt i länderna och att de skattskyldiga får tillräcklig information och handledning. Den Nordiska skattegruppen (med representanter från de nordiska skattemyndigheterna) arbetar för att detta mål skall uppnås.

Vidare är det avtalat, att de myndigheter som har kompetens att förhandla dubbelbeskattningsöverenskommelser, diskuterar problemställningar kopplade till beskattning av pensioner från ett annat nordiskt land.

Pkt. 2

Den nordiske sosialforsikringsgruppe vil drøfte spørsmålet på sitt møte i mai 2004.

6/2003 - REKOMMANDATION 6/2003 OM AT INDRETTE ET NORDISK SAMARBEJDS-ORGAN FOR MØBELINDUSTRIEN

Rekommandationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at der med henblik på oprettelse af et nordisk samarbejdsorgan for møbelindustrien, gennemføres et forstudie for at klarlægge de industripolitiske forudsætninger, økonomi og struktur for et sådant samarbejdsorgan

Nordisk Ministerråd meddeler:

Nordisk InnovationsCenter initierer og finansierer grænseoverskridende udviklingsprojekter, som bidrager til det nordiske erhvervslivs konkurrenceevne og styrker den nordiske erhvervskultur.

MR-Næring finder, at møbelindustriens problemer bør adresseres inden for Nordisk Innovations-Centers regi. De nordiske landes møbelindustrier bør derfor rette henvendelse direkte til Nordisk InnovationsCenter med henblik på dettes stillingtagen til, om der bør anvendes NMR-ressourcer på at gennemføre en kortlægning af de industripolitiske forudsætninger for etableringen af det foreslåede samarbejdsorgan

Nordisk Ministerråd finder at rekommandationen kan afskrives.

7/2003 - REKOMMANDATION 7/2003 ANGÅENDE OPFØLGNING PÅ NORDISK CHARTER FOR SMÅ INNOVATIVE VIRKSOMHEDER, IVÆRKSÆTTERE OG SELVSTÆNDIGE OPFINDERE

Rekommandationen lyder:

Nordisk råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at der udarbejdes en skriftlig statusredegørelse over de nordiske landes aktiviteter i forbindelse med efterlevelse af Nordisk charter for små innovative virksomheder, iværksættere og selvstændige opfindere (Nordisk charter) og at denne præsenteres overfor næringsudvalget.

Nordisk Ministerråd meddeler:

De nordiske landes regeringer arbejder alle med handlingsplaner, som indeholder elementer specifikt rettet mod forbedring af erhvervsvilkårene for små innovative virksomheder, iværksættere og selvstændige opfindere. Handlingsplanerne afspejler, med forskellige prioriteringer, forpligtelserne i Nordisk charter.

Således offentliggjorde den danske regering i januar 2003 Handlingsplan for iværksættere, i september 2003 Nye veje mellem forskning og innovation – fra tanke til faktura og senere i oktober 2003 Et samfund med plads til det frie initiativ.

Den norske regering fremlagde i slutningen af 2003 sin plan for en national innovationspolitik Fra idé til værdi.

I Sverige pågår arbejdet med en national innovationsstrategi fortsat.

For de tre lande gælder det at handlingsplanerne i høj grad afspejler et ønske om øget kommercialisering af det innovative potentiale.

Vedrørende det europæiske patentforsikringssystem kan det oplyses, at sagen har været drøftet i forskellige fora siden vedtagelsen af det nordiske charter, og at Kommissionen i øjeblikket har indledende drøftelser med eksperter om, hvordan en forsikringsordning bedst etableres. Hvordan skal den finansieres? Hvordan skal organiseringen være - både juridisk og rent praktisk? Det forventes, at Kommissionen indgår kontrakter med eksterne konsulenter vedrørende dette udredningsarbejde i løbet af foråret 2004.

Nedenfor redegøres for landenes tiltag og planer i relation til de retningslinier, som er indeholdt i det Nordiske charter for små innovative virksomheder, iværksættere og selvstændige opfindere.

Danmark

Vilkår for etablering af virksomhed i Norden, beskatning og finansiering

Den danske regering har taget initiativ til at etablere en Iværksætterfond på minimum 500 mio. DKK i samarbejde med en række private investorer. Iværksætterfonden skal sikre nye virksomheder lettere adgang til risikovillig finansiering. Hertil kommer en række initiativer til at forbedre privates mulighed for at investere i nye innovative virksomheder. Eksempelvis gennem modernisering af den såkaldte etableringskontoordning. Iværksættere skal bl.a. have mulighed for at bruge etableringskontoindskud til dækning af driftsudgifter - f.eks. løn, leje af erhvervslokaler, udgifter til advokat og revisor i forbindelse med etablering, markedsundersøgelser mv. Endelig skal et lovforslag, der skal give universiteterne mulighed for at etablere egne selskaber, medvirke til at få flere forskningsbaserede iværksættere.

En ny model for finansiering af innovationsmiljøerne tilskynder miljøerne for innovative iværksættere til dels at etablere et tættere samarbejde med forskningsinstitutioner om kommercialisering af forskningsresultater gennem nye, innovative virksomheder, dels at få et tættere samarbejde med det private kapitalmarked.

Hertil kommer, at der er blevet oprettet en enhed for teknologioverførsel inden for det bioteknologiske område i København, som bl.a. skal vejlede omkring kommercialisering af forskningsresultater gennem virksomhedsetablering.

Uddannelse, rådgivning og internetteknologi

En stor del af de nye initiativer består af aktiviteter, der skal fremme iværksætterkulturen, såsom priser og informationskampagner og øget integrering af iværksætteri i uddannelsessystemet.

Regeringen vil f.eks. etablere et Iværksætterakademi, der tilbyder meritgivende kurser i iværksætteri og innovation til studerende på alle niveauer i uddannelsessystemet. Akademiet skabes efter udenlandsk forbillede, og forventes at være klar til studiestart i 2005.

For yderligere at sætte fokus på iværksætteri blandt universiteterne er der blevet gennemført en undersøgelse af universitetsstuderendes iværksætteraktivitet – Iværksætterbarometeret. På baggrund af undersøgelsen blev Danmarks bedste iværksætteruniversitet kåret af videnskabsministeren.

Ligeledes er der taget initiativ til at formulere en samlet strategi for iværksætterindsatsen i hele undervisningssystemet. Der bliver sat ind i forhold til i højere grad at inddrage iværksættere i undervisningen af elever og studerende, og vejledningen af elever og studerende i forhold til en karriere som iværksætter bliver styrket.

For at styrke iværksætternes kompetencer er der sket en reform af den offentlige erhvervsservice. Reformen skal bl.a. sikre, at iværksættere og mindre virksomheder tilbydes ensartet indledende vejledning og problemafklaring uafhængigt af branche og geografisk område, de er tilknyttet.

Finland

Finland har oplyst, at også den finske regering ved flere fagministeriers medvirken arbejder med handlingsplaner, som indeholder elementer af nærings-, entreprenørskabs- og innovationsvirksomhed. I den finländska regeringens program faststilles målen for udviklingen af forsknings-, teknologi- og innovationsvirksomheden. Dessa preciseras i handels- och industriministeriets teknologipolitiska riktlinjer om principer och åtgärder för ministeriet och dess förvaltningsområde för genomförande av regeringens strategi åren 2004–2007.

Teknologi- och innovationspolitiken skall är att främja ekonomisk tillväxt och näringslivets konkurrenskraft och därigenom sysselsättningen och välfärden. Regeringen ämnar stärka den nationella kunskapsbasen inom de sektorer som är av central betydelse för ekonomi och samhälle, , vidareutveckla samarbetet mellan näringslivet, högskolorna och forskningsinstituten, utveckla lagstiftningen om immateriella rättigheter och former av rättighetsutnyttjande samt stärka internationaliseringen av den finska innovationsmiljön. Dessutom skall man främja villkoren för sociala innovationer och utnyttja teknologin på ett mer effektivt sätt än tidigare inom den regionala utvecklingen.

Särskilda mål är ökning av antalet nya kunskaps- och innovationsbaserade företag med tillväxtpotential, ökning av antalet företag som bedriver forsknings- och utvecklingsverksamhet samt en mer effektiv tillämpning och kommersialisering av resultaten av tekniskutvecklingen.

Teknologifinansieringen kanaliseras till riskfyllda projekt som skapar nytt kunnande, tillför ny kunskap och öppnar nya möjligheter för innovativ affärsverksamhet. Teknologifinansieringens regionala roll och effekt utvecklas genom en konkretisering av de rekommendationer som getts i utredningarna om utnyttjandet av teknologin på regional nivå.

Innovationsmiljön och dess offentliga stödssystem utvecklas så att dessa skall kunna svara mot de ständigt förändrade kraven. Särskild uppmärksamhet ägnas effektiviseringen av verksamheten inom de organisationer som stöder innovativ verksamhet. Företagens innovationsmiljö skall förbättras med hjälp av lagstiftningsreformer om och för system för teknisk säkerhet och kvalitet samt teknisk harmonisering.

Små och medelstora företag saknar ofta kunskap om e-handel, speciellt e-affärer. Informationsteknologin innebär ett effektivt utnyttjande av informations- och kommunikationsnät också inom andra delar av affärsverksamheten än inom elektronisk handel. Andra problemområden är bristen på interoperabilitet och standardisering speciellt i e-handel mellan företag. För att ett företag skall kunna övergå till e-handel krävs investeringar i teknik och kunnande, men ofta också organisationsförändringar. Det nordiska samarbetet förstärks både när det gäller små och medelstora företags satsningar på att möta förändringar och för att kartlägga och lösa interoperabilitetsproblem.

Regionala åtgärder inriktas i enlighet med regionala teknologistategier. Regionernas förmåga att utnyttja FoU-kunskapen förbättras genom ett effektivare utnyttjande av kunnandet hos institutionerna inom teknologisektorn, förstärkningen av resurserna hos TE-centralernas teknologienheter inom ramen för budgeten och genom främjande av åtgärder i syfte att öka användningen och tillämpningen av ny teknologi.

Politikprogrammet för företagsamhet är en del av regeringens ekonomiska politik och näringspolitik. Målsättningen är att skapa verksamhetsramar som främjar grundandet av företag samt företagens tillväxt och internationalisering. Man eftersträvar att ge företagen möjligheter att investera och sysselsätta på lång sikt.

För planeringen och genomförandet av programmet svarar en tväradministrativ ministergrupp. Handels- och industriministern samordnar detta arbete. Programmet genomförs i nära samarbete med olika intressegrupper. Dessutom analyseras finsk företagsamhet och hur den utvecklar sig som ett samhälleligt fenomen i detta utvecklingsprogram för företagsamhet.

Island

Vilkår for etablering af virksomhed i Norden, beskatning og finansiering

Isländska regeringen har under år 2002 minskat företagsskatt från 30% till 18%. Regeringen har också förenklat skattsystemet. Detta är mycket viktigt för små företag och gör deras etablering lättare. Små innovativa virksomheder, iværksættere og selvstændige opfindere kan søka om økonomisk stöd till IMPRA Innovation Center. De kan också søka om pengar till en nyetablerat fond: Teknisk utvecklings fond. År 2004 är fondens första år. Fonden kommer att stödja teknisk utveckling och innovation och forskning

Konkurslovgivning og brugervenlighed i lovgivningsdokumenter

Forhindring för konkursramte personer i att starta eget företag igen har inte varit ett stort problem på Island. Reglerna är inte onödigt negativa.

Netværksdannelse og projektopbygning

Island har jobbat mycket aktivt med nätverk, både inomlands och i Norden. Island deltar till exempel i SMB forum inom Nordisk InnovationsCenter. Informationsspredning om nätverk och kommande projekter inom teknologi- och iværksætermiljøet har också varit aktiv, till exempel genom IceTec och IMPRA.

Uddannelse, rådgivning og internetteknologi

Under Industri- og handelsdepartementet, på IceTec, är der et Innovation Center - IMPRA, som jobbar särskilt med frågor för små innovativa virksomheder, iværksættere og selvstændige opfindere. Målsætningen för Impra är att vara "one stop shop", där alla kan till exempel på enkelt sätt få information om hur man etablerar ett företag, information om lagar och regler ang. etablering av företag på Island och eventuellt i andra länder osv. Under sista år har IMPRA ökat sina tjänster via Internet.

Industridepartementet i samarbejde med uddannelsesdepartementet har lagt stor och ökat vikt på innovations- och entreprenörskapsutbildning på alla skolniveauer.

Norge

Vilkår for etablering af virksomhed i Norden, beskatning og finansiering

For å bidra til økt risikoavlastning og tilgang til kapital i en tidlig fase etableres fire regionale såkornsfond med 400 mill. kroner i statlig ansvarlige lån og 100 mill. kroner i tapsfond.

Regjeringen vil også etablere ett landsdekkende såkornsfond med 400 mill. kroner i statlig ansvarlige lån og 100 mill. kroner i tapsfond. De eksisterende såkornfondordninger vil bli evaluert, særlig sett i forhold til organisering og rammebetingelser på statens lån

Regjeringen vil for å fremme kommersialisering og samarbeid mellom kunnskapsinstitusjonene og næringsliv følge opp endringene i lov om opphavsrett til ideer i universitets- og høyskolesektoren. Dette vil medføre at fra 2003 vil disse utdanningsinstitusjonene få et større ansvar for anvendelsen av egne forskningsresultater i næringslivet og kommersialisering av patentbare oppfinnelser fra institusjonenes ansatte.

Konkurslovgivning og brugervenlighed i lovgivningsdokumenter

Som ledd i regjeringens arbeid med å gjøre det enklere å starte bedrift i Norge, er det fra mai 2003 åpnet for elektronisk registrering av nye foretak når det gjelder de fleste organisasjonsformene.

Sjansene for å lykkes som entreprenør øker med antall forsøk. Utformingen av regelverket bør derfor i minst mulig grad motvirke at entreprenører som mislykkes ikke starter opp på nytt. Et slikt hensyn må naturligvis avveies mot andre, som bl.a. hensynet til å forhindre økonomisk kriminalitet. Regjeringen vil foreta en gjennomgang av lovgivningen som kan ha betydning for små og mellomstore bedrifter i et innovasjonsperspektiv.

Et enkelt regelverk som gir forutsigbare og stabile rammebetingelser for næringslivet vil fremme entreprenørskap. Forenkling og tilrettelegging for næringslivet utgjør et av regjeringens satsningsområder.

Konkretisering av regeringens ambisjoner om et velfungerende regelverk, enkle rapporteringsordninger og en offentlig sektor som yter brukervennlige tjenester til næringslivet ble lagt fram høsten 2003.

Fra november 2003 er det i tillegg gjort tilgjengelig et elektronisk innrapporteringssystem for samordning av dataopplysninger fra næringslivet til det offentlige – det såkalte Altinn-prosjektet. For entreprenører og små og mellomstore bedrifter vil dette systemet medføre store lettelser i rapporteringsplikten til det offentlige.

Netværksdannelse og projektopbygning

Regjeringen vil etablere et entreprenørskapsforum for dialog mellom entreprenører og offentlige myndigheter. I samarbeid med næringslivets organisasjoner vil regjeringen vurdere inngåelse av intensjonsavtaler om mentorarbeid for entreprenører i store norske selskaper.

Utdannelse, rådgivning og internetteknologi

For å målrette de direkte virkemidlene mot entreprenører, unge bedrifter og små og mellomstore bedrifter med vekstpotensial har regjeringen 1. januar 2004 etablert et nytt særlovsselskap: "Innovasjon Norge" med felles brukerfront, basert på dagens virkemidler i Statens Nærings- og Distriktsutbygningsfond (SND), Norges Eksportråd, Norges Turistråd og Statens Veiledningskontor for oppfinnere (SVO) .

Sverige

Vilkår for etablering af virksomhed i Norden, beskatning og finansiering

De befintliga systemen för finansiering i tidiga skeden ses nu över för att inom befintliga ramar öka tillgången till kompetent kapital till utvecklingsprojekt i tidiga skeden. Detta är en kritisk faktor för tillkomsten av nya kunskapsintensiva företag med hög utvecklingspotential. Regeringen har också avsatt tre miljoner kronor under tre år för att stödja framväxten av kreditgarantiföreningar.

Flera former av beskattning som berör företag utreds för närvarande i Sverige. Det pågår även ett arbete med att följa upp tidigare utredningar. Som ett första steg i en förändring av de så kallade 3:12-reglerna har regeringen (prop. 2003/04:17, skall behandlas av Riksdagen den 17 december 2003) föreslagit att den andel av vinsten som en företagare skall kunna få beskattad som kapital- i stället för arbetsinkomst skall öka i storlek. Regeringen har också (samma prop.) föreslagit förändringar i de så kallade lättnadsreglerna i arvs- och gåvobeskattningen, för att underlätta generationsskiften i företag. De ändrade reglerna kommer att träda i kraft den 1 januari 2004. De föreslagna ändringarna i 3:12-reglerna beräknas kosta staten ca 0,6 (0,57) miljarder. Förslag till ytterligare förändringar av dessa regler förbereds nu, skall få kosta ca 0,4 (0,43) miljarder (totalt skall förändringarna i detta regelverk få kosta omkring 1 miljard, enligt bl.a. uttalanden i BP:n) och skall träda i kraft den 1 januari 2005. Även en rad andra förbättringar av de skatteregler som gäller företagande har gjorts.

Konkurslovgivning og brugervenhlighed i lovgivningsdokumenter

Den 2 oktober 2003 gav regeringen i uppdrag till samtliga departement och 45 myndigheter att gå igenom alla regler som berör företagande i syfte att förenkla för företagen. Utifrån genomgången kommer konkreta åtgärder att vidtas under mandatperioden.

Åtgärder som regeringen tänker sig är t.ex. förenklingar av regler, färre blanketter och mindre uppgiftslämnande, ökat samarbete mellan myndigheter, förkortade handläggningstider, förbättrad service och tillgänglighet t.ex. IT-lösningar. Den 6 november 2003 fick NUTEK dessutom i uppdrag att genomföra en provmätning av företagens administrativa kostnader. Kontinuerliga mätningar kommer att göras för att följa utvecklingen.

Konkurrensreglerna effektiviseras och moderniseras. Bl.a. har ändringar i konkurrenslagen redan införts för att möjliggöra effektivare kartellbekämpning. Härtill kommer att frågan om kriminalisering av överträdelse av förbuden i konkurrenslagen, i enlighet med begäran från riksdagen, kommer att utredas ytterligare. Regeringen beslutade den 20 november att tillsätta en sådan utredning. Regeringen arbetar också fortlöpande

med att fånga upp effekterna av genomförda avregleringar och att skapa lämpliga instrument för att vårda marknader som öppnats för konkurrens.

Uddannelse, rådgivning og internetteknologi

För att stimulera ungdomars intresse för entreprenörskap och teknik stöttar regeringen också en försöksverksamhet med kommunala entreprenörskaps- och teknikskolor.

I oktober 2001 lanserades Företagarguiden som är en Internetportal med myndighetsinformation riktad till företag och blivande företagare. Portalen innehåller information från ett 30-tal myndigheter och offentliga organisationer. Genom Företagarguidenska ska företagare kunna hitta information bl.a. om hur man startar företag och om skatteregler och tillstånd., men Det finns också möjlighet att kunna ställa frågor och söka efter kontaktpersoner på myndigheter.

Ett annat projekt som syftar till att vidareutveckla Internetbaserade tjänster är Företagsregistrering, som är ett samarbetsprojekt mellan Patent- och registreringsverket (PRV) och Riksskatteverket (RSV).

På projektets hemsida kan man numera få information om företagsbildande, registrering för mervärdesskatt, F-skatt m.m. samt fylla i blanketter som efter undertecknande kan skickas in till PRV respektive skattemyndigheten. Sedan i våras kan de som startar enskild firma ansöka om registrering elektroniskt. Regeringen arbetar nu vidare för att möjliggöra en sådan registrering också för aktiebolag, handelsbolag m.fl.

Nordisk Ministerråd finder at rekommandationen kan afskrives.

8/2003 - REKOMMANDATION 8/2003 OM NORDISK-BALTISK ARBEJDSMARKEDSKONFERENCE

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at afholde en nordisk-baltisk arbejdsmarkedskonference med det formål at få identificeret/konkretiseret behovet for støtte til de baltiske arbejdsmarkedsorganisationer og efterfølgende at kunne udmønte konferencens konklusioner i projektforslag.

Nordisk Ministerråd meddeler:

Nordisk Ministerråd har sammen med Nordisk Råd og arbejdsmarkedets parter i Norden planlagt en Nordisk-baltisk arbejdsmarkedskonference den 31. august – 1. september 2004 i Stockholm. Konferencen vil være opdelt i en temadrøftelse om mobilitet mellem Norden og Baltikum samt en anden temadrøftelse om kapacitets opbygning hos arbejdsmarkedets parter i de baltiske lande. Der vil blive lagt vægt på at undersøge behovet for støtte hos de baltiske arbejdsmarkedsorganisationer.

Det bliver et high-level conference, hvor blandt andet den svenske og estiske arbejdsminister deltager.

Nordisk Ministerråd finder at rekommandationen kan afskrives.

9/2003 - REKOMMANDATION 9/2003 OM TILTAG MOD PROSTITUTION OG HANDEL MED KVINDER (A 1317/MEDBORGAR)

Rekommandationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske regeringer

- 1) *at* arbejde for at de nordiske lande udvikler fælles tiltag hvad angår arbejdet mod prostitution og kvindehandel og i særdeleshed hvad angår arbejdet for at modvirke efterspørgslen efter kvinder og børn til prostitution og seksuel eksploitering i vores lande
- 2) *at* udarbejde og implementere bindende etiske regler mod køb af seksuelle tjenester for offentligt ansatte og i militær og ulandsarbejde. Dette skal gælde når ansatte er i tjeneste og i tjenestemandsfritid i forbindelse med sådanne opgaver. Arbejdsmarkedets parter opfordres til at implementere tilsvarende regler.
- 3) *at* arbejde for en nordisk harmonisering af lovgivningen om køb af seksuelle tjenester i det omfang det er foreneligt med de forskellige kriminalpolitiske principper i de nordiske lande.

De nordiske regeringer meddeler:

Ad 1)

Här hänvisas till de gemensamma nordiska tilltak vedrörande prostitution och kvinnohandel i den Nordiska – Baltiska Task Force.

De nordiska och baltiska utrikesministrarna beslöt i augusti 2002 att tillsätta en Nordic Baltic Task Force against Trafficking in Human Beings. Huvudmålsättningen med tillsättandet av Nordic Baltic Task Force är att underlätta på politisk nivå koordineringen av arbetet mot handel med människor och att underlätta behandlingen av frågan på en politisk nivå i de deltagande länderna. Den överordnade målsättningen är att bekämpa handel med människor, speciellt kvinnor och barn, i de nordiska och baltiska länderna. Nordic Baltic Task Force har som en speciell uppgift att följa upp rekommendationerna från det informella nordisk baltiska ministermötet i Stockholm i april 2003, enligt vilka länderna förbinder sig att arbeta fram och implementera förebyggande åtgärder inklusive åtgärder mot efterfrågan.

Ändamålet är att arbetet mot handel med människor, speciellt med kvinnor och barn, får hög politisk prioritet i de deltagande länderna, och att nationella handlingsplaner mot handel med människor, speciellt kvinnor och barn, utarbetas och implementeras senast år 2005. Nordic Baltic Task Force hade sitt första möte i september 2003 och har ett mandat fram till år 2006. En slutrapport skall lämnas till de nordiska och baltiska utrikesministrarnas möte år 2006.

Ad 2)

Norge

Allerede i 1998 vedtok Forsvaret regler mot kjøp av seksuelle tjenester for forsvarets personell i forbindelse med oppdrag i utlandet. Den norske regjering vedtok i 2002 etiske retningslinjer for alle statsansatte mot kjøp og aksept av seksuelle tjenester i inn- eller utland, så også forsvarets personell, i forbindelse med oppdrag.

Etiske regler for statsansatte er tatt inn i Statens Personall håndbok under kap. 4.6 Disiplinærreaksjoner, inklusive ordensstraff. Det framgår at en hver ansatt som er på tjenestereise eller annet oppdrag for statens regning i inn- eller utland, uansett tidspunkt, iberegnet fritiden i forbindelse med slike oppdrag, skal avstå fra kjøp og aksept av seksuelle tjenester.

Sverige

Enligt svensk lag lyder svenska fredsbevarande styrkor som deltar i internationella uppdrag under svensk lagstiftning vilket omfattar lagen om förbud mot köp av sexuella tjänster.

Island

Island har ingen militär och därför inte behov för regler där. Det finns ingen etisk kodeks i utrikesministeriet för offentligt anställda ulandsarbetande. De som arbetar för Röda Korset är underkastade Röda Korsets internationella regler som förbjuder köp av sexuella tjänster.

Danmark

Danmark bemärker hertil, at indførelse af et etisk kodeks for alle statens udsendte, der forbyder køb af seksuelle ydelser, skal afstemmes med den generelle holdning i samfundet til prostitution - herunder holdningen til kriminalisering af prostitutionskøberen. I Danmark er der bred opbakning til ikke at kriminalisere prostitutionskunder. Det vil derfor ikke være relevant at udarbejde et generelt etisk kodeks, der forbyder offentligt ansatte at købe seksuelle ydelser.

Det kan have større effekt, hvis den enkelte arbejdsplads taler med gruppen af udsendte om etik og moral. Ledelsen på den enkelte arbejdsplads må gøre det klart for de ansatte, at de er forpligtet til at optræde ordentligt. Desuden bør ledelsen oplyse om den menneskehandel, der ofte er knyttet til prostitution både i Danmark og i udlandet.

Der findes allerede flere eksempler på disse lokale initiativer i Danmark. I reglementet for Det Internationale Humanitære Beredskab fremgår det eksempelvis, at "køb af seksuelle ydelser i opholdslandet er klart i modstrid med en acceptabel adfærd og må ikke finde sted". Forud for hver udsendelse briefer Udenrigsministeriet om disse adfærdsnormer.

Forsvarskommandoen i Danmark udsendte endvidere i februar 2004 en policy, hvor de operative kommandoer forpligtes til at udstede en adfærdskodeks for hvert af de lande, som danske styrker - udsendt til internationale operationer - besøger, bl.a. under afholdelse af frihed. Det anføres blandt andet i et eksempel på et adfærdskodeks, at det ikke er tilrådeligt/tilladt (afhængig af lovgivningen i opholdslandet) at indlade sig i seksuel omgang med prostituerede under opholdet. Selvom prostitution er tilladt i opholdslandet, kan man dermed bidrage til at etablere eller opretholde ofte helt urimelige vilkår for prostituerede.

Desuden er danske statsansattes adfærd allerede i dag til en vis grad reguleret gennem decorumkravet – eller værdighedskravet.

Finland

På våren 2002 har Finlands försvarsministerium entydigt förbjudit fredsbevakarna att inköpa sexuella tjänster. Utrikesministeriet har godkänt samma riktlinjer som Norges regering och uppmanar att Finland skulle implementera etiska regler för statsanställda att inte inköpa eller acceptera prostitution. På våren 2004 har också social- och hälsovårdsministeriet uppmanat finansministeriet att överväga möjligheten att vidtaga åtgärder för sådana etiska regler.

Ad 3)

Sverige

Sedan den 1 januari 1999 finns i Sverige en lag som förbjuder köp (och försök till köp) av sexuella tjänster. Lagen är ett viktigt instrument i kampen mot både prostitution och människohandel för sexuella ändamål i Sverige. Rikskriminalpolisen har fått i uppdrag av regeringen att skriva årliga rapporter om situationen vad gäller människohandel för sexuella ändamål i Sverige. Rikskriminalpolisen har fått i uppdrag av regeringen att skriva årliga rapporter om situationen vad gäller människohandel för sexuella ändamål i Sverige. Enligt Rikskriminalpolisens årliga lägesrapport om människohandel för sexuella ändamål fungerar lagen som en barriär mot att människohandlare etablerar sig i Sverige. Lagen är dessutom en internationell förebild för det

förebyggande arbetet mot människohandel för sexuella ändamål. Sedan den 1 juli 2002 är människohandel för sexuella ändamål straffbart i Sverige. Brottet tar sikte på sådan gränsöverskridande handel med människor som syftar till att de skall utsättas för sexualbrott, utnyttjas i prostitution eller på annat sätt utnyttjas för sexuella ändamål. Också koppleri och försök till koppleri, att främja eller på ett otillbörligt sätt ekonomiskt utnyttja att en annan person har tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning är förbjudet i Sverige.

Under försommaren väntas den svenska regeringen fatta beslut om att tillsätta en arbetsgrupp med mandat att utarbeta ett förslag till nationell handlingsplan för det fortsatta arbetet mot prostitution och handel med människor, särskilt kvinnor och barn. Planen skall bland annat omfatta följande delar:

- Åtgärder för förebyggande av prostitution och handel med människor, särskilt kvinnor och barn.
- Särskilda ytterligare förebyggande åtgärder för att motverka efterfrågan på människor, kvinnor och barn för prostitution och handel med människor.
- Åtgärder för att främja och öka skyddet av de mänskliga rättigheterna samt utjämna de social, politiska och ekonomiska ojämlikheter i ursprungsländer som utgör grogrund för prostitution och handel med människor, särskilt kvinnor och barn.

Den nationelle handlingsplanen skall inbegripa insatser på nationell, regional och internationell nivå. Handlingsplanen kommer att läggas fram under 2005.

Genom ett särskilt anslag från Jämställdhetsenheten vid Näringsdepartementet i Sverige har Svenska Filminstitutet under 2003 och 2004 kunnat erbjuda Sveriges gymnasieelever och värnpliktiga att se "Lilja 4-ever" på biograf till subventionerat pris. I anslutning till visningarna har lokalt arrangerats föreläsningar och diskussioner kring de frågor som filmen väckt. Som en del av projektet har boken "Vad har mitt liv med Lilja att göra?", tagits fram att användas som handledning till filmen.

Svenska Institutet (SI) genomför i samarbete med Jämställdhetsenheten vid Näringsdepartementet i Sverige seminarier om människohandel med visning av "Lilja 4-ever" tillsammans med svenska experter. Dessa seminarier genomförs både i närområdena och i de nordiska länderna.

Island

På Althinget har man i några år lagt fram ett lagförslag om kriminalisering av köp av sexuella tjänster. Hittills har det inte blivit färdigbehandlat och ingen omröstning har förekommit.

En nämnd för att motarbeta pornografi, prostitution och sexuella övergrepp lämnade in en rapport till justitieministern i april 2002. I rapporten finns många förslag till åtgärder.

Några ändringar i de allmänna strafflagen har gjorts för att motverka prostitution, trafficking och sexuella övergrepp. För det första kompletterades lag nr 202 med lag nr 14/2002 som handlar om att det är kriminellt att köpa sexuella tjänster av ungdomar under 18 år. För det andra hände det att med lagändringen nr 40/2003 ändrades vissa bestämmelser som verkade för att ge offren för sexuella brott bättre skydd än tidigare och att fastställa genom lag en speciell bestämmelse som handlar om att trafficking eller människohandel är ett straffbart brott.

Danmark

Den danske regering følger med stor interesse de lovgivningsmæssige tiltag, der er taget på området i de øvrige nordiske lande. Efter den danske regerings opfattelse, er der imidlertid mange betænkeligheder knyttet til at forsøge at komme prostitution og handel med kvinder til livs ved hjælp af en generel kriminalisering af kunder til prostituerede.

Regeringen finder, at kræfterne bør koncentreres om at bekæmpe de bagmænd, som står bag udnyttelsen af de prostituerede, og at effektiv efterforskning og strafforfølgning af bagmændene må prioriteres frem for

strafforfølgning af kunderne. Dette kan så suppleres med andre midler rettet mod kunderne, der med fordel kan ske i fællesnordisk regi.

Finland

Hösten 2003 har social- och hälsovårdsministeriet utarbetat ett betänkande om människohandel, på grund av detta ministeriet kommer att utarbeta en nationell handlingsplan. För närvarande behandlar Finlands riksdag regeringens lagförslag om förändringen i brottslagen, där man föreslår nya författningar om människohandeln. Enligt detta marknadsföring av prostitutionell verksamhet skulle bli staffbar. Förslaget innebär inte i det här skedet straff för inköpet av prostituella tjänster.

Norge

De Nordiske landene har ikke felles lovstifting. Det er i dag stor variasjon mellom de nordiske landenes synspunkter når det gjelder vurdering av hensiktsmessighet av kriminalisering av kjøp av seksuelle tjenester og deriblant når det gjelder effekten av et slikt lovbud for dem som skal beskyttes. Pr. i dag ser det ikke ut til å være grunnlag for ens lovgivning.

For Norges del vil det ikke være aktuelt å vurdere innføring av et generelt lovforbud mot kjøp av seksuelle tjenester før det foreligger en grundig utredning av virkningene av et slikt forbud i et bredt perspektiv.

Straffelovens bestemmelser om seksuallovbrudd ble endret i 2000. Det ble lagt opp til at spørsmålet om kriminalisering av kjøp av sex skulle vurderes på nytt etter en to års periode når det svenske straffebudet, som ble innført i 1999, ville ha virket så lenge at man med større sikkerhet kunne si noe om konsekvensene.

I løpet av sommeren 2003 nedsettes en arbeidsgruppe som får i oppdrag å innhente kunnskap og erfaringer fra land med ulik praksis og lovgivning på dette området; blant annet fra Sverige. I tillegg skal arbeidsgruppen innhente opplysninger om bruken av straffeloven §203, som forbyr kjøp av seksuelle tjenester av personer under 18 år. Etter at arbeidsgruppen har lagt frem sin rapport vil Regjeringen ta en beslutning om hvorvidt kjøp av seksuelle tjenester bør kriminaliseres utover det som allerede følger av straffeloven § 203.

10/2003 - REKOMMENDATION 10/2003 FOREBYGGENDE TILTAG OG UDREDNING VEDRØRENDE TILTAG MOD PROSTITUTION OG HANDEL MED KVINDER (A 1317/MEDBORGAR)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

- 1) at udarbejde forslag om forskellige hensigtsmæssige sociale, kulturelle, uddannelses- og oplysningsmæssige tiltag til at modvirke efterspørgslen efter køb af seksuelle tjenester
- 2) at indenfor rammerne af det nordiske Nærområdeprogram støtte frivillige organisationer og myndigheder til at udarbejde og udføre forebyggende tiltag, gerne igennem bilateralt eller multilateralt samarbejde, for at modvirke efterspørgslen i regionen for kvinder og børn til prostitution og seksuel eksploitering
- 3) at foretage en grundig udredning af effekterne af kriminalisering af køb af seksuelle ydelser sammenlignet med andre kriminalpolitiske virkemidler

Jämställdhetssektorn, som har huvudansvaret, lämnar följande svar. I den del det rör Justitiesektorn är det skrivet tillsammans.

Nordiska ministerrådet svarar:

1) och 2)

Under vintern och våren 2004 sker en koordinering av arbetet inom Nordiska ministerrådets sektorer för narkotika, jämställdhet och social och hälsa samt barn och unga i närområdet. Målet är att NMR:s aktiviteter samordnas så att det uppnås ökade synergieffekter, mer effektivitet, fokus på tvärsektoriella insatser samt bättre koordinering i projekt och aktiviteter mellan sektorerna, samarbetsprogrammen och aktionsplanerna. Målet för denna övergripande strategi är att samordna NMR:s projekt och aktiviteter mellan sektorerna/aktionsplanerna för bl. a. jämställdhet, narkotika, social och hälsa och barn och unga.

En gradvis integrering av andra sektorer med intresse för samarbete inom den nordliga dimensionen är att på längre sikt säkra en anpassning av NMR:s insatser i "Partnership on Public Health and Social Wellbeing" i överensstämmelse med de mål, prioriteringar och handlingsprogram, som utpekas av partnerskapet. En projektkoordinator på Nordiska ministerrådets kontor i St Petersburg har anställts för att samordna bl. a. arbetet mot prostitution och handel med kvinnor, med speciell fokus på att motverka efterfrågan på kvinnor och barn till prostitution och sexuellt utnyttjande i de nordiska länderna.

Nedan beskrivs projekt som till sitt innehåll och genomförande är förebyggande åtgärder mot handel med kvinnor:

Ett projekt med temat Prostitution, trafficking and drugs – a gender perspective genomförs i de baltiska länderna och NV Ryssland år 2004. Inom ramen av projektet kommer att seminarier att arrangeras i St Petersburg och Kaliningrad, Ryssland, Narva, Estland, Liepaja, Lettland och Klaipeda, Litauen. I seminarierna kommer problem med narkotika, människohandel och sexuell hälsa att diskuteras ur ett barn- och unga och ett könsperspektiv. Seminariet riktar sig till lokala hälso- och sociala myndigheter, polis, skolor, ungdomsorganisationer och media. I seminarierna används lokala, nationella och nordiska experter som föreläsare, och seminarierna innehåller föreläsningar och arbetas i arbetsgrupper. Seminarierna startar i maj 2004 och genomförs under året 2004. Målsättningen med seminarierna är att samla representanter för frivilliga organisationer och myndigheter för att diskutera åtgärder och förebyggande verksamhet för att motverka efterfrågan i Östersjöregionen på kvinnor och barn för att bli sexuellt utnyttjade. Seminarierna skall mynna ut i idéer om nya nordisk-baltisk-ryska projekt och samarbetsnätverk.

Projektet Kartläggning och insats mot handel med kvinnor i norra Norge, Sverige, Finland och nordvästra Ryssland startade år 2003. Projektets målsättning är att de deltagande nordiska länderna tillsammans med Murmansk oblast skall genomföra en insats mot prostitution och handel med kvinnor i ländernas nordligare områden. Insatsen har som mål att finna alternativa lösningar baserat på hållbar utveckling för de kvinnor och unga flickor som har utsatts eller riskerar att utsättas för handel med kvinnor från Murmansk oblast till norra delarna av Norge, Sverige och Finland. Insatsen förväntas dessutom att bidra till ökad kompetens, gemensamt förhållningssätt och samarbete mellan myndigheter, frivilligorganisationer och andra nyckelfunktioner i arbetet mot handel i regionen.

Följande rapporter har utarbetats för att beskriva sambandet mellan handel med kvinnor, prostitution och drogmissbruk. I rapporterna Trafficking, Prostitution and Drugs from a Gender Perspective och The influence of prostitution and drug abuse growing on the epidemiological situation concerning the sexually transmitted diseases in St. Petersburg and the Northwest region ä. kartläggningar av sambandet mellan handel med kvinnor, prostitution och drogmissbruk och tar utgångspunkt i sociala, juridiska, medicinska, politiska, samhällsliga och ekonomiska synpunkter. Rapporten har utarbetats i samarbete med experter från olika sektorer som social- och hälsosektorn och polisen. I rapporterna föreslås bl. a. olika aktiviteter och åtgärder för att bekämpa handel med kvinnor, prostitution och användning av droger, speciellt samarbete mellan myndigheter och medborgarorganisationer.

Rapporten Prostitution – A Social Problem? The views on prostitution's nature, causes and effects in the Baltic states and north-western Russia är resultatet av ett projekt som har intervjuat opinionsbildares

förståelse av prostitution och lösning av problemet. Projektet har genomförts i Estland, Lettland, Litauen och i St Petersburg, NV Ryssland.

Rapporterna skall användas vid utarbetande av projekt kring prostitution, människohandel, narkotika, barn och unga, sociala frågor och inklusive sexuell hälsa.

”Kick-off” – seminarium i St. Petersburg arrangeras år 2004 för att presentera projekt och idéer för framtida samarbete med målsättning att belysa det nordisk-baltisk-ryska samarbetet och diskutera visioner för framtida satsningar. Seminariet skall skapa en gemensam plattform för att koordinera olika aktörer inom dessa sektor och det genomgående temat för aktiviteterna skall vara narkotika, människohandel och sexuell hälsa.

Nordiska ministerrådets svar på 3):

Norges regering godkände i februari 2003 en handlingsplan mot handel med kvinnor och barn 2003-2005 och avsatte totalt 100 milj. NOK för att genomföra handlingsplanen. I handlingsplanen redogörs för vilka åtgärder den norska regeringen önskar att genomföra bl.a. tillsätts en arbetsgrupp som skall samla in kunskap och erfarenheter om effekterna av kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster. Efter att arbetsgruppen har lagt fram sin rapport skall regeringen besluta om huruvida köp av sexuella tjänster skall kriminaliseras utöver det som redan finns i den norska strafflagen § 203.

I Finland pågår regeringens arbete med att utarbeta en ny proposition med förslag efter att man har fått erfarenheter av den nya ordningslagen. I Sverige som redan har en lag med förbud mot köp av sexuella tjänster, finns vissa mindre kartläggningar över lagens tillämpning I Danmark har man satt fokus på prostitution med utgångspunkt i att prostituerade kan hamna i en låst social situation. som är skadlig för den enskilda individen. Danmark önskar alltså stöda den prostituerade att komma ut ur den fastlåsta sociala situationen, t.ex. med hjälp av ansvariga myndigheter. Därför är prostituerade även en målgrupp i regeringens handlingsprogram ”Det Fælles Ansvar”. I handlingsprogrammet antaget i mars 2004 föreslår regeringen sina målsättningar inom prostitutionsområdet. I detta sammanhang har man i Danmark pågående aktiviteter som kan ge kunskap om behov och förslag till en förbättrad insats. Den danska regeringen kommer inom år 2004 att lägga fram en handlingsplan, som skall sätta fokus på att ta bort barriärer, befrämja en social insats och göra utslussningen ur prostitutionen tillgänglig för dem som önskar att ta sig ut ur ett liv som prostituerad.

Nordiska ministerrådet anser att det i detta skede inte är aktuellt med att göra en grundlig utredning av effekterna av kriminalisering av köp av sexuella tjänster jämfört med andra kriminalpolitiska åtgärder eftersom det i en del av de nordiska länderna pågår egna utredningar och förberedelser av ny lagstiftning.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

11/2003 - REKOMMANDATION 11/2003 ANGÅENDE SPREDNING AF FILMEN ”LILJA 4-EVER” I SKOLER I DE NORDISKE LANDE (A 1323/MEDBORGAR)

Rekommandationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer

at som en del af sit arbejde mod kvindehandel og prostitution muliggøre visning af filmen ”Lilja 4-ever” i skoler i Norden. Filmvisningen bør forberedes og efterfølges af en diskussion med deltagelse af sagkyndige.

De nordiske regeringer meddeler:

Genom ett särskilt anslag från Jämställdhetsenheten vid Näringsdepartementet i Sverige har Svenska Filminstitutet 2003 och 2004 kunnat erbjuda Sveriges gymnasieelever och värnpliktiga att se "Lilja-4-ever" på biograf till subventionerat pris. I anslutning till visningarna har lokalt arrangerats föreläsningar och diskussioner kring frågor som filmen väckt. Som en del av projektet har boken, "Vad har mitt liv med Lilja att göra?", tagits fram att användas som handledning av filmen.

Den danske regering har gennem længere tid prioriteret indsatsen mod kvindehandel og regeringen udsendte i 2002 en handlingsplan til bekæmpelse af kvindehandel.

I Danmark kan emnet kvindehandel naturligt tages op i forbindelse med det obligatoriske emne i folkeskolen: "Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab" og tværfagligt kan det behandles i danskundervisningen i forbindelse med læsning af litteratur og i faget samfundsorientering og historie.

Filmen "Lilja 4-ever" kan købes eller lejes med henblik på fremvisning og brug i undervisningen. Via Amtscentrene for undervisning og de kommunale pædagogiske centraler kan lærere og elever rekvirere supplerende materialer.

Anskaffelse af undervisningsmaterialer er en lokal opgave, men for at sikre at filmen er tilgængelig for de skoler og lærere, der ønsker at behandle temaet handel med kvinder i undervisningen, har den danske regering bevilget de nødvendige midler, således at der vil være et eksemplar af filmen på samtlige af landets Amtscentre.

I svaret fra Finland sier at eftersom grunnutdanning og videregående opplæring i landet ordnes av kommunerne har departementet ikke store muligheter til å påvirke bruk av læremidler eller rekommendere dem. Styrning fra departementet sker i genom læreplanene som er fast bestemte.

Filmen blev vist på Island i samband med introduksjon av handlingsplan mot handel av kvinner, da ble den vist et par ganger og på en Filmfestival kort efter det. Den var da forbudt til barn yngre en seksten år. Det har ikke vært diskutert om den bør vises i skoler men utdanningsdepartementet anser i så fall at man bør holde seg til alderen seksten år og oppover, forutsatt at filmen settes inn i et samfunnsperspektiv og en pedagogisk ramme. Den videregående skole har selvdøme om hvilke læremidler de bruker i opplæringen.

Utdanningsdepartementet i Norge forela saken for det norske Barne- og familiedepartementet som anser forslaget som positivt og sier at muligheten å vise filmen i skolene har vært diskutert sammen med oppfølging av handlingsplanen mot handel med kvinner. Forutsetningen er en god forberedelse med elevene, en introduksjon til filmen slik at den settes inn i et samfunnsperspektiv og et opplegg for diskusjon i etterkant. Utdannings- og forskningsdepartementet støtter denne uttalelsen og legger til grunn at den vil kunne egne seg for aldersgruppen seksten år og oppover - forutsatt at den settes inn i en pedagogisk ramme.

12/2003 - REKOMMENDATION 12/2003 SPREDNING AV FILMEN "LILJA 4-EVER" I SKOLER I NÆROMRÅDERNE(A 1323/MEDBORGAR)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at som en del af sit arbejde mod kvindehandel og prostitution muliggøre visning af filmen 'Lilja 4-ever' i skoler i nærområderne. Filmvisningen bør forberedes og efterfølges af en diskussion med deltagelse af sagkyndige

Sekretariatet föreslår att NÄL ansluter sig till Jämställdhetssektorns svar nedan.

Nordiska ministerrådet svarar:

Nordiska ministerrådet har satt igång med att utreda möjligheterna (finansiella och juridiska) att visa filmen Lilja-4-ever i skolor i närområden. Filmförevisningar planeras att genomföras i de baltiska länderna ute i de regioner där unga människor rekryteras för att traffickeras till andra länder. Filmförevisningarna skall inledas med en introduktion som tar upp olika juridiska, etiska och moraliska aspekter kring prostitution och handel med kvinnor. Efter filmföreställningen arrangeras en diskussion kring filmens teman. I introduktionerna och diskussionerna används både nordiska och baltiska och ryska experter.

Nordiska ministerrådet har fått tillstånd att visa filmen Lilja-4-ever utan ersättning i NV Ryssland, och under hösten 2004 och våren 2005 planeras att genomföras filmförevisningar i Murmansk och Petrozavodsk regionerna, eftersom i dessa regioner är handel med kvinnor och barn och prostitution är ett utbrett problem.

Svenska Institutet genomför i samarbete med jämställdhetsenheten vid Näringsdepartementet i Sverige seminarier om människohandel med visning av Lilja-4-ever tillsammans med svenska experter. Dessa seminarier genomförs både i närområdet och i de nordiska länderna.

Eftersom Sverige redan är i gång med att förevisa filmen Lilja-4-ever, kommer Nordiska ministerrådet att samordna förevisandet av filmen med de aktiviteter, som Sverige arrangerar.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

13/2003 - REKOMMENDATION 13/2003 FÖREBYGGANDE AV DIABETES (A 1333/VÄLFÄRD)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

- 1) att initiera samnordisk forskning för att ta fram fungerande metoder för det förebyggande arbetet av folksjukdomen diabetes. Till detta hör forskning i epidemiologi, sjukdomsorsaker och sjukdomsutveckling liksom betydelsen av livsstil och egenvård
- 2) att igångsätta processen för att hitta indikatorer för en kvalitativ och effektiv vård
- 3) att involvera de baltiska staterna i nämnda initiativ

Nordisk Ministerråd meddeler:

Typ 2 diabetes är ett snabbt växande folkhälsoproblem inte minst hos barn ex. i samband med barnfetma. Debuten har gått neråt i åldrarna. Den nordiska institutionen NHV, Nordiska Högskolan för folkhälsovetenskap har spetskompetens inom Child Public Health (Barn och Ungdomshälsovetenskap) och frågan om förebyggande av diabetes typ 2 är alltid aktuell inom utbildningen på detta område. Det finns en aktuell MPH-avhandling inom området- MPH 2003:2 "Diabetes hos barn och unga från etniska minoriteter". NHV har sedan tidigare nordiskt-baltiskt samarbete och även pågående samarbetsavtal med de baltiska länderna varför det finns goda förutsättningar för gemensamma framtida initiativ inom området. Den del av rek A 1333 som avser utveckling av indikatorer för kvalitativ och effektiv vård är mycket väl tillgodosedd inom hälsosektorn genom ett pågående kvalitetsarbete av hög prioritet. Arbetet pågår inom "Nordisk Ministerråds arbetsgrupp rörande kvalitetsmätning i hälsoväsendet". En särskild grupp på nordisk bas har ägnat sig åt att utveckla gemensamma kvalitetsindikatorer. Arbetet innebär fortsatt utveckling av nationella kvalitetssystem och med nära samverkan med OECD som visat stort intresse för detta nordiska

inidkatorarbete inom vården. Rekommendationen föreslås bli avskriven då bägge aspekterna inom rekommendationen är tillgodosedda. Beträffande kvalitetsarbetet är området såväl högprioriterat som pågående. Diabetesområdet är tillgodosett på en rimlig nivå inom NHV. I nuvarande läge har inte givits prioritet från länderna för ytterligare samnordiska studier inom diabetesområdet. Dock kan NHV utgöra en mycket lämplig nordisk respektive nordisk-baltisk arena längre fram om ländernas gemensamma prioriteringar gör att området lyfts fram för mer specifika studier. I WHO's regi pågår f.ö. ett välutvecklat och intensivt samarbete inom diabetesområdet och som ålägger länderna att bl.a. ha nationella program. Sammantaget är det således sörjt för diabetesprevention.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

14/2003 - REKOMMENDATION 14/2003 INSATSER MOT NARKOTIKA OCH ALKOHOL (A 1334/VÄLFÄRD)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

- 1) att tillsammans med de baltiska staterna målmedvetet arbeta för en striktare och effektivare drogpolitik (narkotika och alkohol) i Europa
- 2) att lansera strategier för ett effektivt förebyggande av narkotika-användningen och säkerställa en god vård för missbrukare
- 3) att verka för att sänka medelkonsumtionen av alkohol genom en stringent pris- och tillgångspolitik samt en restriktiv marknadsförings-politik
- 4) att vidta åtgärder för att kraftig begränsa försäljningen av alkoholisk

Punkt 1 och 2:

Hänvisning görs till den s.k. Lunddeklarationen, Letter of Intent, från den 24 september, 2003 då de nordiska och baltiska narkotikaministrarna antog denna deklaration, som fastställer politiska mål och prioriteringar inför ett långsiktigt partnerskap mellan de nordiska och baltiska länderna.

Följande mål föreligger inom denna s.k.Lunddeklaration:

“Drug abuse and drug trafficking are international problems that also require international co-operation. The aim is to establish a political partnership between Nordic and Baltic countries in order to counter the problems of drug abuse and trafficking that all the countries are facing. The ministers realize that the drug problem can better be addressed through sub regional and regional international co-operation. There is also a need for coordinated national efforts to prevent and reduce supply of and demand for illicit drugs, based on a restrictive and humanistic policy in line with the UN conventions.

To be effective, the policy must be characterized by a multidisciplinary three-pillar approach, encompassing prevention, law enforcement and treatment”

Det nordiskt-baltiska samarbetet koordineras inom Partnerskapet för hälsa och livskvalitet som finns inom ramen för EU:s Nordliga Dimension. Temaområden inom denna ram är bl.a. bekämpning av narkotika som ingår i såväl folkhälsa (liksom även alkohol gör) som sociala förhållanden dvs. det övergripande paraplyet beträffande insatsområden. NMR kommer att agera proaktivt och synligt som aktör i genomförandet och utvecklingen av partnerskapet för den Nordliga Dimensionen. I detta ingår att samordna och integrera närliggande sektorer och att intensifiera det nordiskt-baltiska samarbetet såväl i konkreta projekt som i andra

samverkansformer. En anpassning kommer att ske av NMR:s insatser i överensstämmelse med de mål, prioriteringar och handlingsprogram, som utpekats av CSR-kommittén (Committee of Senior Representatives).

Med hjälp av den infrastruktur som finns via NMR's Informationskontor, bl.a. med referensgrupper med experter inom narkotikaområdet, i de baltiska länderna samt i NV Ryssland kan ett bättre samgående ske och med resultat som på sikt kan gynna även övriga delar av Europa. De narkotikaprojekt som iscensätts i de baltiska länderna syftar till såväl preventiva som behandlande insatser i flertalet fall. Genom narkotikasektorns fokusering på närområdessamarbete är för närvarande aktiviteten hög för att få igång och intensifiera konkret projektverksamhet. En mycket stor del av sektorns budgetmedel används just för närområdesprojekt.

Den nordiska institutionen NAD, Nordiska Nämnden för Alkohol- och Drogforskning, har i sin verksamhet aktiviteter som främjar och understödjer viktiga alkohol- och drogfrågor. NAD arbetar med att främja kontakt och dialog mellan forskare, beslutsfattare och praktiker, samt verkar för ett mångsidigt utbud av nordisk forskningsinformation. NAD utvecklar kontinuerligt samarbetet mellan Norden och Europa och med Nordens närområden. Med de senare sker en utvecklad kontakt i och med EU:s utvidgning och de baltiska staternas inträde i EU.

Det svenska ordförandeskapet har under år 2003 genomfört ett seminarium om utbildning av behandlare inom missbrukarvården. Seminariet riktade sig till yrkesverksamma både inom utbildnings- och behandlingsområdet och syftade till att utveckla grund- och vidareutbildning. Detta seminarium avser en fortsättning på samma tema med att utveckla expertutbildning inom länderna.

Det isländska ordförandeskapet har i sitt ordförandeskapsprogram för år 2004 förslag på insatser mot missbruk av rusmedel där bl.a. ingår att använda fängelseperioden för behandling av missbruk av narkotika. Medel för detta har även avsatts inom narkotikasektorn inom NMR.

Punkt 3 och 4:

NMR arbetar generellt med det område som rek. berör inom ramen för NMR's deltagande i "Northern Dimension Partnership in Public Health and Social Wellbeing". Såväl alkohol- som narkotikaprevention ingår i detta folkhälsoarbete av högsta politiska prioritet och med Oslodeklarationen från oktober 2003 som överordnad politisk ram. NMR's insatser anpassas efter de prioriteringar som utpekats av CSR-kommittén (Committee of Senior Representatives). Den nordiska institutionen NAD, Nordiska Nämnden för Alkohol- och Drogforskning erbjuder via sin verksamhet viktig kunskap inom alkoholområdet. Detta sker bl.a. genom seminarier, forskarmöten med ledande alkoholforskare, forskarkurser som beskriver aktuell forskning inom området. NAD kan således via olika kanaler erbjuda aktuell kunskap inom området. Rek. 14/2003 rör beträffande alkoholområdet vid ett samhällsfenomen där snabba förändringar sker beträffande ländernas prispolitik och där konkurrens på marknadsmässiga grunder utmanar pris- och tillgångspolitik. NAD har i sin verksamhet sysslat mycket med det som rek. 14/2003 avser senast vid ett seminarium i november 2003 om "Globalisering – alkoholpolitiska utmaningar och alternativ." Stöd gavs från aktuell forskning om att restriktiv nordisk alkoholpolitik är effektiv ur folkhälsosynpunkt. MR-S kommer på sitt ministermöte i augusti att diskutera närmare möjligheter för ett tätare nordiskt samarbete om alkoholspörsmål, bland annat behovet av ett nordiskt övervakningssystem för alkoholmarknadsföring. Rek. 14/2003 3 + 4 föreslås, liksom 1 + 2 av samma rek., bli avskriven då NAD noga följer forskning och kunskapsutveckling inom de områden som rekommendationen avser dvs. prispolitik, distribution och försäljning av alkohol inklusive alkoholisk (inklusive narkotikaområdet som också täcks av NAD).

Sammantaget med NMR's arbete inom "Northern Dimension Partnership in Public Health and Social Wellbeing" och med hänvisning till den s.k. Lundadeklarationen från september 2003 och NAD's verksamhet finns såväl aktuell kunskap som pågående aktivitet som motiv att avskriva den aktuella rekommendationen i sin helhet.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

15/2003 - REKOMMENDATION 15/2003 ANGÅENDE NORDISK MINISTERRÅDS FORBRUGERSEKTORENS HANDLINGSPLAN FOR ÅRENE 2005-2008 (A 1329/MEDBORGER)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at, i udarbejdelsen af Forbrugersektorens handlingsplan for årene 2005-2008, indarbejde følgende overordnede temaer:

- definition af forbrugeren og forbrugerrollen
- forbrugerinformation og forbrugervejledning
- reklamer rettet mod børn
- fælles nordisk dialog med EU

Nordiska ministerrådet meddelar:

Nordiska ministerrådet välkomnar rekommendationen från Nordiska rådet. Konsumentministrarna väntas ta ställning till ett nytt samarbetsprogram för konsumentsektorn inför Nordiska rådets session hösten 2004. Avsikten är att det nya samarbetsprogrammet skall föreläggas Nordiska rådet i form av ett ministerrådsförslag.

Utarbetandet av samarbetsprogrammet, vilket kommer att gälla från och med 2005, inleddes våren 2003. Samarbetsprogrammet ska vara ett flerårigt politiskt dokument som följs upp med årliga konkreta handlingsplaner. Arbetet med programmet tar sin utgångspunkt i de prioriteringar som utkristalliserats inom sektorn, nationella handlingsprogram och Nordiska rådets rekommendation.

Innehållet i programmet väntas bli influerat av EU:s konsumentpolitiska strategi och förutsätter en aktiv dialog med EU, men betonar samtidigt nordiska intressen och att en väl fungerande konsumentpolitik förutsätter ett aktivt samarbete mellan myndigheter, näringsliv, konsumentorganisationer och folkrörelser. Fortsatt arbete med frågor relaterade till kommersiell press på barn och unga samt konsumentinformation och vägledning hör till de frågor som förutses prioriteras under övergripande områden i programmet.

Ministerrådet anser att rekommendationen kan avskrivas.

16/2003 - MEDDELELSE OM REKOMMANDATION 16/2003

Rekommandationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

- 1) *at* iværksætte et nordisk samarbejde omkring udredning og fastsættelse af, så vidt muligt koordinerede, retningslinjer for sameksistens med konventionelle og økologiske afgrøder ved evt. dyrkning af genmodificerede organismer, GMO i jordbruget
- 2) *at* iværksætte et fællesnordisk udredningsarbejde vedrørende de etiske aspekter af dyrkning af genmodificerede afgrøder

Nordisk Ministerråd meddeler:

Rekommendationen berör odling av genetiskt modifierade grödor och etablering av retningslinjer av denna odling i sameksistens med konventionell odling såväl som ekologisk odling. Vidare går rekommendationen ut på utredning av etiska frågeställningar angående odling av grödor som förädlats fram med genteknologiska metoder.

Biologisk forskning i samband med traditionell växtförädling ställer många intressanta perspektiv för landbruket. Samtidigt har utvecklingen inom bioteknologin givit upphov till intensiv debatt beträffande miljörisk samt konsumenternas rätt till varudeklaration och valfrihet.

Biologins framtidsperspektiv i landbruket kommer särskilt att behandlas i seminar som arrangeras av NKJ i samråd med Genresursrådet, NGB NGH och SNS den 11 augusti i anslutning till NKO mötet som hålles i Akureyri. Seminarrets titel är; Nordiskt landbruk i *postgenom* tid- genteknikens betydning i landbrukets utveckling.

En lov om odling av genetiskt modifierade grödor er vedtaget i Danmark med avsikt att klarlägga betingelser för odling, hantering och transport av genetiskt modifierade grödor (samexistenslagen). Syftet med lagen är främst att säkra, at odling av genetiskt modifierade grödor sker uden spredning til økologiske og konventionelle grödor. I Island arbetas med utveckling av GMO växter inte för foder eller konsumtion men för ”molekylär odling” (molekular farming) för framställandet av värdefulla proteiner för medicin, forskning samt industri. I nära samarbete med det isländska bondelaget utvecklas regler och förhållningsföreskrifter för att tillförsäkra en god samexistens med traditionell odling. Biotekniken ses i framtiden kunna bjuda på många fördelar under kärv odlingsmiljö i Island samt att kombinationen av artfattig flora och glesbygd ger goda förutsättningar att bemöta krav till avgränsning av odlingen av grödor som tillkommit med hjälp av genetisk modifiering. Sverige har nyligen startat processen med att utveckla ett regelverk för samexistens mellan odling av genmodifierade, konventionella och ekologiska grödor. Arbetet befinner sig i en uppstartsfas och ingenting har t ex bestämts om regelverkets legala utformning.

Nordisk Ministerråd noterar, at problemstillingen er meget aktuel og vigtig ud fra produktions, og samfundsmæssige forhold samt af relevans for forbruger interesser mv.

Nordisk Ministerråd finder det angeläget, at der sker ett fortlöpande utbyte av information mellan de nordiska länderna om samexistens i fält mellan olika godkända odlingsformer. Som et lämpligt forum för detta informationsutbyte föreslås Nordiska genresursrådet.

Nordisk Ministerråd foreslår at problemstillingen om sameksistens mellom GMO og konvensjonelle sorter tas opp i Nordisk genresursråd som en direkte oppfølging av Nordiske rådets rekommendasjon.

Nordisk Ministerråd anser for sit vedkommende, at rekommendationen kan afskrives.

17/2003 - REKOMMENDASJON 17/2003 OM NORDISK-BALTISK UTDANNINGS- OG FORSKNINGSOMRÅDE(A 1328/KULTUR)

Rekommendasjonen lyder:

Nordisk Råd anbefaler Nordisk Ministerråd:

1. *at* arbeide videre med Handlingsplan for utdannelses- og forskningsområdet mellom de baltiske og nordiske land samt Nordvest-Russland 2004–2006
2. *at* indkalde de nordiske og baltiske undervisnings- og forskningsministre til møte for at drøfte handlingsplanen og fremtidig regionalt samarbeide i EU

Nordisk Ministerråd meddeler:

De nordiske utdannings- og forskningsministrene møtte de tre baltiske utdannings- og forskningsministrene i København i mars 2004 for å diskutere samarbeidet innenfor utdannings- og forskningsfeltet. På møtet undertegnet ministrene en uttalelse med følgende tekst:

- 1) Utdannings- og forskningsministrene fra de nordiske og baltiske statene (Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige på den ene siden og Estland, Latvia og Litauen på den andre) møttes i København 25. mars 2004 for å diskutere det nåværende og det framtidige samarbeidet på utdannings- og forskningsområdet.
- 2) De nordiske og baltiske ministrene for utdanning og forskning er enige om å fullføre arbeidet med å utarbeide en felles handlingsplan for samarbeidet mellom Norden og Baltikum på utdannings- og forskningområdet. Administrasjonen av en slik plan skal involvere myndighetene i alle berørte stater. Den overordnede politiske målsetningen er å utvikle et felles nordisk-baltisk utdannings- og forskningsområde.
- 3) Ministrene er enige om å arbeide for et bredere nordisk-baltisk samarbeide ved å undersøke muligheten av en utvidelse av de nordiske mobilitets- og nettverksprogrammer (Nordplus-programmene).
- 4) Likeledes er ministrene enige om å undersøke mulighetene for å inngå et nærmere nordisk-baltisk samarbeid innen forskningsområdet, for eksempel innenfor rammen av de nordiske forskningsprogrammene og nordiske forskningsinstitusjoner.
- 5) Ministrene beslutter å etablere en nordisk-baltisk kontaktgruppe som får i oppgave å utvikle og deretter administrere den felles handlingsplanen. Gruppen skal bestå av representanter fra ministeriene, og gruppens vedtekter skal utarbeides og godkjennes av alle involverte stater. Ministeriene skal utpeke en sekretær fra nordisk side (Nordisk Ministerråd) og en fra baltisk side (ministerieninå) for å koordinere arbeidet.
- 6) Ministrene er enige om at det framtidige samarbeidet mellom de nordiske og baltiske statene skal etableres i form av regulært mellomstatlig samarbeid, som innebærer at de involverte statene sammen skal bli enige om prioriteringer, struktur og innhold for samarbeidet og at det skal etableres en formel for fordelingen av de finansielle kostnadene.

Med dette er det etablert en struktur og foretatt noen prioriteringer for det framtidige samarbeide mellom utdanningsmyndighetene i de nordiske og baltiske land. Når det gjelder samarbeidet med Nordvest-Russland

vil ministerrådet gjennomføre et tilsvarende møte på embetsmannsnivå i løpet av høsten 2004 med tanke på å etablere en tilsvarende overenskomst mellom Norden og utdanningsmyndighetene i Nordvest-Russland.

Nordiska ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

18/2003 - FREMSTILLING 18/2003 ANGÅENDE ”STØTTEORDNING TIL SAMARBEJDE MELLEM POLITISK AKTIVE NORDISKE OG RUSSISKE UNGE, INDENFOR DEN EKSISTERENDE STIPENDIEORDNING” (A 1319/MEDBORGER)

Fremstillingen lyder:

Nordiska rådet rekommanderer Nordisk Ministerråd

at oprette en støtteordning til samarbejde mellem politisk aktive nordiske og russiske unge, indenfor den eksisterende stipendieordning.

Nordisk Ministerråd meddeler:

Nordisk Ministerråd har i løpet av våren 2004 foretatt en evaluering av nærområde-samarbeidet, og konklusjonene fra denne evalueringen ligger til grunn for bl.a. retningslinjene for det fremtidige samarbeidet med Nordvest Russland.

I det fremtidige samarbeidet med Nordvest Russland er demokratiutvikling ett av de temaer det vil bli fokusert særskilt på. I den forbindelse tas det sikte på, under ”Handlingsplanen for Nordvest Russland”, å utvide den eksisterende stipend- og utvekslingsordningen ”Parlamentariker utvekslingen”, med egne midler øremerket for ungdom.

Målgruppen for den nye ordningen, den såkalte ”ungdomspuljen”, vil dog ikke være begrenset til kun å omfatte ungdomspolitikere knyttet til spesifikk partipolitisk virksomhet, men vil også søke å fange opp ungdom som er politisk aktive via NGOer eller annen politisk målrettet virksomhet.

Nordisk Ministerråd anser, for sin del, at fremstillingen kan avskrives.

19/2003 - REKOMMENDATION 19/2003 HANDLINGSPLAN FOR SAMARBEJDET MED NORDVEST-RUSLAND (A 1327/VELFÆRD/MEDBORGER/MILJØ)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at påbegynde udarbejdelsen af en handlingsplan for et styrket nærområdesamarbejde med Nordvest-Rusland inden udgangen af 2004

Nordisk Ministerråd meddeler:

Nordisk Ministerråd påbegynte planleggingen av en omlegging av nærområdevirksomheten allerede tidlig i 2004, i det utvidelsen av EU nødvendiggjorde en oppdatering av samarbeidsrelasjonene med hhv. Estland, Latvia og Litauen på den ene side og Nordvest Russland på den annen.

I løpet av første halvår 2004 ble det foretatt en evaluering av nærområde-samarbeidet. For tiden diskuteres det innen Nordisk Ministerråd hvorledes det fortsatte nærområdesamarbeidet skal utformes. Nordisk Ministerråd har dessuten våren 2004, i forbindelse med budsjettprosessen for 2005, lagt inn de nødvendige økonomiske rammebetingelser for en spesifikk handlingsplan for Nordvest Russland, som kan gjelde fra og med primo januar 2005.

I arbeidet med å utvikle samarbeidet bør man ta hensyn til både nordiske og russiske synspunkter. I dette samarbeidet bør i stor grad det vellykkede samarbeidet som allerede eksisterer innen en rekke sektorer videreføres og fokuseres.

En endelig handlingsplan vil trolig foreligge innen utgangen av 2004.

Nordisk Ministerråd anser, for sin del, at fremstillingen kan avskrives

20/2003 - REKOMMENDATION 20/2003 OM BIOLOGISK MANGFOLD (A 1297/MILJØ)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd:

- 1) *at* styrke arbeidet for fælles initiativer til at sikre naturens mangfoldighed på alle biologiske niveauer – såvel i de nordiske lande som globalt. I særlig grad bør det gennem koordinering og nordisk samarbejde tilstræbes at opnå størst mulig indflydelse på beslutninger i EU's og andre internationale fora; herunder en samlet indsats for at tilvejebringe et fyldestgørende beslutningsgrundlag for oprettelsen af et internationalt videnskabspanel for miljøændringer i FN regi.
- 2) *at* videreføre og intensivere det nordiske samarbejde om naturovervågning og arts-databaser, bl.a. gennem styrkelse af det fælles forskningsarbejde og kompetenceopbygningen på området; såvel for den materielle som den immaterielle værdi af den biologiske mangfoldighed.
- 3) *at* gennemføre en erfaringsudveksling om effekten og hensigtsmæssigheden af forskellige anvendte politiske og forvaltningsmæssige virkemidler til at sikre den biologiske mangfoldighed.

Nordisk ministerråd meddeler:

ad 1)

Spørmålet om opprettelse av et global vitenskapspanel under FNs miljøprogram (UNEP – United Nations Environmental Programme) har blitt diskutert en rekke ganger, senest under UNEP's ministerforum i Jeju, Sør-Korea i mars 2004 (GC/GMEF – Governing Council/Global Ministerial Environmental Forum). De nordiske land har deltatt aktivt i denne diskusjonen, og har kommet med en rekke konstruktive forslag. Spørmålet var også oppe under de felles nordiske konsultasjonene med UNEP i oktober 2003.

Et slikt panel må inneha følgende kvaliteter:

- Panelet skal ha en overordnet funksjon i å samordne informasjon og viktige sammenhenger i forhold til globale miljøforandringer og konsekvenser for sosial og økonomisk utvikling. Et nytt vitenskapspanel skal ikke erstatte eksisterende strukturer, som f.eks det internasjonale klimapanelet, IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change).

- Panelet skal komme med anbefalinger til tiltak på flere områder, og skal også kunne sette i gang undersøkelser på områder der vi fortsatt vet for lite om konsekvensene av menneskelig aktivitet på jordas miljø.
- Panelet skal derfor være tverrfaglig sammensatt, og ha kompetanse i forhold til biodiversitetsspørsmål, vann, hav, ørken, økonomiske og sosiale aspekter, samt en viss kompetanse også innenfor klimaområdet.
- Panelet må ha en god representasjon fra utviklingslandenes side – det er befolkningen i disse landene som er mest sårbare for miljøødeleggelser
- Panelet må komme med anbefalinger som er politisk uavhengige, og representantene i panelet må sitte der i kraft av sin vitenskapelige kompetanse.
- Panelet må være i stand til å formidle scenarier og konsekvenser av ulike veivalg på en måte som er forståelig for beslutningstakere i offentlig og privat virksomhet. Anbefalinger fra et slikt panel vil være viktige grunnlag for å oppnå internasjonal enighet om hvilke tiltak som må iverksettes for å redde miljøet.

Det må sikres koordinasjon og synergi mellom panelets arbeide og biodiversitetskonvensjonen.

Det er videre lagt spesiell vekt på at et evt. vitenskapspanel/-mekanisme må ta utgangspunkt i behovet for mer kunnskap om biodiversitets- og kjemikalierelaterte områder og i økt og kvalifisert formidling av disse områdene til politikere og offentligheten, samt om områder som ligger i skjæringspunktet mellom de store globale miljøkonvensjonene (spesielt i forhold til klima, kjemikalier/miljøgifter, biodiversitet og forurensning).

På UNEP's uformelle konsultasjonsmøte i februar 2004 kom det fram, at det fortsatt er betydelig uenighet landene imellom om behovet for å opprette et vitenskapspanel under UNEP. Samtidig fikk UNEP mandat til å skissere framtidige utredningsbehov innen miljøområdet og i krysningpunktene mellom miljø og andre sektorer. I denne sammenheng har UNEP også mulighet til å komme med forslag til rådgivningsgrupper etc. som kan gi en styrking av vitenskapskapasiteten på miljøområdet. Her ligger det en åpning for forslag som kan lede i gunstig retning og kanskje bli en kime til strukturer som kan føre til en mer permanent styrking av UNEP's vitenskapskapasitet, blant annet gjennom opprettelse av en vitenskapsmekanisme. GC/GMEF in Jeju vedtok å be UNEP's Executive Director om å evaluere prosessen så langt og presentere resultatet for det 23. Governing Council (GC 23) som avholdes i Nairobi 2005.

ad 2)

I 2003 ble prosjektet "Nordisk Millenium Ecosystem Assessment" (Naturens verdier og tjenester) igangsatt. Prosjektet er koblet til det globale prosjektet Millenium Ecosystem Assessment (MA) for å støtte oppfølgingen av den nordiske bærekraftstrategien.

MA er et globalt utredningsprosjekt som har delprosjekter på ulike nivåer; regionalt, nasjonalt og lokalt. Hensikten er bl.a. å;

- øke forståelsen for sammenhengen mellom økosystemer og de verdier og tjenester de yter
- bidra til kapasitetsbygging globalt, regionalt, nasjonalt og lokalt
- styrke den vitenskapelige grunnlaget for globale miljøavtaler

I strategien "Bærekraftig utvikling – en ny kurs for Norden" legges det vekt på å integrere miljøhensyn og bærekraftig utvikling i sektorene. Det nordiske MA-prosjektet vil aktivt understøtte dette ved at det i stor grad tar utgangspunkt i menneskenes behov i forhold til naturen.

Mandatet for det nordiske prosjektet er:

- Et element i oppfølging av den nordiske strategien for bærekraftig utvikling
- Et verktøy for å få et grep om helhetlig forvaltning av natur på tvers av sektorer
- Et fokus på naturens verdier i en tverrsektoriell sammenheng
- Et verktøy for å utnytte informasjon fra eksisterende prosjekter under NMR
- Et prosjekt som viser nordisk samarbeid i et globalt perspektiv

Resultatene fra prosjektet skal bidra til å tydeliggjøre bredden av verdier og tjenester fra økosystemet i tråd med tilnærmingmåten i MA-prosjektet. Videre er dette temaet sentralt for sektorsamarbeid om forvaltning av en naturressurs og vil bidra til å underbygge økosystem-tilnærmingen (jf. CBD's prinsipper – Convention of Biological Diversity). Prosjektet skal gi erfaring i beskrivende scenarioutvikling og bidra til å skape grunnlag for kvantitativ scenarioutvikling. Det skal sikre at datainnsamling i forbindelse med EU's vannrammedirektiv tar høyde for databehov for kvantitativ utvikling av scenarier i samarbeid med den nordiske miljødatagruppe. Et viktig resultat fra prosjektet er også å bidra med erfaringer til arbeidet med relevante arbeidsprogram under CBD og arbeidet med vann i CSD (Committee on Sustainable Development under FN).

Det viktigste for de nordiske landene i tida framover, er å sikre at gjennomføringsplanen fra Johannesburg og Kievagendaen for å stoppe tapet av biologisk mangfold innen 2010, holdes. Likeledes vil vedtak fra det sjuende partsmøte under Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) ha prioritet for å nå 2010-målet og 2012-målet (etablering av marine verneområder) på nasjonalt plan.

Innenfor rammen av det nordiske samarbeidet har vi i mer enn tjue år prioritert de genetiske ressursene innen jord- og skogbruk. Samarbeidet om genetiske ressurser ble formelt innledet ved etableringen av den nordiske genbanken i 1979. Nordisk husdyr-genbank ble etablert i 1984. Genbankene kombinerer bevaringsprogram med felles bruk av informasjon og vitenskapelig erfaring i langsiktige prosjekter for å bevare og bruke genressurser i jordbruket. Med bakgrunn i genetiske ressursers økende betydning lanserte Nordisk Ministerråd en strategi for å bevare de nordiske genressursene 2001-2004.

Våren 2001 ble Det Nordiske Genressursrådet etablert. Rådet er et forum for strategiske diskusjoner knyttet til genetiske ressurser. Ett av de viktigste områdene rådet har arbeidet med er spørsmålet knyttet til rett og tilgang til genetiske ressurser. Rådets anbefalinger om hvordan CBD og den internasjonale Traktat om Plantegenetiske Ressourser for fødevarer og landbruk skal gjennomføres med tanke på de nordiske genressursene og spesielt det materialet som er lagret i de nordiske genbankene og nettverk, ble godkjent av ministrene i 2003. Ministrenes beslutning og rapporten "A Nordic Approach to access and rights to genetic resources" (ANP 2003:717) er grunnlaget for arbeidet innenfor dette området i tida framover.

ad 3)

Hvert land har sitt forvaltningssystem, sin lovgivning og sine økonomiske virkemidler. Gjennom arbeidet i Nordisk Ministerråd er erfaringsutveksling på dette området et sentralt element. Det er vesentlig at utveksle inspirasjon og erfaringer om modeller for forvaltning og legal beskyttelse av biodiversitet, f.eks. nasjonalparker, beskyttede områder, herunder Natura 2000 samt integrert vannområdeforvaltning. Et viktig fokus er å samarbeide for å hindre at en og samme ressurs reguleres helt forskjellig på hver sin side av grensen, f.eks. rovvilt. For saker som forvaltes felles nordisk, f.eks. nordisk genbank, kan det også være hensiktsmessig å ha en felles lovgivning. De nordiske landene vil også fortsette sitt samarbeid knyttet til utvikling av nye verktøy som gjør det mulig å bedømme effekten av endret arealbruk på biologisk mangfold.

De nordiske miljøministrene vil fortsette med aktivt at koordinere deres felles innsats i det internasjonale samarbeid omkring biologisk mangfold samt utveksle erfaringer mellom de nordiske lande.

Nordisk ministerråd foreslår, at rekommandasjonen blir avskrevet.

21/2003 - REKOMMANDASJON 21/2003 MILJØVENLIG PRODUKTION OG FORBRUG AF ENERGI (MILJØ- OG NATURRESSOURCEUDVALGETS BETÆNKNING A1298/MILJØ)

Rekommandasjonen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

- 1) at styrke gjennomførelsen af de tidligere besluttede strategier for aktivt at fremme udbredelsen af vedvarende og miljøvenlig energi i de nordiske lande for derved at bidrage til en bæredygtig energipolitik
- 2) at udarbejde en statusrapport over, hvilke konkrete politikker og virkemidler, de nordiske landes regeringer, hver for sig og i fællesskab, i de sidste tre år (2001-2003) har gennemført for at øge brugen af vedvarende energi og naturgas samtidig med at brugen af øvrige fossile brændsler reduceres. Udvalget ønsker desuden en oversigt over, i hvilket omfang de gennemførte politikker og virkemidler har influeret på sammensætningen af kilderne til den faktiske energiproduktion og –forbrug
- 3) at undersøge muligheder og barrierer for fælles nordiske indsatser for at fremme en hurtig overgang til hydrogensamfundet og særligt at undersøge, hvilken betydning en, gerne fællesnordisk ”Hydrogenfond” kunne få for at nå dette mål og hvorledes fonden i givet fald bør etableres og finansieres gennem samarbejde mellem myndigheder, industri og energiselskaber, forskning, forbrugere m.fl.

Nordiska ministerrådet meddelar:

Första att-satsen:

Det långsiktiga målet för det nordiska energisamarbetet är att främja en effektiv, konkurrenskraftig, säker och hållbar energiförsörjning. Energiresurserna bör användas på ett effektivt sätt för att stärka sysselsättningen och ekonomin samtidigt som man tar miljöhänsyn.

Under de sista åren har det nordiske energipolitiska samarbetet fokuserat på tre kärnområden.

- Elmarknadsfrågor
- Klimatfrågor
- Regionalt samarbete (Östersjöregionen samt nordvästra Ryssland).

De tre kärnområdena bedöms som särskilt betydelsefulla för att nå de långsiktiga målen och en klar inriktning och konkreta mål har formulerats för respektive kärnområde.

För det regionala energisamarbetet är de långsiktiga målen en ökad värdegemenskap, ökat ekonomiskt samarbete samt en bärkraftig utveckling i regionen. De långsiktiga målen är också givna i statsministrarnas Bergendeklaration och i programmet Hållbart Norden samt i den vision som de nordiska energiministrarna och deras kollegor i Östersjöregionen samt EU-kommissionen gav uttryck för i Stavanger 1998: ”Guided by a common vision of the Baltic Sea Region as an area of democracy, stability and open interacting economies, we are committed to making energy co-operation a key vehicle in generating further progress. It is our conviction that energy should remain a focal point in the co-operation activities of the Baltic Sea Region. Our energy co-operation in the Baltic Sea Region may serve as a model for other areas.”

Institutionen Nordisk Energiforskning ansvarar för det nordiska forskningssamarbetet på energiområdet. Institutionens mål är att långsiktigt bidra till att uppfylla de kunskapsbaserade förutsättningar som krävs för

en kostnadseffektiv minskning av energianvändningen samt utveckling av nya förnybara energikällor och miljövänlig energiteknologi. Under den nya verksamhetsperioden (2003-2006) är avsikten att institutionen skall bli mer flexibel, bl.a. genom att introducera flera möjliga instrument för att stödja energiforskning. Verksamheten skall också stödja kärnområdena inom det nordiska energipolitiska samarbetet. Med dessa utgångspunkter har fem tematiska områden för institutionens forskningsprojekt valts ut:

- integrering av energimarknaderna
- förnybara energikällor
- energieffektivitet
- vätgassamhället (hydrogensamfundet)
- konsekvenser av klimatförändringar på energiområdet

Strategier för att uppnå målen om en ökad användning av förnybara och miljövänliga energikällor i de nordiska länderna, och därigenom bidra till en säker och kostnadseffektiv energiförsörjning, bygger huvudsakligen på att dessa mål beaktas i utvecklingen av ramvillkoren för elmarknaden och andra energimarknader. Satsningen på förnybara energikällor är samtidigt en prioriterad fråga inom kärnområde klimat. På längre sikt stöds det direkta energipolitiska samarbetet för att främja användningen av förnybara energikällor av resultaten från energiforskningssamarbetet. Växelverkan mellan forskningen och det energipolitiska arbetet är således ett viktigt inslag i strategin.

I de nordiska länderna genomförs olika typer av insatser för att stimulera till en ökad användning av förnybara energikällor. Exempel på sådana insatser är system med elcertifikat, som redan införts i Sverige och som övervägs i Norge. Flera projekt som syftar till att värdera dels effekterna av olika stödsystem för förnybar energi och deras utformning, dels förutsättningarna för ett gemensamt nordiskt grönt certifikatssystem har genomförts inom Nordiska ministerrådet. Utvecklingen inom EU och implementeringen av aktuella direktiv - bl.a. direktivet om handel med utsläppsrätter och kraftvärmedirektivet - kommer att ha avgörande inflytande över hur användningen av förnybara energikällor kan stimuleras på marknadsmässiga villkor. Att arbeta med att värdera hur olika regelverk och alternativa styrmedel samverkar och påverkar användning av förnybara energikällor kommer således att vara en prioriterad uppgift även fortsättningsvis.

Även på det regionala planet är ett utvecklat politiskt samarbete, liksom samarbete om utveckling av styrmedel och tekniska lösningar, nödvändigt om en ökad användning av förnybara energikällor skall kunna uppnås i Östersjöregionen. I det bredare regionala samarbetet för att främja förnybara energikällor fokuseras det särskilt på bioenergi. En arbetsgrupp har tillsatts under Nordiska ministerrådet för att främja användningen av bioenergi både i Norden och i närområdet.

Andra att-satsen:

Energisektorns nuvarande handlingsplan (ministerrådsförslaget om det framtida nordiska energipolitiska samarbetet) gäller för fyraårsperioden 2002-2005. Som underlag för arbetet med handlingsplanen för nästa programperiod under år 2005 kommer en jämförande studie av de nordiska ländernas energipolitik att tas fram under 2004. Avsikten är att studien skall kunna användas som underlag i den fortsatta diskussionen om utvecklingen av det nordiska energisamarbetet. En väsentlig del av denna studie kommer givetvis att vara ländernas konkreta politiska insatser för att öka användningen av förnybara energikällor. Rapporten kommer att färdigställas under 2004.

När det gäller utskottets önskan om en översikt över i vilken omfattning tillämpad politik och styrmedel har påverkat sammansättningen av energikällor i den faktiska energiproduktionen och energianvändningen, så kommer en sådan bedömning att tas fram med den nämnda rapporten som underlag. En sådan redovisning bedöms kunna föreligga i början av år 2005. Nordiska ministerrådet vill dock framhålla att det näraliggande tidsperspektivet när det gäller jämförelsen av styrmedlen (2001-2003) enbart kan ge mycket preliminära indikationer på hur användningen av olika energikällor påverkats av dessa styrmedel.

Tredje att-satsen:

Forsknings- och utvecklingsinsatser för att påskynda en övergång till ett framtida vätgassamhälle är ett prioriterat verksamhetsfält för Nordisk energiforskning. Med anledning av Nordiska Rådets rekommendation har Nordisk Energiforskning gjort en värdering av nordens möjligheter att utveckla en stark position inom vätgasområdet och vilka insatser som bör prioriteras på kort och medellång sikt för att dessa möjligheter skall infrias. Dessa slutsatser, som bygger på erfarenheter från nätverk och projekt inom vätgasområdet som etablerats genom Nordisk Energiforskning, presenteras i ett särskilt notat som biläggs till detta meddelande.

Utiifrån Nordisk Energiforsknings redovisning kan konstateras att de nordiska länderna har starka och väletablerade forsknings- och utvecklingsmiljöer, som berör hela värdekedjan, dvs. produktion, lagring, distribution, omvandling och slutanvändning av vätgas. Dessa forskningsmiljöer, som omfattar centrala forskningsinstitutioner men också nordisk industri och energiföretag har centrala positioner även internationellt sett. De nordiska länderna är således väl representerade i EU:s forsknings- och utvecklingsaktiviteter inom områdena bränsleceller och vätgas.

Inom det nordiska energiforskningsprogrammet pågår ett flertal projekt inom vätgasområdet. I projektet "Nordic H2 Energy Foresight" studeras utvecklingen av vätgasteknik kopplat till marknads- och samhällsutveckling. I projektet deltar också forskare från Baltikum och nordvästra Ryssland. Genom detta projekt kommer s.k. "road maps" för framtida nordiska möjligheter och satsningar inom vätgasområdet att utvecklas. Projektet kommer att avslutas 2005. Projektresultaten skall också kunna fungera som verktyg för nordiska myndigheter när det gäller framtida policybeslut inom vätgasområdet.

Med stöd från Nordiska ministerrådets arktiska program genomför Nordisk Energiforskning också ett projekt där möjligheterna att utnyttja vätgasteknologi vid ö-drift i glest bebyggda områden studeras. Även detta projekt kan förväntas ge betydelsefullt beslutsunderlag om framtida vätgassatsningar då det avslutas 2005. Vidare är Nordisk Energiforskning involverad i att etablera ett nordiskt samarbete omkring EU:s nya aktiviteter knutna till vätgasteknik.

Den strategi, som är utgångspunkten för Nordisk Energiforsknings satsningar för att stödja utvecklingen mot vätgassamhället kan sammanfattas i nedanstående punkter:

- Utnyttja nischmarknader och entreprenörskap för att hjälpa fram ny teknik.
- Bygga upp goda forsknings- och teknikutvecklingscenter inom strategiskt definierade nyckelområden.
- Framtida engagemang i demonstrations och pilotprojekt som ger erfarenheter och kompetens kring användaraspekter och marknadsfrågor, som i sin tur banar väg för att påskynda utvecklingen mot vätgassamhället.
- Engagemang i tekniskt inriktade framtidsstudier och tvärvetenskapliga analyser kring vätgassamhällets utveckling.

Det största hindret för ett snabbt genombrott för vätgastekniken är givetvis teknikens konkurrenskraft i förhållande till konventionell teknik. Detta gäller såväl kostnadsbilden som teknisk risknivå. Betydande utvecklingsinsatser kommer att krävas för att åstadkomma nödvändiga teknikgenombrott och kostnadsreduceringar.

Ett annat betydelsefullt hinder för ett genombrott för vätgastekniken är osäkerhet om gällande regelverk. Stabilitet, förutsägbarhet och långsiktiga ramvillkor är några av de viktigaste förutsättningarna för en framgångsrik utveckling mot vätgassamhället. Här har de nordiska myndigheterna en viktig roll att spela. Nordiske myndigheter bör därför ta initiativ till att utveckla gemensamma föreskrifter, regler och standarder för utveckling och användning av vätgas och bränslecellteknologi. Detta arbete bör dock koordineras med motsvarande insatser på EU nivå.

Övergången till vätgassamhället kommer att kräva koordinerade satsningar på det internationella planet. Detta är också något som stegvis sker både inom EU och i övriga världen. Inom såväl EU som USA och

Japan har betydande forskningsprogram initierats. Ett exempel på pågående satsningar inom EU är kommissionens beslut om The Hydrogen and Fuel Cell Technology Platform (H/FC TP,) som formellt bildades i januari 2004. Resultaten av de aktiviteter, inklusive forsknings- och demonstrationsprojekt, som genomförs inom denna plattform, kommer att spridas till berörda politiska institutioner och organisationer. De politiska aktörerna kommer också att vara representerade i plattformens ledningsstruktur och de kommer att ha ett avgörande inflytande över de målsättningar och värderingar som kommer att utvecklas inom plattformens ram. Regelbundna möten, en till två gånger per år, för plattformens deltagare skall säkra ett gemensamt ägarskap och en gemensam vision. Norden har etablerat ett samarbete för att stärka sin position och sina möjligheter inom denna plattform.

Det finns betydande framtida möjligheter för de nordiska länderna att, genom demonstrationsprojekt inom ramen för EU:s planlagda aktiviteter, etablera större vätgassatsningar i Norden. Denna typ av satsning kommer även att kunna ge tillgång till en betydligt större marknad för de teknologier som utvecklas. Om Norden i detta sammanhang skall betraktas som en attraktiv region av internationella industriella aktörer och myndigheter kommer dock målinriktade gemensamma satsningar och tydliga ambitioner att krävas från såväl myndigheter och forskningsorganisationer som från näringslivets sida.

Genom ett av de projekt som Nordisk Energiforskning stöder, dvs. det tidigare omnämnda ”Nordic Hydrogen Energy Foresight”, pågår ett omfattande arbete med att analysera vilka utmaningar som olika nordiska aktörer kommer att ställas inför då ett hydrogensamhälle skall introduceras. Projektet resultat kommer att presenteras under 2005 och behovet av ytterligare studier för att belysa såväl marknadsmässiga som organisatoriska hinder och möjligheter för en snabb övergång till vätgassamhället bör avvaka dessa resultat. Även resultaten från det projekt som genomförs inom det arktiska programmet om möjligheterna att utnyttja vätgasteknologi vid distribuerad elproduktion i glest bebyggda områden kan förväntas ge värdefull input när det gäller förslag till gemensamma nordiska åtgärder för att främja användningen av vätgas.

En särskild fond för att främja en snabb övergång till vätgassamhället kan rikta sig mot olika skeden i utvecklingskedjan och också ha ett flertal olika målgrupper. Att för samtliga dessa alternativ belysa frågan om betydelsen av en gärna gemensam nordisk ”Hydrogenfond” är en relativt omfattande uppgift. Nordiska ministerrådet har därför valt att inledningsvis begränsa sin bedömning till följande två alternativ:

- En fond för forskning, utveckling och demonstration relaterad till hela värdekedjan, dvs, produktion, lagring, distribution, omvandling och slutanvändning av vätgas.
- En fond för marknadsintroduktion av olika vätgastillämpningar, t.ex. flottförsök inom transportområdet riktad mot särskilda nyckelgrupper.

När det gäller resurser för forskning, utveckling och demonstration genomförs redan idag betydande gemensamma insatser genom Nordisk Energiforskning. Det är önskvärt att Norden i detta sammanhang framstår som en attraktiv partner för att uppnå finansiering av framtida FoU och demonstrationsprojekt från EU:s forskningsfonder. Genom de nätverk som byggts upp inom Nordisk Energiforskning finns också goda förutsättningar för att Norden kan spela en proaktiv roll i förhållande till initiering av forskningsprojekt och som aktiv partner i EU:s demonstrationsprojekt. Behovet av ytterligare resurser för samlade nordiska forskningsinsatser inom vätgasområdet bör således avvaka resultatet av de aktiviteter som nu pågår från Nordisk Energiforsknings sida inom ramen för EU:s initiativ The Hydrogen and Fuel Cell Technology Platform.

En satsning på vätgassamhället kräver ett europeiskt perspektiv och gemensamma insatser för att kunna lyckas, samtidigt som nordisk anpassning kommer att behövas. Detta kan förverkligas genom att fokusera på deltagande i EU:s program kombinerat med nordiska medel för speciella nordiska intresseområden.

Givet teknisk och ekonomisk osäkerhet kring utvecklingen av vätgassamhället anses den bästa lösningen för Norden vara att satsa på några få konkreta projekt begränsade i tid, kostnad och teknologiskt fokus. Målet bör vara att som ett första steg uppnå marknadsmässig och politisk framgång inom något avgränsat område.

Nordiska ministerrådet bedömning är att vi idag befinner oss i ett skede där en framgångsrik utveckling mot vätgassamhället framför allt är beroende av forskningsinsatser på kort och medellång sikt inriktade på att åstadkomma nödvändiga teknikgenombrott och kostnadsreduceringar, samtidigt som tekniska resultat kan verifieras och vidareutvecklas genom pilotprojekt. På kort sikt kan därför inte Nordiska ministerrådet rekommendera ett gemensamt nordiska initiativ för att skapa en fond med marknadsintroduktion som målsättning.

Ministerrådet anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

22/2003 - REKOMMANDATION 22/2003 ANGÅENDE MILJØSIKKERHED VED SKIBSTRAFIK I ØSTERSØEN (A 1309/MILJØ OG A 1314/MILJØ)

Rekommandationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer

at fortsat virke for at sikre og forbedre Østersøens miljø, bl.a. gennem

- a) en ansøgning til IMO om at Østersøen bliver udpeget som et særligt følsomt havområde (PSSA) med tilhørende bestemmelser for skibstrafikken
- b) en aftale om øjeblikkeligt forbud mod olietransporter med enkeltskrogede fartøjer i Østersøen til fordel for fartøjer med dobbelt - i vinterhalvåret isforstærket – skrog
- c) et umiddelbart totalstop for udslip af spildevand og fast affald fra fartøjer i Østersøen
- d) strenge sanktioner overfor fartøjer, der foretager ulovlige udslip
- e) en sænkning af svovlindholdet i fartøjernes bunkerolie i Østersøen i henhold til EU's hensigter med det langsigtede mål at opnå et niveau på max. 0,5 %
- f) en udredning omkring udslipsrelaterede fartøjs- og havneafgifter efter svensk og ålandsk model
- g) en vurdering af ledningssystemer (vejvisningssystemer) for skibstrafik i hele Østersøen samt en identitetsmærkning af fartøjer i Østersøtrafik
- h) indførsel af en satellitovervågning af skibstrafikken og udslippene i Østersøen som supplement til overvågningen fra fly og skibe
- i) forhindring af uønsket spredning af organismer til havmiljøet gennem udpumpning af ballastvand fra andre dele af Verden
- j) udpegning af egnede nødhavne for fartøjer med farlige laster, der er i havsnød
- k) sikring af et tilstrækkeligt beredskab i tilfælde af en katastrofe med udslip af miljøfarlige stoffer gennem samarbejde om materiel, uddannelse og fælles beredskabsøvelser på tværs af nationale såvel som myndighedsgrænser i landene omkring Østersøen

De nordiske regeringer meddeler:

De nordiska ländernas samarbete kring sjösäkerhetsfrågor i Östersjön har långa traditioner, och frågan om ökad miljösäkerhet vid sjötransporter är en väsentlig del av det internationella och nationella arbetet som syftar till att skydda Östersjön. De centrala aktörerna, förutom ländernas regeringar, är FN:s sjöfartsorganisation IMO, som täcker sjöfarten globalt, och HELCOM, som verkar på regionalt plan. EU genomför reguleringar för sina medlemsländers farvatten, hamnar och fartyg. De nordiska länderna har agerat aktivt i dessa organ, och inom Nordiska ministerrådet har framförandet av nordiska synpunkter diskuterats och konkreta åtgärder igångsatts. Ett centralt element för det nordiska samarbetet har varit det s. k. Köpenhamnsavtalet från 1971 (omarbetat 1993) om samarbete kring åtgärder mot olje- och kemikalieförorening av havet.

Östersjön som särskilt känsligt havsområde

IMO tog vid sitt möte 2.4.2004 ett principbeslut om att klassificera Östersjön som ett särskilt känsligt havsområde. (Particularly Sensitive Sea Area, PSSA). Beslutet bygger på en ansökan, som samtliga kuststater kring Östersjön, med undantag av Ryssland, lämnat in hos IMO, och där de nordiska länderna varit drivande. Även om nya internationella bestämmelser inte omedelbart följer med PSSA-status, är det klart att beslutet redan nu förbättrar sjösäkerheten genom att den internationella medvetenheten om Östersjöns känsliga förhållanden ökar. För att PSSA-principbeslutet slutligt skall träda i kraft bör länderna inom två år komma med förslag till IMO om ytterligare åtgärder för skydd av hela eller delar av Östersjöområdet. Sådana åtgärder kunde exempelvis gå ut på effektivare farledsarrangemang och styrning av trafiken, lotsningbestämmelser och obligatoriska rapporteringssystem. Efter att inlämnade åtgärdsförslag fastställts av IMO, kommer de att gälla för samtliga fartyg som rör sig på Östersjöområdet. Östersjöländerna har redan inlett underhandlingar om planerade nya åtgärder, och de nordiska länderna betonar vikten av Rysslands deltagande i planeringen och verkställandet av tilltänkta åtgärder.

Förhindrande av utsläpp till luft och hav från fartyg i trafik på Östersjön

Samtliga fartyg som trafikerar Östersjön bör vara föremål för samma, stränga regelverk för säkerhetskrav på oljetransporter. Härvid är IMO och EU väsentliga aktörer. Inom IMO fattades i december 2003 beslut om att påskynda utfasningen av tankfartyg med enkelskrov. Vissa undantagsbestämmelser ingår i beslutet. EU-länderna kommer inte att godkänna att fartyg med undantagstillstånd anlöper dess hamnar. IMO har även fattat beslut om förbud att transportera tunga brännoljor i fartyg med enkelskrov, och detta träder ikraft internationellt senast våren 2005. Dubbelskrov minskar klarast risken för oljeutsläpp vid kollisioner och grundstötning vid låg hastighet. Därför är det viktigt samtidigt med arbetet med strängare regler för enkelskrovfartyg att arbeta vidare med övriga säkerhetsbestämmelser, såsom styrning av trafiken och farledsarrangemang.

Inom HELCOM har Finland, Sverige, Estland och Ryssland förberett regelverk för trafik under vintertid i isförhållanden. Förslaget behandlades av HELCOM denna vår, och bestämmelserna om *isförstärkning* av fartyg kommer att gälla hela Östersjöområdet.

Enligt det s.k. MARPOL-avtalets Annex V är det förbjudet att släppa ut fast avfall i havet. Annex IV, som berör även toalettavatten, trädde ikraft hösten 2003. HELCOM har fattat beslut om en rekommendation, som omfattat utsläpp även från fritidsbåtar. Inom EU gäller ett direktiv som styr fartygens hamnavgifter och därmed hamnarnas avfallshanteringsplaner. Tillsammans kommer dessa regelverk att medföra en ytterligare minskning av fast avfall och spillvatten i Östersjön.

Inom EU bereds ett ramdirektiv för strängare sanktioner vid illegala oljeutsläpp, och inom HELCOM pågår arbetet med utvecklande av *sanktionering*. I de nordiska länderna pågår även nationellt arbetet för strängare åtgärder vid illegala och avsiktliga utsläpp. T.ex. Finland bereds åtgärder i denna fråga som en del av arbetet med det nationella Östersjöprogrammet. Nordiska ministerrådet och de nordiska länderna kan ytterligare utväxla information om erfarenheter av sanktionering och utveckla samarbetet för övervakning av illegala utsläpp.

Enligt MARPOLs s.k. luftvårdsannex (Annex VI) begränsas *svavelhalten* på fartygens bränslen till 4,5% på oceanerna, och 1,5% på vissa skilt definierade områden, såsom Östersjön. Annex VI har dock inte ännu trätt ikraft internationellt. Inom EU förbereds svavelbegränsningar, och t.ex. Europeiska Parlamentet har föreslagit 0,5% svavelhalt som allmän gräns för trafik på Östersjön. Passagerarfartygen mellan Sverige och Finland har redan frivilligt gått in för denna gräns, vilken på lång sikt bör vara målet. Samtidigt är det ytterst viktigt att de nordiska länderna fortsatt aktivt arbetar för att MARPOLs Annex VI träder ikraft så snart som möjligt. Nordiska ministerrådet kan bidra till utvecklingen t.ex. genom analyser av de tekniska och ekonomiska konsekvenserna som är förknippade till dessa gränsvärden.

För närvarande är fartygens *hamnavgifter* oftast bundna till fartygens isklassificering, ej dess miljöbelastning eller miljörisiker. Hamnavgifternas bestämmande påverkas administrativt av att hamnarna ägs av kommuner eller privata anslutningar. En utvärdering av olika styrmedel och system för hamnavgifter, med beaktande av de bästa exemplen inom Norden, kan för sin del bidra till bättre styrning genom differentierade avgifter, som beaktar fartygens miljöbelastning.

En funktion *trafikstyrning* genom s. k. VTS eller VTMS (Vessel Traffic Information System) finns för vissa av de mer trafikerade hamnarna och tätt trafikerade farledsområden. På Finska Viken tas Finlands, Estlands och Rysslands gemensamma VTMS-system i bruk denna sommar. Tillsammans med överenskommen trafikseparation kommer detta att motverka de ökade kollisionriskerna, som den starkt ökande trafiken från de ryska och estniska oljeterminalerna i Finska Viken medför. En utvidgning av systemet för hela Östersjön ingår i de planerade PSSA-åtgärderna. Förverkligandet av VTMS är knutet till identifikationsmärkning av fartygen. Genom internationella bestämmelser (IMO) införs successivt krav på att fartyg skall vara utrustade med AIS (Automatic Identification System). För nya fartyg gäller detta sedan 2002, för äldre tankfartyg stonage inom 2004.

Arbete för att vidareutveckla *satellitövervakningen* av sjötrafiken och utsläppen pågår kontinuerligt.

Inom IMO fattades i februari 2004 beslut om en ballastvattenskonvention. De nordiska länderna, Nordiska ministerrådet och dess miljösektor arbetar med olika aktiviteter för att förhindra spridningen av främmande arter via *ballastvatten* samt för implementeringen av IMO-konventionen.

Inom EU pågår arbete för direktiv rörande utpekning av *nödhamnar*. De lokala myndigheternas kännedom om sina områden, utvecklandet och kontinuerlig uppdatering av informationssystem som det av NMR initierade MARIS (Maritime Accident Response Information System for the Baltic Sea) samt klara bestämmelser och rättigheter angående bogsering av fartyg med farlig last till närmaste säkra nödhamn bidrar till att minska risken av allvarliga olje- och kemikalieolyckor.

I Östersjöområdet är grundstötning den vanligaste olyckstypen med utsläpp som följd, därefter kommer fartygskollisioner. Övriga olyckor – brand, explosion, maskinhaveri – med åtföljande utsläpp är mindre vanliga. HELCOM arbetar aktivt med olika frågor kring *beredskap* inför möjliga katastrofala utsläpp av miljöfarliga ämnen vid dylika olyckor. De nordiska länderna har genom Köpenhamnavtalet från 1971 (omarbetat 1993) kommit överens om samarbete mot olje- och/eller kemikalieföroreningar av havet. Länderna förbinder sig i avtalet att samarbeta om övervakning, undersökning, rapportering, säkring av bevismaterial, bekämpning, bistånd vid bekämpning, samt informationsutbyte. Länderna samarbetar vid bekämpningsoperationer, har gemensamma övningar samt möts i teknik- och expertgrupper med deltagande från olika sektors myndigheter. Nordiska ministerrådet stöder avtalet ekonomiskt. Därtill ordnar de nordiska länderna beredskapsövningar såväl nationellt som tillsammans med sina grannländer.

Nordiska ministerrådet har låtit göra en databas (MARIS) för att hantera information om den *oljebekämpningsberedskap* som står till internationellt förfogande vid bekämpning av olje- och kemikalieolyckor i Östersjön. Databasen innehåller även information om trafiktätheten och trafikvolymen på olika avsnitt och om särskilt känsliga kustavsnitt, om vrak och potentiella utsläpp från dem. Databasen, som

givits arbetsnamnet MARIS, kommer efter att den blivit färdig detta år att överlåtas till HELCOM som åtagit sig att uppdatera informationen. Miljösektorn i Nordiska ministerrådet har också diskuterat och är enig om, att inte bara Östersjön, utan även de norska och västnordiska farvattnen är känsliga områden som behöver beaktas i det vidare arbetet. Under år 2004 satsar miljösektorn på ett projekt som skall beskriva de ekologiska konsekvenserna av oljeutsläpp i nordiska farvatten.

Nordiska ministerrådet kommer även fortsatt att bidra med aktiva insatser inom miljösäkerheten vid sjötrafik i de nordiska farvattnen.

De nordiska regeringarna anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

23/2003 - REKOMMENDATION 23/2003 OM ROVDJURSFÖRVALTNING I NORDEN (A(1331/MILJÖ)

Rekommendationen lyder:

Nordisk Råd rekommenderer Finlands, Norges og Sveriges regeringer

- a) at forstærke myndighedssamarbejdet og informationsudvekslingen om rovdyrforvaltningen i landene
- b) at styrke forsknings- og udviklingssamarbejdet på området; herunder inddrage internationale erfaringer med særlig vægt på forebyggende arbejde
- c) at udarbejde og løbende vedligeholde et fælles, eventuelt. netbaseret, informationsmateriale om de indhøstede erfaringer med forskellige forvaltningsstrategier og forebyggende foranstaltninger
- d) at afholde fælles temamøder en gang om året, hvor såvel politikere, forskere, forvaltere, interesseorganisationer og medier fra de tre lande inviteres

Nordiska ministerrådet meddelar:

Samarbetet med myndigheter på central nivå fungerar tillfredsställande, speciellt kontakterna mellan Sverige och Norge har varit aktiva och välfungerande.

Den existerande koordineringsgruppen för rovdjursforskning är ett exempel på ett gott samarbete, som under senare år har givit stora vinster såväl vad gäller utväxling av expertis som resursmässigt. Likaså har Sverige och Norge ett gemensamt samarbete beträffande DNA-analyser. Årliga möten mellan de centrala myndigheterna har genomförts och bör fortsätta. Naturvårdsverket i Sverige är ansvarig för nästa möte. Därutöver förekommer informationsutbyte redan i dag på regional nivå mellan fylkesmän och länsstyrelser beträffande inventeringsmetodik, faunakriminalitet m.m. Ett framgångsrikt sådant exempel är det arbete som skett inom ramen för Nordkalottsamarbetet. Det pågår också ett samarbete mellan Norge och Sverige angående nätbaserad information och utveckling av centrala databaser som omfattar rovdjur. Det finns exempel på gemensamma webplatser med anknytning till forskningsprojektet "Skandulv" samt olika nationella webplatser som är linkade mot varandra.

Nordiska Ministerrådet bedömer att det knappast finns behov av årliga gemensamma möten på den politiska nivån, men att sådana möten kan vara motiverade då översyn eller större förändringar föreslås av exempelvis den nationella rovdjurspolitiken i ett land. Det årliga vargsymposium som för närvarande äger rum för 11. gången och samlat mer än 300 deltagare kan vara ett forum där politiker bjuds in. Det är ett ypperligt tillfälle där politiker, "förvaltare," forskare, näringsidkare och intresserade kan mötas.

Det ideala vore självfallet att de delvis gemensamma rovdjursstammarna i dessa länder kan förvaltas på ett enhetligt sätt. Erfarenheten visar dock på så stora skillnader beträffande skador på exempelvis tamdjur att

enhetliga lösningar på detta område knappast är realistiska. EU-direktiv, konventioner och nationell lagstiftning medför att det också är svårt att nå konsensus i detta avseende.

En gemensam nordisk förvaltning får sannolikt till följd att bevarandeintressena generellt får stå tillbaka för mer kortsiktiga näringsintressen.

Nordiska ministerrådet anser att rekommendationen kan avskrivas.

24/2003 - REKOMMANDATION 24/2003 ANGÅENDE NORDISK RÅDS FILMPRIS (A 1276/PRESIDIET)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

1) att inrätta Nordiska rådets filmpris inkl. förslag till stadgar

2) att verka för att Nordiska rådets filmpris om möjligt etableras år 2004

Nordisk Ministerråd meddeler:

På MR-K under sessionen 2003 diskuterades etableringen af en nordisk filmpris i forbindelse med godkendelsen af sektorbudget for år 2004, og MR-K besluttede at give sekretariatet i opdrag at komme med et forslag til den fortsatte processen for etableringen af en nordisk filmpris.

Sekretariatet har på denne baggrund og i samråd med NFTF løbende beskrevet en skitse til vedtægter for en nordisk filmpris, som har dannet grundlag for diskussion i henholdsvis Styringsgruppen for kultur og medier (KM-kruppen) og EK-K.

På sit møde 24. marts drøftede MR-K dels filmprisen overordnet og dels et første forslag til vedtægter.

MR-K opfordrede på dette møde Generalsekretæren til at tilføre kulturbudgettet DKK 500 000 fra 2005 til dækning af Nordisk Råds filmpris: prisbeløb + administrationsomkostninger.

MR-K besluttede på sit møde at etablere en filmpris som uddeles første gang i 2005 samt at sekretariatet til MR-K 10.juni 2004 fremlægger forslag til endelige vedtægter.

25/2003 - REKOMMANDASJON 25/2003 ANGÅENDE IDRETTEN, EN INTEGRERENDE KRAFT I NORDEN (A 1315/KULTUR)

Rekommandasjonen lyder:

”Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

1) at skabe rammer for nordisk og nordisk-baltisk erfaringsudveksling om at skabe incitament og vilkår for lokale (idræts-)organisationer, således at disse påtager sig en rolle med at fremme integration gennem deltagelse i det lokale foreningsliv

2) at sikre muligheder for økonomisk støtte til nordiske idrætsorganisationer for samarbejde mellem idrætsorganisationer i de nordiske lande for samarbejde mellem de nordiske lande og for samarbejde mellem Norden og Baltikum for at fremme integration

3) at iværksette forskning om idrætten som integrerende kraft.”

Nordisk ministerråd meddeler 2004:

Nordisk Ministerråd er enige i Kultur- og utdanningsutvalgets vurderinger når det gjelder viktigheten av og potensialet i idretten som en integrerende kraft. Som høringsmaterialet som er referert i medlemsforslaget viser, er dette også tanker som er sterkt fremme i idrettspolitikken i landene og ikke minst i idrettsbevegelsen. "Idrett for alle" er et mye brukt begrep innenfor idretten. Man har kommet langt i Norden både når det gjelder kvinners posisjon i idretten, psykisk og fysisk funksjonshemmedes muligheter for å delta i idrettslig aktivitet og integrering av nye etniske befolkningsgrupper, både som utøvere og frivillige.

Ministerrådet har det klare inntrykk at også de gjenstående utfordringer, som for eksempel å få med jenter og kvinner fra innvandermiljøer i fysisk aktivitet, å holde på unge slik at de ikke forlater idretten og å stimulere til fortsatt engasjement fra frivillige, blir tatt alvorlig og i stor grad gitt oppmerksomhet fra både idretten selv og idrettsmyndighetene i landene. Det brukes betydelige midler til forskning og utviklingsarbeid, og gis støtte til utviklingsprosjekter.

Det har i lang tid eksistert et samarbeid mellom de fem nordiske land når det gjelder idretten. Det arrangeres årlig møter på embetsmannsnivå (to pr år) og etter behov på ministernivå. Landene har valgt å legge dette samarbeidet utenfor Nordisk Ministerråds samarbeidsstruktur. Også riks-idrettsforbundene er trukket inn, og deltar i ett av de to embetsmannsmøtene hvert år.

Samarbeidet er forankret i Erklæring om de nordiske regjeringers samarbeid på idrettsområdet, som er inngått mellom de fem ministrene ansvarlige for idrett. Samarbeidserklæringen er nylig revidert, og ble underskrevet av de angjeldende ministre i forbindelse med Nordisk Råds sesjon i Oslo i oktober 2003. Erklæringen følger vedlagt.

Det foreligger ingen felles midler som disponeres av denne samarbeidsstrukturen. Alle utgifter dekkes av landene hver for seg. Møtene administreres og lokaliseres av landene etter en rotasjonsordning.

Nordisk Ministerråd har en svært liten sum til rådighet til idrettspolitiske tiltak. Siden man i landene har en godt fungerende samarbeidsstruktur og rår over betydelig midler, relativt sett, har ministerrådets midler vært konsentrert omkring Vest-Norden. Denne ordningen er nå oppe til revisjon. Forslag til nye statutter for støtte til nordisk idrettssamarbeid vil bli behandlet av kulturministrene senest ved sesjonen høsten 2004.

Det har så langt ikke vært tatt initiativ til å trekke Baltikum inn i det nordiske idrettssamarbeidet. En slik utvikling kunne synes naturlig. Nordisk Ministerråds samarbeid i nærområdene er for tiden oppe til evaluering, og det er uvisst på det nåværende tidspunkt i hvilke former og på hvilke felt det videre samarbeidet vil foregå. Kulturministrene vil ta saken opp til vurdering igjen når resultatene av evalueringen foreligger, og en ny handlingsplan for samarbeidet med Baltikum skal utarbeides.

VEDLEGG TIL REKOMMENDATION 25/2003

Erklæring om de nordiske regeringers samarbejde på idrætsområdet

Målsætning

Med henblik på at styrke samarbejdet og udveksle erfaringer og ideer om idrætspolitik i Norden videreføres det samarbejdsforum for repræsentanter for de ansvarlige departementer i de nordiske lande, der blev vedtaget af de nordiske ministre med ansvar for idrætsspørgsmål på mødet på Hotell Norge, Høsbjør 22. februar 1994.

Samarbejdet tager udgangspunkt i en fælles opfattelse af idrættens betydning for samfundet og et fælles ønske om at fastholde idrætten i en kulturpolitisk og sundhedspolitisk sammenhæng. Et vigtigt element i denne opfattelse er medlemmernes delagtighed i de frivillige og demokratiske organisationer, hvilket styrker medborgernes aktive engagement i samfundet. Idræt betragtes således som en vigtig faktor både i udviklingen af den enkeltes og fællesskabets identitet og i det forebyggende arbejde med befolkningens helse.

Samarbejdet hviler på respekten for den frivillige indsats i idrætten og de frivillige demokratiske organisationers selvstændighed på nationalt såvel som internationalt niveau.

Struktur

Der arrangeres møder mellem de nordiske idrætsministre efter behov.

Samarbejdet hviler i øvrigt på jævnlige møder mellem embedsmænd fra de ansvarlige departementer. Møderne er et forum for faglig udveksling, inspiration og koordination. Møderne arrangeres to gange årligt og går på skift mellem de enkelte lande. Yderligere møder indkaldes efter konkret aftale. Til ét af de to årlige møder inviteres repræsentanter for idrættens organisationer.

Samarbejdets indretning

Mellemstatsligt samarbejde er en vigtig del af det internationale idrætssamarbejde, hvis omfang og betydning er stadigt stigende. Det nordiske idrætssamarbejde er velegnet til at fremhæve de specielle og fælles træk i de nordiske landes samfundsliv, traditioner og kultur.

En vigtig del af samarbejdet består i at udveksle erfaringer og information om aktuelle idrætspolitiske spørgsmål inden for de respektive departementers ansvarsområde. Der lægges vægt på en koordinering af indsatsen i de internationale samarbejdsorganer.

Nordisk Ministerråd

Idrætten har i det nordiske kultursamarbejde bl.a. betydning inden for højt prioriterede områder som børn og unge, det folkelige kultursamarbejde og den nordiske profilering i europæiske sammenhænge.

Europarådet

Europarådet er forum for idrætspolitisk debat og udveksling af erfaringer og holdninger mellem europæiske regeringer. Arbejdet bør koncentreres omkring områder, hvor Europarådet spiller eller kan spille en vigtig rolle, såsom idræt for alle, doping, vold i forbindelse med idrætsaktiviteter og informationsudvikling.

Den Europæiske Union

EU's initiativer på en række forhold vedrørende økonomi, sundhed, forskning, arbejdsforhold og sociale forhold vil uundgåeligt berøre idrætssektoren. Norden bør på disse områder udveksle synspunkter og om muligt søge at koordinere medlemsstaternes indsats med henblik på at udvikle idrættens kulturelle, sociale og sundhedsmæssige betydning inden for Fællesskabet.

World Anti-Doping Agency

WADAs rolle som en uafhængig institution, der bekæmper doping på globalt plan og koordinerer indsatsen mellem regeringer og idrættens organisationer, bør styrkes. Norden bør i fællesskab arbejde for, at WADA udvikles til et stabilt og slagkraftigt organ i det internationale anti doping arbejde både med hensyn til kontrol, oplysning og forskning.

International Anti Doping Arrangement

IADA har udviklet høje kvalitetsstandarder for dopingkontroller, og de nordiske lande har spillet en afgørende rolle i denne proces. Norden bør fortsat arbejde i IADA for at udvikle og udbrede disse normer og i at udveksle erfaringer og resultater inden for dopingkontrol og forskning.

Andre internationale relationer

Også i forhold til andre internationale fora for idrætssamarbejde er en nordisk koordination af idrætspolitikken højt prioriteret. Det samme gælder de nordiske landes forhold til andre nationale og internationale samarbejdsorganisationer.

Ikrafttræden

Samarbejdsaftalen træder i kraft når den er underskrevet af de fem nordiske ministre med ansvar for idræt og erstatter dermed strategidokumentet fra 1994. Den er gældende indtil den opsiges af én af parterne. Aftalen kan revideres, når parterne er enige herom.

26/2003 - REKOMMENDATION 26/2003 OM DOMÆNETAB (A 1321/KULTUR)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet:

at fremlægge et ministerrådsforslag til, hvordan sprogpolitik i Norden kan tilrettelægges i lyset af den voksende internationalisering og med henblik på at støtte de nordiske sprog som komplette, samfunds bærende sprog.

Nordiska ministerrådet meddelar:

Nordens språkråd skall under verksamhetsåret 2004 ta fram grundlaget för en ny överordnad språkpolitik för det nordiska språksamarbetet, för att år 2005 framlägga ett ministerrådsförslag om nordisk språkpolitik. Språkpolitiken skall säkra helhet och sammanhang i Nordiska ministerrådets språksatsningar. I utarbetandet av språkpolitiken beaktas bland annat Nordiska rådets rekommendation 26/2003 om domändeförlust, som understryker vikten av att stödja de nordiska språken som kompletta samhällsbärande språk. Under verksamhetsåret fastställs förslag till språkpolitiska åtgärder för forsknings- och undervisningsministrarnas strategidokument för perioden 2005-2007.

Under verksamhetsåret 2004 vidareför ledningsgruppen för det nordiska språksamarbetet, Nordens språkråd den tidigare språkpolitiska referensgruppens arbete med domändeförluster. En konferens om parallellspråkighet avhålls i juni 2004. Möjligheterna att igångsätta nya forskningsprojekt om t.ex. parallellspråkighet och arbetsliv (flerspråkliga arbetsplatser) utreds under verksamhetsåret. Ett led i arbetet med domändeförluster är uppföljningen forskningsprojektet Moderna importord.

27/2003 - REKOMMENDATION 27/2003 ANGÅENDE OPLÆSNINGS- KONKURRENCE – ARBEJDE MED NORDISKE KLASSIKERE I GRUNDSKOLEN (A 1326/KULTUR)

Rekommendationen lyder:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet:

at iværksætte en nordisk oplæsningskonkurrence, hvor der i hvert land udpeges en vinder og at alle vinderbidrag udgives på cd-rom og sættes på hjemmesiden, som en nordisk ”oplæsnings-kvintet”

Nordiska ministerrådet meddelar:

Huvudtemat för Nordmålforum 2004 är Språket i barn- och ungdomslitteraturen. Nordiska barn- och ungdomsböcker är unika i Europa samt i hela världen. Vid konferensen dryftas bl.a. följande: Vilken betydelse har barn- och ungdomslitteraturen för inläringen av modersmål och på barns och ungas framtida språkutveckling? Vilken inverkan har internationaliseringen och globaliseringen på den samhällsyn som beskrivs i den nutida barn- och ungdomslitteraturen? Vilket inflytande har dataspel, filmer etc. på barns och ungas läsvanor? Hur man kan använda IT för att skapa interesse för läsning och för att styrka språklig utveckling hos unga människor?

Nordmålforum 2004 visar att barn- och ungdomslitteraturen i Norden har en framträdande plats i den vetenskapliga och litterära diskursen. Genom fora som Nordmålforum menar Nordiska ministerrådet att man kan öka de ungas intresse för klassisk och annan litteratur på ett mer genomgripande och långsiktigt sätt än genom en nordisk uppläsningstävling.

28/2003 - REKOMMENDATION 28/2003 ANGÅENDE NORDISKA SAMARBETETS BUDGET FÖR 2004 (B 213/PRESIDIET; C1; C2)

Rekommandasjonen har följande lydelse:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

- 1) att öka insatsen till områdena narkotika, människohandel och sexuell hälsa inom närområdet med TDKK 1500
- 2) att öronmärka 500 TDKK inom budgetposten 5-0445-1 Ministerrådets strategiske initiativer till arktiska samarbetsaktiviteter
- 3) att tillägga följande prioritering i budgetposten Arktisk samarbetsprogram:
- 4) ”at muliggøre støtte til de forskningsnetværk som blev udviklet under Arktisk forskningsprogram som blev afsluttet i 2003”
- 5) att överväga huruvida särskilda hänsyn kan tas till följande teman i genomförandet av budgeten 2004: Nordiskt filmpris, telemedicin, civil krishantering, fiskeri, säkerhetspolitisk forskning
- 6) att i budgeten för år 2005 ge hög prioritet för: Gränshinder, Närområdet samt Nordens och det nordiska samarbetets roll i ett nytt Europa
 - a. att i dialog med Nordiska rådet hösten 2003
 - b. samråda om förbättringar vad avser hela budgetproceduren och budgetdokumentet, samt öka insynen i budgetbyggnaden och projektdelen
 - c. samråda om målsättningar och teman för det framtida nordiska samarbetet i ett långsiktigt prioriteringsperspektiv

- d. samråda, på ustkottsnivå, om sektorernas aktiviteter inkl. projektverksamhet, samt om ministerrådsförslag, samarbetsprogram och handlingsplaner innan dessa formellt översänds till rådet
- e. värdera igen de nya strategiska satsningarna i Ny nordisk dagsorden
- 7) Ansökan från Nordiska Akvarellmuseet kan prövas inom den sedvanliga prövningen av projektansökningar eller av nordiska stödordningar

Nordiska rådet hemställer till Nordiska ministerrådet att företa följande ändringar i budgeten för år 2004, jämfört med Ministerrådsförslag om Nordisk Ministerråds budget 2004 (B 219/presidiet; C 2):

Ökning av anslag för insatser till områdena narkotika, människohandel och sexuell hälsa inom Närområdet (i TDKK) 1500

<i>Budgetpost:</i>	<i>Namn</i>	<i>Belopp (TDKK)</i>
2-0830-1	Demokrati og medborgerpolitik	1500

Summa ökningar (TDKK) 1500

Minskning (i TDKK) av anslagen till följande:

<i>Budgetpost</i>	<i>Namn</i>	<i>Belopp (TDKK)</i>
1-2296-1	Nordiska kulturprojekt i utlandet	300
2-0810-3	Informasjons- og kontaktvirksomhet	550
4-4110-1	Projektmidler – Arbejdsmarked og -arbejds miljø	250
4-6710-1	Projektmedel – Konsument	200
4-7110-1	Projektmidler – Lovgivning på justissektorens område	200

Summa minskningar (TDKK) 1500

Nordisk Ministerråd meddeler:

Nordisk Ministerråd betragter de af rådets rekkommendationer, der vedrører budget 2004 som gennemført ved samarbejdsministrenes beslutning om budgettet for 2004. Når det gælder rådets prioriteringer og bemærkninger for budget 2005, kan der henvises til Nordisk Ministerråds budgetdirektiv MR-SAM/NSK 79/2003 ver. 4 og Nordisk Ministerråds budgetforslag for 2005.

I henhold til den nye budgetproces, der blev vedtaget i 2002 har der tilsvarende i 2003 løbende været samråd med Nordisk Råds budgetgruppe i efteråret 2003 og primo 2004, hvor der har været drøftet såvel prioriteringer i budget 2004 som mere langsigtede prioriteringer, herunder blandt andet satsningerne i ny Nordisk Dagsorden.

Derudover har Nordisk Ministerråd følgende uddybende bemærkninger til punkterne 4, 5 og 7 i rekkommendationen.

Ad. 4 Nordisk Filmpris

Spørgsmålet om etablering af en filmpris blev diskuteret på MR-K 24. marts 2004, og MR-K besluttede at etablere Nordisk Råds filmpris i 2005 og at prisbeløbet er DKK 350 000. Vedtægter for Nordisk Råds filmpris er under udarbejdelse. Nordisk Film og TV Fond vil fungere som sekretariat for filmprisen.

Ad. 4 Telemedicin

Området er i Nordisk Ministerråd placeret i MR-S. MR-S har besluttet, at der fremover på området skal være erfaringsudbytte og et øget samarbejde mellem de nordiske lande. MR-S vil således på sit møde i august få præsenteret en kortlægning af anvendelsen af IT i social- og helsesektoren, bl.a. plejesektoren i de nordiske lande. Kortlægningen skal bl.a. pege på samarbejdsområder for udvikling af nordisk nytte. En del af kortlægningen berører området telemedicin, Social- og helsesektoren i Nordisk Ministerråd har tidligere givet økonomisk støtte til udvikling af telemedicin i områder med spredt bebyggelse i Norden, primært Vest-Norden, og har også støttet oprettelsen af Nordic Telemedicine Association i 2000. På baggrund af den omtalte kortlægningsrapport skal det vurderes hvorledes arbejdet med telemedicin skal føres videre.

Ad. 4 Fiskeri

Efter beslutningen om etablering af det fælles Ministerråd for Fiskeri, Jord- og Skovbrug samt levnedsmidler har det været nødvendigt at anvende midler fra fiskerisamarbejdet til fællesopgaver i det nye samarbejde. Fiskerisektorens bidrag er 500.000 DKK og er procentuelt det største til den såkaldte 'fællespot'.

Fra fiskerisektorens budget er videre 1.0 MDKK øremærket samarbejde med miljøsektoren gennem Nordisk Miljø- og Fiskeristrategi. Miljøsektoren bidrager tilsvarende med 1.0 MDKK. Den nuværende strategi udløber med 2004, men det er et udtrykt ønske fra fiskerisektoren at samarbejdet med miljøsektoren fortsættes efter 2004.

NEF (Nordisk Embedsmandskomite for Fiskeripolitik) har truffet aftale med NorFA om etablering af 'Nordic Marine Academy' – en nordisk forskerskole. I perioden 2004 – 2008 øremærkes således 1.0 MDKK årligt til dette samarbejde. NorFA bidrager tilsvarende med 1.0 MDKK årligt.

Formålet med den marine forskerskole er at højne de forskningsmæssige kvalifikationer i de relativt små institutioner i Norden som forsker i hav og fiskerirelaterede spørgsmål.

NAF har efter aftalen med NorFA fået sine årlige bevillinger fra NEF skåret ned med 1.0 MDKK. Det årlige beløb til brug for nordisk fiskeriforskning må derfor forventes at ligge på niveau med 2004 – nemlig 4.0 MDKK.

Ad. 4 Sikkerhedspolitisk forskning

Det sikkerhedspolitiske forskningsprogram, der blev gennemført i Nordisk Ministerråd 2000-2003 modtager ikke bevillinger i 2004 og frem. Programmet har været genstand for en evaluering, og på daværende tidspunkt anså Ministerrådet ikke, at der var tilstrækkelige årsag til at fortsætte programmet.

Ad. 5

Vedrørende Nærområdet har NSK i budgetforslag 2005 på det ordinære Nærområdebudget midlertidigt omdisponeret 2.500 MDKK. Omdisponeringen er begrundet i en forestående evaluering af Ministerrådets Nærområdesamarbejde. I lyset af de Baltiske landes indlemmelse i EU forventer Ministerrådet en Nærområdeindsats på stort set samme niveau som tidligere, og en forskydning af de aktiviteter, der finansieres af det ordinære Nærområdebudget, mod NV-Rusland.

For så vidt angår Nordisk Ministerråds arbejde med fjernelse af grænsehindre fortsætter Nordisk Ministerråd indsatsen med uformindsket styrke under det islandske formandskab i 2004 - med den særlige repræsentant knyttet til Samarbejdsministrene. De grænsebarrierer, som hidtil er blevet fjernet eller formindsket har i første række drejet sig om forhold, der har direkte betydning for den enkelte nordiske borger. Parallelt med denne indsats sættes i 2004 fokus på grænsehindre for virksomheder og næringsdrivende.

Arbejdet med EU-dimensionen i Nordisk Ministerråd er intensiveret i løbet af 2003 og 2004. Det vidner rapporterne "Det nordiske samarbejde i EU i 2003" og "Nordisk Ministerråds gennemførelse af Den Anden Handlingsplan for Den Nordlige Dimension 2004-2006" om. Begge rapporter er oversendt til Nordisk Råd.

Ad. 7

Ämbetsmannakommittén för nordiskt kulturellt samarbete (ÄK-K) behandlade en ansökan från Nordiska akvarellmuseet på sitt möte i maj 2003. Ansökan avslogs bl.a. mot bakgrund av att kultursektorn inte har möjlighet att finansiera ett sådant projekt inom nuvarande ekonomiska ramar.

Nordisk Ministerråd anser at rekommandationen kan afskrives.

Rekommendationer, fremstillinger, ytringer 2004

1/2004

Framställningen har följande lydelse:

Nordisk Råd rekommanderer

at nordiske skatteydere med grænseoverskridende skatteforhold kan få en samlet integreret betjening hos én skatte-enhed, hvor man indrapporterer sine skatteoplysninger og hvorfra man senere modtager en samlet årsopgørelse (ligning)

Om denne målsætning opnås ved at etablere en skatte-enhed pr. land, med en bilateral aftale eller en fællesnordisk enhed er underordnet. Det bør være op til de nationale skattemyndigheder at håndtere spørgsmålet om organisering, regel-fortolkning etc.

Nordiska ministerrådet meddelar:

Nordiska rådet föreslår att en nordisk skattskyldig med gränsöverskridande skatteförhållanden får en integrerad handläggning hos en skatteenhet till vilken inrapportering sker av skatteuppgifter och varifrån man senare erhåller slutskattebesked (skattesedel).

Nordiska ministerrådet anser inte att det är möjligt att förverkliga detta förslag på grund av följande skäl:

- I varje stat verkställs beskattningen på basis av den interna lagstiftningen, med hjälp av statens egna data- och informationssystem samt egna blanketter;
- Redan vid givandet av skattedeklarationen finns det stora skillnader mellan olika länder och beskattningen slutförs vid olika tidpunkter i olika länder- det är således inte möjligt att sammanslå de olika ländernas beskattning;
- Förslagets genomförande skulle förutsätta mycket omfattande ändringar i ländernas interna lagstiftning;
- Det är viktigt att beskattningen sker felfritt i länderna och att de skattskyldiga får tillräckligt med information och handledning. Den Nordiska skattegruppen (med representanter från de nordiska skattemyndigheterna) arbetar för att detta mål skall uppnås och har av de nordiska finans- och ekonomiministrarna fått i uppdrag att under våren 2004 presentera detaljerade förslag till hur en nordisk skatteportal, en elektronisk skatteberäkningsmodell och ett nordiskt skattekontor skulle kunna utvecklas och implementeras.

Nordiska ministerrådet anser att framställningen kan avskrivas.

2/2004 -FREMSTILLING 2/2004 FRA NORDISK RÅD OM ÅBNE STANDARDER OG OPEN SOURCE I NATIONALE IT-STRATEGIER (A 1341/NÆRING)

Rekommandationen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

1. *at der i et samarbejde mellem ministerrådets forskellige sektorer (IT, forbruger og næring) etableres et OSS, Open Source Software, kompetencecenter som får til opgave at opsamle erfaringer, rådgive ved større indkøbsprojekter, vejlede i brug af OSS, udvikle best-practice-modeller etc. IT-branchens faglige og økonomiske deltagelse i et sådant center anses for en forudsætning og det bør overvejes at anvende NordicOS som udgangspunkt for dannelsen af centeret*
2. *at der søges udviklet OSS-netværk i den ikke-kommercielle sfære bestående af universiteter, faglige sammenslutning etc. som tilsammen kan bidrage til den fortsatte udvikling af OSS*
3. *at nordiske institutioner anvender software som understøtter åbne standarder og at indkøbs- og udbudspolitik vedrørende software tilrettelægges således at der skabes fri konkurrence, uafhængighed og valgfrihed i relation til produkter og leverandører*

Nordisk ministerrådet meddeler:

Fremstillingen fra Nordisk Råd om åbne standarder og open source i nationale IT-strategier (A 1341/næring), involverer flere af Ministerrådets sektorer. Ministerrådet for IT har fået hovedansvaret. Forsknings- og uddannelsessektoren, konsumentsektoren samt næringssektoren har fået et delansvar. Bredden i fremstilling, og det at den er modtaget forholdsvis tæt på svarfristen har foranledt IT-sektoren til at fremsende sit svar ad to omgange. Nærværende svar er således meget kortfattet og indeholder ikke en opsamling og koordinering af svarene fra de andre sektorer. Denne procedure er aftalt i samråd med Nordisk Råd, med sigte på en grundig behandling af fremstillingen i landene. Snarest efter at IT-sektoren har modtaget svar fra de andre sektorer 1. juni 2004, vil et mere detaljeret svar blive fremsendt til Nordisk Samarbejdskomite og Nordisk Råd.

Embedsmandskomiteen for IT politik (EK-IT) har behandlet fremstillingen på sit møde den 29 april 2004. EK-IT finder præliminært at fremstillingen sætter fokus på en problemstilling som i stigende grad er central.

Ad 1)

Ministerrådet vurderer at oprettelsen af et Open Source Software Kompetencecenter er et kompliceret og omkostningsfuldt tiltag, som ikke synes nødvendigt i lyset af de nordiske landes nationale tiltag på området. Man ser dog positivt på en tættere dialog med NordicOS. Med et tiltag som NordicOS, er det centralt at informationerne løbende opdateres og afspejler den seneste udvikling på området Open Source og Åbne standarder (der i øvrigt er to forskellige men beslægtede problemstillinger) samt den seneste udvikling i de nationale politikker og resultater på området.

Ad 2)

Ministerrådet ser sig ikke i stand til at udviklet OSS-netværk, idet sådanne tiltag må komme fra markedet, som er fragmenteret og tilmed politiseret. Ministerrådet vil dog gerne drøfte med Nordisk Råd og/eller aktørerne i potentielle OSS-netværk, om hvorledes og med hvilket sigte denne anbefaling kunne forfølges.

Ad 3)

Ministerrådet finder denne problemstilling meget central. Man er i de nordiske lande kommet langt med at sikre, at standarder i den offentlige sektor reelt er "åbne", og således ikke binder personer, institutioner og myndigheder som kontakter forvaltningen, til at skulle anskaffe sig bestemte kommercielle produkter.

Ministerrådet vurderer dog at Ministerrådssekretariatet selv bør tage stillingen til de standarder som bruges i de Nordiske institutioner.

Et samlet svar på fremstilling fra Nordisk Råd med kort forberedelsestid som tilfældet er her, vanskeliggøres af, at forskellige nationale sektorer kan have forskellige og endda til tider modstridende syn på denne problemstilling. Ovenstående er således IT- sektorens foreløbige svar. Svaret forventes viderebearbejdet og eventuelt ændret, så snart svar fra de andre sektorer foreligger.

Ministerrådet vender tilbage med et tillæg og en uddybning.

Oversigt over Nordisk Ministerråds aktiviteter 2003 på budgetpostniveau

- Budgetpostens volumen
- Formål
- Prioriteringer
- Resultater

Oversigten er baseret på en sammenstilling af prioriteringer 2003 fra budget 2003 og resultatoplysninger fra forslag til budget for 2005.

KULTURSAMARBETET

SEKTORENS BUDGETPOSTER

GENERELLE KULTURINDSATSER

1-2203-1 STRATEGISKE KULTURSATSNINGER					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	6.621.000	6.840.000	7.319.000	100 %	MR-K/EK-K

FORMÅL Formålet med budgetposten, der blev indført i 2001, er bl.a. at give kulturministrene et økonomisk råderum og direkte indflydelse på beslutninger om strategiske og betydningsfulde projekter og at sikre mulighed for hurtig respons på politisk interessante initiativer.
Af bevillingen kan afholdes udgifter til kultursektorens formandsmøde og uforudsigelige, mindre udgifter i tilknytning til virksomheden.

PRIORITERINGER I 2003 Af bevillingen anvendes 2 MDKK til en videreførelse af temaet ”Det multikulturelle samfund i Norden”, medens den resterende del af bevillingen anvendes til ”Nordisk digital indholdsproduktion”.

Ved fordelingen af bevillingen prioriteres projekter eller samarbejdsområder, som i væsentlig grad opfylder følgende kriterier:

- Tværsektoriel karakter
- Kort tidsramme
- Samarbejdsorganets medfinansiering
- Større projekt end hvad normalt er muligt.

De selvstyrende områders særlige stilling tages i betragtning ved vurderingen.

Under budgetprocessen føres en dialog med kultursektorens samarbejdsorganer. Resultatet af dialogen udgør sammen med Nordisk Råds synspunkter i budgetrekommandationen udgangspunktet for prioriteringen.

RESULTATER I 2003 Konferanse om unge og integrasjon (Utbildningsdepartementet, Sverige)
NUKs mangfoldighetsprosjekt (Nordisk Ungdomskomite)
Media Societies Around the Baltic Sea (Nordisk informasjonssenter for medie- og kommunikationsforskning)
Nordiske nettverk for mangekulturell musikk og dans (Nordisk Musikkomite)
Nordisk - mer enn skandinavisk - (Nordbok)

Nordic Handscape – kulturarv i nya former (Nordisk Museums Komité)
Living Letters – en udforskning af nye scenerum (Nordisk Center for Scenekunst, NordScen)
Nordiska Gränssnitt (NIFCA, Nordic Institute of Contemporary Art)

1-2205-2 NORDISK KULTURFOND					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	29.101.000	26.555.000	26.009.000	92 %	FONDSTYRET

FORMÅL Nordiska Kulturfondens syfte är att främja det kulturella samarbetet mellan de nordiska länderna genom att bevilja bidrag till samlarbetsprojekt inom allmänskultur, konst, utbildning och forskning. Fondens verksamhet baserar sig på ett särskilt avtal mellan de nordiska länderna, vilket ingicks år 1966. Prioriterade områden är bland annat projekt för och med barn och ungdomar, projekt som främjar nordisk språkförståelse, projekt som befrämjar användningen av nya medier samt projekt som syftar till att minska främlingshat och rasism. Härtill prioriteras projekt som initieras av frivilligsektorn, tvärsektoriella projekt och projekt som genomförs utanför huvudstadsregionerna.

PRIORITERINGER I 2003 Fonden kommer fortsätta sitt arbete med att effektivisera och förenkla bidragsadministrationen i syfte att få fler bättre ansökningar från frivilligsektorn. Det gäller inte minst från invandrarföreningar och från föreningar/nätverk vars syfte är att motverka rasism och främlingsfientlighet. Samarbetet med de regionala nordiska informationskontoren kommer att fördjupas för att få fler ansökningar utanför de nordiska huvudstadsregionerna. Tillsammans med de bilaterala kursanläggningarna arrangeras en konferensserie om "Nordisk kulturpolitik i förändring". På uppdrag av fonden kommer Nordiska språkrådet genomföra en vetenskaplig undersökning om den faktiska språkförståelsen i Norden. I anslutning till undersökningen genomförs konferenser för unga nordiska studenter/forskar. I samverkan med Nordiska museikommittén kommer fonden göra en kraftsamling för att stimulera till ökat samarbete mellan museerna i Norden. Detta i syfte att inför en bred publik få en större genomslagskraft om den nordiska kultursamhörigheten.

RESULTATER I 2003 Højningen jämfört med år 2002 på DKK 1.920.000, avser administrativa omkostnader, vilka fram tills nu ingått i ministerrådssekretariatets budget. Antalet giltiga ansökningar under år 2003 var 760. Det är en ökning med 100 jämfört med tidigare år. Totalt beviljades 260 ansökningar, vilka sammanlagt motsvarade 26.4 milj. DKK. Härutöver kan tillföras 2.0 milj. DKK till satsningen Årets nordiska utställning. Kontrollkommittén har tidigare efterlyst en snabbare uppföljning av redan beviljade ansökningar. Numera avslutas 95% av de beviljade projekten inom två år. Som ett led i Nordiska rådets önskemål om att fonden bör underlätta för frivilligsektorn att söka om bidrag, har fonden infört sex ansökningstillfällen/år för ansökningar som understiger 100 000 DKK.

1-2210-1 NORDISK IDRÆTSSAMARBEJDE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.229.000	1.203.000	1.378.000	100%	MR-K/EK-K

FORMÅL Hovedformålet med bevillingen er at støtte idrætssamarbejdet mellem Grønland, Island og Færøerne, samt mellem de vestnordiske lande på den ene side og det øvrige Norden på den anden side ved at lette børn og unges deltagelse i idrætsstævner og -arrangementer.

PRIORITERINGER I 2003 Indsatser for børn og unge, indsatser for at fremme kvinders stilling indenfor idrætslivet og handicappedes integration i idrætsorganisationerne er et prioriteret område. Bevillingen

bruges hovedsageligt til at sikre vestnordisk deltagelse i større idrætsbegivenheder i Norden i overensstemmelse med nævnte prioritering. Der fortsættes med at prioritere indsatser for børn og unge og deres deltagelse i idrætsorganisationerne og nordiske idrætsarrangementer. Sekretariatsfunktionen varetages af de nationale rigsidrætsforbund i henholdsvis Grønland, Island og Færøerne som har forpligtet sig til at stå for administrationsudgifterne. Ministerrådssekretariatet administrerer den lille del af budgetposten, som går til nordisk skoleidræt og samisk idrætssamarbejde.

RESULTATER I 2003 Nordisk Fælleskomité (Rigsidrætsforbundenes samarbejdsorgan) har prioriteret indsatser for børn og unge, indsatser for at fremme kvinders stilling inden for idrætsslivet og handicappedes integration i almene idrætsorganisationer.

Nordisk skoleidræt og samiske idrætsforeningers børne- og ungdomsarbejde blev støttet med henholdsvis 100 og 50 TDKK. Den resterende bevilling blev fordelt på følgende måde: Island 50%, Grønland 22% og Færøerne 28%.

SEKRETARIATS-FUNKTION Sekretariatsfunktionen varetages af de nationale rigsidrætsforbund i henholdsvis Grønland, Island og Færøerne som har forpligtet sig til at stå for administrationsudgifterne.

Ministerrådssekretariatet administrerer den lille del af budgetposten, som går til nordisk skoleidræt og samisk idrætssamarbejde.

1-2212-1 NORDISK UNGDOMSKOMITE, NUK					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	6.086.000	5.955.000	5.533.000	100%	KOMITÉEN

FORMÅL Nordisk Ungdomskomité er Ministerrådets rådgivende og koordinerende organ i nordiske og internationale ungdomspolitiske spørgsmål, og skal virke for at øge kendskabet til og forståelsen for kulturelle, politiske og sociale spørgsmål blandt børn og unge i de nordiske lande samt fremme samarbejdet på området i international sammenhæng. Komiteens virksomhedsområde omfatter alle Ministerrådets sektorer. Komiteen har ansvar for fordeling af projekt og organisationsstøtte til nordiske ungdomsorganisationer og nordiske ungdomsgrupper.

PRIORITERINGER I 2003 Implementeringen af den tværsektorielle handlingsplan "Norden inn i et nytt årtusen" er fortsat Ungdomskomiteens hovedopgave. Der vil blive arbejdet på at øge børn og unges deltagelse i nordisk samarbejde. Ca. 60% af komiteens midler går til støtteordningen, som er blevet revideret for at prøve at smidiggøre den og forkorte ekspeditionstiden. Der er nu fire ansøgningsfrister pr. år i stedet for to. Der vil blive arbejdet på at forbedre information til børn og unge om Nordisk Ungdomskomiteens arbejde og muligheder i det nordiske samarbejde. Ungdomskomiteens vedtægter er blevet ændret bl.a. således, at en repræsentant fra det samiske ungdomsråd inviteres til at deltage med observatørstatus i komiteens møder. Fokus vil fortsat være på samarbejdet i Nærområderne, Østersøsamrådet og i Europarådet/EU.

Af bevillingen planlægges 550 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administration. Sekretariatsfunktionen varetages af Ministerrådets sekretariat.

RESULTATER I 2003 Ungdomskomiteén arbejdede under det svenske formandskab meget med børns og unges deltagelse og indflydelse i demokratiprocessen. Et arbejde, der blev synliggjort igennem det svenske formandskabs konference "Involvera.nu".

Den tværsektorielle handlingsplan spillede en vigtig rolle i komitéens arbejde og komitéen intensiverede samarbejdet med de øvrige sektorer i ministerrådet. Desuden blev der brugt en del midler på egne projekter.

I 2003 blev der bevilget organisationsstøtte til 23 organisationer og projektstøtte til 57 projekter. I 2003 gennemførte NUK en evaluering af koordineringen af nordisk ungdomsforskning. På baggrund heraf, har NUK besluttet at fortsætte sit engagement på dette felt med en halvtids tjeneste.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 530 TDKK
Faktiske udgifter : 369 TDKK

SEKRETARIATS-FUNKTION Nordisk Ministerråds sekretariat i København

1-2214-1 STYRINGSGRUPPEN FOR NORDISK BØRNE- OG UNGDOMSKULTUR, BUK					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	6.026.000	5.896.000	5.775.000	100%	STYR. GRUPPEN

FORMÅL Styringsgruppen for Nordisk Børne- og Ungdomskultur er Ministerrådets rådgivende, koordinerende og initierede organ i nordiske og internationale børne- og ungdomskulturelle spørgsmål. Styringsgruppen har haft hovedansvaret for gennemførelsen af handlingsplaner på børne- og ungdomskulturområdet og har, i samarbejde med Nordisk Ungdomskomite, ansvaret for implementeringen af den tværsektorielle handlingsplan, "Norden inn i ett nyt årtusen" 2001-2005. Styringsgruppen giver bidrag til nordiske projekter på børne- og ungdomskulturområdet og initierer en række konkrete tiltag for at styrke og formidle en nordiske identitet på børne- og ungdomsområdet.

PRIORITERINGER I 2003 Med baggrund i den tværsektorielle handlingsplan er der udarbejdet en egen handlingsplan for børne- og ungdomskulturområdet. Den sætter fokus på de flerkulturelle samfund i Norden, på leg og legetraditioner, på de nye medier og nye udtryksformer blandt børn og unge, samt fokus på viden og erfaringer vedrørende børne- og ungdomskultur. Handlingsplanen for børn og unge i Nordens nærområder, som BUK har medansvar for, vil forsat blive prioriteret. Styringsgruppen satser på et øget samarbejde med andre af kultursektorens organer, især de nordiske huse. Styringsgruppen vil forsat bruge midler på finansiering af regionale børne- og ungdomskulturprojekter med prioritering af det flerkulturelle og Nærområderne, samt tage initiativ til projekter, som fremmer kultursamarbejdets mål.

Af bevillingen planlægges 450 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administration. Sekretariatsfunktionen varetages af Ministerrådets sekretariat.

RESULTATER I 2003	Styringsgruppen ændrede i 2003 sin projektstøtteordning med finansiering af regionale børne- og ungdomskulturprojekter til en mere proaktiv ordning, hvor styringsgruppen i samarbejde med nordiske institutioner m.fl. tager initiativ til projekter, som fremmer kultursamarbejdets mål. Med virkning fra 1. juli 2003 blev den hidtidige støtteordning derfor nedlagt. Der blev i 1. halvdel af 2003 bevilget støtte til 11 projekter af meget forskellig størrelse. BUK afholdt i august 2003 et seminar med deltagelse af myndigheder og institutioner m.v., hvor det fremtidige samarbejde inden for de fire prioriterede områder blev drøftet. Resultaterne herfra vil i 2004 blive udmøntet i konkrete samarbejdsprojekter. BUK var aktivt involveret i en børneteaterfestival i St. Petersburg og en multikulturel festival i Nuuk. På informationssiden blev der arbejdet videre med en nydudvikling af web-sitet Valhalla i samspil med det nordiske skolenet.
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 400 TDKK Faktiske udgifter : 399 TDKK
SEKRETARIATS-FUNKTION	Nordisk Ministerråds sekretariat i København

1-2220-1 STYRINGSGRUPPEN FÖR NORDISKT KULTUR- OCH MEDIESAMARBETE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	6.117.000	5.985.000	3.241.000	87 %	STYR. GR.

FORMÅL	Styringsgruppen för Nordiskt Kultur- och Mediesamarbete (KM-gruppen) är rådgivande organ till Ministerrådet i kultur- och mediepolitiska frågor. KM-gruppens uppgifter är att följa utvecklingen på medieområdet i Norden och internationellt samt stödja och utveckla nordiskt samarbete inom film- och medieområdet. I detta ingår stöd till samarbetsorgan och samarbetsprojekt samt initiativ till utredningar, seminarier, konferenser, projekt- och försöksverksamhet med följande inriktning; film, radio, TV, press, multi/interaktiva samt nya medier, informationsverksamhet om medieutveckling och nordisk film, distribution av nordiska film- och TV-produktioner, vidareutbildning för yrkesverksamma inom området för film och TV, filmkulturella ändamål samt initiativ inom områdena för barn och unga.
PRIORITERING I 2003	Inom området media och film kommer följande prioriteringsområden att vara aktuella; public service verksamheten i de nordiska länderna, grannlands-TV, digitalisering och konvergens, multi/interaktiva och nya medier, digital innehållsproduktion, upphovsrättsliga frågor avseende nya medier, produktion och distribution av nordiska audiovisuella verk samt barn och unga som målgrupp. Flera av prioriteringarna grundar sig på förslagen till åtgärder som framförs i rapporten Ny Nordisk Dagordning. Beviljningen Andra insatser i Nordiskt Film- och Mediesamarbete är fr.o.m. år 2002 sammanslagen med denna budgetpost. Inom budgetposten avses således också att genom stöd till samarbetsorgan främja aktiviteter inom film- och medieområdet, såsom filmkulturella ändamål, distribution och marknadsföring av nordisk film och vidareutbildning av professionellt verksamma inom film- och TV-området. Av bevilgningen planlegges 75 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administrasjon. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Ministerrådets sekretariat.

RESULTATER I 2003 I 2003 har KM-gruppen arbejdet med spørgsmål vedrørende public service virksomhed og en konference planlægges til afholdelse i maj 2004: public service i den digitale tidsalder.

Andre aktuelle spørgsmål har været: nabolands-TV; samarbejdsminister Jan-Erik Enestams forslag om en nordisk udredning om forudsætningerne for et udvidet TV-samarbejde har ført til, at ambassadør Ole Norrback v/ Finlands Undervisningsministerium på opdrag af samarbejdsministrene har fremlagt rapporten: "Varför syns inte nordisk TV i nordbornas tv-apparater?"

I arbejdet med nordisk digital indholdsproduktion gav KM-gruppen støtte til rapporten "Nordic Media Culture - actors and practises" udarbejdet af m-cult. Rapporten udkom under våren 2003.

KM-gruppen iværksatte i begyndelsen af 2003 en statusrapport vedrørende konvergensudviklingen i Norden - med udgangspunkt i de tre nationale konvergensredegørelser fra Sverige, Norge og Danmark. Statusrapporten blev udarbejdet af KMPG Consulting.

Generelt har arbejdet været udført med henblik på, at følge den teknologiske udvikling både i Norden og internationalt, primært vedrørende digitalisering, konvergens mellem forskellige kommunikationsformer og nye interaktive medier samt at støtte det nordiske samarbejde indenfor film/ TV- og medieområdet.

KONTRAKT-STATUS Vedtægter for Styringsgruppen for Nordisk Kultur- og Mediesamarbejde

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 275.000
Faktiske udgifter : 188.000

SEKRETARIATS-FUNKTION Nordisk Ministerråds Sekretariat

1-2222-2 NORDISK-FILM- OCH TV-FOND (NFTF)					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	20.770.000	20.323.000	19.905.000	100 %	FONDSSTYRET

FORMÅL Nordisk Film- och TV-Fond (NFTF) har till uppgift att främja produktion och distribution av nordiska audiovisuella verk (film och TV). Fonden kan delta i finansieringen av audiovisuella produktioner av hög kvalitet, omfattande alla former av fiktion (spelfilm, TV-fiktion, TV-serier) samt kreativa dokumentärfilmer, som är ägnad för biografvisning, videodistribution, TV-visning och/eller andra distributionsformer, och som anses ha en tillfredsställande marknads /publik-potential i Norden. Särskild hänsyn tas till produktioner riktade till barn och unga.

PRIORITER- INGER I 2003

Avtalet for NFTF gäller for perioden 01.01.2000-31.12.2004. Avtalet  r inriktet på att främja produksjon og distribusjon av nordiske audiovisuelle verk av hög kvalitet. Fonden ser det fram over som en viktig oppgitt att inspirere og styrke det kreative samarbeidet, så att man tværs över nasjonsgrensene utnytter den samlede talent som finnes i de nordiske l ndene på samme sätt som man nu har lært att anv nde de økonomiske m glichetene. Fonden  r spesielt opptatt av att en sådan fokusering skall styrke nordisk barnfilm, og vill også fortsatt prøve att øke tilgangen av god nordisk barnfilm på tværs av grensene gjennom att fortsatt satse sterkt på distribusjon og versjonering av barnfilmer.

RESULTATER I 2003

Suksess for nordiske filmer - i Norden

ARVEN (DK) har vært en stor suksess i hjemlandet med n r 380.000 besøkende. Filmen er også satt opp i Norge, og har til nå blitt sett av n r 80.000 nordmenn. ONDSKAN (SE) har hatt en fantastisk suksess i hjemlandet med foreløpig over 900.000 besøkende. Den er nominert til Oscar for beste utenlandske film i 2003. BUDDY (NO) har hatt nasjonal suksess med 280.000 besøkende. Filmen har tatt publikumsprisen på en rekke festivaler i Europa, og vil bli lansert i Finland, Sverige og Danmark med støtte fra Nordisk Film- & TV Fond. N I ALBIN I (IS) har hatt stor kinosuksess på Island. Filmen, som også er satt opp i Sverige, Norge og Finland, er solgt for kinovisning i 21 land. Den vant G teborg Filmfestivals pris for Beste Nordiske Film. ELINA- SOM OM JAG INTE FANNS (FI) vant publikumsprisen under Kinderfilmfest i Berlin. Filmen har fått gode anmeldelser og har hatt premiere i Finland, Norge og Danmark i tillegg til Sverige.

Suksess for nordiske filmer - internasjonalt

I 2003 har nordiske filmer gjort seg bemerket på flere europeiske markeder og på prestisjefylte festivaler. DOGVILLE (DK) konkurrerte om Gullpalmen i Cannes i år, og selv om filmen ikke fikk prisen, skapte filmen debatt og var en av de mest omtalte filmene i den offisielle konkurransen. RECONSTRUCTION (DK) var en av overraskelsene i Cannes, og regissøren fikk debutant- prisen Camera d'Or. SALMER FRA KJØKKENET (NO) fikk også mye omtale i Cannes. Filmen vant den nyetablerte distribusjonsprisen, som sikrer distribusjon i over 50 land. Filmen har vært en suksess på kino i hjemlandet, og vil bli distribuert på kino i Sverige. Kortfilmen LOVE IS THE LAW (NO) fikk prisen for beste kortfilm i Cannes. SURPLUS (SE) vant prisen for beste dokumentarfilm under den prestisjetunge dokumentarfilmfestivalen IDFA i Amsterdam. DE FEM BENSP ND (DK) har reist rundt på festivaler med stor suksess. Filmen har hatt kinopremiere i Danmark, er allerede solgt til mer enn 26 land og nominert til European Film Award 2003. Fondet har vært delaktig i finansieringen av alle disse prisvinnende filmene.

Barne- og ungdomsprosjekter

Det har i 2003 vært gitt produksjonsstøtte til 11 langfilmer, 4 tv-serier og 4 kortfilmer for denne målgruppen. Omregnet betyr dette att 41% av prosjektene som har mottatt støtte fra Fondet i 2003, er rettet mot barn og unge. Av andre tiltak for denne målgruppen har Fondet i år støttet barnefilmfestivalen BUSTER, både den internasjonale og den nordiske delen. Festivalen ble arrangert i København i oktober 2003. BUSTER s kte i konkurranse med de største barnefilmfestivalene i Norden om   få midler til   arrangere NNCF (New Nordic Children's Film). Avg relsen om   samle seg om BUSTER ble tatt av Fondet og Scandinavian Films. Man ønsker   utvikle denne internasjonale barnefilmfestivalen til det sentrale nordiske bransjetreffet for barnefilm. Forsøket på   etablere dette profesjonelle møtestedet for nordisk barnefilm drives i samarbeid med de nordiske filminstituttene.

Nordisk markedsføring

Fondet har i år arbeidet spesielt med distribusjon og har blant annet initiert et st rre nordisk

testprosjekt med den norske ungdomsfilm BUDDY. Filmen har hatt nær 280.000 kinobesøkende i Norge. I samarbeid med filmens distributør, Sandrew Metronome og I&A Research er filmen testet i Sverige, Danmark og Finland. Målet med dette er å undersøke hvordan man kan arbeide med å selge en norsk film i Sverige, en svensk film i Danmark osv. Det er gjennomført to tester i alle land, en kvantitativ test, som forteller noe om hvordan filmen vil bli mottatt, og en kvalitativ test som informerer om hvordan filmen best kan markedsføres i det enkelte land. Det endelige resultatet av prosjektet vil foreligge når filmen har hatt premiere i alle land og resultatene vil bli offentliggjort på Fondets nettsider.

Nordisk etterutdanning (Nordic master class)

De to første seminarer under Nordisk Etterutdanning ble arrangert i år etter at Fondet initierte og utviklet dette konseptet i 2002. Nordisk Etterutdanning henvender seg til de fremste fagfolkene innen det profesjonelle filmmiljøet i de fem nordiske landene. Målet er å utvikle og utnytte den samlede nordiske kompetansen innenfor de enkelte filmfaglige områdene. Det første seminaret samlet en gruppe av våre beste lyddesignere og ble arrangert i Oslo i mars. Over 60 kvalifiserte lyddesignere fra hele Norden søkte og 20 ble valgt ut til å delta. Det andre seminaret var for klippere og ble avholdt i København i desember. Også her ble 20 topp kvalifiserte deltagere valgt ut. Begge arrangementene har fått meget positive tilbakemeldinger.

Nordiske talenter (Nordic talents)

I september arrangerte Fondet for tredje gang Nordiske Talenter. Arrangementet er rettet mot avgangselevne fra de nordiske filmskolene. Nær 170 deltagere var med på arrangementet i år, med over 100 produsenter fra hele Norden. Nordiske Talenter er blitt en sentral årlig begivenhet for idéutfoldelse, utvikling av nye prosjekter og nettverksdannelse. Arrangementet fyller på den måten et felles nordisk behov som ellers ikke ville blitt ivarettatt. Her presenteres de nye talentene for bransjen, produsentene gjør kur til de nyutdannede og produsenter fra film og tv har fått en møteplass hvor de også kan treffe filmkonsulenter og finansierer.

Fagseminarer

Nordiske Talenter tar sikte på avgangselevne fra de nordiske filmskolene. Nordisk Etterutdanning arrangeres for topp profesjonelle fagfolk. I tillegg til dette har Fondet også i år arrangert fagseminarer for utvalgte i bransjen. Fondet ønsker med disse seminarer å rette fokus mot konkrete områder innen industrien. Ved å samle de helt sentrale aktørene oppnår man å belyse et område og gi grobunn for nytenkning, utvikling av nettverk og konkrete tiltak på et nordisk plan. Seminarer har i år handlet om distribusjon, finansiering av dokumentarfilm og om internasjonal finansiering av spillefilm.

Prosjektstøtte - 2003

Det totale antall søknader til Fondet i 2003 har vært 308 mot 284 i 2002.

Produksjonsstøtte – fiksjon:

- Fondet har i 2003 gitt tilsagn til 29 langfilmer, 9 tv-produksjoner/serier, og 9 kortfilmer.

Produksjonsstøtte – dokumentarfilm:

- Fondet har i 2003 gitt tilsagn til 27 dokumentarfilmer.

Prosjektutvikling:

- 21 prosjekter har mottatt utviklingstøtte.

Distribusjon/versjonering:

Fondet har i 2003 gitt støtte til markedsføringstiltak eller distribusjon av i alt 11 titler. Disse filmene har mottatt støtte til distribusjon i ett eller flere nordiske land.

Støtten er i første hånd gitt til filmer som gjennom nasjonal distribusjon har vist et stort publikumspotensiale.

I tillegg har Fondet støttet 2 DVD-utgivelser med hele Norden som marked.

Filmkulturelle tiltak/øremerkede midler fra Nordisk Ministerråd:

Fondet har i 2003 forvaltet midler fra Nordisk Ministerråd til filmkulturelle tiltak for NOK 1.648.425,-. I tillegg har Fondet disponert NOK 1.746.828 av egne midler til dette formålet. Fondet har støttet 4 europeiske filmfestivaler med eget nordisk program, 16 nordiske filmfestivalprogram og finansieringsforum. Fondet har selv arrangert 1 stort og 3 mindre bransjeseminar.

Fondet har i tillegg forvaltet NOK 705.573 for Nordisk Ministerråd til støtte av etterutdanningstiltak i Norden.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 5.516.495
Faktiske udgifter : 5.177.139

1-2224-1 ANDRA INSATSER I NORDISKT FILM- OCH MEDIESAMARBETE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	0	0	4.121.000	100 %	STYR. GR.

FORMÅL	Syftet med beviljningen har varit att främja det nordiska samarbetet inom området för film och media. Samtliga bidragsposter har förvaltats av Styrningsgruppen för Nordiskt Kultur- och Mediesamarbete (KM-gruppen). Beviljningen är, med hittillsvarande syfte, fr.o.m. år 2002, sammanslagen med budgetposten för Styrningsgruppen för Nordiskt Kultur- och Mediesamarbete.
PRIORITERING I 2003	Beviljningen är fr.o.m. år 2002 sammanslagen med budgetposten 1-2220-2, Styrningsgruppen för Nordiskt Kultur- och Mediesamarbete.
RESULTATER I 2001	Under år 2001 har satsningar gjorts på projekt inom multi/interaktiva medier, projekt avseende det flerkulturella samhället, filmkulturell verksamhet och vidareutbildning av professionellt verksamma inom film- och TV-området i regi av Nordisk Film- och TV-Fond, nordisk kort- och dokumentärfilm genom Filmkontakt Nord, nordisk filmfestival-verksamhet genom Scandinavian Films samt på samnordisk informationstjänst beträffande medieutvecklingen i Norden genom Nordisk Informationscenter för Medie- och Kommunikationsforskning (NORDICOM).

1-2228-3 NORDISK INFORMATIONSCENTER FÖR MEDIE- OCH KOMMUNIKATIONSFORSKNING (NORDICOM), DANMARK						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
DKK	1.609.000	1.577.000	1.548.000	23 %	Institusjonen	2003-05

FORMÅL Nordicoms uppgift är att genom informations- och dokumentationsverksamhet främja och vidareutveckla det nordiska samarbetet vad gäller forskningsområdet medier och kommunikation. Syftet är att bidra till en fruktbar medieforskning, en konstruktiv mediepolitik och utveckling av mediebranschen i de nordiska länderna samt stärka utbytet med europeiska och internationella mediemiljöer. Institutionen skall genom olika kanaler förmedla kunskap om forskningen till olika brukargrupper i samhället samt främja kontakterna mellan nordiska forskare och internationella forskningsmiljöer.

PRIORITETER I KONTRAKTEN Inom ramen för det kontrakt, som utlöper vid utgången av år 2002, strävar Nordicom efter att uppfylla tre krav i arbetet med att utveckla den nordiska nyttan: *aktualitet och flexibilitet; synliggörande och kvalitet; samt relevans för brukarna*, härunder; nya eller uppdaterade tjänster av relevans för Nordicoms brukare, uppdatering av institutionens databaser samt utveckling och effektivisering av Nordicoms Internettjänster. Uppföljning av budgetanalysen skall ske under år 2002 inför utarbetandet av nytt kontrakt.

Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon: 270 TDKK.

RESULTATER I 2003 Gennem 2003 har især 4 aktiviteter domineret Nordicoms arbejde:

- Kundskabsformidling på områderne: børn, unge og medier, samt medier og etnicitet
- Deltagelse i multinationale projekter med henblik på at styrke udvekslingen med internationale vidensmiljøer
- Kortlægning af det nordiske mediemarked med fokus på ejerskab og koncentration
- Forskellige aktiviteter som har til formål at øge kontakten mellem forskere og forskningens brugere

KONTRAKT-STATUS Resultatkontrakt 2003-2005 opfyldt

ØKONOMI Ingen bemærkninger.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 262.000
Faktiske udgifter : 298.100

1-2229-3 NORDISK JOURNALISTCENTER (NJC), DANMARK						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
DKK	3.287.000	3.223.000	3.163.000	84 %	Institusjonen	2003-05

FORMÅL NJC:s överordnade uppgift är att erbjuda vidareutbildning för journalister i de nordiska länderna, de baltiska länderna och i Nordvästra Ryssland. Institutionen arrangerar den årliga huvudkursen på åtta veckor, olika seminarier, korta kurser och konferenser för journalister vid dagspress, radio, TV och andra medier. Målet är att upprätthålla en kärna av mediefolk med särskilda förutsättningar att se Norden som en kulturell och politisk enhet och som i detta perspektiv kan se Nordens plats i Europa.

PRIORITERING I KONTRAKTEN I NJC:s kontrakt, som utlöper vid utgången av år 2002, är prioriteringarna att öka samarbetet med andra nordiska institutioner, öka antalet gemensamma nordiska arrangemang samt öka flexibiliteten avseende vilka temakurser som skall erbjudas. Vidare avser NJC att i högre grad utnyttja nätverket av de mest kvalificerade journalister, forskare och experter i de nordiska länderna och förmedla deras kunskaper i undervisningen vid institutionen. NJC vill också under perioden fortsätta och vidareutveckla kursverksamheten i Baltikum och Nordvästra Ryssland. Uppföljning av "Budgetanalysen 2000" skall ske under år 2002 inför utarbetandet av nytt kontrakt.

Planlagte administrative udgifter: 1.700.000 DKK

RESULTATER I 2003 I løbet af 2003 er afholdt 23 kurser, seminarer og lignende. Af disse aktiviteter var 8 rettet mod nordiske journalister og 15 henvendte sig til journalister i Nærområderne. Det totale deltagerantal var 508; 108 nordiske journalister og 396 journalister fra Nærområderne.

NJC arrangerede i 2003 følgende kurser og konferencer:

- Hovedkurset på 8 uger: "Århus 2003" i Århus, København, Kirkenes, Murmansk, Tromsø, Bruxelles, Strasbourg og Berlin
- Kulturtreff 2003 i Riga med fokus på udviklingen af Letlands kulturliv efter opløsningen af Sovjetunionen
- Verden set ovenfra III, i Arkhanengelsk og Narjan Mar
- Sri Lanka og freden - hvad nu? Om nordisk indsats i internationalt fredsarbejde

NJC har i 2003 gennemført følgende projekter:

- Sommerkursus for islandske journalister i samarbejde med universitet i Akureyri
- Den etniske redaktion, afslutningskonference i Göteborg

I Nærområderne er afholdt 15 kurser/konferencer, foruden 2 aktiviteter i Finland med journalister i Nærområderne som hovedmålgruppe.

Parallelt har været gennemført behovsanalyser i Nordvestrusland og i Letland. I Arkhanengelsk har NJC igangsatt en analyse af informationsfrihedens grænser; en analyse som vil danne grundlag for et kursus i 2004.

NJC har opretholdt aktivitetsniveauet i Nærområderne sammenlignet med 2002.

I øvrigt har NJC fortsat sit samarbejde med de øvrige fællesnordiske institutioner, som informationskontorerne.

KONTRAKT-STATUS	Opfyldt
ØKONOMI	Store forbedringer fra foregående år.
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 1.837.529 DKK Faktiske udgifter : 1.714.340 DKK

KONSTOMRÅDET

1-2230-1 NORDISKA LITTERATUR- OG BIBLIOTEKSKOMMITTÉN NORDBOK					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	7.578.000	7.415.000	7.062.000	93 %	MR-K/EK-K

FORMÅL NORDBOK är en av Nordiska ministerrådets konstkommittéer och har litteratur och folkbibliotek som sitt sakområde. NORDBOK skall utveckla kunskapen om och utbredningen av nordisk litteratur både för barn och vuxna, utveckla och stödja särskilda åtgärder för utbredningen av litteratur på minoritetsspråken i Norden samt stärka och stödja samarbetet mellan folkbiblioteken i Norden, dess närområden och Europa. Åtgärder som syftar till att värna om och stärka den nordiska språkgemenskapen och främja nordisk språkförståelse är prioriterade. Ett viktigt syfte med verksamheten är att det skall finnas ett betydande utbud av kvalitetslitteratur från alla nordiska länder på flera nordiska språk. NORDBOK är rådgivande organ för Nordiska ministerrådet och Nordiska kulturfonden.

PRIORITERINGER I 2003 Kommittén har arbetat fram ett handlingsprogram för sitt arbete under åren 2001 – 2004. Handlingsprogrammet har godkänts av Nordiska ministerrådet (kulturministrarna). I programmet anges bl.a. att man avser fortsätta att stärka samarbetet mellan litteratur- och biblioteksområdet, dra nytta av den profileringspotential som finns i Nordiska Rådets Litteraturpris, uppmärksamma bibliotekens förändrade roll i nätverks- och informationssamhället, stärka ömsesidiga kontakter och kunskaper mellan folk av olika etnisk bakgrund i Norden samt främja barns- och ungas möjligheter att få tillgång till litteratur av hög kvalitet samt deras eget skapande. De kvantitativa målsättningarna för verksamheten är i stort sett desamma som för år 2002. DKK 929.000 av budgetposten används till Nordiska Rådets Litteraturpris.

Det er avsatt 800 TDKK til gjennomføringen av Nordiske Biblioteksuken.

RESULTATER I 2003 ABM-utvikling i Norge har sedan den 1 Januari 2003 ansvaret för administrationen av NORDBOK-sekretariatet. NORDBOK-kommittén är ansvarig för den innehållsmässiga och kulturpolitiska profilen på arbetet.

Kommittén har under året mottagit och behandlat 259 ansökningar, om totalt 10,7 miljoner NOK, gällande översättning mellan nordiska språk. Det beviljades totalt 2.045.000 NOK till 126 översättningar, 93 av dessa verk var skrivna av män och 57 av kvinnor. NORDBOK har beviljat 430.000 NOK till 25 översättningar av litteratur mellan de nordiska språken och de baltiska ländernas språk (estniska, lettiska och litauiska). Dessutom har kommittén givit stöd till flera kurser och seminarier för författare och översättare t.ex. på Nordens folkhögskola Biskops-Arnö, på Barents Literature Center och Östersjöns författar och översättarcentrum, Visby.

Av seminariedeltagarna var 78 % kvinnor och 22 % män. När det gäller författarkurserna var könsfördelningen bland deltagarna 52 % män och 48 % kvinnor.

NORDBOK har behandlat 33 ansökningar – till en sammanlagd summa av 5.547.000 NOK - om folkbibliotekssamarbete. Av dessa har 18 projekt till ett sammanlagt belopp av 1.130.000 NOK blivit beviljade. Dessutom har Den nordiska biblioteksveckan – ”Skumringtid” beviljats 800.000 DKK.

KONTRAKT-STATUS Uppfyllt

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 900 TDKK
Faktiske udgifter : 940 TDKK

SEKRETARIATS-FUNKTION ABM-utvikling, Norge

1-2238-2 SLEIPNIR – RESESTIPENDIEORDNINGEN FÖR UNGA KONSTNÄRER I NORDEN					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	2.669.000	2.612.000	2.558.000	97%	STYR.GR
DERAV ADM. UTGIFTER	400.000	FÖRVALTNINGSKONTRAKT MED NORDISKA INSTITUTET FÖR SAMTIDSKONST, NIFCA			

FORMÅL Programmets målsättning är att öka rörligheten inom Norden bland unga professionella nordiska konstnärer inom alla konstarter, att uppmuntra dem att vistas i hela Norden och dess närområden samt att stimulera till kunskap om och nytänkande kring nordisk kultur, att främja nordisk identitet och språkförståelse och etablera nya samarbetsformer mellan konstarterna. Stipendierna beviljas av Sleipnir-kommittén, som består av representanter för Nordiska ministerrådets konstkommittéer och Nordiska Film- och TV-fonden.

PRIORITER-INGER I 2003 Den stipendieordning, inom ramen för ministerrådets närområdesprogram, som ger unga konstnärer från Baltikum och Ryssland möjlighet att söka stipendier för resor till Norden, fortsätter under år 2003. Arbetet med att effektivisera behandlingen av ansökningarna går vidare.

RESULTATER I 2003 Resestipendier oavsett belopp kan sedan år 2003 sökas löpande under året. Programhanteringen har effektiviserats och svarstiderna kortats ned genom ett förenklat remissförfarande. Ett förslag till web-baserat ansökningssystem kommer att diskuteras i kommittén under år 2004.

Sammanlagt behandlades 656 ansökningar, till ett sammanlagt belopp av 770.021 EUR motsvarande ca 5.737.000 DKK. Antalet ansökningar steg med 15 % jämfört med år 2002. Totalt beviljades 282.300 EUR (= 2.103.361 DKK) till 326 ansökningar.

Fördelningen av beviljade bidrag mellan olika konstområden var: Teater 39 st (11 % av årets totala beviljningssumma), dans 41 st (14 %), bildkonst 136 st (43 %), design 16 st (4 %), arkitektur 2 st (0,5 %), musik 24 st (7 %), film 41 st (14 %), litteratur 10 st (2 %), övriga 17 st (4,5 %)

Fördelningen mellan länderna var: Danmark 47 st (10,5 %), Finland 61 st (17 %), Island 23 st (10,5 %), Norge 91 st (30 %), Sverige 95 st (28 %), övriga 9 st (4 %). Av de beviljade stipendierna gällde 73 st, eller motsvarande 26 % av de totala bidragsbeloppet, resor till närområdena, vilket är en kraftig ökning jämfört med år 2002.

Totalt sökte 247 män (37,7 %) och 409 kvinnor (62,3 %) Sleipnir-stipendier år 2003. Stipendier beviljades till 128 män (39,3 %) och 198 kvinnor (60,7 %). Könsfördelningen är betydligt jämnare än år 2002

Behandlingstiden för stipendier var i genomsnitt en månad.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 500,000 DKK
Faktiske udgifter : 500.000 DKK

1-2239-1 NORDISKA MUSEIKOMMITTÈN					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.186.000	1.160.000	1.536.000	95 %	KOMMITTÈN

FORMÅL Museikommittén är en expertgrupp under Nordiska ministerrådet. Dess uppgift är att främja, och synliggöra det nordiska samarbetet inom hela sitt fackområde. I alla aktiviteter eftersträvas en tydlig nordisk profil, hög kvalitet och nordiskt mervärde. Kommittén fokuserar på att främja nätverksbyggande och erfarenhetsutbyte för att förbättra det nordiska samarbetet inom museiområdet. Museikommittén fungerar som ett rådgivande organ för Nordiska ministerrådet och Nordiska Kulturfonden.

PRIORITERINGER I 2003 Prioriteringade uppgifter är etablera nya samarbeten och synliggöra museerna i det nordiska kultursamarbetet. Detta sker genom information, seminarier och nätverksbyggande samt projektstöd. Kommittén har i mandatperioden som löper under åren 2002-2004, lagt särskild vikt på att främja samarbetet mellan arkiv, museer och bibliotek samt på att uppmärksamma frågor kring det mångkulturella samhället. Andra prioriterade områden är digitalisering och IT och ökad tillgänglighet till museerna. Kommittén har inlett ett samarbete med Nordiska kulturfonden om att med början år 2002 stödja större enskilda samlarbetsprojekt inom utställningsområdet. (Se även under budgetposten 1-2205-01 Nordisk kulturfond)

Av bevilgningen planlegges 250 TDKK til aktivitetsstyring og administrasjon. Sekretariatsfunksjonen ivaratas av Nordiska Ministerrådets sekretariat.

RESULTATER I 2003 Kommittén hade under år 2003 fyra huvudsatsningsområden:

1. Digitalisering, förmedling, dokumentation och bevarande med hjälp av nya media.
2. Minoritetskulturer/integrations- och mångfaldsfrågor.
3. Tillgänglighet, bl.a. entréavgifter på museer och
4. kompetensutveckling.

Kommittén stödde sammanlagt 10 projekt varav 4 seminarier/konferenser inom olika aktuella temaområden, 2 delstöd till utgivning av dokumentation och 4 andra typer av projektstöd. Viktiga större satsningar var stödet till den Nordiska museiledarutbildningens tredje kursomgång, en temakonferens om inträdesavgiften på museer, stöd till NODEM - en konferens och workshop om användningen av nya medier på museer, samt ett projekt om utveckling och implementering av kulturarvsförmedling via mobiltelefoner. Det sistnämnda projektet har fått sin huvudfinansiering från kulturministrarnas pulje för strategiska kultursatsningar år 2003.

Museikommittén har under år 2003 fördelat 1,2 miljoner DKK till projekt vilket är ungefär lika mycket som år 2002. Kostnader för resor och övrig administration har uppgått till DKK 200.000, vilket är högre än år 2002.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 150.000 DKK
Faktiske udgifter : 200.000 DKK

SEKRETARIATS-FUNKTION Nordiska minisisterrådets sekretariat i Köpenhamn

1-2246-4 SKANDINAVISKA FÖRENINGENS KONSTNÄRSKOLLEGIUM I ROM					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	827.000	809.000	792.000	100 %	STYRET

FORMÅL Kollegiets målsättning är att ställa uppehållslokaler till rådighet för nordiska konstutövare samt att tillvarata egendom och bibliotek som har tillhört "Skandinaviska föreningen i Rom för konstnärer och vetenskapsutövare". Kollegiet erbjuder lokaler från 1 till 2 månader

PRIORITERINGER I 2003 Kollegiet kommer sannolikt att flytta till nya lokaler senast 31 januari 2003 då det nu löpande hyreskontraktet går ut. Målsättningen är att hitta lokaler som har kapacitet att ta emot 5 konstnärer på en gång istället för de nuvarande 4. Där bör också finnas en gemensam ateljé (varje månad 1-3 bildkonstnärer) och en separat bostadsdel för föreståndaren.

RESULTATER I 2003 Sammanlagt har 190 ansökningar inkommit till kollegiet, varav 60 % från bildkonstnärer. Totalt har 43 konstnärer utnyttjat kollegiets lokaler 21 av dessa var bildkonstnärer och 16 författare. Återstående stipendiater kommer från olika andra konstområden. 22 av stipendiaterna var män och 21 kvinnor.

Av stipendiaterna var 12 norrmän, 9 svenskar, 7 finländare, 10 danskar och 5 islänningar. Fördelningen av stipendier återspeglar i stort sett fördelningen av ansökare per land. Vistelsetiden har varit 1-2 månader per konstnär.

1-2256-1 NORDISKA MUSIKKOMMITTÉN, NOMUS					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	6.333.000	6.197.000	6.070.000	100%	Komitèen

FORMÅL NOMUS är Nordiska ministerrådets konstkommitté med musik som sitt verksamhetsområde. Kommittén skall främja, vidarefördela och utveckla kunskapen om det nordiska musikkivet och musiksamarbetet i Norden. Verksamheten omfattar musikkivets alla delar. Kommittén driver egna musikprojekt, deltar i samsarbeitsprojekt samt fördelar projektstöd. NOMUS informerar om nordiskt musikkiv inom och utanför Norden samt är priskommitté och administrerar Nordiska rådets musikpris. NOMUS är ett rådgivande organ för Nordiska ministerrådet och Nordiska kulturfonden.

PRIORITETER I 2003 Kommittén skall intensifiera samsarbetet med samnordiska musikinstitutioner och musiknätverk samt fördjupa kontakten med nationella institutioner och organisationer både inom och utanför musikområdet. Det eftersträvas en större öppenhet mot Baltikum och Ryssland, inte minst inom projektverksamheten. Ökade insatser skall göras för att samsarbetet mellan amatör/barn/ungdom och det professionella musikkivet skall stärkas. Tidskriften Nordic Sounds skall ges ökad spridning inom Norden. Under perioden görs även en särskild fokusering, huvudsakligen inom utbildningssektorn, på multikulturella uttryck i Norden.

Av beviljningen är DKK 1.500.000 avsatt till finansiering av Orkester Norden. Med hänvisning till Nordiska rådets budgetrekommendation kvarstår det ökade beloppet till Orkester Norden även år 2003.

Av beviljningen beräknas ca DKK 1.150.000 användas till aktivitetsstyrning/administration. Svenska Rikskonserter i Stockholm tillhandahåller sekretariatsfunktionen för NOMUS.

RESULTATER I 2003 Den helt dominerande delen av NOMUS verksamhet är fördelningen av bidrag till det nordiska musikkivet i dess olika former. Under år 2003 behandlades 136 ansökningar på totalt motsvarande ca 8,7 MDKK. Av dessa beviljades stöd till 43 projekt, motsvarande en total summa på motsvarande 1,2 MDKK.

Av de beviljade ansökningarna gällde 15 stycken beställningsverk (motsvarande 38,5 % av stödbeloppet) - varav ett beställdes till Orkester Norden, 8 samnordiska turnéer (13 %), 12 festivaler/musikframträdanden (30 %), 5 konferenser och kurser (9,5 %) och 1 nätverksstöd (3 %). NOMUS har dessutom beviljat stöd till 2 ansökningar som gäller allmänna projektbidrag (6 %). NOMUS har med delfinansiering från puljen för strategiska kultursatsningar igångsatt projektet Verdensmusikken i Norden. Det är ett omfattande projekt vars tema är hur invandrade musikkulturer tas tillvara i de nordiska ländernas musiktundervisning.

Det bedöms att den genrella könsfördelningen bland projektdeltagare och stödmottagare är 50/50.

Nordiska rådets musikpris tilldelades den samiska artisten Mari Boine, Norge och Orkester Nordens verksamhet gavs stöd. Tidskriften Nordic Sounds utgavs med fyra nummer och en upplaga på 6 000 ex.

Föreningen Norden i Stockholm sköter fr.o.m. den 1 januari 2004 sekretariatsfunktionen för NOMUS, enligt villkor som bestäms i ett avtal mellan Nordiska ministerrådets sekretariat och föreningen. NOMUS hittillsvarande generalsekreterare fortsätter dock och sekretariatet bibehåller sin gamla post- och besöksadress. Kontraktet gäller för kalenderåret 2004.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 1.500 TDKK
Faktiske udgifter : 1.500 TDKK

SEKRETARIATS-FUNKTION Föreningen Norden, Sverige

1-2255-3 TEATER OCH DANS I NORDEN, DANMARK						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
DKK	6.953.000	6.817.000	6.690.000	86 %	Komitèen	2002-04

FORMÅL Teater och Dans i Norden är ministerrådets samarbetsorgan inom området professionell teater, musikteater och dans. En hög nordisk profil eftersträvas och ambitionen är att skapa ett nordiskt mervärde inom hela sitt verksamhetsområde. *Seminarier:* Teater och Dans i Norden driver seminarieverksamhet främst på vidare- och efterutbildningsområdet, *stödfunktion:* administration av en stödordning för gästspel gästanställningar och projekt mellan de nordiska länderna och *information:* informations- och rådgivningsverksamhet. Teater och Dans i Norden är ett rådgivande organ för Nordiska ministerrådet och Nordiska kulturfonden.

PRIORITERINGER I KONTRAKTEN Ett nytt mål- och resultatstyrningskontrakt för åren 2002 – 2004 har upprättats. Kontraktet innebär att verksamhetsområden och övergripande inriktning i stort sett bibehålls, men att vissa delar av verksamheten lyfts fram särskilt medan andra får mindre vikt. De fyra verksamhetsområdena är *Förmedling av scenkonst*, *Kompetensutveckling*, *vidareutbildning m.m.*; *Projektutveckling* samt *Service och administrativ verksamhet*. Projektutveckling är ett område som vuxit i förhållande till de övriga, medan Kompetensutveckling budgetmässigt minskat något jämfört med tidigare. Målet är att årligen ge stöd till 50 – 70 gästspel eller gästanställningar i första hand inom Norden, men även i viss utsträckning i närområdena och övriga länder. Vid fördelningen av stöd läggs bl.a. vikt på konstnärlig kvalitet och nordisk nytta. Vidare är målet att varje år stödja/arrangera 6 – 10 seminarier, kurser eller konferenser som främjar kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte på ett nordiskt plan för yrkesfolk inom scenkonstområdet. Målsättningen är också att varje år stödja 10 – 12 scenkonstprojekt, samt även andra typer av samarbetsprojekt och forsknings-/utvecklingsprojekt. Syftet är att stärka den nordiska dimensionen i scenkonstsamarbetet och främja hög kvalitet och konstnärligt utvecklingsarbete.

Generella målsättningar för Teater och Dans arbete är att effektivisera administrationen av stödordningarna och behandlingen av ansökningar och förbättra kontakterna med kommitténs målgrupper. I detta sammanhang är det viktigt att utveckla informations- och

kommunikationsverktygen, något som Teater och Dans ser som en central del i det framtida arbetet.

DKK 789.000 av budgetposten är avsatt till särskilt projektstöd till Nordiska Amatörteaterrådet

Planlagda utgifter till ledning och administration: 2.300.000,- DKK

RESULTATER I 2003 Institutionen har fr.o.m. augusti 2003 en ny generalsekreterare. Under året har kommittén antagit en ny handlingsplan som beskriver hur målsättningarna i kontraktet skall förverkligas. Ett nytt elektroniskt ansökningssystem ökar tillgängligheten och effektiviteten i ansökningsbehandlingen.

Inom området vidareutbildning/kompetensutveckling har 5 projekt i och utanför Norden fått stöd. Ett av dessa – ”Disturbances” - var mycket omfattande och fick stor uppmärksamhet. NordScen fortsätter en linje som innebär satsningar på färre men större och slagkraftigare projekt inom området. Totalt har arrangemangen samlat ca 500 deltagare.

NordScen har behandlat 108 ansökningar om stöd till gästspel/gästanställningar och beviljat bidrag till 33 av dessa. Ca 14 % av beviljningarna gäller barn- och ungdomsprojekt.

Aktivitetsområdet Projektutveckling/forskning har liksom föregående år präglats av projekt som fått stöd från kulturministrarnas strategiska kultursatsningsmedel. Dessa två projekt är ”Plads ved bordet”- omdöpt till ”con:FUSIONS”, ett konstnärligt integrationsprojekt som fick stöd år 2002 och ”Living Letters”, om beviljades medel år 2003 och är ett projekt kring en digital mötesplats för utveckling av scenkonstprojekt. Totalt har 13 projekt fått stöd inom verksamhetsområdet, 18 % av dessa till projekt riktade till barn och ungdomar. Institutionen bedömer att det är omöjligt att ge någon exakt könsuppdelad statistik men att det är ett visst överskott av kvinnliga deltagare/stödmottagare.

NordScen har varit rådgivande organ för Nordiska ministerrådet, remissorgan för Nordiska kulturfonden och Sleipnir.

**KONTRAKT-
PERIODE** 2002-04

**KONTRAKT-
STATUS** Uppfyllt

ØKONOMI Ingen bemärkningar.

**LEDELSE OG
ADM.** Planlagte udgifter: 2.800 TDKK
Faktiske udgifter : 3.000 TDKK

1-2257-3 NORDISKA KONSTNÄRSCENTRET DALSÅSEN, NORGE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
NOK	1.685.000	1.649.000	1.618.000	100%	CENTRET
MOTSVARER I DKK	1.652.000	1.517.000	1.472.000		

FORMÅL	Dalsåsens huvudmål är att främja och utveckla det nordiska samarbetet inom konst-, konsthantverks-, och arkitekturområdet genom att driva gästateljéer och annan konstnärlig verksamhet. Centret omfattar fem ateljéer samt därtill hörande fem lägenheter, två gästrum, en träverkstad samt en administrationsbyggnad med lägenhet.
PRIORITERINGER I 2003	Institutionen erbjuder sammanlagt 60 stipendiemånader för sina gästateljéer. Det organiseras mindre seminarier och föreläsningar.
RESULTATER I 2003	Dalsåsen har den 1 oktober 2003 fått en ny direktör. Centret har under året utvecklat sin hemsida och man har arrangerat "Åpen Dag" där allmänheten kunnat besöka centret. Dessutom har centret assisterat vid ett utställningsarrangemang i regionen och tagit emot besökande skolklasser. Under år 2003 har 6 gästföreläsare besökt centret. Totalt har Dalsåsen fördelat 54 stipendiemånader, som tagits i anspråk av konstnärer inom bildkonst, design, konsthantverk och arkitektur. Återstående 6 stipendiemånader har använts i samband med en workshop. Genomsnittlig vistelsetid har varit 3,2 månader. Totalt har 18 konstnärer vistats på Dalsåsen under år 2003. Fördelat per land har Danmark haft 3 stipendiater, Finland 4, Norge 4 och Sverige 1, Island har inte haft någon stipendiat under året. De utomnordiska stipendiaterna har kommit från Frankrike, Ungern, Ryssland, och Skottland. Av totalt 54 stipendiemånader har 30 använts av kvinnliga konstnärer och 24 av män. De administrativa kostnaderna är högre än föregående år vilket förklaras av kostnader för rekrytering av ny direktör.
KONTRAKTSTATUS	Uppfyllt
ØKONOMI	Ingen bemärkningar.
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 400 TDKK Faktiske udgifter : 931 TNOK

1-2258-3 NORDISKA INSTITUTET FÖR SAMTIDSKONST NIFCA–NORDIC INSTITUTE OF CONTEMPORARY ART, FINLAND						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
EUR	1.041.000	1.121.200	1.102.500	94 %	Institusjonen	2001-03
MOTSVARER I DKK	7.735.000	8.364.000	8.194.000			

FORMÅL

NIFCAs mål är att synliggöra resultaten av konstnärligt skapande i Norden, i synnerhet samtida nordisk bildkonst. Institutionen främjar i detta syfte produktion, visning och kritik av samtida visuell kultur i Norden och utomlands. Uppgifterna indelas i:

Förmedling: NIFCA initierar, finansierar, koordinerar och producerar projekt och utställningar.

Information och kritik: NIFCA informerar om den egna verksamheten och om nordisk samtidskonst, samt bidrar till en kritisk debatt kring den samtida konsten.

Mobilitet: NIFCA administrerar och fördelar gästateljéer och resestipendier för konstnärer

NIFCA är rådgivande organ för Nordiska ministerrådet och Nordiska kulturfonden. Institutionen fungerar som sekretariat för Sleipnir, resestipendieordningen för unga konstnärer i Norden (under 36 år).

PRIORITETER I KONTRAKTEN

Fr.o.m. den 1 januari 2002 har NIFCAs stöd till utgivning av tidskriften NU upphört. Det kritiska uppdrag som åvilar institutionen skall därför istället ingå som en del i NIFCAs egen verksamhet och vederbörliga ändringar har därför gjorts i mål- och ramstyrningskontraktet.

NIFCA skall koncentrera sitt arbete till de områden där institutionens särskilda kompetens och struktur kan tillföra ett specifikt mervärde till konst- och kulturfältet i Norden.

Inom området *Förmedling* prioriteras projekt som; är gränsöverskridande och inbegriper flera typer av konstnärligt skapande och/eller utforskar nya medier samt projekt som berör nordiskt identitet med utgångspunkt i globaliseringen och stimulerar till debatt om det mångkulturella samhället. *Information och kritik* slås samman till ett område och publikations- och Internet-delen av verksamheten utökas i och med att det kritiska uppdraget knyts till NIFCAs egen verksamhet. *Mobilitet:* utvecklingen av gästateljéprogrammet fortsätter, med fokus på att anpassa faciliteterna till de deltagande konstnärernas behov.

Beviljningen för år 2003 är justerad med hänsyn till det uppsagda kontraktet mellan NIFCA och NU.

Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon: 270.000,- EUR

RESULTATER I 2003 Sedan den dåvarande direktören lämnat institutionen under sommaren 2003 har den administrativa chefen ansvarat för institutionens dagliga ledning, med stöd från styrelsen när det gäller konstnärliga beslut.

Verksamheten inom området Förmedling har under år 2003 inriktats mot att bygga nätverk mellan olika nordiska aktörer inom konstområdet. Detta har inneburit en satsning på småskaliga projekt med potential att utveckla sig till större och mer långsiktiga samarbeten. NIFCA har fortsatt att uppmärksamma konstnärers och konstinstitutioners roll i samhället samt frågor kring integration, globalisering och det nya medielandskapet. Man räknar med att ca 100.000 personer besökt eller deltagit i arrangemang som NIFCA arrangerat eller delfinansierat. Totalt har NIFCA haft samarbete med 55 institutioner inom kulturområdet i Norden. 4 större och 11 mindre utställnings- eller konstprojekt har arrangerats. För området Kommunikation är den nyetablerade och avancerade web-platsen www.nifca.org viktig och den har haft ett ökat antal besökare jämfört med år 2002. Däremot har NIFCA minskat utgivningen av tidskrifter och annat tryckt material. Mobilitetsprogrammen har ökat i popularitet och ansökningarna har ökat från 598 st år 2002 till 623 år 2003. Sammanlagt har 146 stipendiemånader beviljats till 75 konstnärer.

Genom biblioteket i och Norden i Fokus-projektet presenterades en rad kända nordiska författare för en finländsk publik. I samarbete med Nordiska kulturfonden arrangerade NIFIN ett seminarium om nordisk kulturpolitik i Helsingfors. Den procentuella könsfördelningen bland deltagare, publik eller stödmottagare var fördelat på olika verksamhetsgrenar följande: Språk 20 % män - 80 % kvinnor, Kultur 30 % män - 70 % kvinnor, Info 40 % män - 60 % kvinnor.

KONTRAKT-STATUS Opfyldt

ØKONOMI Høj egenkapital.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 280.000 Euro
Faktiske udgifter : 252.000 Euro

NORDISKE KULTURHUS

1-2270-3 NORDENS HUS I REYKJAVÍK						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
ISK	70.912.000	69.318.000	66.017.000	90 %	Institutionen	2002-04
MODSVARER DKK	6.382.000	6.239.000	6.602.000			

FORMÅL Nordens Hus i Reykjavík startede sin virksomhed i 1968. Huset skal være et nordisk kulturcenter og et bindeled mellem Island og øvrige nordiske lande. I husets virksomhed bliver der lagt særlig vægt på formidling inden for kultur-, undervisnings- og forskningsområderne, samtidigt med at huset står for omfattende informationsvirksomhed om nordisk samfunds- og næringsliv.

PRIORITERINGER I KONTRAKTEN Huset har en ny 3-årig kontrakt fra 2002. Prioriterede virksomhedsområderne under kontraktperioden er kulturprojekter for børn og unge, litteratur, sprog og information, hvor

biblioteket spiller en vigtig rolle, samt husets vedligehold og renovering. Andre virksomhedsområder er international virksomhed og kafeteriet. I 2002 vil der blive lavet en analyse af virksomheden om hvordan hvordan man på Island ser på husets og dets arbejde. Resultatet vil påvirke programprofilen i 2003. Et beløb på DKK 150.000 er reserveret i basisbevillingen til vedligehold og investeringer.

RESULTATER I 2003	Planlagte udgifter til ledelse og administrasjon: Ny kontrakt utarbejdes i 2002. Huset fyldte i 2003 35 år og fik fra 1. januar ny direktør. På grund af en ganske anstrengt økonomisk situation blev sommer- og efterårsprogrammerne reduceret mest muligt, og der blev satset på programmer, der kun medførte små udgifter for huset. Nedtrapningen af sprogkonsulenttjenesten i 2003 førte til et væsentligt fald i besøg af børn og unge. Biblioteket blev holdt fri af besparelser og kunne i årets løb notere en stigning i udlånet på ca. 10%. Huset havde stor succes med Den internationale Litteraturfestival og præsenterede desuden 13 udstillinger i årets løb.
KONTRAKT-STATUS	Opfyldt
ØKONOMI	Institutionen tilskyndes til at regnskab og økonomistyringen sker i henhold til Vejledning om Nordisk Ministerråds regnskabsprincip.
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 45.914 TISK Faktiske udgifter : 40.442 TISK

1-2272-3 NORDENS HUS PÅ FÆRØYENE						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
DKK	9.946.000	9.751.000	9.569.000	70 %	Institutionen	2002-2004

FORMÅL	Nordens Hus på Færøerne startede sin virksomhed i 1983. Husets opgave er at formidle nordisk kultur på Færøerne og færøsk kultur i de øvrige nordiske lande, samtidig med at huset har en vigtig funktion som færøsk kulturhus. Færøernes Landstyre finansierer dele af husets drift. Bidraget udgør 8% af Ministerrådets basisfinansiering.
PRIORITERINGER I KONTRAKTEN	Institutionens fortsætter med at satse på de områder som man satsede på i den forrige kontrakt, dvs. Kulturprojekter for børn og unge; Kulturprojekter for voksne, IT, PR og Media, Cafeen og vedligehold af bygningen og det tekniske udstyr. Et specielt beløb på DKK 500.000 er reserveret i basisbevillingen til husets vedligehold og investeringer. Planlagte udgifter til administration og ledelse: 3.034 TDKK

RESULTATER I 2003	Huset har lagt vægt på programmer for børn og unge, som har givet mulighed for deltagelse og egen indsats i professionelle rammer, fx. "Ung i Føroyum" og "Prix Føroyar". I programmerne for voksne har huset haft store arrangementer som Listastevna Føroya (Færøernes kulturfestival) og udstillingen "Fangstkultur i Norden". I maj måned fejrede huset sit 20 års jubilæum med jubilæumskoncerter. Igennem hele året har der været et tæt samarbejde med kulturlivet på Færøerne og de andre nordiske huse og institutioner, og huset har desuden været med til at fremme præsentationen af færøsk kultur i udlandet. Huset har haft 41.090 gæster, fordelt på 300 arrangementsdage og 92 arrangementer uden for huset.
KONTRAKT-STATUS	Opfyldt
ØKONOMI	Underskud i 2003 har medført en negativ egenkapital, der skal bringes i balance i 2004.
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 4.250 TDKK Faktiske udgifter : 3.646 TDKK

1-2274-3 NORDENS INSTITUT PÅ ÅLAND, (NIPÅ)						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
EUR	235.900	231.300	218.000	62 %	Institutionen	2003-2005
MODSVARER DKK	1.753.000	1.725.000	1.620.000			

FORMÅL	Nordens Institut på Åland blev oprettet i 1985. Instituttets opgave er at styrke det ålandske kulturliv, fremme Ålands aktive deltagelse i det nordiske samarbejde og udvikle samarbejdet mellem Åland og de øvrige nordiske lande på det almenkulturelle område, med særlig vægt på kunstrådet, undervisning og forskning. Ministerrådets bevilling dækker instituttets projektvirksomhed og direktørens løn. Øvrige udgifter, ca. 300.000 FIM, dækkes af Ålands landsskabsstyrelse og indgår ikke i instituttets regnskab.
PRIORITERINGER I KONTRAKTEN	Gældende kontraktperiode udløb i 2001. P. g. a. direktørskifte ved årsskiftet er kontrakten blevet forlænget til udgangen af 2002. NIPÅ søger alsidighed i sine programaktiviteter, men vil i aftaleperioden satse flest ressourcer inden for tre områder: Børne- og ungdomskultur, forankring af professionel teaterkunst på Åland og synliggørelse af professionel kulturvirksomhed på Åland. Herudover vil institutionen drive kulturudveksling mellem Åland og det øvrige Norden. Institutionen skal have en ny kontrakt for perioden 2003-2005. Planlagte udgifter til ledelse og administration: Ny kontrakt udarbejdes i løbet af 2002.

RESULTATER I 2003	NIPÅ har i 2003 lagt vægt på børne- og ungdomskultur, samarbejdsprojekter, kulturudveksling og litteratur. Det er lykkedes at øge eksporten af ålandsk kultur, og der er sat flere netværksfremmende projekter i gang. I løbet af året har der været udveksling af projekt- og samarbejdsidéer med de nordiske informationskontorer i Riga, Tallinn og St. Petersburg. På litteraturområdet har der været et tæt og frugtbart samarbejde med NORDBOK. I alt 14.476 personer har deltaget i NIPÅ's arrangementer og projekter, fordelt med ca. 2/3 kvinder og 1/3 mænd.
KONTRAKT-STATUS	Opfyldt.
ØKONOMI	Underskud i 2003 har medført en negativ egenkapital, der skal bringes i balance i 2004.
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 163 TEUR Faktiske udgifter : 164 TEUR

1-2277-3 NORDENS INSTITUT I GRØNLAND, (NAPA)						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
DKK	4.397.000	4.311.000	4.231.000	76 %	Institutionen	2003-05

FORMÅL	Nordens institut i Grønland blev oprettet i 1986 i samarbejde med Grønlands hjemmestyre og Nuuk kommune. Instituttets opgave er at styrke det grønlandske kulturliv, fremme Grønlands aktive deltagelse i det nordiske samarbejde og udvikle samarbejdet mellem Grønland og de øvrige nordiske lande, med særlig vægt på kultur-, undervisnings- og forskningsområderne. Grønlands hjemmestyre finansierer en del af instituttets drift. I 2001 regnskabet udgjorde dette bidrag DKK 576.000.
PRIORITERINGER I KONTRAKTEN	Gældende kontraktperiode udløb i 2001. P. g. a. direktørskifte ved årsskiftet er kontrakten blevet forlænget til udgangen af 2002. NAPA skal være projektorienteret inden for hovedsatsningsområderne almenkultur, uddannelse og forskning. Øget indsats lægges på styrings- og koordinering af egne initierede projekter. Samarbejdet med de andre nordiske kulturinstitutioner skal udvikles og forbedres. NAPA skal aktivt initiere og medvirke i nordiske kulturfestivaler på Grønlands og forøge mulighederne for engagement for professionelle kulturarbejdere. Virksomhedsområderne i gældende kontrakt er: børne- og ungdomsprojekt, satsning på grønlandske kommuner udenfor hovedstaden og bevilling af bidrag til aktiviteter og rejsestøtte. Der skal udarbejdes en ny kontrakt for perioden 2003-2005. Planlagte udgifter til ledelse og administration: Ny kontrakt udarbejdes i løbet af 2002.

RESULTATER I 2003	I 2003 trådte en ny 3-årig mål- og resultatkontrakt i kraft. Den har medført en større satsning på store arrangementer, der har givet instituttet en større gennemslagskraft i det grønlandske kulturliv. Et godt og tæt samarbejde med medierne, herunder KNR-TV (Grønlands TV), har været medvirkende til en stærkere profilering af NAPA som en levende og ungdommelig institution med vægt på kvalitet. Også samarbejdet med Katuaq, Grønlands Kulturhus, har fungeret meget tilfredsstillende. Med udstillingen "Fangstkultur i Norden" og den multikulturelle Norden festival nåede NAPA ud til det hidtil største antal besøgende/tilskuere i instituttets historie: 16.782 personer, fordelt med ca. 53% mænd og 47% kvinder.
KONTRAKT-STATUS	Opfyldt
ØKONOMI	Ingen bemærkninger
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 2532 TDKK Faktiske udgifter : 2150 TDKK

1-2279-1 VEDLIKEHOLD AV KULTURHUSENE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.112.000	1088.000	1.043.000	100%	MR/EK-K

FORMÅL	Formålet med denne budgetpost er at bidrage til at planlægge og dække større vedligeholdsopgaver hos de nordiske kulturhuse i Reykjavík og på Færøerne, som der ikke er plads til inden for husenes ordinære budgetrammer.
PRIORITERINGER I 2003	Stor del af budgetposten vil gå til Nordens hus i Reykjavík for at reparere taget. I en årrække har islandske bygningsagkyndige prøvet at finde en løsning på hvilke materialer, der kan bruges i fugerne mellem de specielle blå fliser, som i en årrække har forvoldt problemer p. g. a. lækage. Løsningen er fundet og planen er at skifte fugen ud, samt de fliser som er ødelagte. I det ordinære budget for husene er der i tillæg reserveret DKK 150.000 og DKK 500.000 til henholdsvis Nordens hus i Reykjavík og Nordens hus på Færøerne.
RESULTATER I 2003	Budgetposten blev delt efter ansøgninger fra kulturhusene. Nordens Hus i Reykjavík afsluttede i 2004 reparationen af klinketaget, som i 2003 havde lagt beslag på størstedelen af budgetposten (800.000 DKK). Desuden anvendtes i 2004 penge til udendørs maling og slibning af parket i udstillingssalen. Størstedelen af bevillingen for 2004 (606.000 DKK) gik til Nordens hus på Færøerne til ny hoveddør og 1. etape af udskiftning af tilskuerpladser i den store sal.
KONTRAKT-STATUS	Opfyldt
SEKRETARIATS-FUNKTION	Nordisk Ministerråds sekretariat

ANDRE KULTURSATSINGER

1-2234-4 SAMISK SAMARBEJDE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	4.071.000	3.983.000	3.901.000	100%	MR/EK-K

FORMÅL Formålet med bevillingen er 1) at styrke det samiske samarbejde på kulturområdet og 2) at støtte Samerådet, som er en paraplyorganisation for samiske organisationer i Finland, Sverige Norge og Rusland. Samerådet er en regeringsuafhængig og frit opererende organisation og et kulturpolitisk og politisk samarbejdsorgan, som skal arbejde for at fremme den samiske befolknings økonomiske, sociale og kulturelle stilling. Medlemmerne af rådet har NGO-status. Bevillingen til kultursamarbejdet forvaltes af et kulturudvalg udnævnt af samiske kunstnerorganisationer i Norden og af Samerådet.

En del af bevillingen er øremærket som støtte til Samisk Kunstnerråd, DKK 691.000

Budgetposten dækker såvel samisk kulturvirksomhed som nordisk same-samarbejde i øvrigt.

**PRIORITER-
INGER I 2003**

Der vil fortsat blive lagt vægt på projekter, som fremmer og udvikler det samiske samarbejde på kulturområdet. Ministerrådets samarbejde i forhold til samiske sager vil for fremtiden blive vurderet i lyset af blandt andet Samisk Kulturpolitisk Plan, som endnu ikke er principielt behandlet eller vedtaget - den har dog fået tilslutning til hovedidéerne fra såvel samiske kunstnerorganisationer som Sametingene i både Sverige, Finland og Norge. Endvidere vil ministerrådets samarbejde i samiske sager blive vurderet i lyset af det nyetablerede Samisk Parlamentarisk Råds virksomhed. Endelig inddrages det uformelle sameministersamarbejde i vurderingen.

Samerådets arbejde knyttet til Arktisk Råd fortsætter med status som permanent deltager.

Samisk Kunstnerråd har påbegyndt et arbejde som har til formål at undersøge om der ligger muligheder og behov for at organisere Samisk Kunstnerråd på en anden måde således at driften forbedres og nyttiggørelsen i forhold til kunstnerorganisationerne optimeres. Samisk Kunstnerråd vil arbejde på at forbedre kontakten med de samiske kunstnere i Rusland.

Kunstnerrådet har åbnet midlertidig kontor i Finland med tanke på at styrke forbindelserne med kunstnere, det finske Sameting, de finske myndigheder og organisationer. Samisk Kunstnerråd viderefører arbejdet med at finde mulige samarbejdspartnere for etablering af en fremtidig kunst og kulturfond for samere, andre urbefolkninger og minoriteter i Europa, m.h.p. såvel individuelle som fælles projekter.

RESULTATER I 2003 Samerådet har i løbet af 2003 blandt andet arbejdet med at hæve kompetencen til russiske urfolk.

Samerådet har lagt vægt på at styrke samarbejdet mellem NGOerne og Samisk Parlamentarisk Råd.

Samerådet fortsatte diskussionen om sine kulturpolitiske visioner. Endvidere har man sat fokus på rekruttering af ungdommen til samepolitisk arbejde og samarbejde. Samerådet har i udviklingsarbejdet lagt stor vægt på at slik aktiviteter gennemføres i et "urfolk til urfolk" perspektiv.

Samerådet har arbejdet på NGO nivå indenfor FN, hvor rådet særlig har arbejdet med urfolksdeklarationen og etableringen af Permanent forum for urfolkssager. I det arktiske området har Samerådet fortsat samarbejdet med urfolkene i området og taget del i arbejdet i Arktisk Råd.

Samisk kunstnerråd har i 2003 prioriteret arbejdet med at etablere en tættere kontakt med sine medlemsorganisationer. En organisationssekretær er ansat til dette arbejde. Projektet "Kunst og traditionelle kundskaber" er blevet afviklet. Projektet satte fokus på urfolks kunst i nordområderne. Gode kontakter er etableret med nenets og inuitt kunstnere gennem dette projekt

1-2296-1 NORDISKA KULTURPROJEKT I UTLANDET					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	6.947.000	6.797.000	6.514.000	100 %	STYR.GR.

FORMÅL Budgetposten utgör basen för samnordiska målinriktade kulturprojekt i syfte att öka kunskapen om nordisk kultur internationellt och att befrämja det nordiska kultursamarbetet med länder och regioner utanför Norden.

PRIORITERINGER I 2003 Enligt projektplanen för år 2001 – 2004 kommer huvudsatsningen år 2003 att utgöra en nordisk designutställning. En nordisk expertgrupp tillsattes under hösten 2001 och den har arbetat fram ett koncept för en omfattande utställning. Utställningen kommer att presentera nordisk designhistoria från ca 1930 – talet fram till dagens industriella design. Utställningen planeras främst för europeisk publik. Konceptet har presenterats för ledande europeiska designmuseer och andra lämpliga utställningslokaler och har väckt bra förhandsintresse. Utställningen startar sin turné på hösten 2003 och kommer att turnera åren 2004-2005.

Följande städer har redan bekräftat sitt intresse : Milano, Berlin, Munchen, London. Med följande städer förhandlas: Glasgow, Wien, Paris.

Under år 2003 avslutas den nordamerikanska turnén med vikingautställningen. Utställningen stängs i Minneapolis i maj 2003. Då har den visats i 7 städer: Washington, New York, Denver, Houston, Los Angeles, Ottawa och Minneapolis.

RESULTATER I 2003 År 2003 avslutades turnén med utställningen Vikings – The North Atlantic Saga, som under åren 2000 – 2003 turnerat i USA och Kanada. Utställningen har setts av ca 5 miljoner besökare i Nordamerika. År 2003 avslutades också projektet Network North som handlade om kulturutbyte och nätverksbyggande med kulturlivet på de brittiska öarna. Projektet omfattade ca 60 delprojekt. Network North har evaluerats.

År 2003 beställde sekretariatet en evaluering av projektet Shuttle99, eftersom det var 4 år sedan det genomfördes. Evalueringen gav vid handen att Shuttle99 har bidragit till ett omfattande bilateralt kulturutbyte mellan Norden och Sydafrika.

SEKRETARIATS-FUNKTION Nordiska ministerrådets sekretariat sköter sekretariatsfunktionerna. En stor del av delprojekten utliciteras till nordiska samarbetsorgan, nordiska nätverk eller nationella institutioner.

1-2545-2 NORDEN-UNDERVISNING I UDLANDET					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.010.000	988.000	968.000	81 %	SAMARBEIDS-NÆVNET
DERAV ADM. UTGIFTER	50.000	SEKRETARIATET VARETAGES AF NORDISK MINISTERRÅDS SEKRETARIAT.			

FORMÅL Samarbejdsnævnet for nordenundervisning i udlandet er et samarbejdsorgan for de nordiske landes administrationer af sprogundervisning ved udenlandske universiteter. Nævnet er et rådgivende organ for Nordisk Ministerråd og andre instanser på sit sagsområde. Samarbejdsnævnets hovedformål er at styrke og koordinere undervisningen i nordiske sprog og nordisk litteratur ved de udenlandske universiteter. Undervisning i nordiske sprog og nordisk kultur foregår ved over 200 universiteter forskellige steder i verden.

PRIORITERINGER I 2003 Nævnet vil dele sin virksomhed på tre hovedopgaver med omtrent en tredjedel af budgettet på hver opgave:
 1) At bevilge støtte til at fremme samarbejdet mellem de lektorer, som underviser i nordiske sprog ved udenlandske universiteter. 2) At holde faglige, regionale konferencer for lektorerne. 3) At foretage større, regionale satsninger for at styrke samarbejdet mellem norden-undervisere/ institutioner.
 Nævnet vil i løbet af 2002/2003 gennemgå hidtil anvendte informationstiltag og omlægge de initiativer, der satses på for at forbedre samarbejdet yderligere mellem de lektorer, som underviser i nordiske sprog ved udenlandske universiteter.

RESULTATER I 2003 Nævnet har bevilget støtte til at fremme samarbejdet mellem de lektorer, som underviser i nordiske sprog ved udenlandske universiteter. På baggrund af 23 ansøgninger blev der bevilget midler til 14 projekter til et sammenlagt beløb på 647.000 DKK.

Nævnet har endvidere holdt et erfaringsudvekslingsmøde med lignende lektoratsadministrationer i Haag.

Af større regionale satsninger fortsætter projektet Modern Vikings – USA-satsning år 2002-2005. Nævnet har indgået aftale om en 3-årig satsning i USA. Otte højere læreanstalter, der repræsenterer Alaska, det nordvestlige USA og Canada, er gået sammen om et projekt med henblik på at synliggøre Skandinavien og promovere skandinavisk kultur i ovennævnte region

UDDANNELSES- OG FORSKNINGSSAMARBEJDET

SEKTORENS BUDSJETTPOSTER

GENERELLE FORSKNINGS- OG UTDANNINGSINNSATSER

2-2505-1 DISPOSITIONSMIDLER – UDDANNELSE OG FORSKNING					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP001BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.736.000	2.023.000	1.981.00	100%	MR/EK-U

FORMÅL Dispositionsmidlerne anvendes til at finansiere politisk relevante projekter, der initieres i det løbende budgetår og giver mulighed for at opfange og støtte vigtige tiltag, der ikke kunne forudses ved budgetteringen. Dispositionsmidlerne er således et vigtigt redskab til initiering og gennemførelse af formandslandets prioriteringer.

PRIORITERINGER I 2003 Dispositionsmidlerne vil blive anvendt til finansiering af prioriteringer fra formandskabet, der ikke dækkes af andre bevillinger, samt – i overensstemmelse med formålet – til at imødekomme pludseligt opståede behov.

RESULTATER I 2003 Der er blandt andet givet bevillinger til:

- Nordisk Centres of Excellence indenfor medicin,
- Gennemførelse af formandskabets temakonference 2004,
- Tillægsbevilling til formandskabets temakonference 2003,
- Tilskud til flytteomkostninger for NiFIN og Nordvulk
- Samt oversættelse af sektorens Web-sider til islandsk og engelsk.

SEKRETARIATS- FUNKTION Nordisk Ministerråds sekretariat

SKOLESAMARBEID

2-2510-1 NORDISK SKOLESAMARBEJDE (NSS)					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	4.599.000	5.061.000	5.428.000	98%	STYRET NSS

FORMÅL Skolesamarbejdets overordnede mål er at gøre skolen bedre i Norden. Styregruppen for nordisk skolesamarbejde (NSS) har følgende hovedopgaver:

- at rådgive MR-U i spørgsmål om nordisk skolesamarbejde
- at medvirke til at gennemføre MR-Us strategi for nordisk uddannelses- og

- forskningssamarbejde
- at udforme og gennemføre en 5-årig handlingsplan for skolesamarbejde
- at have tilsynsfunktion i forhold til nordiske aftaler på området

**PRIORI-
TERINGER I
2003**

NSS handlingsplan 2000-2004 konkretiseres gennem en årlig virksomhedsplan, denne vil i år 2003 afspejle det svenske formandskabs prioriteringer. Følgende områder prioriteres højt i handlingsplanen: Værdier, livslang læring, kvalitet og synliggørelse.

**RESULTATER I
2003**

Nordisk skolesamarbejdes virksomhed har i 2003 været koncentreret om følgende hovedområder:

Værdier: Som led i det svenske formandskab blev der afholdt en stor tværsektoriel konference i Stockholm "Ungas inflytande i ett mång-kulturellt Norden - integration och deltagande i samhällslivet". I denne konference var der også et skolespor, som var vellykket. I forlængelse af rapporten fra 2002 om forskning og tiltag for at undgå mobning og vold i skolen blev der i 2003 afholdt en konference om forskning i mobning.

Livslang læring: Den nordiske gymnasieaftale er blevet evalueret i 2003. Evalueringen skal blandt andet bruges til at udvikle en informations- strategi samt ajourføre selve gymnasieaftalen i 2004. Derudover er der blevet igangsat en kortlægning af status for anerkendelse af erhvervs- uddannelser i Norden, dels som led i at skabe et velfungerende nordisk arbejdsmarked, dels som bidrag til at holde Københavnerprocessen i gang.

Kvalitet: Der har dels været afholdt et seminar for ministerielle embedsmænd om kvalitetsarbejdet i grundskolen med fokus på erfarings- udveksling om udfordringer og løsninger. Dels igangsat en kortlægning af nationale deltagere og deres profil i indikatorgrupper nedsat af EU, OECD m.v. Arbejdet forventes færdigt i 2004.

Synliggørelse: En nyt nordiske skolenet Nordskol.org er blevet søsat som led i at sikre en sammenhæng mellem skolenettet og den nye mobilitets- og støtteprogram Nordplus Junior.

Mobilitets- og støtteordningerne: Mobilitetsordningerne er tilsvarende inde i en udviklingsproces, hvor der fokuseres på helhedssynet inden for livslang læring, synergi, brugervenlighed og synlighed. Fra og med 1. januar 2004 blev de tre hidtidige ordninger på skolesektoren sammenlagt til et nyt program Nordplus Junior – mobilitets- og støtteprogram for grundskole og ungdomsuddannelser i Norden.

Nærområdet: Projektet "A school for all", hvor det er hensigten at fremme kvaliteten af specialundervisningen på grundskole-/ungdomsuddannelsesniveauet i de baltiske lande, er blevet forlænget til 2004, hvor projektet afsluttes med en konference i Vilnius, Litauen.

**SEKRETARIATS-
FUNKTION**

Nordisk Ministerråds sekretariat.

2-2512-2 NORDPLUS-JUNIOR					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	10.220.000	9.783.000	9.382.000	98%	STYRET NSS
DERAV ADM. UTGIFTER	500.000	SEKRETARIATET IVARETAS AV INTERNATIONELLA PROGRAMKONTORET FÖR UTBILDNINGSSOMRÅDET, SVERIGE			

FORMÅL NORDPLUS-junior är ett stipendieprogram som riktar sig till elever och lärare i gymnasieskolan inom de nordiska länderna. Sedan hösten 1997 är Svenska EU Programkontoret, numera Internationella programkontoret för utbildningsområdet, ansvarigt för administrationen av NORDPLUS-junior. Internationella programkontorets kontrakt har förlängts och kommer gälla intill utgången av år 2002. Förutsättningen för att kunna få NORDPLUS-junior stipendier är, att det ingås ett avtal mellan de deltagande skolorna, som fastsätter lärarnas och elevernas rättigheter och plikter.

PRIORITERINGAR I 2003 År 2003 finns det två prioriteringar. Dels kommer det att handla om utvecklingsarbete, inom ramen för vilket deltagande elever och lärare erbjuds möjligheter att lägga in pedagogiska IKT-projekt på det nordiska skoldatanätet Odin både före och efter mobilitetsperioden. Dels kommer Nordplus-junior tillsammans med de övriga stöd- och mobilitetsordningarna inom skolsamarbetet att omfattas av ett uppföljningsarbete enligt ministerrådsförslaget om den nya organiseringen, som planerats träda i kraft 1 januari 2004.

RESULTATER I 2003 Den nye program for Nordplus Junior erstatter flere tidligere ordninger: det tidligere Nordplus Junior (gymnasier/erhvervsskoler), Nordplus Mini, Elevudveksling Vestnorden samt Nordskol (som var en del af Nordmål). I 2003 var der følgende resultater:

- Nordplus Junior. Omkring 1.600 elever og 270 lærere modtog støtte i 2003. Antallet af bevilligede ansøgninger var 272 svarende til en bevillingsprocent på lidt over 80%, men en del ansøgninger har fået et reduceret beløb tildelt i forhold til det ansøgte beløb. Der var 333 ansøgninger i 2003. Det tidligere Nordplus-Junior havde et budget i 2003 på DKK 10,2 mio.
- Nordplus-Mini. Omkring 5.729 elever og 537 lærere modtog støtte i 2003. Antallet af bevilligede ansøgninger var på 253 skoleklasser svarende til en bevillingsprocent på omkring 80% for de 310 ansøgninger. Nordplus-Mini havde et budget på DKK 6,1 mio. i 2003.
- Elevudveksling Vestnorden. Omkring 670 elever og lærere modtog støtte i 2003. Det daværende Elevudveksling Vestnorden havde et budget på DKK 1,8 mio. i 2003.

SEKRETARIATSFUNKTION Administrationen varetages af et nordisk netværk af administratorer

2-2514-2 ELEVUDVEKSLING VESTNORDEN					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.784.000	1.744.000	1.708.000	96%	STYRET NSS
DERAV ADM. UTGIFTER	160.000	SEKRETARIATET IVARETAS AV FORENINGENE NORDENS FORBUND			

FORMÅL Den særskilte støtte til elevudveksling mellem Vestnorden (Island, Grønland og Færøerne) og det øvrige Norden skal ses på baggrund af de betydelig større rejseomkostninger, som er forbundet med elevudveksling til og fra Vestnorden. Samtidig er projektets formål også at øge den nordiske kultur- og sprogforståelse samt kendskabet til de øvrige nordiske landes samfundsforhold.

Målgruppen er grundskolens ældste klasser samt klasser på ungdomsuddannelsesniveaueet f.eks. erhvervsskoler og gymnasier.

Såvel administration som tildeling sker fra Foreningen Norden i de nordiske lande samt de selvstyrende områder.

Elevudveksling Vestnorden er forlænget til og med år 2003.

PRIORITERINGER I 2003 Elevudveksling Vestnorden vil sammen med de øvrige støtte- og mobilitetsordninger under skolesamarbejdet være omfattet af opfølgningsarbejdet på ministerrådsforslaget om den nye organisering, som er planlagt til at finde sted pr. 1. januar 2004.

RESULTATER I 2003 Se Nordplus Junior

2-2516-2 NORDPLUS-MINI					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	6.132.000	5.786.000	5.367.000	100%	STYRET NSS
DERAV ADM. UTGIFTER	500.000	SEKRETARIATET IVARETAS AV FORENINGENE NORDENS FORBUND			

FORMÅL Formålet med Nordplus-mini er at øge de deltagende læreres og elevers kendskab til nabolandenes kultur og sprog samt øvrige samfundsforhold.

Målgruppen er grundskolens 4.-9. klasse (samt 10. klasse i Danmark). Der gives støtte til såvel elever som deres lærere. Opholdet skal være på mindst 3 dage og maksimalt 7 dage. Den deltagende klasse skal have modtaget en invitation fra den modtagende skole og tilsvarende skal de også have et fælles pædagogisk program for opholdet.

Foreningen Nordens Forbund er ansvarlig for administrationen, men selve tildelingen af midler sker i de nationale foreninger i de nordiske lande samt de selvstyrende områder.

Nordplus-mini er forlænget til og med udgangen af 2003.

PRIORITERINGER I 2003 I 2003 er der to prioriteringer. Dels vil der være et udviklingsarbejde, hvor de deltagende elver og lærere bliver tilbudt muligheden for at have pædagogiske IKT projekter på det nordiske skolenet ODIN forud for samt efter den fysiske mobilitet. Dels vil Nordplus-Mini sammen med de øvrige støtte- og mobilitetsordninger under skolesamarbejdet være omfattet af opfølgningsarbejdet på ministerrådsforslaget om den nye organisering, som er planlagt at finde sted pr. 1. januar 2004.

FOLKEOPPLYSNING OG VOKSENOPPLÆRING

2-2520-1 STYRINGSGR. FOR NORDISK FOLKEOPPLYSNING OG VOKSENOPPLÆRING (FOVU)					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	2.203.000	2.156.000	2.912.000	100 %	STYRET FOVU

FORMÅL Som rådgivningsorgan skal styringsgruppen for folkeopplysning og voksenopplæring, FOVU, arbeide for fornyelse og utvikling innen området i Norden samt utvikle samarbeidet med Nordens nærområder og øvrig internasjonalt arbeid.

Livslang læring er grunnlag og utgangspunkt for den 5-årige Handlingsplan 2000-2004. Perspektivet er å sikre en fleksibel, brukertilpasset og kvalitativ kompetanseutvikling for voksne hvor det tas hensyn til både personlige og faglige kvalifikasjoner.

FOVU legger vekt på en aktiv dialog med mangfoldet av aktører og miljøer innen området og på å gjøre bruk av deres erfaring og kompetanse.

PRIORITERINGER I 2003 Prioriteringene vil ha utgangspunkt i den 5-årige handlingsplanen og formannskapets prioriteringer. Igangsatte og avsluttede prosjekter viser at flere av initiativene kompletterer hverandre. FOVU vil derfor i 2003 konsentrere arbeidet om hvordan dokumentasjon og oppnådde resultater fra ulike prosjekter kan nyttiggjøres i et helhetlig perspektiv. Dette er også en konsekvens av at FOVUs budsjett ble redusert med 26 % i 2002. Aktivitetene knyttes til voksnes lærings- og kompetansemuligheter – herunder dokumentasjon og verdsetting av realkompetanse inn mot såvel arbeidslivet som utdanningssystemet, aktivt medborgerskap og dokumentasjon av voksenopplæringsfeltet i Norden. Den nordiske studien som sammenligner voksnes deltakelse i utdanning i de nordiske land, men også Norden samlet i forhold til OECD-land, gir grunnlag for nye initiativer bl.a. knyttet til å fremme integrasjon av innvandrere.

RESULTATER I 2003 I 2003 har FOVU tatt initiativ til å øke fokuset på utfordringer knyttet til det framtidige nordiske samarbeidet om voksnes læring. Dette gjelder både spesiell spisskompetanse i ulike ekspertmiljøer og bred erfaringskompetanse i de tradisjonelle voksenopplæringsmiljøene. Utredningen "Nordiskt center för vuxnas lärande" ble ferdigstilt sommeren 2003. Som et resultat av utredningsarbeidet besluttet MR-U/MR-SAM at Nordens Folkliga Akademi (NFA) legges ned fra høsten 2004. FOVU har fulgt opp rapporten og igangsatt utredning av nordisk Nettverk for Voksnes Læring (NVL) med en samordnende enhet/knutepunkt. Synspunkter på det framtidige nordiske samarbeidet om voksnes læring er drøftet med representanter fra de nordiske interesse miljøene for voksnes læring i november 2003. Med bakgrunn i MR-Us beslutning sommeren 2003 om å

omorganisere de tidligere støtteprogrammene, har mobilitets og nettverksprogrammet Nordplus Voksen blitt utformet for å være operativt fra 2004. EK-U besluttet i desember 2003 at FOVU gis nytt navn og nye vedtekter fra 2004. Nye vedtekter er utarbeidet og nytt navn er Styringsgruppen for Voksnes Læring (SVL).

I samsvar med fokuset som det svenske sektorprogrammet for nordisk utdannings- og forskningssamarbeid i 2003 har satt på integrasjon, har FOVU initiert og fulgt opp flere prosjekter: Validering av realkompetanse: Rapporten, "Validering av realkompetanse" ferdigstilt og fulgt opp med et arbeidsseminar. Integrasjon av invandrere – andrespråksopplæring: Som oppfølging av rapporten "Vi föds inte vid gränsen" arrangerte FOVU et seminar om andrespråksopplæring for voksne. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi, IKT: FOVU har gjennomført et arbeidsseminar om IT som pedagogisk verktøy i utdanningen. Redaksjonsrådet for FOVU Dialog har utarbeidet en helhetlig vurdering av eksisterende informasjonsaktiviteter samt utredet en webbasert utvikling av FOVU Dialog. Dokumentasjon av voksenopplæringsfeltet: En nordisk utredning for å beskrive og dokumentere voksenopplæringsfeltet er på grunn av inntrufne omstendigheter hos oppdragstaker ikke blitt fullført i 2003. Utdanning og kriminalomsorg i et livslang læring perspektiv: Rapporten "Å lære bak murene" er ferdigstilt og distribuert til en rekke interessmiljø over hele Norden. Rapporten følges opp med en konferanse i Norge våren 2004. Samarbeid med nærområdene: Et 3-årig NGO-ledertreningsprogram i Nordvest Russland, "Adult Learning Local Action", (ALLA-prosjektet) er fulgt opp. En nordisk-baltisk komparativ analyse av livslang læring policy ble fulgt opp med en konferanse om voksnes læring i Riga i mai 2003.

SEKRETARIATS- Av bevilgningen planlegges 350 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administrasjon.
FUNKTION Sekretariatsfunksjonen ivaretas av NMR-sekretariatet.

2-2522-2 STØTTEORDNINGEN FOR NORDISK FOLKEOPPLYSNING OG VOKSENOPPLÆRING					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	8.768.000	8.589.000	7.612.000	100 %	STYRET FOVU
DERAV ADM. UTGIFTER	70.000	SEKRETARIATET IVARETAS AV NORDISK MINISTERRÅDS SEKRETARIAT			

FORMÅL Støtteordningen er et viktig redskap for å iverksette den 5-årige handlingsplanen for nordisk folkeopplysning og voksenopplæring. Den skal stimulere videreutvikling og fornyelse gjennom støtte til fellesnordiske prosjekter innen området. Ordningen omfatter tre kategorier; mobilitetsstipend for folkehøgskoleelever, prosjekter i 5 nordiske studieforbundssammenslutninger (blokktilskudd) og enkeltprosjekter som kan søkes av alle øvrige studieforbund, folkehøgskoler og allmen voksenopplæring.

PRIORITERING I 2003 FOVU oppfordrer til samarbeidsprosjekter mellom ulike søkergrupper og at bl.a. forskningsmiljøene inndras i prosjektene. I samsvar med prioriteringer i handlingsplanen for 2001-2004 stimuleres spesielt prosjekter om motivasjon for voksnes deltakelse, læring for aktivt medborgerskap og innvandreres læring. Spredning av prosjekterfaringer skjer gjennom seminarer og tidsskriftet FOVU-Dialog.

En vurdering av den kjønnsmessige fordeling blant deltakerne i støtteordningens ulike

deler vil bli foretatt.

**RESULTATER I
2003**

I forbindelse med utvikling av Nordplus Voksen har en arbeidsgruppe med deltakere fra interesse miljøene vurdert profil og innhold i det nye programmet. Et arbeidsseminar med interesse miljøene for utvikling av Nordplus Voksen er gjennomført. MR-U fattet vedtak om Nordplus Voksen i juni 2003. Veiledning til programmet er utarbeidet.

I 2003 var bevilgningen fordelt slik på de 3 kategorier: Tilskudd til de fem blokkorganisasjonene 3.500.000 DKK, enkeltprosjekter 3.068.000 DKK og folkehøgskolestipend 2.200.000 DKK.

Det ble tildelt 281 elevstipend, tilsvarende 65% av søknadene. 22 enkeltprosjekter ble tildelt støtte i 2003, en liten minskning fra året før. Antall gjennomførte blokkprosjekter er ikke endelig rapportert. I støtteordningens ulike deler rapporteres kvinners og menns deltakelse.

Administrative utgifter knyttet til fordelingsgruppe og arbeidsgruppe: 300.000 DKK

Som ekstra støtte til de fem blokkorganisasjonene og flerårige enkeltprosjekt i en overgangsperiode fram mot iverksettelse av Nordplus Voksen, er 1.000.000 DKK fordelt med henholdsvis 700.000 DKK til de fem blokkorganisasjonene og 300.000 DKK til 6 enkeltprosjekt.

2-2524-3 NORDENS FOLKLIGA AKADEMI (NFA), SVERIGE						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
SEK	7.691.000	7.549.000	7.423.000	70%	Institusjonen	2002
MOTSVARER DKK	6.230.000	6.190.000	6.607.000			

FORMÅL

NFA skal fremme utvikling, fornyelse og samarbeid innen området folkeopplysning og voksenopplæring. Dette skjer gjennom å være et faglig kompetansesentrum og forum for idé- og erfaringsutveksling for et bredt spekter av folkeopplysnings- og voksenopplæringsinstitusjoner i Norden.
NFA skal styrke den nordiske dimensjonen i internasjonal sammenheng og utfører informasjons- og serviceoppgaver for brukermiljøene, spesielt i forhold til Baltikum og EU.

**PRIORI-
TERINGER I
KONTRAKTEN**

Institusjonen inngår i den igangsatte politisk- administrative evaluering av institusjoenne under MR-U og skal ha ny mål- og rammestyringskontrakt fra 2003. Uavhengig av resultatet fra evalueringen antas at NFAs virksomhetsområder fortsatt konsentreres til kurs-, konferanse- og prosjektvirksomhet, dokumentasjons- og formidlingsarbeid samt nordisk og internasjonal nettverksbygging. Innen rammen for basisvirksomheten skal institusjonen utvikle faglig kompetanse som fremmer utvikling og fornyelse av metoder og samarbeidsstrukturer samt drive forskningsformidling. Til institusjonens drift og administrasjon knyttes spesielle oppgaver til utleie av internat og kurslokaler samt forvaltningsoppgaver bl.a. for Ministerrådet/FOVU.

Planlagte administrative utgifter: Ny kontrakt utarbeides i 2002

RESULTATER I 2003 Rapporten "Nordiskt center för vuxnas lärande" ble ferdigstilt sommeren 2003. Som resultat av utredningsarbeidet besluttet MR-U/MR-SAM at Nordens Folkliga Akademi (NFA) legges ned fra høsten 2004. FOVU har fulgt opp rapporten og igangsatt et arbeid med utredning av nordisk Nettverk for Voksnes Læring (NVL) med en samordnende enhet/knutepunkt. Synspunkter på det framtidige nordiske samarbeidet om voksens læring er drøftet med representanter fra de nordiske interesse miljøene for voksnes læring i november 2003.

NFA har i 2003 arbeidet med konferanse/ seminarvirksomhet, dokumentasjon/formidlingsarbeid samt nordisk/internasjonalt nettverksbygging. Resultatet i 2003 ble 5.159 (2002: 6.431) kursdager med en belegningsgrad i internatet på 49%. Antall deltakere var 1.392 (2002: 1.185). Nedgangen i kursdager er en følge av beslutningen om at NFA legges ned fra august 2004. Biblioteket er økt med 400 volum. Sammenlagt deltok 59 personer i stipendiatmåneden. NFA har i 2003 deltatt i 5 EU-prosjekt, hvorav ett ble koordinert av NFA.

KONTRAKT-STATUS Opfylt

ØKONOMI Ingen anmerkninger

LEDELSE OG ADM. Faktiske udgifter : 2.000 TSEK

HØGRE UTDANNING

2-2530-1 STYRINGSGRUPPEN FOR NORDISK SAMARBEIDE INNEN HØGRE UTDANNING (HØGUT)

VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	2.609.000	2.553.000	1.066.000	94%	HØGUT

FORMÅL HØGUT har som oppgave å fremme nordisk samarbeid innen høgre utdanning, samt utvikle og styrke det nordiske utdanningsfellesskap. Dette gjelder samtlige postgymnasiale utdanningsnivå ved universitet og høyskoler.

PRIORITERINGER I 2003 HØGUT har fått ny handlingsplan for perioden 2002-2004. Styringsgruppen vil fortsatt ha en bred tilnærming til utdanningsfeltet, men vil spesielt legge fire perspektiver til grunn for sitt arbeid. For det første vil HØGUT fremme Norden som foregangsregion for økt kompetanse og livslang læring. For det andre vil styringsgruppen arbeide for styrket kvalitet i høgre utdanning. For det tredje vil man legge vekt på økte muligheter gjennom informasjons- og kommunikasjonsteknologi. For det fjerde skal HØGUT fortsatt legge vekt på internasjonalisering og mobilitetsfremmende tiltak.

Styringsgruppen vil fortsatt fokusere økt kvalitet på utdanningen og synliggjøring av Ministerrådets arbeide. NORDPLUS-programmet er evaluert og er et sentralt virkemiddel for å nå de overordnede utdanningspolitiske mål. HØGUT legger vekt på best mulige nasjonale forankring av sine prosjekter, og styringsgruppens brukermiljøer spiller en sentral rolle i arbeidet i tillegg til utdanningsministrenes og ordførerlandets prioriteringer. HØGUT vil fortsatt gi aktuelle innspill til den nordiske utdanningspolitiske debatt, og problemstillinger knyttet til internasjonalisering og virtuelle læringsmiljøer vil få økt oppmerksomhet.

RESULTATER I 2003 HØGUT hadde et svært aktivt arbeidsår i 2003. I tillegg til at styringsgruppen fungerer som et godt nordisk forum for erfaringsutveksling, har HØGUT også bidratt til og/eller gjennomført en rekke prosjekter. Spesielt kan nevnes utviklingen av en nordisk-baltisk antagningsmanual, oppdateringen av den nordiske antagningsmanualen, utviklingen av en handlingsplan for økt mobilitet mellom tekniske høyskoler og universitet i Norden, oppfølging av en handlingsplan for nordiske avtaler innen høgre utdanning og et prosjekt om hvordan utdanningsinstitusjoner arbeider med internasjonaliseringen av høgre utdanning.

HØGUT tok initiativ til og gjennomførte tre konferanser i 2003. I august arrangertes ”Konferens om förnyelse av främmande språk” i Lund, Sverige med ca 60 deltakere. I begynnelsen av november ble det arrangert en Nordplus-konferanse for koordinatorene i København med over 400 deltakere. Endelig arrangerte HØGUT i samarbeid med Nordisk universitetssamarbeid (NUS) og Karlstads universitet en konferanse om kvalitetsarbeid i Norden med ca 90 deltakere i Karlstad, Sverige.

HØGUT har ellers oppnevnt en rekke arbeidsgrupper og gitt mange oppdrag til kompetente utdannings- og forskningsmiljøer for å utarbeide forslag til oppfølging av styringsgruppens arbeid. Styringsgruppens medlemmer har også deltatt i flere internasjonale konferanser og har gitt flere høringsuttalelser, blant annet om utviklingen av NORDUNET3, Hvitboken om forskning og innovasjon og etableringen av de nye Nordplus-programmene.

SEKRETARIATS- FUNKTION Nordisk Ministerråds sekretariat.

2-2532-2 NORDPLUS					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	31.682.000	31.179.000	31.972.000	100%	HØGUT
DERAV ADM. UTGIFTER	920.000	SEKRETARIATET IVARETAS AV SENTER FOR INTERNASJONALT UNIVERSITETSSAMARBEID, NORGE			

FORMÅL NORDPLUS (Nordiskt mobilitets- och samarbetsprogram för studenter och undervisningspersonal inom institutioner för högre utbildning i Norden) bygger på nätverkssamarbete. NORDPLUS har tre huvudmålsättningar: att stödja och intensifiera samarbetet mellan nordiska universitet och högre utbildningsinstitutioner, att öka antalet studenter som tar delar av sina studier i ett annat nordiskt land samt att höja utbildningskvaliteten vid de nordiska utbildningsinstitutionerna genom ökad mobilitet av undervisningspersonal. Programmet utgörs av mobilitetsstipendier till studenter och lärare samt stöd till utvecklingsprojekt, kurser och seminarier.

PRIORITERINGER I 2003 De prioriteringer som görs inom NORDPLUS-programmet relateras till ministerrådets och HØGUT:s (Ledningsgruppen för nordiskt samarbete inom högre utbildning) prioriteringsområden samt till respektive ordförandelands särskilda prioriteringer.

Generella riktlinjer för programmet är: Arbetsdelning och samarbete, likvärdighet, nätverk som representerar små och smala ämnesområden, ökat antal utresande från Danmark, fler inresande till Finland, deltagande av institutioner från väst-norden (Grönland, Färöarna och Island), studenter med funktionshinder.

Under 2003 tillkommer prioriteringar som: Informations- og kommunikasjonsteknologi (IKT), studier og praktik, lærarmobilitet – framfor allt lengre opphåll, forholdet universitet/høgskola-næringsliv, mobilitet kombinert med IKT-aktiviteter.

RESULTATER I 2003 Nordplus-programmet administreres av en extern myndighet og år 2003 administreres det av SIU (Senter for Internasjonalt Universitetssamarbeid) i Bergen. HÖGUT är huvudansvarig för programmets genomförande samt för dess innehållsmässiga och politiska profil. År 2003 utdelades 29,7 MNOK, därtill utdelades returmedel på 7,9 MNOK. Totalt ansökte 287 nätverk om 89,2 MNOK. Antalet inkomna ansökningar var en färre än året före, medan antalet partners i programmet har ökat från 1 323 år 1999 till 1 630 år 2003. Vad gäller mobilitet utdelades 3 000 stipendier. Flertalet studenter är på studieuppehåll i ett annat nordiskt land i 2,5 månader, medan de flesta lärarna utnyttjar sig av möjligheten att vara vid ett annat lärosäte i Norden under en veckas tid. Till detta kan läggas all mobilitet av administrativ personal i samband med nätverksaktiviteter av olika slag samt studenters och lärares mobilitet i samband med intensivkurser. Totalt beviljades 2003 medel till 54 intensivkurser. Utifrån rapporteringarna 2002 kan det konstateras att Sverige var det nordiska land som tog emot flest studenter, medan Finland tog emot flest lärare. Därefter följer Danmark och Norge vad gäller studenter samt Sverige og Norge vad gäller lärare. Flest utresande studenter i Norden kom från Finland og flest lærare från Norge.

2-2534-4 BIDRAG TIL NORDISK SOMMERUNIVERSITET (NSU)					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.112.000	1.088.000	1.066.000	100 %	NSU

FORMÅL NSUs hovedoppgave er å fremme det nordiske forskningssamarbeidet gjennom å styrke vitenskapelig idé- og nettverksutvikling innen tverrfaglige problemområder som ikke har gitt grunnlag for felles nordiske forskningsprosjekter. Virksomheten bygger på at deltakere på tvers av fag, karriere, generasjoner, institusjoner og språk samles om felles studier knyttet til tverrvitenskapelige problemstillinger. NSU er en idéell organisasjon som støttes med et virksomhetsbidrag fra NMR gjennom en årlig prosjektkontrakt.

PRIORITERINGER I 2003 Ministerrådets bidrag forutsettes benyttet til aktiviteter i form av nettverksskapende seminarer og aktiv publisasjons- og informasjonsvirksomhet. Administrative kostnader dekkes av egenfinansiering.

RESULTATER I 2003 NSU har oppfylt kontrakten med Nordisk Ministerråd for 2003 ved å gjennomføre en nordisk konferanse, 7 vintersymposier, 2 ad hoc symposier og kretsarbeid i 7 studiekretser, samt publisasjons- og informasjonsvirksomhet. NSU har besluttet at informasjonskanalen i hovedsak vil være internettbasert.

SPRÅKLIG SAMARBEID

2-2540-1 NORDISK SPRÅKRÅD					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	2.026.000	1.982.000	1.941.000	99%	SPRÅK-RÅDET

FORMÅL Nordisk Sprogråd skal virke for at fremme den internordiske sprogforståelse, som er grundlæggende tilgang for det politiske, kulturelle og økonomiske samarbejde i Norden. Nordisk Sprogråd skal desuden fremme og lette anvendelsen af de nordiske sprog såvel i Norden som uden for Norden, for eksempel også i det europæiske samarbejde. Sprogrådet skal samvirke med andre sprog- og terminologiorganer i og uden for Norden.

PRIORITETER I 2003 Nordisk Sprogråd vil også i 2003 arbejde for at styrke de små sprogområder i Norden, bl.a. ved forsat at støtte ordbogsarbejdet og tematisere de små sprogs stilling i det moderne samfund.
Det store samarbejdsprojekt mellem sprognævnene i Norden om importord fortsættes. Nordisk Sprogråds websted, www.nordisk-sprograad.dk, vedligeholdes og udbygges. De nordiske sprogs stilling i det moderne informationssamfund tematiseres blandt andet gennem konferencer/seminarer.
Nordisk Sprogråd vil vedligeholde og om muligt udbygge kontakten til sprognævn og tilsvarende institutioner uden for Norden, herunder i de Baltiske Lande.

RESULTATER I 2003 Det nya tvärgående programmet Nordplus språk ersätter Nordiska språkrådet, Nordmålprogrammet och Nordkurs, vilka år 2003 hade följande resultat:

År 2003 har Nordiska språkrådet avhållit möten, konferenser och symposier, både i egenskap av huvudarrangör och medarrangör. Temat för det 50. nordiska språkmötet var Språkvården på skolan och ordnades tillsammans med Forskningscentralen för de inhemska språken. I samarbete med Nordisk Forening for Leksikografi arrangerades ett symposium Ordbokskritik i Norden.

Nordiska språkrådet har administrerat två stora projekt: Moderna importord i språka i Norden samt Internordisk språkförståelse i en tid med ökad internationalisering igångsatt av Nordiska kulturfonden. De båda projekten avslutas 2005.

Nordiska språkrådet har beviljat stöd till 9 ordboksprojekt inom de små språkområdena i Norden, samt gett ut 6 skrifter och rapporter. Webbplatsen Språk och kultur i Väst-Norden har beviljats driftstöd.

Administrative utgifter: 238.400 DKK

SEKRETARIATS-FUNKTION Administrationen af programmerne varetages af et nordisk netværk af administratorer

2-2542-1 NORDISKE KURSER I SPROG OG LITTERATUR (NORDKURS)					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
VALUTA	2.095.000	2.037.000	1.995.000	100%	NORDKURS

FORMÅL NORDKURS styrker undervisningen i nordiske sprog for især nordiske modersmålsstuderende på universitetsniveau gennem afholdelse af meritgivende intensivkurser. Programmet tilgodeser de små sprog ved alternerende at afholde kurser i grønlandsk, færøsk og samisk. Kursernes nordiske nytte ligger såvel i kompetenceopbygning inden for nordiske sprog som medvirken til at skabe en sprogkulturel ramme, der levendegør arbejdet med nordiske sprog. Sammen med det NORDPLUS støttede sprognetværk NORDLIKS udgør NORDKURS Ministerrådets væsentligste bidrag til støtte for det nordiske sprogfælleskab på universitært niveau.

PRIORITERINGER I 2003 Hovedlinjen i NORDKURS' prioritering af virksomheden er ud fra den eksisterende blanding af samnordiske kurser (ca. halvdelen af kurserne) og kurserne for enkelte nationaliteter at fortsætte og videreudvikle den faglige kompetence, som kurserne giver deltagerne. Vestnorden og baltisk deltagelse i kurserne prioriteres.

RESULTATER I 2003 Det nye tværgående programmet Nordplus sprog ersætter Nordiska språkrådet, Nordmålprogrammet och Nordkurs, vilka år 2003 hade följande resultat:

Nordkurs

Nordkurs ordnade 16 sommarkurser, inklusive de internationella kurserna i finska, i vilka också nordiska studeranden kan delta. Deltagarantalet uppgick till 297, varav 290 nordiska och 9 baltiska deltagare.

Administrative utgifter: 34 177 DKK

SEKRETARIATS-FUNKTION Administrationen af programmerne varetages af et nordisk netværk af administratorer

2-2543-1 SPROGLIGT SAMARBEJDE I NORDEN, NORDMÅL					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	6.559.000	6.418.000	6.286.000	97%	MR-U/EK-U

FORMÅL NORDMÅL programmet 2000-2004 har følgende formål:
 at nordiske satsninger inden for ikke skandinaviske sprog styrkes (færøsk, grønlandsk, samisk, finsk og islandsk)
 at nordiske satsninger inden for området børn og unges sprogforståelse udbygges
 at NORDMÅL-forum udvikles til et nordisk sprognetværk
 at det nordiske samarbejde i forbindelse med tolkeuddannelserne og tolkeformidling styrkes – også i forhold til EU
 at det nordiske sprogsamarbejde styrkes

PRIORITERINGER I 2003 Hovedprioriteringerne i NORDMÅL er følgende:
 De ovennævnte satsninger konkretiseres gennem en årlig virksomhedsplan, der omhandler kurser, projekter, seminarer og udgivelser inden for hver af de ovennævnte områder. I år 2003 følges satsningerne under det europæiske sprogår op. Det drejer sig om status over de

nordiske sprog på tærskelen til det 21. århundrede Der arbejdes med udgivelse af en sprogpakke for børn og unge.

RESULTATER I 2003 Det nya tvärgående programmet Nordplus språk ersätter Nordiska språkrådet, Nordmålprogrammet och Nordkurs, vilka år 2003 hade följande resultat:

Språkligt samarbete i Norden, Nordmål

År 2003 inkom totalt 40 projektansökningar till Nordmålprogrammet. 20 sökanden beviljades stöd till totalt 35 projekt. Projektstöd beviljas i huvudsak till kursverksamhet, seminarier och konferenser, men också till publikationer och forskning. Nordmålforum konferensen ordnades i november. Vid konferensen lanserades det nya Nordplus språk-programmet. Politiker, ämbetsmän och representanter från de nordiska språkmiljöerna deltog. Deltagarantalet uppgick till 60.

Administrative utgifter: 354.631 DKK

SEKRETARIATS- FUNKTION Administrationen af programmerne varetages af et nordisk netværk af administratorer

2-2548-3 NORDENS INSTITUT I FINLAND (NIFIN)						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
EUR	702.100	688.300	676.800	91 %	Institusjonen	2002
MOTSVARER DKK	5.216.000	5.135.000	5.030.000			

FORMÅL NIFIN skal med udgangspunkt i sprog og kultur danne et formidlende bindeled mellem det finsksprogede Finland og det øvrige Norden. Hovedopgaven er dermed at synliggøre finsk sprog og kultur i de nordiske lande og samtidig formidle kundskab om og engagement for nordiske sprog og kulturer til den finstaltende befolkning i Finland.

PRIORITERINGER I KONTRAKTEN For at løfte denne hovedopgave inddrager instituttet områderne uddannelse, kultur, medier og samfundsliv i virksomheden. Instituttets nordiske nytte ligger i at udvikle og styrke en nordiske samhørighedsfølelse baseret på sproglig og kulturel mangfoldighed. Med særlig fokus på ungdommen skal instituttet medvirke til, at nordiske sprog og kulturer profilere Norden i en international tid.

Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon: Ny kontrakt utarbeides i løpet av 2002

RESULTATER I 2003 Under år 2003 flyttade NIFIN till nya och mer ändamålsenliga utrymmen i Nordiska Investeringsbankens fastighet, vilket förbättrade synligheten och tillgängligheten och gav NIFIN fler besökare. NIFIN arrangerade åtta kurser i skandinaviska språk för finländare, två kurser i finska för skandinaver samt tre utbildningstillfällen för nordiska

konferenstolkar. Genom biblioteket i och Norden i Fokus-projektet presenterades en rad kända nordiska författare för en finländsk publik. I samarbete med Nordiska kulturfonden arrangerade NIFIN ett seminarium om nordisk kulturpolitik i Helsingfors. Den procentuella könsfördelningen bland deltagare, publik eller stödmottagare var fördelat på olika verksamhetsgrenar följande: Språk 20 % män - 80 % kvinnor, Kultur 30 % män - 70 % kvinnor, Info 40 % män - 60 % kvinnor.

KONTRAKT-STATUS Opfyldt

ØKONOMI Ingen bemærkninger

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 320 TEUR
Faktiske udgifter : 320 TEUR

UTDANNING- OG FORSKNINGSSEKTORENS SAMARBEID INNENFOR IT

2-2550-1 MINISTERRÅDETS (MR-U) IT-POLICYGRUPPE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	544.000	532.000	521.000	86%	POLICY-GR.

FORMÅL IT-policygruppen følger og fremmer udviklingen af spidskompetence inden for grænsefladen mellem moderne informations- og kommunikationsteknologi på den ene side og forskning og uddannelse på den anden. IT-policygruppen søger at sikre den meste tidssvarende og fremadrettede rådgivning om videnssamfundets udvikling ved at **følge** og **analysere** udviklingen samt **formidle** viden til MR-U og andre om behov for nye tiltag. IT-policygruppen udarbejder endvidere **forslag til initiativer**.

IT-policygruppen er et rådgivende policyorgan for NMR og driver således ikke egen projektvirksomhed udover mindre udredningsopgaver.

PRIORITETER I 2003 Under forudsætning af en forlænget mandatperiode er fokus fortsat på at følge og analysere IT-udviklingen, samt at formidle viden og udarbejde forslag til initiativer. I år 2003 vil der være særligt fokus på: "Internet- og applikationsforskning og -udvikling"; "Den nordlige eDimension"; "Distanceundervisning og virtuelle højskole- og universitetsmiljøer"; "IKT og pædagogisk udvikling".

RESULTATER I 2003 Fem møder er blevet afholdt i løbet af året, hvert med eget fagligt tema. Hovedvægten i sagsporteføljen har været på såvel løbende som nye sagsområder. IT-policygruppen har i år 2003:

- Været i dialog med Nordiska samarbetsnämnden för naturvetenskaplig forskning (NOS-N) om et præliminært forslag fra NOS-N til et nyt Nordisk forskningsprogram "Nordunet3 - A new Nordic internet research and development program", om Internet og Internetapplikationsforskning og udvikling

- Initieret kontakt mellem Nordunet A/S, NorFA og NOS-N om samarbejde i regi af Nordunet3
- Initieret dialog med Ledningsgruppen för nordiskt skolsamarbete, NSS om at etablere nordisk samarbejde om indikatorer og kvalitetssikring for IT-brug i skolen
- Deltaget i MR-U's arbejde med "Hvidbog om udbygning af Norden til en internationalt ledende forsknings- og erhvervsregion"
- Initieret dialog med forskningsmyndighederne i St. Petersborg, Rusland, om mulighederne for at samarbejde om forskning inden for Internet og Internetapplikationer - eventuelt i regi af "Den Nordlige Dimension"
- Fortsat dialogen med Nordisk Samarbejdsorgan for Vitenskapelig Informasjon (NORDINFO), og rådgivet EK-U om den fremtidige virksomhed på fagområdet videnskabelig information.

SEKRETARIATS- Nordisk Ministerråds sekretariat.
FUNKTION

2-2554-1 AVANCEREDE IT- APPLIKATIONER OG –TJENESTER – NORDUNET2					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	500.000	489.000	479.000	100%	MR-U/EK-U

FORMÅL Universiteter, forskningsinstitutioner og de nordiske centraladministrationer bliver stadig mere afhængige af avanceret kommunikations- og informationshåndtering såvel kvalitativt som kvantitativt. Hvor det gamle NORDUnet-projekt (nu et aktieselskab) varetager Internet infrastrukturen, har NORDUnet2 haft til opgave at udvikle avancerede Internetapplikationer og net tjenester og derved sikret landenes tætte samarbejde om netværksanvendelse og – udvikling samt Nordens medindflydelse over den globale Internetudvikling.

NORDUnet2 har rådet over en samlet bevilling på **DKK 30 mio.** i perioden 1999-2001, hvor kun finansieringen af projektlederen er gået over det nordiske budget.

På baggrund af en projektførlængelse er den sidste forskningsaktivitet under programmet afsluttet pr 31. december 2002.

PRIORITETER I 2003 Budgetposten vil i 2003 blive administreret af IT-policygruppen med henblik på i væsentligste omfang, at blive brugt på en ekspertudreder, som i samarbejde med en ad hoc gruppe er blevet givet ansvaret for at udarbejde forslag om profil og indhold for et fortsat og styrket nordiske samarbejde om "Internet- og applikationsforskning og -udvikling".

RESULTATER I 2003 Budgetposten har i år 2003 været administreret af IT-policygruppen med henblik på i væsentligt omfang, at blive brugt på ekspertudredninger, analyser og møder med sigte på at frembringe et forslag om profil og indhold for et fortsat og styrket nordisk samarbejde om "Internet- og applikationsforskning og -udvikling" (se Nordunet3)

SEKRETARIATS- Nordisk Ministerråds sekretariat.
FUNKTION

FORSKNINGSSAMARBEID

2-3110-1 NORDISK FORSKNINGSPOLITISK RÅD (FPR)					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.866.000	2.326.000	778.000	74%	FPR

FORMÅL Nordisk Forskningspolitisk råd (FPR) er ministerrådets rådgivende organ for langsigtede forskningspolitiske spørgsmål. Rådet skal fremme nordisk samarbejde om forskning og forskeruddannelse. Rådet skal udfra analyser af den forskningspolitiske udvikling både i Norden og i Europa rådgive om forskningspolitiske problemstillinger, som er relevante for Norden.

PRIORITETER I 2003 FPRs anbefalinger er samlet i rådets *Indstilling om nordisk forskningssamarbejde til Nordisk Ministerråd for uddannelse og forskning (MR-U)*, november 2001. FPR's mere langsigtede overvejelser er beskrevet i "*Norden- en arena för forskning av global betydelse – Nordisk Forskningspolitisk Råds vision*", oktober 2000.

FPR peger generelt på muligheder for at forstærke samarbejdet om en nordisk forskningsregion som led i bestræbelserne på at udbygge et europæisk forskningsområde (ERA). Dette arbejde følges op i 2002/2003 med en rapport til MR-U baseret på Nordisk Råds forslag (A1269/nord) *om en redegørelse om at udbygge det nordiske forskningsrum som et regionalt bidrag til styrkelse af det europæiske forskningsrum*. Et af hovedpunkterne i forslaget er en vurdering af koblingen mellem forskning og erhvervsliv.

FPR udarbejder i 2002 en ny 3 årig handlingsplan for perioden 2003-2005.

Av bevilgningen planlægges det å anvende 1.225 TDKK til aktivitetsstyring/administrasjon (inkl. en prosjektansatt forskningskoordinator). Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Nordisk Ministerråds sekretariat.

RESULTATER I 2003 FPR har deltagit mycket aktivt i framtagandet av Vitboken och i den fortsatta processen. FPR har också varit representerat i den arbetsgrupp som granskat förslaget att inrätta en nordisk forskningsfond. FPR har avgivit yttrande till ministrarna och ämbetsmannakommittén om viktiga rapporter som tagits fram under året. Detta inkluderar den så kallade Institutionsutredningen av professor Dan Brändström, som såg på möjligheterna att öka forskningsinstitutens nationella tillknytning.

FPR har det överordnande ansvaret för följande forskningsprogram:

- Nordisktarktiskt forskningsprogram (NARP), 1999-2003
- Nordiskt säkerhetspolitiskt forskningsprogram, 2000-2003
- Nordiskt forskningsprogram om kön och våld, 2000-2004

- Nordiskt forskningsprogram om språkteknologi, 2000-2004
- Västnordiskt oceanklimat, 2001-2005
- Nordiskt forskningsprogram om longitudinell epidemiologi, 2003-2007
- FPR har arrangerat två seminarier. Ett seminarium i Bryssel med titeln "Seminar on the Nordic region's research collaboration and the development of ERA" med ca 60 deltagare och ett andra seminarium i Stockholm med ca 100 deltagare för att diskutera utkastet till Vitboken.

LEDELSE OG Faktiske udgifter : DKK 714.000
ADM.
SEKRETARIATS- Nordiska ministerrådet sekretariat
FUNKTION

2-3111-2 NORDISKE SPIDSFORSKNINGSENHEDER, PILOTPROJEKT					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	3.130.000	3.063.000	-	-	FPR

FORMÅL De nordiska forskningsråden inom naturvetenskap, miljövetenskap och teknik (NOS-N) har i samarbete med Nordiska ministerrådet år 2001 initierat ett nordiskt pilotprogram för spetsforskningsenheter på området globala förändringar inom följande sektorer: ekosystem processer inom klimatförändringen, atmosfäriska och oceaniska processer. Programmet genomförs åren 2002-2007, och dess årliga finansiering uppgår till minst 10 MDKK.

En nordisk spetsforskningsenhet är

- ett kompakt och väl organiserat nätverk som bildar ett virtuellt centrum för redan existerande forskningsgrupper eller -enheter i minst tre nordiska länder, eller
- en vetenskapligt högklassig forskningsenhet, som erbjuder också forskare i andra nordiska länder utrustning och infrastruktur.

Målet för det samnordiska programmet för spetsforskningsenheter är

- att göra den nordiska forskningen synligare och attraktivare i Europa och världen
- att garantera att de nordiska resurserna, i synnerhet kostsam infrastruktur, används så effektivt och smidigt som möjligt
- att stödja kreativa och effektiva forsknings- och forskarutbildningsmiljöer
- att skapa nordisk kritisk massa
- att öka rörligheten framför allt bland unga forskare
- att åstadkomma tvärvetenskapligt samarbete
- att åstadkomma en ändamålsenlig specialisering bland de nordiska länderna inom forskning och kompetens
- att integrera de nordiska spetsforskningsenheterna i de nationella forskningssystemen.

**PRIORITER-
INGER I 2003** Där etableras 2-3 nordiska spetsforskningsenheter.

RESULTATER I 2003 De fyra spetsforskningsenheterna har framgångsrikt fortsatt med sina forskningsprojekt. De fyra NCoE forskar i a)ekosystemen i klimatförändring, b)klimatförändringens effekter på biosfären, c)utbytet av koldioxid och metan mellan atmosfären och ekosystemen samt d)användning av luminiscensmetoden i datering. De tre förstnämnda NCoE består av omfattande nätverk av forskargrupper medan den sistnämnda ställer apparatur och infrastruktur till de nordiska forskarnas förfogande. NorFA har beviljat medel till två forskarskolor som är knutna till tre NCoE. Genom att koppla samman NCoE och forskarskolor stärks kvaliteten på forskarutbildningen.

Programstyrelsen (fem män och sju kvinnor) höll ett möte i februari där man beslutade vilka utländska experter som skulle utnämnas som medlemmar av programmets Scientific Advisory Board (SAB). SAB-gruppen dvs en liten expertgrupp skall följa med och rådge de nordiska spetsforsknings-enheterna och forskarskolorna i deras arbete. Fem experter, tre kvinnor och två män utsågs till expertgruppen, en amerikan, en tysk och tre engelsmän. Det första SAB-mötet hölls i november vid spetsforskningsenheten i Risö. Ledarna av alla NCoE deltog liksom forskare och forskarstuderande från de fyra NCoE. En broschyr som beskriver programmet och de fyra NCoE har tagits fram. Programmet har också presenterats i tidskrifter samt vid möten.

Programmet och de fyra projekten och två forskarskolor finns beskrivna på hemsidan www.aka.fi/ncoe.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 140.000 DKK
Faktiske udgifter : 138.652 DKK

SEKRETARIATS-FUNKTION Programmets sekretariat är förlagt till Finlands Akademi

2-3130-1 NORDISKT ARKTISKT FORSKNINGSPROGRAM					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	6.132.000	6.386.000	6.255.000	100%	PROGR.STYRE

FORMÅL Avsikten med det femåriga programmet (1999-2003) är att öka den nordiska kompetensen och forskningssamarbetet inom tre prioriterade områden:

- Naturprocesser – land, hav och klimat
- Biologisk mångfald och miljöhot i det arktiska området
- Arktiska folkgruppers levnadsvillkor

**PRIORITER-
INGER I 2003** Programmet slutar år 2003 och inga nya beviljningar planläggs för året. Ett tredje NARP-symposium kommer att anordnas i Tromsø under 2003. Den preliminära titeln är "People and Ecosystems in a Changing Arctic".

RESULTATER I 2003 Under programperioden har totalt 63 projekt fått medel. Alla projekt har haft deltagare från åtminstone 3 nordiska länder. Flera av projekten har samarbetspartner i närområdena (Baltikum och Ryssland) eller i andra europeiska länder. Några projekt har fått medel från EU:s femte ramprogram. Av projekten har 22 koordinerats från Norge, 12 från Danmark, 10 från Finland, 8 från Sverige, 8 från Island och 3 från Grönland. Projekten fördelar sig jämnt mellan de tre prioriterade områdena.
Ett tredje avslutande NARP-symposium avhölls i Tromsø, Norge i februari-mars i samband med en internationell konferens "Arctic -Alpine Ecosystems and People in a changing Environment".

Under 2003 var 37 projekt pågående. Könsfördelningen bland projektledarna visar att det var ca tre gånger flera män än kvinnor dvs 29 män (78,4%) och 8 kvinnor (21,6%).
I 14 av de 37 projekten deltog forskare från närområdena. Deltagandet fördelade sig relativt jämnt mellan de tre prioriterade aktivitetsområdena.
Programmet har en hemsida med adressen <http://thule.oulu.fi/narp>.
Under våren 2004 utkommer en publikation som beskriver programprojekten och de resultat som uppnåtts.

LEDELSE OG ADM. Faktiske udgifter : 340.000 DKK

SEKRETARIATS-FUNKTION Programmets sekretariat är beläget vid Thule institutet i Uleåborg (Oulu), Finland.

2-3131-2 NORDISKT FORSKNINGSPROGRAM OM KÖN OCH VÅLD					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	3.808.000	3.726.000	3.649.000	100%	PROGR.STYRE

FORMÅL Avsikten med programmet (2000-2004) är först och främst att knyta samman små och spridda forskningsmiljöer i Norden och att styrka kompetensuppbyggningen och forskarutbildningen i de nordiska länderna. Programmet skall bl.a. bidra till att öka synlighet, höja status och bidra till bättre institutionalisering för forskningsområdet i Norden.

PRIORITERINGAR I 2003 Programmets prioriterade forskningsområdena är:

- Makt, våld, sexualitet och offerskapande (victimization) som könsspecifik process
- Föräldraskap, kön och våld: föräldraskapet som könsbaserad samhällsinstitution
- Maskulinitet och våld som ömsesidigt konstituerande samt kulturella definitioner av sexualitet som överordnar mäns och underordnar kvinnors sexualitet
- "Kulturens" och "kulturernas" betydelse för sambandet mellan kön och våld

RESULTATER I 2003 Programmets samtliga medel har sedan tidigare fördelats genom tre utlysningar som arrangerats 2000-2002. Under år 2003 har 27 av de 29 projekten varit pågående. Två projekt är sedan tidigare avslutade.

16 nätverk och 13 enskilda projekt har beviljats medel och detta involverar ca 300 deltagare, varav drygt hälften är forskarstuderande. Majoriteten av deltagarna kommer från de nordiska länderna, men i projekten ingår också forskare/forskarstuderande från Estland, Lettland, Litauen, nordvästra Ryssland, samt flera andra europeiska länder. Ett antal av projekten har dessutom kontakter med andra europeiska och/eller internationella forskarnätverk. 15% av programmets aktiviteter involverar närområdena. Av deltagarna i programmet under år 2003 var 49 (16,7%) män och 249 (83,3%) kvinnor.

Utöver de pågående projekten har aktiviteterna i programmet under året bestått av utåtriktad information på hemsidan och i media (NIKK magasin nr. 1 2003). Vidare har programmets informationsbroschyr uppdaterats och utvidgats så att den innehåller såväl övergripande information om programmet som abstracts för samtliga projekt.

Programkommittén har beslutat att arrangera ett forskarseminarium i samarbete med NOVA år 2004. Seminariet skall behandla forskning om sexuella övergrepp mot barn. Programmet har en hemsida med adressen <http://www.norfa.no> (kön och våld)

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 240.000 DKK
Faktiske udgifter : 239.000 DKK

SEKRETARIATS- FUNKTION Nordisk Forskerutdanningsakademi (NorFA)

2-3132-2 NORDISKT FORSKNINGSPROGRAM OM SPRÅKTEKNOLOGI					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	5.086.000	4.977.000	4.875.000	100%	PROGR.STYRE

FORMÅL Avsikten med det femåriga programmet (2000-2004) är att profilera den nordiska språkliga gemenskapen och säkra/öka användningen av de nordiska språken inom språkteknologin. Samtidigt stöds de nordiska samfundet som en del av det större omgivande lingvistiska samfundet. Avsikten är också att säkra en god nordisk språkteknologi för avnämare. Programmet skall bidra till att:

- förbättra kommunikationen mellan nordiska språkteknologiforskare
- förbättra samarbetet inom Ph.D. utbildningen
- etablera faciliteter/dokumentationscenter för att säkra att forskningsresultat, textsamlingar, verktyg etc. finns lätt tillgängliga och kan brukas

PRIORITERING I 2003 Programmet prioriterar följande tre forskningsområden inom språkteknologi:

- 1) Datorstödd inlärning av nordiska språk
- 2) Tvärspråklig informationsbehandling på de nordiska språken
- 3) Interaktion på ett naturligt språk mellan människa och datamaskin

RESULTATER I 2003 Under år 2003 har fyra nya nätverk igångsatts och ett tidigare nätverk fortsatt sin verksamhet. Programmet har härtills givit stöd till 5 nationella dokumentationscentra, 4 Ph.D stipendiater, 14 nätverk och 7 samarbetsprojekt.

Språkteknologiprogrammets tredje generella seminarium avhölls i Reykjavik i anknytning till de Nordiska datalingvistikdagarna."Årsbok 2003 "publiceras i februari 2004. Programmet har en hemsida med adressen: <http://www.norfa.no/sprogteknologi>

LEDELSE OG ADM. Faktiske udgifter : 290.152

2-3133-2 NORDISK FORSKNINGSPROGRAM OM EPIDEMIOLOGI					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02*	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	3.066.000	0	-	-	PROGR.STYRE

* Programmet ble i 2002 finansiert med tilsammen 1,5 MDKK fra budsjettpostene 2-3110-1 Forskningspolitisk råd og 5-0445-1 Ministerrådets strategiske initiativer.

FORMÅL Avsikten med det femåriga programmet (2003-2007) är att studera sjukdomsutveckling och sociala skillnader i sjuklighet och dödlighet över långa tidsperioder och med start tidigt i livet. I Norden har man exceptionellt goda möjligheter för epidemiologiska studier beroende på omfattande befolkningsregister. En samkörning av register i olika nordiska länder ger ett nordiskt mervärde i form av nytt, ofta unikt vetande. Programmet skall bidra till att etablera kontakt mellan nordiska forskningsgrupper som har tillgång till data med olika väldefinierade stora grupper (kohortdata). Programmet kommer också att belysa vilka data som i framtiden bör insamlas, hur ofta det skall ske och hur man bäst gör det.

**PRIORITER-
INGER I 2003** Programmet studerar sjukdom i ett livslångt förlopp och prioriterar följande forskningsområden inom epidemiologi:

Växt och sjukdom.
Hormoner och sjukdom.
Andra påverkningar med kumulativ effekt.
Sociala olikheter och hälso- och sjukdomstillstånd.

RESULTATER I 2003 Projektkommittén beslutade vid ett möte i mars att bevilja medel åt fyra projekt. De utvalda projekten ombads inkomma med reviderade forskningsplaner och budget.

Projekttitlarna är följande:

- Nordic Biological Specimen Banks working group on Cancer Causes and Control
- Attention Deficit and Hyperkinetic Disorders (ADH) in a Lifelong Perspective. The Role of Prenatal Environment
- Pre- and childhood growth in relation to risk of cardiovascular disease
- Genes and Environments in Disease Development.: Nordic Twin and Adoption Studies

Av deltagarna i projekten är 58,7% (27) män och 41,3% (19) kvinnor. Forskare i närområdena är inte involverade i projekten.

Programkommittén beslutade också att en mid-term evaluering av projekten skall göras i slutet av 2004.

Programmet har en hemsida med adressen www.norfa.no. Epidemiologiprogrammet och de fyra projekten presenteras på hemsidan

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 100.000 DKK
Faktiske udgifter : 102.000 DKK

SEKRETARIATS-FUNKTION Nordisk Forskerutdanningsakademi (NorFA)

2-3140-1 NORDISK KOMMITTÉ FÖR BIOETIK					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	889.000	1.170.000	846.000	99%	KOMITÉEN

FORMÅL Nordisk kommitté för bioetik upprättades 1989, som en nordisk referensgrupp på bioetikområdet i syfte att verka i nära samarbete med nationella rådgivande kommittéer. Den nordiska kommittén har som uppgift att identifiera etiska problem med genteknologisk eller annan bioteknologisk forskning och modifiering av mikroorganismer, plantor, djur och människor. Kommittén har dessutom som uppgift att följa lagstiftning och reglering inom det bioteknologiska området samt bidra till ökad information och debatt i de nordiska länderna om bioetiska frågor.

PRIORITERINGER I 2003 Att främja ett nordiskt samarbete och informationsutbyte mellan forskare, parlamentariker och opinionsbildare om politisk aktuella etiska aspekter av bioteknologisk forskning, utveckling och tillämpning. Dessutom skall information till offentligheten styrkas.

Prioriterade ämnesområden är: "Business and Bioethics" samt utveckling av arbetsmetoder och material för undervisning i bioetik som uppföljning på seminariet 2001.

Det aktuella mandatet gäller för perioden 2002-2004.

Av bevilgningen planlegges det å anvende 60 TDKK til aktivitetsstyring/administrasjon. Sekretariatsfunktionen är placerat i Finland

RESULTATER I 2003 Kommittén har under 2003 hållit sju möten, två seminarier (How to best teach bioethics, kurs i samarbete med NorFa, och Biomedical Research Ethics), publicerat en rapport (Lagstiftning om bioteknologi i Norden), förnyat sin hemsida: www.ncbio.org, förnyat sin logotype och inlett internationellt samarbete. Sekretariat, förvaltning och kommitténs internetsidor administreras från Finland.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter:
Faktiske udgifter : 325.421

SEKRETARIATS-FUNKTION Förvaltningen sköts av Vetenskapliga samfundens delegation i Finland.

2-3115-3 NORDISK FORSKERUDDANNELSESAKADEMI (NORFA), NORGE						
Valuta	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
NOK	38.131.000	39.153.000	39.522.000	69 %	Institusjonen	2002
MODSVARER DKK	37.368.000	36.021.000	35.965.000			

FORMÅL NorFA er en institution i Nordisk Ministerråds organisation, som skal fremme nordisk samarbejde om forskning og forskeruddannelse med hovedvægt på forskermobilitet og netværkssamarbejde. NorFA udvikler og administrerer samarbejdsaktiviteter og støtteordninger samt flere specifikke forskningsprogrammer. NorFA er desuden et kundskabs- og informationscenter om forskeruddannelse i Norden og rådgivende for ministerrådet om forskeruddannelse.

PRIORITETER I KONTRAKTEN NorFA skal bidrage til at øge kvaliteten og konkurrenceevnen i de nordiske landes forskeruddannelser, stimulere til idéudvikling og fornyelse, skabe synergier og øge internationaliseringen.

I NorFA's nye strategi (2002-2005) lægges vægt på at styrke det nordiske samarbejde som en platform for internationalt samarbejde for unge forskere i Norden. NorFA's virksomhed sker gennem to hovedfunktioner:

1. At som støtteorgan stimulere samarbejde mellem forskeruddannelsesmiljøer i Norden,
2. At som akademi stimulere dialog og samarbejde mellem forskeruddannelsesmiljøer, udveksle ideer og kundskab samt informere om forskeruddannelse i Norden.

Den nuværende kontrakt er indgået for perioden 1999-2001 og forlænget til og med 2002.

Reduksjonen av budsjettnivået sammenlignet med 2002 er ettårig, og har nødvendigvis ikke konsekvenser for senere års budsjettnivå.

Planlagte administrative udgifter: Ny kontrakt utarbejdes i 2003.

RESULTATER I 2003 NorFAs strategi för 2002-2005 och NorFA:s stadgar från år 2000 har varit vägledande för verksamheten. Målen för verksamheten preciserades i NorFAs verksamhetsplan för 2003.

NorFA har under 2003 beviljat stöd till forskarutbildningskurser, nätverk, gästprofessorer och två typer av personliga stipendier (kursstipendier och mobilitetsstipendier). NorFA har dessutom stött pilotprojekt och planläggningsmöten. Det totala antalet beviljade aktiviteter har varit oförändrat jämfört med 2002 medan antalet aktörer har ökat med ca 11% till nära 6300. NorFA:s insats i närområdena har också ökat jämfört med 2002 och den utgör nu 11% av de totala aktiviteterna. Könsfördelningen bland personer som mottagit en bevillning var år 2003 188 (62,3%) män och 114 (37,7%) kvinnor.

Stödverksamheten har utvecklats vidare med ökad tyngd på nätverkssamarbetet och ytterligare integrering av forskarmiljöer i närområdet. 61 nätverk var aktiva år 2003 vilket innebär en ökning på 5 nätverk jämfört med 2002. Antalet deltagande forskargrupper i NorFA:s nätverk är flera än 700 inkluderande drygt 4000 forskare och studerande. NorFA har fortsatt sina satsningar i Nordens närområde och NorFA:s stödformer har i det närmaste öppnats helt för dessa forskarmiljöer. Mer än hälften av NorFA-nätverken inkluderar forskargrupper i närområdet. NorFA beviljade under 2003 medel till 37 forskarutbildningskurser av vilka två hölls i närområdena. 20 gästprofessorer var verksamma i Norden och 7 i närområdena

NorFA:s verksamhet som akademi, med en rådgivande och policyskapande funktion, har också utvecklats under året.

NorFA är starkt engagerat i satsning på nordiska forskarskolor som ett instrument för att stärka forskarutbildningen i Norden. Två dylika pilotprogram finns redan (inom naturvetenskap, globala förändringar och inom humaniora/samhällsvetenskap) och två andra är på kommande. De två nya programmen skall starta år 2004 och berör molekylär medicin och fiskeriforskning.

NorFA Nabo, ett nytt program för samarbete med de baltiska länderna och nordvästra Ryssland startade våren 2003 med ekonomiskt bidrag från ministerrådets närområdesprogram.

En statistikdatabas, kallad NORBAL, med översikt över nordisk och baltisk doktorgradstatistik lanserades i januari. Flera konferenser, kurser och seminarier har genomförts, bland annat en veckolång kurs i bioetik i samarbete med den nordiska bioetikkommittén. I samarbete med det danska Forskeruddannelsesrådet har NorFA genomfört en större konferens om kvalitetsutveckling av forskarutbildning.

NorFA har under 2003 förvaltat Nordiska ministerrådets fyra tematiska forskningsprogram, Kön och våld, Språkteknologi, Västnordiskt oceanklimatforskning och Longitudinell epidemiologi.

**KONTRAKT-
STATUS**

Uppfyllt

**LEDELSE OG
ADM.**

Planlagte udgifter: 5.580 MNOK
Faktiske udgifter : 2.836 TNOK

2-3180-3 NORDISK INSTITUT FOR TEORETISK FYSIK (NORDITA), DANMARK						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
DKK	18.757.000	18.463.000	18.119.000	91 %	Institusjonen	2002

FORMÅL

Nordita er et nordisk kompetencecenter for grundforskning i teoretisk fysik, som skal bidrage til at styrke forskeruddannelse og samarbejde mellem nordiske fysikere.

**PRIORI-
TERINGER I
KONTRAKTEN**

Nordita's hovedformål er at opretholde forskning og forskeruddannelse i teoretisk fysik af høj kvalitet og bredde, med en stab af internationalt anerkendte forskere. Nordita's forskning omfatter områderne: astrofysik, faststof og biologisk fysik samt højenergi- og kernefysik.

Der er etableret et bredt samarbejde med fysikere ved nordiske universiteter og internationalt indenfor rammerne af gæsteprogrammer, symposier og fælles forskningsprojekter. Instituttet driver et stipendieprogram for unge nordiske forskere og tilbyder Ph.D. kurser og masterskoler. Instituttet skal desuden bidrage til opbygningen af nye forskningsområder i Norden indenfor teoretisk fysik og bidrage til bred anvendelse af fysikkens metoder på andre forskningsområder.

Den nuværende kontrakt for perioden 1999-2001 er blevet forlænget til og med 2002.

RESULTATER I 2003	Planlagte administrative udgifter: Ny kontrakt utarbejdes i 2002.
	Nordita ordnar varje år kurser och symposier och 2003 var ett aktivt år med totalt fyra kurser och sex symposier, delvis med externt stöd. Kurser och symposier utgör en central del av Norditas verksamhet och bidrar till institutets synlighet och nordiska nytta. Fysikstuderande vid baltiska universitet och i Ryssland har också deltagit i dessa aktiviteter. Forskningen vid Nordita var under 2003 i hög grad präglad av internationellt samarbete. Fyra postdocs och tre doktorander vid Nordita deltog i projekt inom ramen för EU:s femte ramprogram och via "Marie Curie Training Site"-programmet. Institutet deltog även i två nätverkssamarbeten inom ramen för European Science Foundation. Nordita har en stab på sex seniora professorer varav fem med fast anställning, fyra biträdande professorer samt 2-4 nordiska lektorer. Norditas stab har som under tidigare år haft ett betydande antal förtroendeuppdrag från nationella forskningsråd, privata fonder och vetenskapliga föreningar. Professorerna har fungerat som opponenter vid doktorsexamina, redaktörer för vetenskapliga tidskrifter och i organisationskommittéer för internationella konferenser.
KONTRAKT- STATUS	Uppfyllt
ØKONOMI	Ingen anmerkninger
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 4,9 MDKK Faktiske udgifter : 4,9 MDKK

2-3181-3 NORDISK INSTITUTT FOR SJØRETT (NIFS), NORGE						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
NOK	3.025.000	2.960.000	2.905.000	25 %	Institusjonen	2002
MOTSVARER DKK	2.965.000	2.723.000	2.644.000			

FORMÅL	Nordisk Institutt for Sjørett (NIFS) har til oppgave å fremme forskning og utdanning i de nordiske landene innen sjørett, allmen transportrett, olje- og gassrett samt tilgrensende områder. NIFS skal være et internasjonalt kompetansesenter innen sine fagfelt.
PRIORITER- INGER I KONTRAKTEN	I løpet av 2002 skal det forhandles fram ny kontrakt mellom Nordisk Institutt for Sjørett og Nordisk Ministerråd gjeldende fra 2003, etter at foregående kontrakt er prolongert ut 2002. Det forventes at kontrakten i hovedsak følger opp den virksomheten NIFS har hatt i kontraktsperioden 1999-2001. Instituttet forventes å opprettholde sin nåværende fagprofil og ytterligere befeste sin stilling som kompetansesenter. NIFS skal generelt styrke sitt internasjonale engasjement, men utviklings- og forskningssamarbeid overfor Baltikum og nordvest-Russland vil få økt oppmerksomhet. I tillegg til ansvar for undervisning og veiledning av studenter, har

instituttet som årlig målsetting å bidra til at avlegges doktoravhandlinger, publikasjoner i serie og bøker samt at man aktivt deltar i nordiske og internasjonale forskningsprogram. NIFS bør selv fortsatt arrangere seminarer og være aktiv i internasjonale nettverk, organisasjoner og arbeidsgrupper.

RESULTATER I 2003 Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon: Ny kontrakt utarbeides i 2002. Virksomheten ved NIFS har i 2003 forløpt som planlagt. NIFS har befestet sin posisjon som et unikt kompetansesenter i nordisk og europeisk sammenheng. Samtidig har arbeidet med å videreutvikle den internasjonale status fortsatt.

Interessen for undervisnings- og etterutdanningsvirksomheten blant studenter og praktiserende jurister har fortsatt vært meget stor. NIFS' virksomhet i 2003 har vært preget av en ytterligere fokusering mot Europa. Videreutviklingen av det engelsk-språklige master-programmet er en viktig del av dette arbeidet. Som tidligere forestår NIFS ekspertbistand overfor offentlige myndigheter og praktiserende jurister og videreutvikler biblioteket, som fortsatt fremstår som et av verdens beste.

KONTRAKT-STATUS Opfylldt

ØKONOMI Ingen anmerkninger

LEDELSE OG ADM. Faktiske udgifter : 3.622 TNOK

2-3182-3 NORDISK INSTITUTT FOR ASIASTUDIER (NIAS), DANMARK						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
DKK	7.018.000	6.908.000	6.779.000	65 %	Institusjonen	2002

FORMÅL Nordiskt institut för asienstudier (NIAS) har som huvuduppgift att främja och utveckla det nordiska samarbetet inom forskning och studier i och om Asien. Syftet med NIAS är att genom en samlad nordisk insats optimera användningen av forskningsfaciliteter och kompetens om Asien samt fungera som ett resurscentrum för aktiviteter som annars inte skulle existera i de nordiska länderna. NIAS skall genom en samlad nordisk insats skapa ett nordiskt mervärde och ett bättre utnyttjande av resurser. Institutet skall också göra nordisk forskning och forskarutbildning om Asien mer konkurrenskraftig i internationella sammanhang samt bidra till att förbättra nordiskt beslutsfattande vad gäller de nordiska ländernas relationer till Asien på olika områden.

PRIORITERINGER I KONTRAKTEN Under år 2002 kommer ett nytt kontrakt att diskuteras mellan Nordiska ministerrådet och NIAS gällande från och med 2003. Föregående kontrakt (1999-2001) förlängdes ett år till och med 2002. Det förväntas att det kommande kontraktet följer upp de aktiviteter NIAS haft åren 1999-2001.

NIAS förväntas upprätthålla sin nuvarande profil med satsning på multi-disciplinär forskning inom samhällsvetenskaperna i och om Asien. Viktigt är även satsningarna på ökat forsknings-samarbete både i och utanför Norden samt att vidareutveckla institutets roll som en brobyggare mellan Europa och Asien. I detta arbete fungerar institutets publikationsavdelning och bibliotek som strategiska kunskapsleverantörer. Vidare kommer en stadigt ökande efterfrågan på Asienkunskap i de baltiska länderna att leda till en ökad satsning på att utveck-

la forskarmiljøerne i dessa länder.

**RESULTATER
I 2003**

Planlagte udgifter til ledelse og administrasjon: Ny kontrakt utarbeides i 2002.

År 2003 koncentrerades NIAS' verksamhet på fortsatt utveckling av egen forskning med fokus på publicering av resultat, forskningsstödsaktiviteter för nordiska institutioner och forskare, ett omfattande konferens- och seminarieprogram samt på internationellt samarbete. Institutet har under året utvecklat nya administrativa procedurer och rutiner samt etablerat en ny IT-plattform och hemsida. NIAS har bevarat en hög aktivitetsnivå med gott produktionsresultat. Forskare har varit aktiva inom ett antal centrala forskningsteman samt på konferenser, föreläsningar och i media. Biblioteket (NIAS LINC) har haft en hög aktivitetsnivå med fokus på nya former för service, speciellt inom det elektroniska området. Aktiviteten inom publikationsverksamheten (NIAS Press) har varit något under förväntan 2003, men bättre än året innan. Inom NIAS Press har en plan utvecklats för att öka produktionen och för att på sikt bli självfinansierande. Antalet stipendiater, gästforskare, konferenser, seminarier och workshops har varit tillfredsställande. NIAS ekonomiska resultat har varit tillfredsställande och bättre än budgeterat. Sammanfattningsvis är NIAS ett internationellt erkänt forskningsinstitut med fast förankring i de nordiska asienforskningsmiljöerna.

**KONTRAKT-
STATUS**

Uppfylld

ØKONOMI

Ingen anmerkninger

**LEDELSE OG
ADM.**

Planlagte udgifter: 2,3 MDKK

Faktiske udgifter : 2,3 MDKK

**2-3183-3 NORDISK SAMARBEJDSORGAN FOR VIDENSKABELIG INFORMASJON
(NORDINFO), FINLAND**

VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
EUR	735.100	720.700	708.700	90 %	Institusjonen	2002
DKK	5.462.000	5.377.000	5.267.000			

FORMÅL

NORDINFO, det nordiske samarbejdsorgan for videnskabelig information, har som hovedopgave at fremme og videreføre nordisk samarbejde om videnskabelig information og dokumentation indenfor fag- og forskningsbibliotekssektoren. NORDINFO skal også formidle nordiske interesser i internationale fora. Samtlige NORDINFO's aktiviteter skal vise en høj nordisk profil og bidrage til stor nordisk nytte således at projekter i NORDINFO's regi skaber nordisk merværdi også ud over de rent faglige samarbejdsresultater.

**PRIORI-
TERINGER I
KONTRAKTEN**

I 1999 fik NORDINFO en ny treårig kontrakt med NMR frem til udgangen af 2002. I kontraksperioden har NORDINFO prioriteret arbejdet mod **ét nordisk elektronisk forskningsbibliotek** gennem igangsættelsen af en række projekter som blandt andet gennemfører digitalisering af videnskabeligt materiale, udvikler digitaliserings teknologien, evaluerer fagportalernes informationsressurser på Internet samt udvikler det nordiske virtuelle samkatalog.

I lyset af den hastige og meget innovative udvikling indenfor teknologi, forbrugsmønstre og leverandører af forskningslitteratur, søges målet, som stadig er en vision, forfulgt gennem IKT relateret kompetenceopbygning samt en bred portefølje af forsknings- og udviklingsprojekter.

NORDINFO og Ministerrådssekretariatet har påbegyndt arbejdet med at udarbejde ny kontrakt ultimo 2002.

**RESULTATER I
2003**

Planlagte udgifter til ledelse og administrasjon: Ny kontrakt utarbejdes i 2002. NORDINFO har medfinansieret en mængde projekter og aktiviteter i både nordisk og andet internationalt regi, herunder:

- Nordisk policy-samordning
- Forskning og udvikling
- Kompetenceopbygning
- Publicering og informationsvirksomhed

NORDINFO har endvidere deltaget aktivt i arbejdet med at forny samarbejdets faglige og politiske fokusering under en ny struktur.

**KONTRAKT-
STATUS
ØKONOMI**

Opfyldt
Ingen bemærkninger

**LEDELSE OG
ADM.**

Planlagte udgifter:
Faktiske udgifter : 391 TEUR

2-3184-3 NORDISK VULKANOLOGISK INSTITUT (NORDVULK), ISLAND						
Valuta	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
ISK	84.762.000	83.188.000	79.227.000	96 %	Institusjonen	2002
MODSVARER DKK	7.629.000	7.487.000	7.923.000			

FORMÅL

Nordvulk er et nordisk kompetencecenter for forskning i geovidenskab med fokus på vulkanologi og pladebevægelser samt hertil miljørelaterede områder. Nordvulk skal samtidig bidrage til forskeruddannelse og samarbejde mellem geologiske institutter i Norden og internationalt.

**PRIORI-
TERINGER I
KONTRAKTEN**

Nordvulk's hovedformål er at drive forskning i geologi med fokus på vulkanologi og pladebevægelser i tæt samarbejde med nordiske institutter og andre institutter over hele verden, som driver vulkanologiske undersøgelser. Nordvulk giver nordiske forskere adgang til instituttets faciliteter herunder et avanceret massespektrometer. Nordvulk opretholder et stipendieprogram og arrangerer sommerskoler for unge nordiske forskere. Det planlægges at Nordvulk i løbet af 2003 år flytter tilbage til Islands Universitets campus sammen med øvrige naturvidenskabelige fagområder. Den nuværende kontrakt er indgået for perioden 2000-2002.

Nordvulk har i 2001 udarbejde en ny strategi der vil ligge til grund for udarbejdelse af ny kontrakt fra 2003.

Planlagte udgifter til ledelse og administrasjon: Ny kontrakt utarbejdes i 2002.

**RESULTATER
i 2003**

Nordvulks forskningsgrupp bestod under 2003 av 20 personer. Två av dessa hade egna externa medel. Av de 20 personerna är 9 män och 11 kvinnor. 10 kommer från Island, 7 från de andra nordiska länderna och 1 från respektive USA, Italien och Kina. Verksamheten präglades av hög forskningsaktivitet samt ett ökat antal publikationer och presentationer vid internationella konferenser. Nordvulks forskare publicerade under året 15 artiklar i internationella tidskrifter och 11 populärvetenskapliga artiklar. Också de unga forskarna gavs i stor utsträckning möjlighet att hålla presentationer vid internationella konferenser. Sammanlagt 25 presentationer hölls av Nordvulks medarbetare. Dessa har också deltagit i flera radio- och televisionsprogram under året. Nordvulks direktör har blivit medlem av UNDAC (United Nations Disaster Assessment and Coordination Team).

Den externa finansieringen till forskning och utbildning ökade bland annat via två europeiska samarbetsprojekt inom geofysik, RETINA och PREPARED, som Nordvulk deltog i under 2003. Flera utländska forskare besökte Nordvulk under 2003.

Nordvulks program för unga forskare utvecklades genom en bättre koppling av Nordvulks forskning till ett formellt doktorsgradsarbete vid nordiska universitet. Tre av de fem unga forskarna använder sitt arbete vid Nordvulk som en del av sitt doktorsgradsarbete vid respektive Stockholms universitet, Islands universitet och Helsingfors universitet. En italiensk forskare deltar med extern finansiering i programmet för unga forskare.

En sommarskola med temat koppling av vulkaner och jordskorpan rörelser ("magmatic-tectonic interaktion") avhölls i södra Island. Sommarskolan anordnades i samarbete med den amerikanska Science Foundation och med nordisk finansiering från NorFA.

Verksamheten under 2003 färgades av frågan om Nordvulks framtid samt konklusionen att överföra Nordvulk till Islands universitet och integrera institutet med universitetets övriga geovetenskapliga verksamhet. Islands universitet och Nordiska ministerrådet underskrev en avsiktsförklaring om detta i november. Nordvulks flyttning till nya lokaler på universitetsområdet kunde inte som planerat ske under 2003 eftersom den nya byggnaden ej stod färdig.

**KONTRAKT-
STATUS**

Uppfyllt

ØKONOMI

Ingen anmärkningar

**LEDELSE OG
ADM.**

Faktiske udgifter : 15,636 MISK

2-3185-3 NORDISK SAMISK INSTITUTT (NSI), NORGE						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
NOK	7.191.000	7.036.000	6.905.000	63 %	Institusjonen	2002
MOTSVARER DKK	7.047.000	6.473.000	6.284.000			

FORMÅL	Nordisk Samisk Institutt (NSI) har som formål gjennom forskning å styrke og utvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv.
PRIORITER- INGER I KONTRAKTEN	I løpet av 2002 skal det forhandles fram ny kontrakt mellom Nordisk Samisk Institutt og Nordisk Ministerråd gjeldende fra 2003, etter at gjeldende avtale er prolongert ut 2002. Det forventes at kontrakten i hovedsak følger opp den virksomheten NSI har hatt i kontraktsperioden 1999-2001. I denne kontrakten er det fastsatt at NSI skal skape en egen samisk ekspertise, fast plassert i og med direkte tilknytning til nordlig, subarktiske og arktiske forhold. Videre skal NSI bidra til vitenskapelig basert rådgiving på nordisk og internasjonalt nivå og være tilgjengelig med ekspertise inn mot utformingen av en moderne urfolkspolitikk. Instituttet skal prioritere prosjekter innenfor virksomhetsområdene samfunnsforskning, samisk språk og rettsforskning. Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon: Ny kontrakt utarbeides i 2002.
RESULTATER I 2003	Virksomheten ved Nordisk Samisk Institutt kan i 2003 vise til tilfredsstillende resultater. Aktiviteten i sin helhet og samarbeidet med andre institusjoner er relativt omfattende, sett i lys av institusjonens størrelse og budsjett. NSI har flere forskere i virksomhet. Nordisk Samisk Institutt opplever å få større oppmerksomhet i det samiske samfunn og i forskningsmiljøene for øvrig. På tross av økt konkurranse om midler innen forskningen, er ekstern finansiering på over av 43%. Prosjektbevilgninger i 2003 er noe økt i forhold til foregående år. NSI ser behov for å avklare fremtidig organisering, finansiering og styring av virksomheten. Dette for å skape stabile og langsiktige vilkår for instituttets fremtidige virksomhet.
KONTRAKT- STATUS	Opfylt
ØKONOMI	Ingen anmerkninger
LEDELSE OG ADM.	Faktiske udgifter : 4.380 TNOK

IT-SAMARBETE

SEKTORENS BUDSJETTPOSTER

1-3410-2 DET NORDISKE IT-SAMARBEJDE UNDER MR-IT					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	707.000	338.000	531.000	83%	MR/EK-IT

FORMÅL At initierer aktiviteter som direkte forbereder og giver grundlag for ministrenes diskussion om aktuelle spørgsmål af betydning for videnssamfundets udvikling. Aktiviteterne skal gennem det nordiske samarbejde give tydelig synergieffekt og skabe merværdi i internationalt perspektiv.

IT-spørgsmål behandles også under andre sektorer. Det er derfor vigtigt at samarbejdet tydeligt profilere området politisk ved at sætte på et tværsektorielt og overordnet IT-samarbejde samt på helhed ved opbygningen af samarbejdsrelationer til de andre nordiske ministerråd, der beskæftiger sig med IT.

PRIORITETER I 2003 Fokus vil være rettet mod at øge den nationale forankring af MR-IT's handlingsplan som er udarbejdet i løbet af 2002, og mod at styrke kontakten til interessenterne inden for MR-IT's fokusområder:

- Den digitale todeling - et videnssamfund for alle
- Indikatorer for og benchmarking af videnssamfundet
- Digital forvaltning
- Bredbånd og digitalt indhold
- IT-sikkerhed og tillid

Der vil blive taget kontakt til andre fagministerråd hvis fagområde handlingsplanen berører med henblik på at undersøge grundlaget for at etablere samarbejde.

På baggrund af samarbejde med regionalsektoren er det i 2002 blevet besluttet at realisere Nordisk Råds rekommandation (11/2000) og igangsætter et IT-infrastrukturstudie med titlen "Bredbånd til alle virksomheder og borgere?". Samarbejdet vil blive fulgt op i 2003.

RESULTATER I 2003 Ministerrådet har i år 2003:

- Afholdt et temaseminar om "Digital förvaltning och nordisk integration", i forbindelse med det årlige ministermøde i MR-IT,
- Konkluderet projekt IT-infrastrukturstudie om nordisk bredbåndspolitik med publikation,
- Etableret et "Nordisk digital signatur netværk", blandt andet som opfølgning på Nordisk Råds rekommandation 11/2000 (A 1226),

- Deltaget i udarbejdelsen af en projektplan for et projekt om "Språkteknologi og IKT-næringsudvikling", blandt andet som opfølgning på Nordisk Råds rekommandation 13/2000 (A 1228),
- Udbygget det nordiske statistiksamarbejde på IKT-området, herunder startet metodeudvikling indenfor området "ICT investments in enterprises"

SEKRETARIATS- Nordisk Ministerråds sekretariat
FUNKTION

NÆROMRÅDENE OG ARKTIS

SEKTORENS BUDSJETTPOSTER

3-0810-3 INFORMASJONS- OG KONTAKTVIRKSOMHET					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	14.000.000	12.725.000	11.988.000	95%	MR-SAM/NSK

FORMÅL	- Finansiering og drift av 4 eksisterende informasjonskontor, og ett planlagt Informasjonspunkt i Nærområdet - Formidling av nærområdenes behov og forankring av Ministerrådets aktiviteter i nærområdene. - Samarbeide, informasjonsutveksling og lokal koordinering av Ministerrådets aktiviteter i forhold til andre aktører i Nærområdene
PRIORITERINGER I 2003	- Slutføre formalitetene vedr. etableringen av Ministerrådets informasjonspunkt i Kaliningrad, samt etablere informasjonspunktets virksomhet. - Implementere Nærområdestrategien, spesielt mht. økt mottagerstyring og informasjon om Ministerrådets virksomhet i Nærområdet - Deltagelse i grenseregionale samarbeidsstrukturer spesielt i det baltisk-russiske grenseområdet - Forberedelser til St. Petersburgs og Petrozavodsk 300-års jubileum i 2003. - Fortsette utvekslingsordningen for intern kompetanseheving mellom Nærområdets informasjonskontor og Nordisk Ministerråds sekretariat. Ordningen ble etablert i 2002 - Oppdaterte og tilgjengelige offentlige web-sider inklusive prosjektkatalog
RESULTATER I 2003	I løpet av året er bl.a. følgende blitt gjennomført: - Kulturell markering av 300-års jubileum for St. Petersburg og Petrozavodsk - Sterkere profilering av Informasjonskontorene overfor baltiske myndigheter - Økt informasjon om det nordiske samarbeidet overfor russiske myndigheter - En rekke relevante seminarer med deltagelse fra hele nærområdet - Videreføring av handlingsplan for likestilling og bekjempelse av handel med kvinner - Initiert handlingsplan for narkotikabekjempelse i nærområdene - Økonomistyringsprosjekt for informasjonskontorenes virksomhet
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 725.000

2-5280-3 NORDISKA PROJEKTEXPORTFONDEN (NOPEF), FINLAND						
VALUTA	BUDSJETT 03*	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
EUR	2.375.700	2.121.000	1.518.100	75%	Institutionen	2001-2004
MODSVARER DKK	17.651.000	15.822.000	11.282.000			

*Bevilgningen er økt med 1,5 MDKK i samsvar med overrenskomst mellom landene.

FORMÅL Nopefs syfte är att stärka små och medelstora företags internationella konkurrenskraft genom att ge förmånliga villkorslån till projektstudier och förberedande affärsaktiviteter som bidrar till att främja företagets internationalisering och deltagande i projekt internationellt. För ändamålet samarbetar Nopef bl.a. med NIB, NEFCO och NDF. Nopefs resurser används i verksamheten bl.a. till förmånliga villkorslån för delfinansiering av förstudier, till projektidentifiering i egen regi, projektexport och till informationsverksamhet bland nordiska företag.

PRIORITETER I KONTRAKTEN Efterfrågan på Nopefs verksamhet väntas fortsätta att öka liksom Nopefs betydelse och relevans för utvecklingen av småföretagssektorn fr.a. i Norden och närområdet. Nopef fyller vid sidan av projektverksamheten en viktig funktion också som kontakts- och informationskälla för småföretag både i Norden och i närområdet. Det nya resultatkontraktet med NMR sammanfaller med en ny finansieringslösning för Nopef som innebär att Nopef under åren 2001-2004 finansieras dels med medel från NMRs budget och dels med bilaterala medel enligt den nordiska fördelningsnyckeln. Nopefs totala budgetvolym uppgår enligt finansieringsmodellen till ca. 30 miljoner DKK per år under perioden. Liksom tidigare gäller för avtalsperioden 2001-2004 ett fortsatt fokus på mikro, små och medelstora företag. Nopefs samlade verksamhet koncentreras till östersjöområdet och ska uppgå till minst den andelen av Nopefs samlade resurser som under föregående avtalsperiod. Den delen av Nopefs resurser som härrör från bilaterala medel ska användas för projekt i östersjöområdet, främst de baltiska länderna och nordvästra Ryssland. Nya länder i OSS samt i centrala och östra Europa inklusive Balkan får ökad betydelse. Det nordiska näringslivet och det officiella nordiska samarbetet gör stora insatser för att skapa en fungerande marknadsekonomi samt att öppna för en ökad handel med området. Nopef har en aktiv roll i detta tillsammans med NIB och NEFCO. I Nopefs verksamhet utanför närområdet bör projekt som har ett stort nordiskt intresse prioriteras. Miljöprojekt har hög prioritet. En fortsatt aktiv verksamhet inom Norden är viktig i syfte att nå fler företag med potential att satsa i närområdet.

Institutionens aktiviteter ska anpassas för deltagande av både män och kvinnor. Institutionen ska i planläggningen och i sina beslut ta hänsyn till hur verksamheten påverkar båda könen och ev. konsekvenser för jämställdheten mellan könen.

RESULTATER I 2003 Resultatet under året blev væsentligt bedre än budgeterat i kontraktet med NMR. Under året beviljades 184 lån till ett belopp av 6,5 M€. År 2002 beviljades totalt 5,4 M€ till 165 lån. Det totalt beviljade beloppet ökade därmed från föregående år med 20%. 166 lån har avslutats och medfört att 1,2 M€ återförts till NOPEFs disponibla medel för nya beviljningar medan 4,2 M€ har efterskänkts. Av de 166 avslutade lånen har 78 projekt realiserats. Antalet realiserade projekt i förhållande till antal avslutade lån uppgår till 47 %. Sedan avtalsperiodens början den 1 januari 2001 har antalet beviljningar ökat med ca 30 %. Förklaringen till ökningen ligger i den starka ekonomiska tillväxten i NOPEFs prioriterade projektländer. en annan väsentlig orsak är att även nordiska mindre och medelstora företag behöver söka nya marknader och särskilt de mindre bolagen har större behov av kunskap, nätverk och möjlighet till finansiering av förstudier. Samtidigt har NOPEF även ett bättre utfall genom att fler projekt realiserats. Det förbättrade resultatet har varit möjligt tack vare en fortsatt utveckling av hanteringen av ansökningar och beviljningar, vilket ökat kvaliteten i projekten. Den av NMR under året genomförda utvärderingen av verksamheten har i alla väsentligt givit NOPEF ett gott betyg.

Tjänster, handel, IT och telekom utgjorde 21 % av beviljningarna, mekanisk industri 19 %, bygg och entreprenad 14 %, träförädling 11 %, plast och kemi 12 %, livsmedel 10 % samt textil och konfektion 8 %. Resterande 5 % fördelas på andra områden.

KONTRAKT-STATUS Uppfyllt

ØKONOMI Inga anmärkningar

LEDELSE OG ADM. Faktiske udgifter : 765 TEUR

3-0820-2 STIPENDIEORDNINGER					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	18.356.000	15.561.000	15.741.000	97%	MR-SAM/NSK

FORMÅL Å bidra til mobilitet, langsiktig kompetanseheving og nettverksoppbygging mellom Norden og Nærområdene.

PRIORITERINGER I 2003 Stipend og utvekslingsordningene er følgende:

Stipendieordningen for Baltikum og Nordvest Russland skal bidra til langsiktig samarbeide mellom Norden og nærområdene innen høyere utdanning og forskning samt innen den ideelle sektoren. Ordningen skal styrke samarbeidet ved nettverksbygging og omfatter støtte til utveksling av forskere, lærere og studenter. En del av stipendieordningen berører frivilligsektoren. Programmet ble evaluert i 2001, og vil fortsette i 2003, med følgende prioriteringer:

- nordiske språk, kultur og samfunn, samt miljøteknologi for nettverk innen utdanning og forskning
- helse og sosial velferd, barn og unge samt kvinner og demokrati for den ideelle sektorens nettverk

Tjenestemannsutvekslingen administreres av Ministerrådets informasjonskontor for bedre å kunne imøtekomme behovene i nærområdene. I stipendieprogrammet prioriteres spesielt baltiske søkander med behov for samarbeidskontakter og kunnskaper som er relevante med tanke på integrasjonsprosessen og forhandlingene om medlemskapet i EU. For Russlands vedkommende søker man å støtte en demokratisk, stabil og forutsigbar utvikling ved å bidra til utviklingen av styringssystem og administrative strukturer i den offentlige forvaltningen. I programmet prioriteres:

- kompetanseheving innen demokratiutvikling og medborgerpolitikk
- støtte til de baltiske landenes forberedelser innen medlemskapet i EU.

Stipendieprogrammet for parlamentarikere administreres også i fremtiden av Nordisk Råd hvor målet er å formidler erfaringer fra nordisk parlamentarisk arbeid og representativ demokrati. De delar av programmet, som er forbeholdt baltiske parlamentarikere vil bli evaluert. Den demokratiske utviklingen i de baltiske landene har vært meget rask, hvilket åpner for nye former for erfaringsutveksling mellom baltiske og nordiske parlamentarikere. Bland annet nordisk-baltiske workshops øvervågs i stället før tidligere studieresor og studieprogram.

I 2001 ble Stipendieordningen for Baltikum og Nordvest Russland, samt tjenestemannsutvekslingen evaluert. På basis av denne evalueringen ble det besluttet å legge økt vekt på Nordvest Russland som målområde. Omprioriteringen vil bli effektivert i full skala i forbindelse med vedtagelsen av det nye rammeprogrammet for 2003-2005.

Nordpraktik

Programmet har til formål å tilby unge fra nærområdene studieophold i nordiske bedrifter, for derved at tilføre dem viten og erfaring i, hvordan man driver moderne næringsvirksomhet under frie markedsforhold. Samtidig tjener programmet til, å styrke kontaktene mellom nærområdet og nordiske bedrifter.

Sleipnir-Nærområdet

Sleipnir er et Reisestipendprogram som har til formål å øke mobiliteten blant unge kunstnere og oppmuntre til virksomhet innenfor Norden. Mobilitetsprogram har vist seg å være en vellykket måte å bygge opp kontakter mellom Norden og nærområdene og kommer derfor fortsatt å være en viktig del av kulturformidlingen.

- Ved rapportering fra virksomheten, skal også kjønnsfordelt statistikk utarbeides.

RESULTATER i 2003

- Antall stipend- og utvekslingsordninger har øket gradvis de siste 4 årene
- Budsjettmidlene utnyttes maksimalt og er sterkt etterspurt
- Samtlige ordninger har oppfylt målsetningene mht antall stipendiater pr. år

3-0830-1 DEMOKRATI OG MEDBORGARPOLITIK					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	18.495 .000	16.327.000	14.991.000	100%	MR-SAM/NSK

FORMÅL Samarbeide om en stabil utvikling i Norden og nærområdene ved formidling av relevante aspekter ved og erfaringer fra den nordiske velferdsmodellen og ved å styrke demokratiske strukturer i nærområdene.

**PRIORITER-
INGER I 2003**

Velferd

- Formidling av erfaringer fra den nordiske velferdsmodellen
- Fortsatt implementering og oppfølging av handlingsplanen for barn og unge i nærområdene
- Utvikling av den offentlige sektor med spesiell vekt på lokal forvaltning og demokratiske strukturer i lokalsamfunnet.
- Samarbeide om utvikling av den idéelle sektor og nødvendige nettverk mellom de frivillige organisasjonene, spesielt i Russland.
- Utvikling av rettsvesenet samt bekjempelse av vold og organisert kriminalitet

Likestilling

- Utdannelse av myndigheter på alle forvaltningsnivåer i likestillingsspørsmål
- Samarbeide med kvinne-organisasjonenes paraplyorganisasjoner i nærområdene
- Integreringen av likestillingsperspektivet i nærområde-aktivitetene

Forbrukervern

- Medvirke til en forbrukerpolitikk som er nødvendig og adekvat ved oppbyggingen av en fungerende markedsøkonomi innen nærområdene.
- Utvikling av samarbeide om forbrukervern, spesielt forbrukerinformasjon og forbruker utdannelse

1 MDKK er øremerket til bekjempelse av smittsomme kjønnsykdommer, HIV/AIDS.

**RESULTATER I
2003**

- Formidlet erfaringer fra den nordiske velferdsmodellen
- Implementert og fulgt opp handlingsplanen for barn og unge i nærområdene
- Initiert samarbeid om utvikling av den ideelle sektor og nødvendige nettverk mellom de frivillige organisasjonene, spesielt i Russland.
- Fulgt opp samarbeid med nærområdene om bekjempelse av vold og organisert kriminalitet
- Videreutviklet den Nordiske Journalisthøyskolens opplæring/utveksling av journalister fra nærområdene
- Samarbeidet med kvinneorganisasjonenes paraplyorganisasjoner i nærområdene
- Integrert likestillingsperspektivet i nærområdeaktivitetene

3-0840-1 KULTURFORMIDLING					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	2.830.000	4.081.000	4.497.000	100%	MR-SAM/NSK

FORMÅL Formidling av nordisk kultur og verdifellesskap til nærområdene samt presentasjon av nærområdenes kulturtradisjon og kulturtilbud i Norden.

PRIORITERINGER I 2003

- Forberedelser til St.Petersburgs og Petrozavodsk 300-års jubileum i 2003
- Utvikling av kulturens infrastruktur og den kulturpolitiske ekspertisen i forvaltningen i Baltikum i dialog med de baltiske landene
- Folkelig samarbeide
- Virksomheten skal ha et likestillingsperspektiv

RESULTATER I 2003

- Kulturell markering av 300-års jubileet for hhv. St. Petersburg og Petrozavodsk
- Videreført den nordiske poesifestivalen i Estland
- Utviklet kulturens infrastruktur og den kulturpolitiske ekspertisen i forvaltningen i dialog med de baltiske landene
- Folkelig samarbeide

3-0860-1 BÆREKRAFTIGT RESSURS UTNYTTELSE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	11.042.000	10.454.000	10.739.000	96%	MR-SAM/NSK

FORMÅL Å fremme bærekraftig ressurs utnyttelse i nærområdene ved hhv. politisk innsats i Norden og internasjonalt ved kompetanseheving, erfaringsutveksling og metodeutvikling

PRIORITERINGER I 2003

- Kompetanseheving i de ressursforvaltende administrasjonene, og erfaringsutveksling angående nødvendige regelverk og styringsinstrument for å støtte de baltiske landenes tilpassning til EU.
- Støtte til reduksjon av miljøbelastning med spesiell vekt på minskning av grenseoverskridende miljøforurensning.
- Energipolitisk samarbeide i Østersjøregionen . Kompetanseheving innen energieffektivisering, energiøkonomi og planlegning
- Samarbeide om regional utvikling, spesielt grensregionalt samarbeide i det baltisk-russiske grenseområdet.

RESULTATER I 2003

- Kompetanseheving i de ressursforvaltende administrasjonene, og erfaringsutveksling med de baltiske land angående nødvendige regelverk i forbindelse med tilpassning til EU.
- Støtte til reduksjon av miljøbelastning med spesiell vekt på minskning av grenseoverskridende miljøforurensning.
- Energipolitisk samarbeide i Østersjøregionen. Kompetanseheving innen energieffektivisering, energiøkonomi og planlegning
- Samarbeide om regional utvikling, spesielt grenseregionalt samarbeid i det baltisk-russiske grenseområdet.

3-0870-1 ARKTISK SAMARBEIDSPROGRAM					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP.01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	3.577.000	3.081.000	2.694.000	85%	MR-SAM/NSK

FORMÅL	• Å sikre mulighetene til økonomisk og samfunnsmessig utvikling på naturens vilkår i de arktiske områdene. • Å bidra til at urbefolkningene kan videreføre sin kulturelle arv, utvikle sine tradisjonelle næringsveier i tråd med markedsvilkårene, samt å forbedre sine livsvilkår.
PRIORITER- INGER I 2003	• Effektivisering av Ministerrådets arktiska samarbeide ved opprettelsen av en sakkyndigkomité bestående av de nordiske Senior Arctic Officials, hvilket vil føre til en bedre koordinering i forhold til Arktisk Råd virksomhet • Fortsatt utvikling av nettverk mellom universitet og høyskoler i Arktis inklusive utvikling av virtuelle undervisningsformer • Den videre implementeringen av den nordiske handlingsplanen for natur-och miljøvern i Arktis • Utvikling av mobilitetsprogram for det Arktiske området • Regional utvikling og næringslivsutvikling i Arktis • Levevilkår og generell velferd spesielt blant urbefolkninger • Samarbeide om kvinnenettverk innen rammen for Arktiskt Forum • Likestillingsperspektivet skal med i satsingene
RESULTATER I 2003	I løpet av året er følgende blitt gjennomført: • Den nordiske handlingsplanen for natur- og miljøvern i Arktis- Grønland, Island og Svalbard er blitt fulgt opp. Ett antall tverrsektorielle aktiviteter er innledet. • Oppfølgingsarbeidet innenfor rammen av den arktiske miljøvernstrategien AEPS (Arctic Environment Protection Strategy) har fortsatt. Prosjektstøtte er bevilget til overvåkningsarbeidet som drives av AMAP (Arctic Monitoring and Assessment Programme) og naturvernarbeidet som drives av CAFF (Conservation of Arctic Flora and Fauna). • Relevante faser med tanke på definisjonen av levevilkårsindikatorer, fra de nordiske urbefolkningenes synsvinkel er blitt gjennomført i utviklingen av levevilkårsstatistikk for urbefolkninger. • Støtte er bevilget til nordisk handlingsplan for natur- og miljøvern i Arktis og til oppfølgingen av miljøarbeidet under Arktisk Råd.

ENERGI

SEKTORENS BUDGETPOSTER

3-3210-1 PROSJEKTMIDLER - ENERGI					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	5.071.000	5.105.000	5.212.000	98 %	MR/EK-ENERGI

FORMÅL Ministerrådets projektmedel används i enlighet med det godkända programmet "Det framtida energipolitiska samarbetet", ordförandelandets program, Nordiska rådets rekommendationer samt övriga beslut och planer för att ta fram för de nordiska länderna energipolitiskt relevanta utredningar, analyser och förslag samt för att driva energisamarbetet inom Norden och de glest bebyggda områdena, i Östersjöregionen och med Nordens närområden samt Arktis.

PRIORITERING I 2003 Den integrerade energimarknaden är den övergripande prioriteringen och på de tre kärnområdena finns följande speciella prioriteringar:

- 1) elmarknadsfrågor: utvecklandet av den nordiska elmarknaden, den baltiska elmarknaden och en integrerad marknad i hela regionen;
- 2) på klimatområdet: genomförandet av Östersjöregionen som testing ground för Kyoto-mekanismen;
- 3) inom det regionala samarbetet att verka för och inom BASREC i syfte att skapa en fungerande, stabil och hållbar integrerad energimarknad i hela Östersjöregionen.

För varje kärnområde har utsetts projektledare, som utför ett substantiellt arbete på kärnområdet.

RESULTATER I 2003 Med anledning av elavbrottet i Sydsverige och Östdanmark den 23 september 2003 har särskilda initiativ tagits av de nordiska energiministrarna för att analysera elsystemets sårbarhet och möjligheterna att förbättra driftsäkerheten i det nordiska elsystemet. Bl.a. skall de systemansvarigas samarbetsorganisation Nordel senast i juni 2004 överlämna en rapport med förslag till hur det nordiska stamnätssamarbetet kan utvecklas för att ytterligare öka driftssäkerheten. Rapporten kommer att följas upp vid ministermötet i september 2004.

Flera viktiga steg har tagits för att förverkliga målet att etablera Östersjöregionen som ett försöksområde (Testing Ground) för Kyoto-protokollets flexibla mekanismer. Det förberedande arbetet med investeringsfaciliteten - Testing Ground Facility (TGF) - har avslutats under året. Fonden har kapitaliserats och kommer att vara operativ under 2004. Ett ramavtal för samarbetet om Testing Ground, Testing Ground Agreement (TGA), har undertecknats i samband med ministermötet i september 2003. Avtalet trädde i kraft den 1

februari 2004 og har underteknats av de nordiska länderna samt Tyskland, Estland, Letland og Litauen. Polen förväntas att undertekna avtalet inom kort. Från rysk sida förväntas ett underteknande först när Kyoto-protokollet är ratificerat.

Ett kontrakt mellom Nordiska ministerrådet og Østersjørådet har ingått angående finansiering av sekretariatsfunksjonen i BASREC under 2003-2005. En arbeidsplan for BASREC 2003-2005 har opprättats inom ramen för ministrarnas beslut i Vilnius hösten 2002. Den övergripande arbetsplanen liksom arbetsplaner för de särskilda arbetsgrupperna (elmarknad, gasmarknad, klimat, energieffektivisering og bioenergi) har under våren 2003 godkänts av BASREC:s Group of Senior Energy Officials(GSEO).

2-3220-3 NORDISK ENERGIFORSKNING (NEFP), NORGE						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR	BUD.DISP AV	KONTRAKT
NOK	1.111.000	1.120.000	1.179.000	6 %	Institusjonen	1999-2002
MOTSVARER DKK	1.089.000	1.030.000	1.073.000			

FORMÅL Nordisk energiforskning skal bidra til en kostnadseffektiv reduksjon av energiforbruket samt utvikle fornybare energikilder og miljøvennlig energiteknikk ved å styrke grunnkompetansen ved universitet og andre forskningsinstitusjoner samt skape effektive forskernetttverk mellom landene. Institusjonen skal forsterke de nasjonale energiforskningsprogram og -institusjonene i Norden, samt øke konkurransekraften innen energiområder som er av spesiell interesse for næringslivet i Norden. Energiforskningsprogrammet finansieres direkte fra landene. Det er utarbeidet en ny handlingsplan 2003-06 som ble godkjent av Energiministrene i Helsingfors, 10. Sept 2001, som et underlag for budsjettkontrakt mellom NEFP og NMR. Overordnede mål:

- Bidra til en effektiv og miljøvennlig energiproduksjon, -distribusjon og anvendelse i Norden gjennom forskning og teknologiutvikling
- Styrke nordisk næringsutvikling på energifeltet
- Fremme kunnskapsflyt innenfor energifeltet mellom Østersjøregionen og de nordiske land

PRIORITERINGER I KONTRAKTEN Institusjonens virksomheter vil med basis i ovennevnte være:

- Forskningsfremmende virksomhet - blant annet gjennom stipendier
- Rådgivning og strategiarbeid
- Interaksjon med Nordens nærområder
- Administrasjon av institusjonen

**RESULTATER
I 2003** NEFP har i 2003 startet på implementeringen av vedtatt strategi- og handlingsplan for perioden 2003-2006. I tillegg ble 7 fag program for perioden 1999-2002 avsluttet. Samtlige av disse 7 programmer har gjennomført sitt arbeid på en god måte, og med dokumenterte resultater. Dette er rapportert gjennom årsrapporter for 2002 og sluttrapporter for hele perioden.

Nordisk Energiforskning startet 4-årsperioden med etablering av 15 nye prosjekter innen de 5 tematiske områdene.

I dagene 16. - 17. oktober arrangerte Nordisk Energiforskning informasjonsseminar i Stockholm for de nye prosjektlederne, styret og administrasjonen. Prosjektene ble presentert, og det ble gitt informasjon om nasjonale energipolitiske mål og forskningsmessige prioriteringer og virkemidler.

NEFPs websider ble fornyet med hensyn på struktur og design i 2003, og det legges stor vekt på å etablere dette som et dynamisk informasjonsverktøy for fremtiden.

**KONTRAKT-
STATUS**

Opfylt

ØKONOMI

Ingen bemerkninger

**LEDELSE OG
ADM.**

Ny kontrakt utarbeides i 2002.
Planlagte udgifter: 1124 TNOK
Faktiske udgifter : 863 TNOK

MILJØ

SEKTORENS BUDGETPOSTER

3-3310-1 PROJEKTMIDLER – MILJØ					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	33.795.000	32.853.000	32.762.000	97%	MR/EK-M-MILJØ

FORMÅL

Styringsinstrumentet for det nordiske miljøsamarbejde er det nordiske miljøhandlingsprogram, som gælder for perioden 2001-2004. Miljøhandlingsprogrammet opstiller såvel overordnede som specifikke målsætninger, samt aktiviteter og forventede resultater for det nordiske miljøsamarbejde. Det nordiske miljøsamarbejde stræber efter at skabe øget indflydelse og gehør for nordisk miljøpolitik i et større internationalt perspektiv, samt at styrke integration af miljøhensyn indenfor øvrige sektorer. Arbejdet koncentrerer omkring områder, hvor de nordiske lande har fælles interesser og hvor man opnår nordisk nytte og lægges til grund for en policyorienteret virksomhed.

PRIORITETERINGER I 2003

- Implementering af det nordiske miljøhandlingsprogram; handlingsprogrammet indeholder en række indsatsområder såvel på miljøområdet som i forhold til samarbejde på tværs af sektorerne
- Implementering af informationsstrategien for det nordiske miljøsamarbejde; miljøsektoren vil stræbe efter at informationsstrategien vil føre til større kendskab til og deltagelse i det nordiske natur- og miljøsamarbejde hos såvel offentligheden som myndighederne
- Opfølgning af strategien for bæredygtig udvikling for Norden og dets nærområder; miljøsektoren er ansvarlig for en række af de målsætninger, som er indeholdt i strategien

Af bevillingen planlægges 2,9 MDKK anvendt til aktivitetsstyring/administrasjon. En stor del af miljøsektorens projektvirksomhed udføres indenfor arbejdsgrupper, som serviceres af egne sekretariater placeret i de nordiske landes administrationer.

RESULTATER I 2003

En evaluering af miljøarbejdet, der blev igangsat i 2003, viser at man er godt på vej med opfølgning og implementering af miljøhandlingsprogrammet 2001-2004. Endvidere har der været fokus på opfølgning af strategien for bæredygtig udvikling med henblik på at sikre konkrete faglige og politiske resultater. Miljøsektorens informationsstrategi har vist sig at være et vigtigt redskab for at synliggøre resultaterne af miljøsamarbejdet. Endvidere er der initieret aktiviteter omkring miljø og helse som et nyt indsatsområde i det nordiske miljøsamarbejde. Derudover har man sat øget fokus på nærområderne, herunder blev der i foråret 2003 afholdt et seminar i St. Petersburg om, hvordan man kunne samarbejde om konkrete projekter med nærområderne.

-

- På hav- og luftområdet har virksomheden sigtet på at styrke forhandlingsunderlaget for beskyttelse af de marine områder samt beskyttelse mod effekter af grænseoverskridende luftforurening. Indsatsen har bl.a. omfattet bidrag til Luftkonventionen, EU's arbejde med luftkvalitet og begrænsning af udslip samt til de marine konventioner OSPAR og HELCOM.
- Arbejdet i kemikaliegruppen har været fokuseret på EU's nye lovgivning "REACH" og bl.a. arrangeret en workshop for at identificere fælles nordiske interesser vedrørende kemikalielovgivningen. Endvidere har gruppen arbejdet for at samordne nordisk stillingtagen i øvrig international fora som f.eks. OECD og FN samt de øvrige internationale konventioner som f.eks. POP's konventionen.
- På natur-, friluftsliv og kulturmiljøområdet har man udgivet bogen Natur i Nord som beskriver, hvordan Norden har arbejdet for at bevare den biologiske mangfoldighed samt nordisk landskab i de seneste 100 år. Endvidere har gruppen udarbejdet indspil til internationale forhandlinger, f.eks. den europæiske landskabskonvention.
- På miljøovervågnings- og dataområdet har arbejdet omfattet udvikling af overvågningsmetoder i Norden og nærområderne samt koordinering af nordisk miljøovervågning i forhold til internationale forpligtelser. Gruppen har fået en koordinerende rolle for miljøsektorens arbejdsgrupper i forhold til deres arbejde med EU's vandrammedirektiv.
- På produkt- og affaldsområdet har der været fokus på samordning af nordisk viden og statistik på affaldsområdet. Under året initierede gruppen et projekt for at etablere et nordisk videncenter om affald og ressourcer, som kommer til at fungere som en fælles nordisk platform for formidling og udveksling af faglig relevant viden og innovation på området. Projektet er knyttet til et europæisk netværk.

I forhold til samarbejde på tværs med øvrige sektorer kan følgende fremhæves:

- Som opfølgning af energi- og miljøministrenes beslutning vedrørende Østersøen som Testing Ground for Kyoto mekanismerne har arbejdet fokuseret på at afslutte det forberedende arbejde med investeringsfaciliteten samt udarbejdelsen af rammeaftalen mellem Østersølandene om fælles aktiviteter under Testing Ground samarbejdet.
- I samarbejdet med nærings- og konsumentsektoren omkring integreret produkt policy har man bl.a. besluttet at arrangere en stor nordisk/europæisk conference om miljøinformation.
- I samarbejdet med finanssektoren er det første delprojekt under projektet omkring afkobling af økonomisk vækst og øget miljøbelastning afsluttet.
- Samarbejdet med jord- og skovbrugssektoren har bl.a. fokuseret på landskabet som ressource og der har været afholdt en conference om emnet med henblik på at finde fælles nordiske retningslinjer indenfor området samt samle projektforslag.
- Miljøministrene har under året tiltrådt en deklaration om adgang og rettigheder til genetiske ressourcer.

Nordisk Råds natur- og miljøpris blev tildelt ungdomsorganisationen Luontto Liitto/naturförbundet i Finland. Prisen motiveres under hensyn til deres omfattende virksomhed med klubber for børn og unge, for fremstilling af et omfattende undervisningsmateriale af høj kvalitet samt for et langsigtet arbejde for et holdbart skovbrug i Norden og dets nærområder.

Når det gælder ligestilling mellem kønnerne stræber miljøsektoren efter at integrere kønsperspektivet i projekter og andre initiativer.

**LEDELSE OG
ADM.**

Planlagte udgifter: 2,5 MDKK
Faktiske udgifter : 3 MDKK

SEKRETARIATS- En stor del af miljøsektorens projektvirksomhed udføres indenfor arbejdsgrupper, som
FUNKTION serviceres af egne sekretariater i de nordiske landes administrationer.

3-3320-2 NEFCOs MILJØUDVIKLINGSFOND					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	5.674.000	5.552.000	5.438.000	100%	MR/EK-M-MILJØ

FORMÅL Det nordiske miljøfinansieringsselskab NEFCO's miljøudviklingsfond er målrettet mod at muliggøre finansiering af miljøforberende foranstaltninger i nærområdet på vilkår, som er mere fordelagtige end sædvanlige bankvilkår. NEFCO forvalter efter opgave fra de nordiske lande miljøudviklingsfonden.

PRIORI-TERINGER I 2003 Virksomheden vil fortsat blive rette mod miljøforberende foranstaltninger i nærområdet, særligt i forhold til renere teknologi, energieffektivisering samt vand- og luftforurening. En forstærkning af den katalytiske effekt medfører at færre men større projekter gennemføres i samarbejde med de store finansieringsinstitutioner i nærområdet. Virksomhedens samlede ramme forventes at blive på 40 MDKK, hvoraf sammenlagt 11,5 MDKK finansieres over Ministerrådets budget (det beløb som ikke dækkes af 2-3320-2 kommer fra nærområdeprogrammet og budgetpost 2-3310-2), mens de resterende 28,5 MDKK kommer direkte fra de nordiske lande.

RESULTATER I 2003 Fokus har været på projektvirksomhed for renere produktion i Rusland og Baltikum, som også har fået opmærksomhed i internationalt sammenhæng, idet man anser virksomheden som en værdifuld pioner indsats. Videre kan nævnes konkrete initiativer, som et program for energibesparelse i nordvest Rusland samt arbejdet med at udvikle driftkompetencen hos et kommunalt vandværk i Estland. Endelig har NEFCO bevilliget finansiering til at bortskaffe radioaktive fyr i den russiske del af Østersøen.

Afslutningsvis kan påpeges, at NEFCO nævnes specifikt i EU's nye handlingsprogram for den Nordlige Dimension som en samarbejdspartner i regionen og at NEFCO har fået pålagt en særlig opgave i forbindelse med målsætningen om at etablere et forsøgsområde i Østersøregionen for såkaldt "joint implementation" jfr. Kyotoprotokollen.

REGIONALSAMARBEID

SEKTORENS BUDGETPOSTER

3-6110-1 PROJEKTMIDLER – REGIONALSAMARBEID					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	19.292.000	19.300.000	18.903.000	88%	MR-REG/NÄRP

FORMÅL	Regionalsektorns projektmedel används främst i enlighet med det nya samarbetsprogrammet och ordförandelandets program. En större del, cirka 75 procent, går till det gränsregionala samarbetet. Övriga medel används för forskning, analyser och utredningar som underlag för att utveckla nationell regionalpolitik och hållbar planläggning.
PRIORITERING I 2003	Regionalsektorn avser att vidareutveckla det gränsregionala samarbetet genom att intensifiera arbetet med integration, gränshinder och att få fram tydligare resultat. Regionalsektorn kommer också att utveckla analys och forskning, främst genom att stötta Nordregio, i syfte att ge ett bättre beslutsunderlag för ministrar och andra beslutsfattare. Regionalsektorn kommer också att intensifiera vissa satsningar inom framförallt IT-området där bredband för alla är ett huvudtema. Högt prioriterat är också uppbyggandet av det gränsregionala nätverket i närområdet. Under 2003 kommer Sverige att stå som värd för en ny konferens inom ramen för det skottsk- nordiska samarbetet.
RESULTATER I 2003	Golin-projektet (Gränsregional Optimala Lösningar i Norden) arrangerade en första workshop för handläggare vid myndigheter i gränsregionerna. Deltagarna var mycket positiva och den önskade nätverkseffekten har uppnåtts. Syftet med projektet är att jämföra och utvärdera konkreta exempel på hur gränsöverskridande samarbete och gemensamt resursutnyttjande är hanterat i respektive region. Ett statistikprojekt om beräkning av gränspendling mellan de nordiska länderna har påbörjats och slutrapporteras under 2004. Projektet ”Gränsregionalt samarbete i Nordens Närområden” har lyckats med att etablera ett Nätverk för gränsregioner i närområdet. Dessutom har projektet börjat stödja ”twinning-samarbete” mellan nordiska och baltiska gränsregioner. Ämbetsmannakommittén för regionalpolitik (NÄRP) sände hösten 2003 en gemensam nordisk representant till ESPON (European Spatial Planning Observation Network) för perioden 2003-2005. Representanten skall framföra nordiska synpunkter i programarbetet och åiterrapportera vetenskaplig och politisk information av särskilt nordiskt intresse till NÄRP.

Det svenska ordförandeskapet arrangerade i september en konferens om nordiskt-skotskt samarbete i Örnsköldsvik, Sverige. Under 2005 skall det värderas om och i så fall hur det nordisk-skotska samarbete vidareförs.

En evaluering av de gränsregionala samarbetskommittéerna genomfördes under hösten 2003.

Evalueringen visar att verksamheterna i de flesta fall är väl fungerande och bidrar till integration mellan länderna.

3-6180-3 NORDREGIO, SVERIGE						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
SEK	12.246.000	11.971.000	11.771.000	52%	Institutionen	2001-2003
MODSVARER DKK	9.920.000	9.816.000	10.476.000			

FORMÅL Nordregios arbetsområde er regionalpolitikk, regional næringspolitikk og fysisk funksjonell planlegging – dvs. *romlig utvikling* (på engelsk: *Spatial Development*). Instituttet tar fram underlag for en politikk som støtter de felles nordiske interessene når det gjelder regional utvikling og planlegging.

**PRIORITER-
INGER I
KONTRAKTEN** Den økonomiske globaliseringen og den forestående EU-utvidelsen innebærer utfordringer for Nordens land og regioner. Nordregio utfører forskning, dokumentasjon, utredning, rådgivning og undervisning om romlig utvikling på et nordisk og europeisk nivå, som et komplement til nasjonale institusjoner. Nordregios fire arbeidsområder er:

- komparative indikatorer for romlig utviklingen
- planlegging og bypolitikk
- regionalpolitikk og regional næringspolitikk
- bærekraftig utvikling og miljøspørsmålenes plass i planlegging og regionalpolitikk

Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon: 6,0 mill. SEK

**RESULTATER
I 2003** Nordregio har siden starten i 1997 etablert seg i Norden og Europa som et felles nordisk kompetansesenter. Et stort antall FoU-oppdrag er gjennomført for internasjonale, nasjonale og regionale organer. Instituttet er også mye benyttet som kunnskapskilde og rådgiver. I løpet av 2003 ble de første resultatene fra det paneuropeiske ESPON-programmet publisert. Nordregio hadde i 2003 en prosjektgeografi som strakk seg fra Grønland til Kypros. De kvantitative målene er også innfridd:

- FoU-resultater er rapportert gjennom drøyt 90 rapporter og artikler.
- Resultater er også formidlet gjennom mer enn 200 foredrag i ulike sammenhenger, i alle de nordiske land.

- Vi arrangerte 28 kurser, konferanser og seminarer med til sammen 1180 deltakere fra 30 land.
- Tidsskriftet Journal of Nordregio utkommer hvert kvartal i et opplag på 2000 og distribueres gratis til abonnenter i 34 land, hvorav 80% har adresse i Norden.
- Internett er den viktigste kanalen for resultatformidling. På Nordregios hjemmeside finnes rapporter og kart. Hjemmesiden hadde 170.000 besøk i 2003, en økning på 60% fra året før.

Nordregio er ansvarlig for regionalsektorens forskningsprogram 2002-2004. Programmet er nå i avslutningsfasen.

KONTRAKT- STATUS	Oppfylt
ØKONOMI	Ingen bemerkninger
LEDELSE OG ADM.	Faktiske udgifter : 5.041 TSEK

TRANSPORT

SEKTORENS BUDGETPOSTER

3-6210-1 PROJEKTMIDLER – TRANSPORT					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.043.000	1.021.000	1.022.000	96 %	MR/EK-T

FORMÅL Transportsektorns projektmedel skall användas för att intensifiera samarbetet inom transport-, trafik- och kommunikationsområdet i enlighet med Nordiska rådets rekommendation. Projektmedlen används av de under NÄT verksamma arbetsgrupperna för utredningar och framtagande av övrigt underlag för det politiska samarbetet och diskussionen i Ministerrådet.

**PRIORI-
TERINGER I
2003**

Följande områden prioriteras speciellt i sektorns verksamhet:

- Uppföljning av sektorns handlingsplan för åren 2001-2003;
- Hållbar mobilitet med fokus på uppföljning av strategin om ett hållbart Norden, Kyotomekanisermerna i Östersjöområdet och resurseffektivisering inom transportsektorn (land-, sjö- och lufttransport);
- Samarbetsprojekt samt workshop om alkohol i trafiken
- Transportavgifter och andra ekonomiska styrmedel som bidrar till ökad miljöanpassning och effektivisering;
- Samarbete om trafiksäkerhetsarbetet i Norden och dess närområden;
- It-frågor och speciellt transporttelematiken med övervakning av farligt gods och andra aktuella frågor på området av gemensamt nordiskt intresse;
- Frågor om bolagisering inom sektorns verksamhetsområde;
- Samarbete inom trafik-, transport- och kommunikationsforskning;
- EU/EES-frågor och internationellt samarbete.

**RESULTATER I
2003**

- Ett nytt handlingsprogram för perioden 2004-2008 har tagits fram.
- Under hösten arrangerades ett nordiskt baltiskt transportministtermöte med Östersjön som huvudtema. Länderna enades om att gemensamt ansöka till IMO om att Östersjön skall utses till ett särskilt känsligt område.
- En utredning har gjort om de institutionella arbetsformerna för transportsamarbetet kring Östersjön. Målsättningen är att se vilka möjligheter som finns för samarbete med andra organisationer.
- En rapport har tagits fram om allokeringsmetoder för utsläpp från den civila luftfarten.
- En utredning har gjorts för att identifiera instrument för att utveckla stadsplanering och transportsystem för att minska utsläpp av drivhusgaser i de nordiska länderna.
- Ett flertal seminarier har arrangerats bl.a. om transporttelematik och "Östersjöns motorvägar".

JORD- OCH SKOGSBRUK, FISKE OCH LIVSMEDEL

SEKTORENS BUDGETPOSTER OG OMRÅDER

3-6530-1 NORDISK HANDLINGSPLAN FÖR LIVSMEDELSSÄKERHET					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.087.000	1.064.000	1.042.000	97%	MR/NEF, NÄJS, ÄK- LIVS

FORMÅL

Målsättningen är att genom tvärasektoriellt, regionalt samarbete följa upp åtagandena vid FAO:s toppmöte om livsmedelssäkerhet, i enlighet med Nordiska rådets rekommendation. Säker mat, hållbart jordbruk, genetiska resurser, närområdena och internationellt samarbete prioriteras i handlingsplanen. En preciserad strategi för säker mat ska diskuteras på ministernivå sommaren 2002 och väntas vara styrande för verksamheten 2003.

PRIORITETER I 2003

Följande prioriteras:

- Genomförande av den strategiska planen för att uppnå säker mat, med fokus på konsumentintressena och med syfte att skapa en nordisk plattform för internationella förhandlingar.
- Ministerdeklarationerna om säker mat, spårbarhet och märkning samt vattenmiljö och hållbar resursanvändning ska fortsatt följas upp liksom de målsättningar om livsmedelssäkerhet som fastslagits i strategin för hållbar utveckling i Norden.
- Projekt om etisk märkning, ungas syn på mat samt spårbarhet vidareförs.

Av bevilgningen planlegges 0 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administrasjon. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av respektive projektledare.

RESULTATER I 2003

- Igangsættelse af en lang række initiativer til gennemførelse af den strategiske plan for øget fødevarer sikkerhed gennem en styrket nordisk platform i internationale fora og øget forbrugerindflydelse, "Grønlandsdeklarationen". Ministerrådet (MR-FJSL) udtrykte på deres møde i juni 2004 stor tilfredshed med fremdriften og understregede vigtigheden af fortsat fokus herpå.
- Ministerdeklaration om etisk mærkning af fødevarer blev vedtaget på ministermødet i august 2004 på basis af en omfattende udredning, TemaNord 2003:527. Ministrene fandt det vigtigt at søge at imødekomme kravet om forbrugerinformation om etiske forhold i levnedsmiddelproduktionen og anbefalede, at der arbejdes videre med problematikken i en dialog med forbrugere, handel og producenter.
- Tidligere ministerdeklarationer er også fulgt op med særlig fokus på spårbarhed og mærkning.

Af konkrete projekter skal peges på:

- Udredning om dioxin-problematikken er gennemført og fulgt op af flere projekter.
- Udredning om zoonose-situationen i de nordiske lande er gennemført og fulgt op med projekter i levnedsmiddelsektoren.
- Nordisk kursus i risikokommunikation blev afholdt og har ført til netværksopbygning og ny kundskab for risikokommunikation.
- Projekter inden for Sporbarhed, Modernisering af kødkontrollen og Akrylamid igangsat/videreført ligesom det tværsektorielle kundskabsprojekt for unge fortsatte.

JORD- OCH SKOGSBRUK

SEKTORENS BUDGETPOSTER

3-6510-1 PROJEKTMEDEL – JORD- OCH SKOGSBRUK					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	4.308.000	4.363.000	5.951.000	93%	MR-FISK, JORD&SKOG, LIVS/NÄJS

FORMÅL Projektmedlen ska användas till att följa upp målsättningarna i sektorns handlingsprogram. Ordförandelandet har stor möjlighet att sätta sin prägel på detta, med uttalat syfte att skapa tät koppling mellan verksamheten och ordförandeprogrammet.

PRIORITETER I 2003 Två huvudprioriteringar görs:

- Ordförandelandets temaprojekt. Med detta förstås att de två senaste ordförandeskapen, innevarande ordförandeskap samt kommande ordförandeskap har förslagsrätt inom en viss ram. Uppföljning av FoU-utredningen, landsbygdsutveckling, internationella skogsfrågor samt initiativ för att följa upp jämställdhetsanalysen prioriteras.
- Samarbetet med miljösektorn. Stor vikt läggs vid uppföljning av strategin för hållbar utveckling, särskilt att utarbeta en nordisk handlingsplan för att minska pesticidanvändningen, samt en nordisk plan för att öka andelen ekologiskt lantbruk.

Dessutom betonas att Nordiskt skogsbruks frö- och plantråd ska utveckla sin roll som koordinator inom nätverket för skogsgenetiska resurser.

Av bevilgningen planlegges 285 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administrasjon. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av miljöministeriet i Finland vad gäller samarbetet mellan miljö- och jord- och skogsbrukssektorerna samt Nordiska genresursrådet.

**RESULTATER I
2003**

- Der blev udarbejdet en rapport om adgang og rettigheder til genetiske ressourcer og en unik ministerdeklaration om samme emne blev vedtaget. Rapporten og deklARATIONEN er enestående, og er genstand for stor international opmærksomhed.
- Der blev afholdt et særdeles succesfuldt seminar i Kalmar om Bæredygtig Forvaltning af genetiske ressourcer.
- På ministrenes sommermøde vedtog man en deklARATION om skov. DeklARATIONEN pegede på vigtigheden af de internationale skovprocesser og vigtigheden af at samarbejde med nærområdet om især illegalt skovet tømmer. Der blev afholdt en workshop med BA21 om emnet.
- Man afsluttede rapporten om implementering af et nordisk forsknings- og uddannelsesrum for alle sektorer i Ministerrådet. Ministrene besluttede at fortsætte arbejdet i endnu et år omfattende også fiskeri og levnedsmidler.
- Projektgruppen om mikrokreditter afsluttede sit projekt, der blev en succes for igangsættelse af kvindeprojekter i de baltiske lande.
- Formandskabet afholdt en succesfuld afslutning på projektet om jordbrugets fremtidige roller, som vil få betydning for det fremtidige arbejde i sektoren.
- Som opfølgning på Ministermødet i 2002 blev der forelagt en rapport om øget brug af økologisk jordbrug i Norden på Ministermødet i 2003. Man blev enige om at sætte særlig fokus på markedsforhold.
- Man igangsatte implementeringen af ligestillingshandlingsplanen for jord- og skovbrugssektoren konkrete resultater forventes i 2004.

**LEDELSE OG
ADM.**

Planlagte udgifter: 200 TDKK (2004 priser)
Faktiske udgifter : 199 TDKK

3-6520-1 NORDISKT KONTAKTORGAN FÖR JORDBRUKSFORSKNING (NKJ)					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.089.000	1.088.000	1.066.000	100%	NKJ

FORMÅL

Nordiskt kontaktorgan för jordbruksforskning (NKJ) främjar och stödjer forskning till gagn för jordbrukssektorn i Norden. NKJ är rådgivande till Nordiska ministerrådet i forskningspolitiska frågor rörande jordbruksforskning. Man fungerar också som kontaktorgan mellan de nationella forskningsråden och koordinerar en omfattande forskningsverksamhet som finansieras nationellt. Innevarande strategi gäller 2001-2004.

**PRIORI-
TERINGER I
2003**

NKJ prioriterar att:

- Stödja forskning och nätverksbygge om Livsmedelssäkerhet, Ekologisk produktion, Djurens hälsa och välbefinnande, Landsbygdsutveckling, Cirkumpolära områden, Genteknik, Genetiska resurser och Biologisk mångfald.
- Främja 10-15 forskningsprojekt, varav 2-3 är nyinitierade. Den nationella medfinansieringen väntas uppgå till ca 15-20 MSEK per år.
- Presentera styrelsens förslag till underlag för utarbetandet av ett nytt kontrakt.

Av bevilgningen planlegges 0 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administrasjon. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Norges forskningsråd, Norge och finansieras liksom tidigare fullt ut nationellt.

- RESULTATER I 2003**
- NKJ gjennomførte 10 fælles nordiske forskningsprojekter, 2 netværk og 4 seminarer, blandt andet blev seminaret om økologisk landbrug arrangeret ved SLU, og NKJ deltog som en af flere arrangører af seminaret Bærekraftig forvaltning av genetisk mangfold i Kalmar.
 - Den totale finansiering var ca 17 MNOK (national finansiering)
 - Ny strategi for 2004-2006 er vedtaget
 - Der blev igangsat 3 nye projekter i 2003: Modification of rearing conditions to improve welfare of layers: Basic and applied ethological studies, Behaviour and welfare of dairy cattle housed in large groups og Studies of the new Nordic populations of Phytophthora infestans to improve potatoe late blight forecasting and control. Altså to projekter indenfor etologi, og et indenfor plantevern.
 - Det er vedtaget at igangsætte 2 nye forskningsprojekter og et netværk
 - NKJ er i gang med at udvikle nye arbejdsformer og procedurer, blandt andet motiveret af forslag fremmet i NMR-udredninger om et fælles nordisk forsknings- og uddannelsesrum indenfor jord- og skovbrugsområdet samt NKJs egne behov.

KONTRAKT-STATUS Opfyldt

SEKRETARIATS-FUNKTION Sekretariatsfunktionen varetages af Norges Landbrugshøjskole.

3-6540-1 NORDISK GENBANK HUSDJUR (NGH)					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	3.134.000	3.130.000	3.066.000	100%	NGH

FORMÅL Nordiska genbanken för husdjur (NGH) ska arbeta för ett ändamålsenligt bevarande och ett hållbart bruk av de husdjursgenetiska resurserna. Man ska skapa mervärde med utgångspunkt i bevarandet och det hållbara nyttjandet av de husdjursgenetiska resurserna, höja kunskapsnivån hos brukare och allmänhet samt att främja samarbete både inom Norden och de enskilda länderna, för att därigenom bidra till utveckling och effektivt utnyttjande av kompetens och teknologi. Innevarande strategi gäller 2001-2003.

- PRIORITETER I 2003** Kunskapsförmedling och information, nätverksarbete, forskning och teknologiutveckling samt IT-verktyg för bevarandearbete prioriteras fortsatt. Under 2003 betonas särskilt att:
- Informera om patentlagens konsekvenser för en hållbar avel.
 - Uppföljning av studien om affärsidéer baserad på gamla raser.
 - Vidareutveckla åtgärder i enlighet med informationsstrategin, inklusive IT-verktyg för hållbart bevarande.
 - Förmedla resultat från forskningsprojekt till praktisk användning och utveckla nya forskningsprojekt.
 - Presentera styrelsens förslag till ny strategi för 2004 – 2006, som underlag för utarbetandet av ett nytt kontrakt för samma period.

Av bevilgningen planlegges 605 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administrasjon. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Norges lantbrukshøgskola.

- RESULTATER I 2003**
- Spredning af information har været en af hovedsatsningerne. Hjemmesiden har fået ny layout og medført en bedre nyhedsprofil og mere aktuelt stof på siderne. Antal besøgende er mangedoblet i 2003 til ca. 50.000 besøgende.
 - Virksomheden har registreret øget interesse for husdyr genetiske ressourcer. Dette kan dokumenteres gennem seminarer, møder og udsendelse af informationsmateriale.
 - Man har udviklet et eget Baltisk&Nordisk husdyrraceregister.
 - Virksomheden har videreudviklet sit netværk i Norden og internationalt gennem samarbejde, faglig udveksling og rådgivning indenfor forvaltning af husdyr genetiske ressourcer.
 - Virksomheden har bidraget til udvikling af informationsmateriale som skal bruges internationalt (messer og konferencer)
 - Virksomheden har igangsat et nyt projekt i 2003 og fokuseret på at færdiggøre tidligere igangsatte projekter
 - Virksomheden har bidraget til at projektet om optimal avlssamarbeid mellom de ”røde” raser i Norden er opstartet. Dette er et samarbejde mellem FoU- miljøerne og avlsorganisationerne i Danmark, Finland, Norge og Sverige for at finde løsninger som giver bæredygtig forvaltning for disse populationer.
 - Aktiviteterne i virksomheden afspejler, at der er sket ændringer i retning af mere operative aktiviteter som information og fagligt arbejde, for at sætte fokus på at skabe bæredygtige processer.

KONTRAKT-STATUS Opfyldt

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 600 TNOK
Faktiske udgifter : 455 TNOK

SEKRETARIATS-FUNKTION Sekretariatsfunktionen varetages af Norges Landbrugshøjskole.

3-6581-1 SAMNORDISK SKOGSFORSKNING (SNS)					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	5.580.000	5.571.000	5.456.000	100%	SNS

FORMÅL Samnordisk skogsforsknings (SNS) övergripande målsättning är att främja forskning om skogens mångsidiga funktion i ett hållbart skogsbruk, samt att bistå med rådgivning till Nordiska ministerrådet i frågor som rör skog och skoglig forskning. Genom framsynta aktiviteter inom forskningssamarbete, kunskapsförmedling, etc, vill SNS medverka till att utveckla framtidens socialt, ekologiskt och ekonomiskt ansvarsfulla skogsbruk och nyttjande av träråvara. Innevarande strategi gäller 2001 – 2003.

- PRIORITERINGER I 2003**
- Verka som strategisk, initierande kraft inom nordisk skogsforskning, i en förstärkt rådgivande roll till Nordiska ministerrådet,
 - Stödja samnordiska forskningsprojekt och nätverksaktiviteter inom de prioriterade strategiområdena: Genetiska resurser, Hållbara skogsskötselformer, Skog och klimat, Skogens sociala funktioner, Miljövänliga produkter från skogsbruket, Bioenergi samt Familjeskogsbrukets ekonomi,

- Arbete på att utveckla samarbetsformerna i de 13 fasta nätverksgrupperna som finns under SNS.
- Presentera styrelsens förslag till ny strategi för 2004 – 2006, som underlag för utarbetandet av ett nytt kontrakt för samma period.

Av bevilgningen planlegges 600 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administrasjon. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Norges forskningsråd.

RESULTATER I 2003

Af de resultater, som SNS har opnået i 2003, kan nævnes:

- Støttet 10 samnordiske forskningsprojekter og 12 netværksaktiviteter. Den nationale medfinansiering var 67%.
- I 2003 deltog forskere fra nærområderne i 64% af de netværksaktiviteter, som blev støttet af SNS.
- Været meget aktiv med information og kontaktevirsomhed om skovbrugsforskning og udvikling i forhold til EU's rammeprogram, og har opnået at Norden er godt repræsenteret i EU-projekter tilknyttet skovbrug.
- Bidraget med faglig og økonomisk støtte til udarbejdelse af en omfattende projektansøgning til EUs 6. rammeprogram.
- Deltaget i arbejdet med en ansøgning indenfor fagfeltet "Wood Material Science" til EUs ERA-netaktivitet. Ansøgningen blev støttet af EU og projektet WoodWisdom-Net starter i 2004. Netværksaktiviteten ledes fra Finland og SNS er en af 12 partnere.
- SNS bidrog fagligt og økonomisk til gennemførelse af konferencen "Research cooperation on multiple use of the forest resource" i som indgik i Forest Sector meeting Sigulda, Latvia høsten 2003.
- Revision af handlingsplanen.
- På grundlag af udredninger foretaget i 2002 blev der udarbejdet/vedtaget en kommunikationsstrategi for SNS.
- Slutført arbejdet med en rapport om det fremtidige satsningsområde for træforskning og innovation baseret på træ. Rapporten er udgivet som TemaNord-rapport og desuden lagt ud i dansk og engelsk sprogversion på SNS' hjemmeside.
- Deltaget i arbejdsgruppen om implementering af et nordisk forsknings- og uddannelsesrum.

KONTRAKT-STATUS

Opfyldt

LEDELSE OG ADM.

Planlagte udgifter: 700 TDKK
Faktiske udgifter : 725 TNOK

SEKRETARIATS-FUNKTION

Sekretariatsfunktionen varetages af Norges Forskningsråd.

3-6580-3 NORDISKA GENBANKEN (NGB), SVERIGE						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
SEK	10.737.000	10.067.000	9.899.000	65%	NGB	2001-2003
MODSVARER DKK	8.697.000	8.255.000	8.810.000			

FORMÅL Nordiska genbanken (NGB) ska bevara och dokumentera nordiskt material av arter av värde för jord- och trädgårdsbruk som en grund för framtida nyttjande av den genetiska variationen. Man ska dessutom initiera och koordinera aktiviteter som bidrar till bättre kunskap om de växtgenetiska resurserna, bidra till ett långsiktigt hållbart nyttjande av de växtgenetiska resurserna samt ställa expertis och tjänster till förfogande i samband med utredningar och uppdrag. Innevarande strategi gäller 2001-2009, med delstrategi gällande för 2001-2003.

PRIORITETER I KONTRAKTEN I kontraktet för 2001 - 2003 prioriteras fyra verksamhetsområden:

- Bevarande: Den nordiska samlingen av frön och vegetativt material ska bli komplett och livskraften ska garanteras långsiktigt. Mandatet ska utökas till att omfatta även krydd-, medicinal-, landskaps- och prydnadsväxter.
- Nyttjande: Kunskap om och praktisk användning av det bevarade materialet ska öka. Stor vikt läggs vid att ge service till brukare och allmänhet.
- Kunskapsöverföring: Genbanken ska bidra till ökad kunskap om växtgenetiska resurser både inom Norden och internationellt. Stor vikt läggs vid pågående samarbete med de baltiska länderna och Nordväststrysland.
- Expertmedverkan: Genbankens experter ska bidra med sin kunskap i det nationella arbetet inom Norden samt i det europeiska samarbetet.

Under 2003 ska NGB presentera styrelsens förslag till ny strategi för 2004 – 2006, som underlag för utarbetandet av ett nytt kontrakt för samma period. Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon 1.800 TSEK.

RESULTATER I 2003

- Det langsigtede arbejde med at komplementere og beskrive samlingerne har fortsat.
- Et stort arbejde er gjort for at kvalitetssikre frølager, frøforyngelse og opformering af materiale.
- Der har været en indsamling af 181 nye græsser i Norden samt en indsamling af peberrod.
- Informationsarbejdet er blevet mere integreret med de øvrige organisationer, der arbejder med genetiske ressourcer.
- Genbankens laboratorium har opstartet arbejdet med in vitro bevaring og molekylære markører.
- En større kvalitetssikringsarbejde af Genbankens aktiviteter er blevet gennemført

- Det intensive og perspektivrige samarbejde med de baltiske lande og Nordvest Rusland blev fortsat i 2002. Der blev udarbejdet et Memorandum of Understanding mellem NGB, de baltiske lande og Vavilov Instituttet i Skt. Petersborg.
- NGB har deltaget i en række EU-projekter og EU-samarbejde.
- NGB har arbejdet med beskrivelse af en stor del af materialet i genbanken og nyt materiale samt kortlagt en række frugttræer og deres egenskaber.

KONTRAKT-PERIODE 2004-06 u. udarbejdelse

KONTRAKT-STATUS Opfyldt

ØKONOMI Ingen bemærkninger

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 1.750 TSEK
Faktiske udgifter : 2.618 TSEK

FISKERISAMARBEJDET

SEKTORENS BUDGETPOSTER

3-6610-1 PROJEKTMIDLER – FISKERI					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	7.439.000	7.272.000	7.347.000	98 %	MR-FISK/NEF

FORMÅL Den overordnede målsætning for det nordiske fiskerisamarbejde er, at arbejde for en bæredygtig udvikling af de nordiske landes fiskerisektorer, som sektorer med væsentligt samfundsøkonomisk betydning, en bæredygtig udnyttelse af de levende marine ressourcer og et godt havmiljø. Dette indebærer også påvirkning af internationale processer af betydning for fiskeriet og havmiljøet. Samarbejdet skal bidrage til og fremme sunde og sikre fødevarer fra et sundt og rent hav.

PRIORITETER I 2003

- Opfølgning af den nordiske bæredygtighedsstrategi står stærkt i samarbejdet. Internationalt samarbejde er nødvendigt for at kunne opfylde de mål der indgår i strategien. Af særlig interesse er, at mindske fiskeriets miljøeffekter samt en øget integrering af miljøhensyn og bæredygtig udvikling i fiskeripolitikken i de nordiske lande.
- Fødevarer sikkerhed og –sundhed er højt prioriteret og konsumenters ret til sund og sikker mad samt information om oprindelse, produktion, næringsindhold og kvalitet vil indgå i arbejdet.

- Sverige vil indenfor disse arbejdsrammer løfte problemstillingen om dioxin og dioxinlignende PCB'er i fødevarer, særligt i fisk. Arbejdet forventes at foregå i samarbejde med sektorerne for jord- og skovbrug og fødevarer. Dette vil måtte inddrage miljøsektoren, idet en række fødevarer sikkerhedsspørgsmål kan relateres til havmiljøet.
- Kystzonen og interessekonflikter samt kystens kulturmiljø vil også være et arbejdsfelt. Som bonden bør være naturens gesandt bør fiskeren og kystsamfundet også virke for en balanceret udnyttelse. I denne sammenhæng bør fiskeriernes forudsætninger løftes frem.
- Informationsspredning vil fortsat være et prioriteret område. Gennem hjemmeside, nyhedsbreve, brochurer, seminarer og lign. ønsker man at række både indad i sektoren, såvel som mod den omgivende verdens konsumenter, børn og unge, politikere, medier og andre målgrupper.

RESULTATER I 2003

- NEF har anmodet sin arbejdsgruppe for mærkning af fisk til at følge den internationale udvikling på dette område. NEF har desuden bemærket sig, at næringen har vakt fornyet interesse for dette område. Arbejdsgruppen har således afholdt møder med repræsentanter for EU og Marine Stewardship Council (MSC), og et af gruppens medlemmer var formand for en 'expert consultation' afholdt af FAO i oktober måned.
- Med midler fra fiskesektoren og fra nærområde-puljen blev der 26. – 29. august afholdt konference i Bergen – 'Nordøstlig Marin Dialog'. Deltagere var forskere og forvaltere fra Grønland, Island, Færøerne, Norge og Rusland.
- Shetland var vært for den 2. 'North Atlantic' konference, som fandt sted i Leirwick 1. og 2. oktober.
- I regi af BAFICO (Baltic Fisheries Cooperation) var Rusland vært for en konference i St. Petersburg 21. – 23. oktober. Temaet var fremtidens fiskeriforvaltning i Østersøen
- NEF besluttede først på året at indgå en bindende aftale med NorFA (Nordisk Forsker Akademi) i 5 år, fra 2004 til og med 2008. Aftalen dækker etablering og drift af et 'Nordisk Marint Akademi'
- Forskningsprojekter: 11 nye projekter, 5 fortsættelser af projekt samt 5 afsluttede projekter
- 5 numre af Nyhedsbrevet NORDFISKERI. Nyhedsbrevet bliver distribueret til en stor læserskare i Norden og bliver flittigt citeret.

LEDELSE OG ADM.

Faktiske udgifter : DDK 604.958

LEVNEDSMIDDEL

SEKTORENS BUDGETPOSTER

3-6810-2 PROJEKTMIDLER - LEVNEDSMIDDEL					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	5.825.000	5.437.000	5.325.000	94%	EK-LIVS

FORMÅL

Projektmidlerne skal anvendes til opfølgning af målsætningerne i levnedsmiddelsektorens handlingsprogram og øvrige prioriteringer for sektoren (BU-strategi og ministerråds-beslutninger).

PRIORI-

- Nordisk indflydelse: Foruden generel øget nordisk koordinering også udarbejdelse af

**TERINGER I
2003**

konkret baggrundsmateriale/projektrapporter om aktuelle emner. Fastlæggelse af fælles nordisk holdninger, bl.a. i forbindelse med EU-forslag til nyt hygiejnedirektiv.

- Forskning og uddannelse vedrørende fødevarer sikkerhed: Udvikling af principper for risikoanalyse og – vurdering samt risikovurdering af konkrete emner (f.eks. novel foods, relevante mikrobiologiske problemer). Forbedring af risikohåndtering og risikokommunikation. Udvikling af metoder og teknikker ved prøveudtagning.
- Sygdomsfremkaldende bakterier: Koordineret overvågning samt tiltag til bekæmpelse af zoonoser, bl.a. Campylobacter.
- Levnedsmiddelkontrol: Indsatser til effektivisering af kontrollen. Sporbarhed fra jord/fjord til bord (dokumentationskrav m.v). Forbedret krisehåndtering. Udvikling af kompetencen i tilsynet og sikring af ligeværdigt tilsyn.
- Kost og ernæring: Fortsat revision af de nordiske næringsrekommandationer. Øget viden om berigelsesproblematikken. Undersøgelse af baggrundsfaktorer for fedme (kost/motion/sociale aspekter).
- Mærkning: Opfølgning af dele af den fælles nordiske politik for mærkning/minister-deklarationen om mærkning og sporbarhed (2001).
- Tiltag til implementering af det svenske formandskabs særlige prioriteringer.

**RESULTATER I
2003**

- NEF har anmodet sin arbejdsgruppe for mærkning af fisk til at følge den internationale udvikling på dette område. NEF har desuden bemærket sig, at næringen har vakt fornyet interesse for dette område. Arbejdsgruppen har således afholdt møder med repræsentanter for EU og Marine Stewardship Council (MSC), og et af gruppens medlemmer var formand for en 'expert consultation' afholdt af FAO i oktober måned.
- Med midler fra fiskesektoren og fra nærområde-puljen blev der 26. – 29. august afholdt konference i Bergen – 'Nordøstlig Marin Dialog'. Deltagere var forskere og forvaltere fra Grønland, Island, Færøerne, Norge og Rusland.
- Shetland var vært for den 2. 'North Atlantic' konference, som fandt sted i Leirwick 1. og 2. oktober.
- I regi af BAFICO (Baltic Fisheries Cooperation) var Rusland vært for en konference i St. Petersburg 21. – 23. oktober. Temaet var fremtidens fiskeriforvaltning i Østersøen
- NEF besluttede først på året at indgå en bindende aftale med NorFA (Nordisk Forsker Akademi) i 5 år, fra 2004 til og med 2008. Aftalen dækker etablering og drift af et 'Nordisk Marint Akademi'
- Forskningsprojekter: 11 nye projekter, 5 fortsættelser af projekt samt 5 afsluttede projekter
- 5 numre af Nyhedsbrevet NORDFISKERI. Nyhedsbrevet bliver distribueret til en stor læserskare i Norden og bliver flittigt citeret.

**LEDELSE OG
ADM.**

Faktiske udgifter : DDK 604.958

ARBEJDSMARKEDS OG ARBEJDSMILJØ

SEKTORENS BUDGETPOSTER

4-4110-1 PROJEKTMIDLER – ARBEJDSMARKED OG –MILJØ					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	7.022.000	6.327.000	6.197.000	99%	MR/EK-A

FORMÅL Projektmidlerne anvendes til at gennemføre sektorprogrammets mål samt til at følge op på Nordisk Ministerråds i *Ny nordisk dagsorden* vedr. velfærdsområdet og det indre marked. Hensigten er at styrke de nordiske landes dynamik på arbejdslivsområdet og dermed den økonomiske udvikling i regionen. Dette mål opnås ved at frembringe viden om aktuelle politiske emner, som kan bruges nordisk eller i de enkelte landes arbejdsmarkeds- og arbejdsmiljøpolitikker.

PRIORITERINGER I 2003 Hovedudfordringen for de nordiske lande på arbejdsmarkedsområdet er at sikre et tilstrækkeligt arbejdsudbud i det kommende årti, hvor tilgangen til arbejdsmarkedet forventes at falde. Der vil blive igangsat analyser, som undersøger, hvordan grupper med en lav erhvervsfrekvens kan inddrages i arbejdsstyrken, og hvordan man kan mindske nedslidning af den aktive arbejdsstyrke. Derudover vil sektoren undersøge mulige tiltag til at lette mobiliteten på det nordiske arbejdsmarked.

Prioriterede projekter forventes at blive:

- Integrering af indvandrere på de nordiske arbejdsmarkeder
- Tiltag imod udstødning og marginalisering på arbejdsmarkedet
- Arbejdskraftens mobilitet inden for Norden

Der afsættes midler til nærområdeaktiviteter i det omfang der er økonomisk mulighed for det.

Av bevilgningen planlægges 600 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administrasjon. Der er 5 organer under Arbejdsmarkeds- og arbejdsmiljøsektoren, som har egne sekretariater. Sekretariaterne er placeret i de nordiske landes administrationer.

RESULTATER I 2003 Under det svenske formandskab blev der gennemført et omfattende arbejde omkring problemstillinger vedr. arbejdsudbuddet og integrationen af indvandrere. Emnet blev behandlet i flere nordiske fagudvalg og drøftet på en konference i Sverige. Resultaterne fra konferencen er indgået i landenes arbejde videre arbejde. Foruden det nordiske ministermøde blev der også afholdt et nordisk-baltisk-polsk ministermøde. I forlængelse af mødet og med støtte fra Nordisk Råd, planlægges der arrangeret en nordisk-baltisk arbejdsmarkedskonference under det islandske formandskab.

Under det svenske formandskab blev der foretaget et omfattende arbejde i forbindelse med grænsehindringer. Dette arbejde vil blive fulgt op af Island for at finde frem til konkrete initiativer, som kan forbedre Nordboernes muligheder for mobilitet i forhold til EU. Af andre resultater bør nævnes konkrete analyser af organisering og brug af virkemidler inden for arbejdsmiljøregulering i de nordiske lande samt nordisk markedskontrol af personligt sikkerhedsudstyr, som er indgået i det nationale arbejde på områderne.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 700 DKK

SEKRETARIATS-FUNKTION Udgifter til aktivitetsstyring/administration: 700 TDKK

4-4120-2 NORDJOBB					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.840.000	2.529.000	2.777.000	78%	FNF
DERAV ADM. UTGIFTER	1.840.000	SEKRETARIATET IVARETAS AV FORENINGEN NORDENS FORBUND			

FORMÅL Formålet med Nordjobb-programmet er at give den nordiske ungdom mulighed for at tage sommerjob i et andet nordisk land samt at deltage i kulturelle aktiviteter under opholdet.

En Nordjobber defineres som en person, der både har ansøgt om en Nordjobb plads, og som har arbejdet i et formidlet Nordjobb. Nordjobberen skal tilbydes en passende bolig samt deltagelse i et fritidsprogram.

PRIORITERINGER I 2003 Ministerrådssekretariatet har indgået en 2-årig kontrakt med FNF for 2002-2003. Programmet ledes fra et centralt sekretariat, som indgår aftaler med de nationale Foreninger Norden samt andre operatører.

I 2003 har Foreningen Nordens Forbund oplyst, at man vil udveksle 1025 nordjobbere ud af de forventede 4070 ansøgere. For at kunne matche de 1025 personer med jobs angiver FNF at der skal fremskaffes 1415 arbejdspladser. Til gennemførelse af fritidsaktiviteter ansættes der 13 fritidsledere.

Der vil foruden budgettet for 2003 på 1.800.000 DKK blive overført 700.000 DKK af uanvendte midler fra tidligere år, således at den samlede bevilling bliver 2.5 MDKK, jævnfør kontrakten for 2003.

FNF skal aflevere et fuldstændigt kommenteret regnskab for samtlige udgifter samt afholdte udgifter i forhold til budgettet.

RESULTATER I 2003 I 2003 foretog organisationen 638 udvekslinger, hvilket er mindre end de forventede 1025 udvekslinger. Heraf deltog fra Sverige 156, fra Danmark 42, fra Norge 36, fra Island 131, fra Finland 254, fra Åland 0, fra Færøerne 1 og fra Grønland 9. Kønsfordelingen var 151 mænd og 478 kvinder.

I forlængelse af evalueringen af Nordjobb-programmet i 2001 blev der foretaget en række organisatoriske ændringer. I denne forbindelse er Nordjobb-sekretariatet blevet placeret sammen med FNF's sekretariat.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 2 MDKK

SEKRETARIATS-FUNKTION Foreningen Nordens Forbund

4-4130-1 INFORMATIONSPROJEKTET					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.354.000	1.252.000	1.226.000	94%	PROJEKTET

FORMÅL Projektets formål er at sprede information om aktuelle spørgsmål på arbejdsmarkeds- og arbejdsmiljøområdet i Norden samt at sprede viden om det nordiske samarbejde i Europa. Projektet skal endvidere skabe debat om arbejdslivsområdet i Norden og formidle resultater fra sektorens arbejde.

PRIORITETER I 2003 Tidsskriftet *Arbejdsliv i Norden* vil støtte sektoren og det svenske formandskab i at fremlægge resultater og skabe debat om de aktuelle temaer. Der vil blive udsendt tre tidsskrifter på skandinavisk (*Arbejdsliv i Norden*) og et på engelsk (*Nordic Labour Journal*) samt foregå en udvikling af sektorens domæne på www.norden.org.

RESULTATER I 2003 Projektet har udgivet 3 numre af tidsskriftet *Arbejdsliv i Norden*, som er rettet mod myndighederne og andre professionelle inden for Norden, 1 nummer af tidsskriftet *Nordic Labour Journal*, som er rettet mod professionelle inden for EU/EØS landene, samt deltaget med udstillinger ved konferencer.

Tidsskrifternes layout og indhold er videreudviklet og profilerer i større grad de politiske diskussioner, som foregår inden for arbejdsmarkedsområdet i Norden. Tidsskriftets nyheder bruges også af andre medier.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 600.000 DKK

SEKRETARIATS-FUNKTION Arbeidsforskningsinstituttet i Norge

4-4180-3 VIDAREUTBILDNING INOM ARBETSMILJÖOMRÅDET (NIVA), FINLAND						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 00	BUD.DISP AV	KONTRAKT
EUR	370.100	362.800	356.700	76 %	Institusjonen	2003-2005
MOTSVARER I DKK	2.750.000	2.706.000	2.706.000			

FORMÅL	NIVAs hovedoppgave er at sprede kundskab på basis af nordisk viden til fremme af et godt arbejdsmiljø og det gode arbejde. Dette sker ved at bedrive tværfaglig videnskabelig videre- og specialistuddannelse af høj kvalitet inden for arbejdsmiljø- og arbeidslivsområdet. Uddannelsen kan foregå via f.eks. kurser, seminarer og symposier, der er baseret på nordisk og international arbejdsmiljø- og arbeidslivsforskning samt nordisk arbejdsmiljø- og arbeidslivspolitik.
PRIORITERINGER I KONTRAKTEN	I NIVAs kontrakt for 2003-2005 skal institutionen årligt gjennomføre 10-13 kurser/symposier inden for arbeidsmiljø/arbeidslivsområdet. Der skal samtidig ske en IT-pædagogisk utvikling i kursusrvirksomheden. Samarbeidet med nærområdene vil bli opprioriteret i det omfang, der bevilges projektmidler. Opfølgningen af Budgetanalyse 2000 forventes avsluttet i forbindelse med MR-As godkendelse af NIVAs kontrakt for 2003-2005. Budgetanalysens målsætninger vil imidlertid fortsatt ligge til grund for sektorens arbejde med at videreudvikle NIVA. Ledelse og administrative utgifter: Ny kontrakt utarbeides i 2002.
RESULTATER I 2003	I 2003 blev der gennemført 12 kurser, hvoraf 2 var i Baltikum. Der var samlet 289 deltagere på i alt 1442 elevdage. I kontrakten står der, at der skal afholdes 10-13 kurser, være minimum 300 elever og afholdes 1330 elevdage.
KONTRAKT-STATUS	Oppfylt
ØKONOMI	Ingen bemærkninger.
LEDELSE OG ADM.	Faktiske udgifter : 128 TEUR

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD

SEKTORENS BUDSJETTPOSTER

4-4310-1 PROSJEKTMIDLER – SOSIAL- OG HELSEPOLITIKK					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	4.505.000	4.253.000	3.966.000	100%	MR/EK-S

FORMÅL Å implementere sektorens politiske målsettinger slik de kommer til uttrykk i samarbeidsprogrammet gjennom aktiviteter med høy nordisk nytte på områder som ikke ivaretas av sektorens samnordiske institusjoner samt å igangsette nye initiativer/idéskapende prosjektvirksomhet, herunder forstudier til evt. senere nordiske prosjekter

PRIORITERINGER I 2003 EK-S vil i 2003 foreslå å utskille det sosial- og medisinalstatistiske samarbeid fra denne post, og opprette en ny, egen budsjettlinje for denne virksomhet. Forøvrig vil prosjektbudsjettet søkes benyttet dels til oppfølging av formannskapsprioriteringer, til videreføring av lengervarende prosjekter, samt oppfølging av samarbeidsprogram og særlige satsinger som oppfølging av rapportene om grensehindre i Norden (Norrback og handikappedes grensehindre), og Ny Nordisk Dagsorden.

RESULTATER I 2003 I alt ble det gitt støtte til 15 ulike prosjekter. Foruten støtte til det nordiske samarbeide innen Cochrane- og Campbellinstituttene, ble det avsatt midler til arbeidet med grensehindre i Norden. Videre fikk prosjekter rundt konflikthåndtering, små diagnosegrupper, tobakskontroll og rehabilitering av unge rusmisbrukere på Øst-Grønland støtte. Det ble også gitt midler til fortsettelse av prosjektene om Nord-RAI og indikatorer for bæredyktig utvikling. Tidsskriftet "Social- og Helsevårdsnytt i Norden" utgis både i papir- og internetutgave, og støttes av sektorens prosjektmidler.

4-4320-1 NORDISK HANDIKAPPOLITISK RÅD					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.226.000	958.000	938.000	100%	NHR

FORMÅL Nordiska Handikappolitiska Rådet är ett rådgivande och policyskapande organ för Nordiska ministerrådet och dess olika samarbetsorgan och institutioner.

Rådet skall främja nordiskt samarbete i handikappfrågor på alla relevanta samhällsområden och bidra till förverkligandet av gemensamma handikappolitiska mål om jämlikhet och full delaktighet i samhället för människor med funktionshinder.

PRIORITERINGER I 2003 Rådet vil videreføre sitt arbeide med hovedoverskriften "Tilgjengelighet for alle". I 2003 planlegges en ny temakonkurranse om "Turisme for alle". Videre vil Rådet arbeide med en særlig markering av det europeiske handikapår 2003, i form av en konferanse om nordisk

handikappolitikk i et europeisk perspektiv.

**RESULTATER I
2003**

Av bevilgningen planlegges 0 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administrasjon. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av NSH, Nordiska Samarbetsorganet för Handikapsfrågor. Genom det sektorsnätverk som finns uppbyggt kan 25 fackministerier engageras i Rådets verksamhet. Under året har möten arrangerats med vart och ett av de fem sektorsnätverken (bygg, transport, kultur, utbildning, arbetsmarknad). En gemensam årsbok har initierats från de fem nätverken för att visa på handikappfrågornas status inom de aktuella politikområdena i Norden. Tyngdpunkt i Rådets verksamhet under året har varit politikområdena byggnads- och samhällsplanering, kollektivtrafik, kultur samt turism. Slutrapporten "Den moderna resan – från start till mål" publicerades under 2003 från den nordiska designtävlingen om tillgänglighetslösningar inom kollektivtrafiken. Mycket arbete bedrevs inom turismområdet exempelvis seminarierapporten "Turism för alla – Hur märker man det?" Tävlingsresultat från temat "Turism för alla" presenterades i anslutning till Rådets höstmöte i Stockholm. Köpenhamnskonferensen "Finns det en nordisk handikappolitikk?" genomfördes i april 2003 med medverkan av samtliga handikappolitiskt ansvariga ministrar i Norden. I samverkan med bl.a. Nordiska Muséekommittén genomfördes konferensen "Muséer för alla i Norden" på Nationalmuseum i Stockholm.

En mycket viktig aktivitet (berör såväl Rådet som NSH) är arbetet med att främja "Design för alla-konceptet" som underlag för politiskt nytänkande inom alla relevanta samhällssektorer. Detta arbete avser att stärka sektorsansvarsprincipen samt att främja principerna för design för alla. Utgångspunkten är att alla människor ska ha samma möjligheter att känna sig delaktiga i allt som konstituerar det moderna samhället

SEKRETARIATS- FUNKTION Nordiska Samarbetsorganet för handikapfrågor

4-4340-1 NOMESKO OG NOSOSKO					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.686.000	*1.650.000	*1.605.000	100%	EK-S

*I 2002 og 2001 var bevilgningen en del av budsjettpost 4-4310-1 Prosjektmidler – Helse og sosialpolitikk.

FORMÅL Det nordiske samarbeid om medisinal- og sosialstatistikk skal sikre sammenlignelige statistikker på sine områder mellom de nordiske land, drive internasjonalt og koordinerende arbeid, påta seg utviklingsoppgaver og drive publikasjons- og informasjonsvirksomhet.

**PRIORITERINGER I
2003** Komitéene har tre-årig budsjettkontrakt (2002 – 2004) med Nordisk Ministerråd. Hovedprioritering i 2003 er nye utgivelser av hovedpublikasjonene *Helsestatistik i de nordiske lande* og *Social tryghed i de nordiske lande*. Som ledd i dette arbeides det også med temaseksjoner i begge publikasjonene. Som en særlig aktivitet er komitéene engasjert i et felles prosjekt rundt sosiale indikatorer for bæredyktig utvikling. Dette er en sektoroppfølging av den nordiske strategi på området. Samarbeid med de baltiske land og Barentsregionen om utvikling av statistikk vil fortsette.

Av bevilgningen planlegges 225 TDKK anvendt til aktivitetsstyring/administrasjon. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av forvaltningsorgan, Sundhedsstyrelsen, Danmark.

RESULTATER I 2003	Komitéene hovedpublikasjoner er utgitt som planlagt. NOSOSKOs temaseksjon omhandlet enslige fors�gere i Norden, mens NOMESKOs omhandlet dagkirurgi. En felles database vedr. "Social and Health indicators" er utviklet og lagt på komit�enes hjemmeside. Dette er et ledd i sektoroppf�lgingen av den nye strategi om bæredyktig utvikling i Norden. Det har vært aktiv deltagelse i annet internasjonalt statistikkarbeide, både i forbindelse med EUROSTAT og i de baltiske land. En ny nordisk/baltisk sosialstatistikk ble utgitt.
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 225 TDKK Faktiske udgifter : 225 TDKK
SEKRETARIATS-FUNKTION	Sundhedsstyrelsen i Danmark

4-4620-1 VELF RDSFORSKNING – DE NORDISKE VELF RDSSAMFUND SET I EUROP ISK PERSPEKTIV

VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	5.314.000	4.301.000	4.063.000	95%	MR/EK-S

FORMÅL	Syftet med det fem�rige forskningsprogrammet �r att analysera den nordiska välfärdsmodellen ur ett europeiskt perspektiv. Det innebär dels att klarlägga om man kan identifiera en specifik nordisk modell och inom vilka områden, dels att analysera den relativa framgången för denna. Ett viktig syfte är att specificera på vilka områden den nordiska modellen varit framgångsrik (och på vilka områden den inte varit det) i jämförelse med andra utvecklade nationer, främst västeuropeiska länder. Ett huvudsyfte �r även att söka precisera inom vilka områden som modellen måste moderniseras och anpassas till samhällen med andra ekonomiska och sociala villkor än de som gällde för 20-30 �r sedan. Speciellt gäller detta hur modellen kan moderniseras för att bibehålla och förbättra de samhällsmål som stärker den nordiskt kulturella identiteten och utvecklar den nordiska samhällsstrukturen.
PRIORITERINGER I 2003	Den övergripande målsättningen är att öka kunskapen om de nordiska v�lf�rdssamh�llena i ett tvärsektoriellt forskningsprogram och det är helt naturligt att man ur denna utgångspunkt l�gger olika aspekter på den nordiska välfärdsmodellen. En del kan direkt relateras till den särprägel som kännetecknar varje enskilt nordiskt land och andra kan studeras utifrån grupp�tillh�righet t ex kön, civilstånd, ålder, etnicitet, sexuell läggning och regional tillhörighet. Programmet kommer att innehålla forskning inom arbetsmarknad, social-hälsa, jämställdhet och konsumentområdet samtidigt som det kommer att försöka besvara följande frågeställningar: • Finns det en distinkt nordisk välfärdsmodell - och utg�r den i så fall ett alternativ i ett europeiskt perspektiv? • Vilka utmaningar innebär utvecklingen i Norden inom demografi och ekonomi för välfärdssamhällets utveckling?

Programmet administreres och koordineres av Norges Forskningsråd

RESULTATER I 2003 Velfärdsforskningsprogrammet startade sitt arbete under år 2000. Sedan starten har programkommittén tagit initiativ till att få fram nordiska kunskapsöversikter om aktuella teman inom: Invandringens välfärdspolitiska krav, Hälsa och välfärd, Konsumentperspektiv på offentliga och privata marknadsbaserade välfärdstjänster, Europeiska perspektiv, Velfärdspolitiska förhållanden i väst-Norden (Island, Färöarna och Grönland).

Redan 2003 planerades det för en halvvägskonferens som kommer att äga rum under år 2004. En större avslutningskonferens kommer att genomföras mot slutet av programperioden. Verksamheten i pågående projekt är tillfredsställande med stor aktivitet bl.a. i form av projektseminarier.

Programmets koordinator har under år 2003 medverkat i olika sammanhang för att informera om och ge översikter av pågående studier. Social- och hälsosektorn har via MR-S och ÄK-S tagit del av allmän information om Velfärdsforskningsprogrammet. En diskussion har påbörjats om hur de slutliga resultaten ska hanteras och kommuniceras med omvärlden. Via programkommittén planeras för en särskild förmedlingsplan av de kommande slutresultaten som utöver vetenskapliga mottagare också behöver förmedlas till strategiskt valda mottagare. Webpublicering kommer även att ingå. MR-S har lagt vikt vid att programmets resultat ska göras lätt tillgängliga både inom och utom Norden. En ambition är att lägga vikt vid att presentera nordiska välfärdspolitiska frågor i ett europeiskt perspektiv.

Programportföljen följer väl programkommitténs planer. Under år 2003 har Velfärdsforskningsprogrammets verksamhet genomförts i samsvar med de ramar som fastlagts av NMR.

SEKRETARIATS- NORGES FORSKNINGSRÅD
FUNKTION

3-4381-3 NORDISKA HÄLSOVÅRDSHÖGSKOLAN (NHV), SVERIGE						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
SEK	40.364.000	39.456.000	38.796.000	78%	Institusjonen	2001 - 2003
DKK	32.694.000	32.354.000	34.528.000			

* NHV's virksomhed finansieres direkte fra landende. Ialt 78 % af finansieringen stammer fra det ordinære budget samt projektbidrag fra NMR.

FORMÅL NHV skall med Norden som bas och med en unik nordisk förankring skapa och sprida kunskap som främjar en god och jämlik hälsa. Detta förverkligas genom att

- Bedriva flervetenskaplig och mångprofessionell utbildning och forskning av hög kvalitet, baserad på nordisk social- och hälsopolitik
- Erbjuder en inlärningsmiljö som inspirerar dem som på olika sätt är verksamma inom Nordens hälso-, sjuk- och socialtjänst till kreativt folkhälsovetenskapligt tänkande och handlande
- Stimulera till aktivt nordiskt samarbete mellan nordiska utbildnings- och forskningsinstitutioner inom folkhälsovetenskap genom konkreta samarbetsavtal och nätverksbyggande

PRIORITETER I KONTRAKTEN	NHV's kontrakt har disse overordnede mål: • Jevnt høy kvalitet som et fortrinn i konkurransen med nasjonalt baserte utdannelsetilbud • Måling og vektlegging av nordisk merverdi • Å bli et nordisk knutepunkt for utdannelse innen offentlig helse/folkehelse • Utvikling av samarbeidet med Nordens Nærrområder • Utvikling av samarbeidet mellom Norden og Europa Med bakgrunn i endringer på både den nordiske og internasjonale arena skal NHV profilere seg innenfor forskerutdannelsen. I denne satsingen er viktige områder: 1) Helse og samfunn, 2) Ledelse og 3) Epidemiologi. NHV vil bli vurdert i forhold til oppfølging av institusjonsdelen av "Budsjetanalyse 2000" i løpet av 2003. Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon: 14.027.000,- SEK
RESULTATER I 2003	NHV har under år 2003 avverkat det siste året av sitt treårskontrakt 2001-2003 med NMR. Inom sitt spesialområde dvs. folkehälsområdet har NHV en særskilt god tradition inom forskarutbildningen jämfört med andra aktörer inom samma fält. NHV's kurser är sammansatta av studenter från hela Norden, en mindre del från Baltikum och några från övriga världen. NHV's lärare/forskare är mycket produktiva då det gäller publicerade vetenskapliga artiklar och i funktionen som sakkunniga inom Norden och även internationellt. Lärarstaben är både mycket kompetent och välrenommerad. Externfinansierad uppdragsutbildning ingår även i verksamheten för NHV. Antalet Master of Public Health (MPH) och Doctor of Public Health (DrPH) är på mycket god nivå och överstiger kontraktet. NHV's strategiska betydelse som nordisk högskola för folkhälsa är i växande då nordiska välfärdslösningar tilldrar sig allt större uppmärksamhet internationellt, inte minst i det utvidgade Europa med sitt närområde.
KONTRAKT-STATUS	Opfyldt
ØKONOMI	Ingen bemerkninger.
LEDELSE OG ADM.	Faktiske udgifter : 14.454 TSEK

4-4382-3 NORDISK INSTITUTT FOR ODONTOLOGISK MATERIALPRØVNING (NIOM), NORGE						
Valuta	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
NOK	10.213.000	9.993.000	9.807.000	76%	Institusjonen	2002 – 2004
DKK	10.009.000	9.194.000	8.924.000			

FORMÅL NIOM skal arbeide for at materialer og metoder som anvendes i tannpleien i Norden er sikre og hensiktsmessige. NIOMs forsknings- og informasjonsvirksomhet er vitenskapelig basert og skal være praktisk anvendbar. NIOM skal være et kompetanse- og rådgivningssenter innen området dentale biomaterialer for de nordiske helsemyndigheter, tannhelsepersonell og publikum. Med basis i spesialkunnskap om dentale biomaterialer samarbeider NIOM med de nordiske fagmiljøene i utvikling og gjennomføring av forskningsprosjekter på området. Oppbyggingen av et formalisert nordisk nettverk prioriteres i løpet av 3-års perioden.

PRIORITERINGER I KONTRAKTEN Informasjonsvirksomheten omfatter kurs, seminarer, oversiktsartikler, foruten forskningsrapporter og vitenskapelige publikasjoner.

Virksomhetsområder:

- Forskning og utredninger (basisfinansiering fra NMR)
- Forskningsbasert kunnskapsoverføring / informasjonsvirksomhet (basisfinansiering fra NMR)
- Standardiseringsvirksomhet (nasjonal finansiering)
- Eksterne oppdrag og materialprøving (ekstern finansiering)

NIOM vil løbene bli vurdert i forhold til oppfølging av institusjonsdelen av ”Budsjetanalyse 2000”.

RESULTATER I 2003 Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon NOK 2.000.000
NIOM har en av ÅK-S behandlad 3-årig investerings- och strategiplan för 2002-2004 som främst syftar till att förnya analys- och testutrustning och att uppgradera laboratorieutrustning. Dessa investeringar är viktiga med tanke på nordiskt och europeiskt forskningssamarbete för att NIOM ska kunna kvalificera sig som samarbetspartner och även för att kunna rekrytera kvalificerade forskare. NIOM har under året, utöver den kontraktsstyrda verksamheten, även arbetat vidare med sin framtida organisering och finansiering.

NIOM har under 2003 fungerat som kunskaps- och kompetenscenter och fristående organ för sina olika målgrupper. En mängd olika kanaler i form av artiklar, kurser, expertoppdrag, konferenser har använts för att nå ut med information om verksamheten som till 90 % är relaterad till Norden och i övrigt orienterad mot Europa. Gästforskarverksamheten är en kärnverksamhet och gästforskarna utgör en betydlig resurs för NIOM och bidrar till det nordiska och internationella nätverket. NIOM Cert är en egen stiftelse från den 31 december 2003 och därmed helt avskilt från NIOM.

Ett samarbeite har inletts med andra dentala biomaterialcentra i Norden i syfte att stärka den nordiska slagkraften. En samverkan finns även med Oslo Universitet i syfte att få igång en nordisk forskarskola inom området biomaterialforskning. Utanför Norden pågår verksamhet inom Europa genom att NIOM-forskare deltar i olika europeiska fora inom sitt område. Standardiseringsarbetet är i mycket hög grad en europeisk och internationell verksamhet där NIOM representerar såväl forskarsamhället som brukare och nationell förvaltning. NIOM-forskare leder flera av de mera omfattande internationella grupper som arbetar med internationell standardisering.

Resultaten från NIOM's fyra verksamhetsområden har varit tillfredsställande med hög aktivitetsnivå. Volymen externa uppdrag har skett planenligt och NIOM's värdering av sina framtidsutsikter och sin investeringstakt är god. NIOM siktar på en ökad koncentration av verksamheten där forskning mot biologiska och patientnära spørsmål blir viktiga.

KONTRAKT-STATUS Opfyldt

ØKONOMI Stram styring på grund af investeringer og lav egenkapital.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter: 2.163 TNOK
Faktiske udgifter : 2.163 TNOK

4-4383-3 NORDISKA NÄMNDEN FÖR ALKOHOL- OCH DROGFORSKNING (NAD), FINLAND						
Valuta	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
EUR	360.000	352.900	347.000	98%	Institusjonen	2001 – 2003
DKK	2.674.000	2.633.000	2.579.000			

FORMÅL NAD:s syfte är att främja, stimulera och understöda nordiskt samhällsvetenskapligt inriktat forskningssamarbete om samhällspolitiskt viktiga alkohol- och drogfrågor. NAD skall främja kontakt och dialog mellan forskare, beslutsfattare och praktiker, samt verka för ett mångsidigt och effektivt utbud av nordisk forskningsinformation. NAD skall stärka det nordiska samarbetet på sitt specialområde inom Norden, utveckla samarbetet mellan Norden och Europa och med Nordens närområden samt i viss utsträckning verka som nordisk plattform i det vidare internationella samarbetet.

PRIORITETER I KONTRAKTEN NAD's virksomhetsområder er forskning og utredning, og forskningsbasert kunnskapsutveksling og informasjon. I kontraktperioden skal aktiviteten konsentreres om

- Kunnskaper om alkohol- og narkotikamisbruk og deres konsekvenser
- Behandling, prevensjon og kontroll med rusmiddelproblem – nordiske og internasjonale perspektiv på praksisformer
- Alkohol og narkotika i det lokale miljø

NAD vil bli vurdert i forhold til oppfølging av institusjonsdelen av "Budsjettanalyse 2000" i løpet av 2003.

Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon EURO 142.000,-

**RESULTATER
i 2003** Under år 2003 har etterfrågan på kunskaper, bedømminger og insatser om alkohol- og narkotikaproblem i Norden varit stor. NAD's temamöten och seminarier har fungerat som en arena för utbyte av kunskaper mellan intressenter i de nordiska länderna. Alkoholbruk och alkoholpolitik har stått i fokus för tre projekt under året. Vid två seminarier var temat alkoholpolitiska frågor. Inom narkotikaområdet har nya teman introducerats, brukarinflytande i narkotikapolitiken samt könsperspektiv i drogforskningen.

Inom sina tre prioriterade insatsområden har satts igång ett antal forskningsprojekt. Som exempel kan nämnas Globalisering i form av internationella kontakter och livsstilar samt Ungdomars bruk av narkotika i kulturellt och etniskt heterogena samhällen. Globaliseringens betydelse för utövande av nordisk alkoholpolitik har analyserats vid ett seminarium under året. Inom narkotikaområdet har i seminarieform diskuterats liberaliseringsprocessen inom Europa och globalt, samt aktuella trender. Beträffande alkohol och narkotika i närmiljön så har startats ett projekt om restauranger som social arena för unga vuxna.

Merparten av NAD's aktiviteter handlar om Norden och utförs i samverkan med nordiska forskare. Forskare från utomnordiska länder har dock deltagit i vissa av aktiviteterna under år 2003. Forskarmöten och forskarkurser är viktiga delar i NAD:s verksamhet. NAD arbetar mycket genom de forskarnätverk som utvecklats genom åren. Verksamheten är både nordisk, europeisk och internationell. NAD har via många olika externa seminarier och konferenser tagit initiativ till att belysa nordiska särdrag i rusmedelsbruk. Prevention, politik och behandling är centrala delar i NAD:s verksamhet inom alkohol- och drogområdet.

**KONTRAKT-
STATUS** Opfylt

ØKONOMI Ingen bemærkninger.

**LEDELSE OG
ADM.** Planlagte udgifter: 108 TEUR
Faktiske udgifter : 108 TEUR

4-4384-3 NORDISKA SAMARBETSORGANET FÖR HANDIKAPFRÅGOR (NSH), SVERIGE						
Valuta	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
SEK	8.968.000	8.766.000	8.957.000	96%	Institusjonen	2002-2004
DKK	7.264.000	7.188.000	7.971.000			

FORMÅL NSH er Nordisk Ministerråds institusjon for nordisk samarbeid om handikapspørsmål, særlig innen sosial- og helsedepartementenes ansvarsområder. NSH driver Nordisk Utveklingscentral for handikaphjelpmedel (NUH) og administrerer støtteordningen for bidrag til handikaporganisasjonenes nordiske samarbeide. NSH er sekretariat for Nordisk Handikappolitisk Råd.

**PRIORI-
TERINGER I
KONTRAKTEN** NSH's arbeidsområder er 1) Handikappolitiske strategier, 2) Hjelpemidler og ny teknikk, 3) Samfunnets utformning og 4) Brukermedvirkning. Ved siden av disse legges det i kontrakten vekt på at det nordiske samarbeid skal underlette landenes realisering av nasjonale handikappolitiske mål, samt bidra til å skape felles platform for de nordiske lands deltagelse i det europeiske samarbeid på handikapområdet.
NSH vil bli vurdert i forhold til oppfølging av institusjonsdelen av "Budsjettanalyse 2000" i løpet av 2004.

Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon: SEK 1.400.000

**RESULTATER
I 2003** Bland resultatene skal særskilt nemnas att NSH liksom Nordiska Handikappolitiska Rådet har prioriterat arbete med att främja ett ”Design för alla perspektiv” inom olika politikområden i de nordiska länderna, ett arbete som fortsätter inom ministerrådssekretariatet med att ta fram en handlingsplan. För NSH’s del gäller att öka genomslaget för principen Design för alla inom mainstreamutvecklingen på IT och telekommunikationsområdet.

NSH’s arbete omfattar utredningar, publikationer och extern information i olika former. Bland publikationerna kan bl.a. nämnas form & Funktion det nordiska Design för alla magasinet från år 2002. Produktionsplanen med informationservice har genomförts med ett stort antal publikationer och annan förmedling. År 2003 var Europeiskt Handikappår, något som bidrog till vissa extra insatser. En dialog har inletts med koordinatören för Valfärdsforskningsprogrammet då denne medverkade med programpresentation vid ett av NSH’s styrelsemöten under året. Dialogen kommer att fortsätta.

NSH arbete med brukarinflytandet genom funktionshindrades egna organisationer har haft en fortsatt utveckling för att underlätta handikapporganisationernas möjligheter till inflytande inom handikappolitiken. Norden har cirka 450 nationella handikapporganisationer vars adressregister uppdaterats under året. Verksamheten inom NSH skapar även en gemensam nordisk plattform i det europeiska samarbetet. Nordiska Handikappolitiska Rådet disponerar för övrigt cirka 40 % av NSH:s administrativa resurser. NUH Nordiskt utvecklingscenter för handikapphjälpmedel, NSH:s dotterinstitution i Helsingfors, har under år 2003 bl.a. initierat 7 nya nordiska projekt och avslutat fyra NUH-stödda projekt. Prioriterade insatsområden har varit ”Barn och funktionshinder”, ”Kognitiva funktionshinder och ny teknologi” samt ”Nytta och effekt av hjälpmedel”

**KONTRAKT-
STATUS** Opfyldt

ØKONOMI Egenkapitalen er høj. Der er ikke oplyst planer for at nedbringe denne i forbindelse med aktivitetsplaneringen for år 2004-ff.

**LEDELSE OG
ADM.** Planlagte udgifter: 1.508 TSEK
Faktiske udgifter : 1.508 TSEK

4-4385-3 NORDISK UDDANNELSESCENTER FOR DØVBLINDEPERSONALE (NUD), DANMARK						
Valuta	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
DKK	7.127.000	6.987.000	6.857.000	90%	Institusjonen	2002-2004

FORMÅL NUDs oppgave er å fremme og videreføre det nordiske samarbeidet innenfor døvblindeområdet. NUD skal bidra til profesjonell utvikling av døvblindemedarbeidere og de institusjoner/ organisasjoner de er tilknyttet.
NUD skal

- sørge for en nordisk utdanning som støtter og kompletterer nasjonal utdanning.
- fungere som formidler av informasjon og kunnskaper på døvblindeområdet og ha et fagbibliotek for kursdeltagere og andre brukere

- samle inn informasjon om døvblindhet og opprettholde et kontaktnett innenfor døvblindefeltet både i og utenfor Norden for å innhente den nyeste kunnskapen samt bidra til internasjonalt samarbeid
- initiere og koordinere utviklings- og dokumentasjonsarbeid med sikte på forbedring av døvblindearbeidets teori og praksis i Norden

**PRIORI-
TERINGER I
KONTRAKTEN**

NUD vil bidra til at den høye standarden i nordisk døvblindearbeid opprettholdes samt at den synliggjøres i og utenfor Norden.

NUD organiserer sin virksomhet på fem forskjellige aktivitetsområder; utdanningsaktiviteter, ressurservice, utviklingsarbeid, europeisk og annet internasjonalt samarbeid og arbeid i Nordens Nærområder. De ulike aktivitetsområdene har følgende karakteristika:

- Utdanningsaktivitetene er åpne for alle som arbeider med døvblinde. Vi tilstreber tverrfaglighet i undervisningsgruppene, og aktivitetene er kunnskapsformidlende.
- Ressurservice er et utadrettet servicetiltak som også er tilgjengelig for alle. Aktivitetene er kunnskapsbevarende og kunnskapsformidlende og har til hensikt å reflektere status.
- Aktivitetene i utviklingsarbeidet er ikke tilgjengelig for alle. De foregår over lange tidsperspektiver og er ikke nødvendigvis tverrfaglige. Aktivitetene er kunnskapsutviklende.
- NUD har et uforpliktende, men viktig samarbeid med ulike organisasjoner og institusjoner innenfor døvblindeområdet utenfor Norden. Det ytes ikke rent finansiell støtte til europeiske og andre internasjonale prosjekter.
- Arbeidet i Nordens Nærområder er et prosjekt og av koordinerende karakter. NUD bidrar med ressurser og formidler kontakt mellom de ulike aktørene i samarbeidsprosjektene som etableres.

NUD vil bli vurdert i forhold til oppfølging av institusjonsdelen av "Budsjettanalyse 2000" i løpet av 2004.

Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon DKK 2.100.000,-

**RESULTATER
I 2003**

Virksomhet og økonomi er i samsvar med kontrakt. NUD utvikler sin virksomhet i forhold til landenes behov, og i denne prosess er fleksibilitet og bruk av fjernundervisning viktige stikkord. NUD er blant de ledende nordiske institusjoner når det gjelder bruk av videokonferanser og fjernundervisning, og disponerer avansert utstyr til dette formål. Forøvrig oppleves NUD's nettverksskapende funksjon som stadig viktigere av brukerne, og det arbeides med videre utvikling av dette. Det internasjonale samarbeide utgjør en stadig viktigere del av virksomheten.

**KONTRAKT-
STATUS**

Opfylt

ØKONOMI

Ingen bemerkninger.

**LEDELSE OG
ADM.**

Planlagte udgifter: 1.788 TDKK
Faktiske udgifter : 2.306 TDKK

4-4386-3 NORDISKA UTBILDNINGSPROGRAMMET FÖR UTVECKLING AV SOCIAL SERVICE (NOPUS), SVERIGE						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
SEK	1.996.000	1.598.000	1.571.000	93%*	Institusjonen	2002-2004
DKK	1.617.000	1.310.000	1.398.000			

* NOPUS blir vanligvis finansiert både over det felles nordiske budsjett og direkte fra landene. I forbindelse med omorganisering og ny oppstart, har det i 2001 ikke vært oppkrevet finansiering fra landene.

FORMÅL	NOPUS skal drive etter- og videreutdanning av personale i de nordiske lands sosialektor, fortrinnsvis personale som er i, eller kan få få, ledende stillinger. Institusjonen skal være et nordisk senter for erfaringsutveksling, idéutvikling og utdanning på det sosiale område på bakgrunn av målgruppenes ønsker og behov. Med vekt på en nordisk profil skal NOPUS initiere studier av utviklingsbehov, løsningsmuligheter og forskning i de nordiske lands sosialektor, og sørge for å gjøre ny kunnskap tilgjengelig for målgruppen. NOPUS skal også være aktiv i forhold til kompetanseutvikling og samarbeid med sosialektoren i Nordens nærområder. Institusjonens virksomhet skal ha hovedvekt på lederskap og organisasjon.
PRIORITERINGER I KONTRAKTEN	Det utarbeides kontrakt for NOPUS i løpet av 1. halvår 2002. De overordnede målsetninger vil være: 1. NOPUS skal i kontraktperioden etablere sin organisasjon i samsvar med de retningslinjer som er gitt, utarbeide arbeidsordning for styret og iverksette rutiner for sin daglige drift i overensstemmelse med gjeldende regler og retningslinjer. 2. NOPUS skal i kontraktperioden legge vekt på konkretisering av sin målsetning, herunder • den strategiske betydning av et nordisk perspektiv • etablering av nordiske nettverk • markedsføring av institusjonen. 3. NOPUS skal i kontraktperioden planlegge og gjennomføre undervisningstilbud i størst mulig utstrekning. NOPUS vil bli vurdert i forhold til oppfølging av institusjonsdelen av "Budsjettanalyse 2000" i løpet av 2004. Planlagte utgifter til ledelse og administrasjon vil bli spesifisert i kontrakten.
RESULTATER I 2003	Institusjonen etablerte seg i Malmø i løpet av året, og hadde ved utgangen av 2003 fem ansatte. Administrative rutiner, strukturer og nettverk er bygget opp, og utvikling av undervisningsforløp er gjennomført i samarbeide med undervisningsinstitusjoner i landene.
ØKONOMI	Institusjonen anmodes om at benytte vejledningen om Nordisk Ministerråds regnskabsprincip ved opbygning af de økonomiske rutiner.
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 1.609 TSEK Faktiske udgifter : 3.900 TSEK

JÄMSTÄLLDHET

SEKTORENS BUDGETPOSTER

4-4410-1 PROSJEKTMIDLER-JÄMSTÄLLDHET					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	2.954.000	2.956.000	2.795.000	71%	MR/EK-JÄM

FORMÅL

Samarbetet i MR-JÄM skall leda till en fortsatt utveckling av en nordisk samsyn och en gemensam nordisk plattform inför ett vidare europeiskt och internationellt perspektiv och bidra till ett *effektivare och rikare nationellt jämställdhetsarbete i vart och ett av de nordiska länderna*. De olika projekten syftar till att *stärka de nordiska jämställdhetsmodellerna*, främja kvinnors och mäns lika tillgång till politiska och ekonomiska beslutsprocesser, främja kvinnors och mäns lika ekonomiska ställning och inflytande samt förbättra möjligheterna för både kvinnor och män att förena föräldraskap och förvärvsarbete.

PRIORITERINGAR I 2003

Prioriteringarna och projekten för år 2003 fastställs i handlingsplanen som utarbetas i enlighet med samarbetsprogrammet för åren 2001-2005. I enlighet med MR-SAM beslut från år 2000 om att integrera jämställdhet inom ministerrådets all verksamhet kommer jämställdhetssektorn att prioritera aktiviteter på nya och ibland svåra områden. I jämställdhetsarbetet är det viktigt att inkludera och inte exkludera dagens mångfald inom minoritetsgrupper och kulturer. Det är viktigt att utvecklingen i de nordiska länderna reflekterar de nya utmaningarna i våra pluralistiska samhällen och att de förändringar som är nödvändiga både socieekonomiskt, politiskt och juridiskt genomförs. Det arbete som påbörjades under det norska ordförandeskapet fortsätter år 2003. Syftet är att ge bättre möjligheter till nordiskt samarbete för invandrarkvinno-organisationerna samt fästa uppmärksamheten vid jämställdhetsarbetet bland olika etniska grupper med speciell fokus på unga kvinnor och män. Samarbetet genomförs med övriga berörda sektorer i NMR. Det nordiska samarbetet hur *integrera jämställdhetsaspekten i nordisk ekonomisk politik, om män och jämställdhet, hur förebygga våld mot kvinnor, handel med kvinnor och prostitution* fortsätter. Samarbetet kring projektet *Likalön för kvinnor och män* och kvinnors och mäns situation på arbetsmarknaden är en gemensam satsning med arbetsmarknadssektorn. *Närområdessamarbetet* genomförs i enlighet med det samarbetsprogrammet för åren 2001-2003. En nordisk-baltisk arbetsgrupp har ansvar för planering och genomförandet av närområdessamarbetet. Speciellt fokuseras på samarbetet med myndigheter, som arbetar med jämställdhet i hela närområdet.

RESULTATER I 2003 En nordisk konferens arrangerades under år 2003 med temat Integration och jämställdhet i Norden. Syftet med konferensen var att belysa invandrarkvinnornas livssituation i Norden och skapa samarbete mellan organisationer, etablera nätverk mellan myndigheter på ett nordiskt plan för att stärka invandrarkvinnors möjligheter till utbildning och arbete samt rätt och möjlighet att delta i den politiska beslutsprocessen.

Under år 2003 fortsatte samarbetet med arbetsmarknadssektorn inom ramen för likalönsprojektet. Den nordiska arbetsgruppen överlämnade till ÄK-JÄM och ÄK-A projektförslaget På sporet av likalønn – et nordisk kunnskapsprosjekt. Projektförslaget innehåller tre delar: Statistik, indikatorer och kunnskapsanalyser. Samarbetet med finanssektorn inom projektet Integrering av ett könsperspektiv på nordiska statsbudgetar fortsätter och en nordisk projektledare har anställts för att koordinera projektet.

Den nordiska arbetsgruppen för män och jämställdhet har producerat en bok om könssocialisering i skolor, och utarbetat en handlingsplan för män och jämställdhet för åren 2004-2005.

De nordiska och baltiska justitiesektorerna har fortsatt sitt samarbetet för att bekämpa handel med kvinnor. De nordiska och baltiska jämställdhets- och justitieministrarna godkände en deklaration med rekommendationer för framtida aktiviteter. Under året startade ett nordiskt ryskt projekt om handel med kvinnor i Murmanskregionen.

3rd Baltic Sea Women's Conference on Women and Democracy arrangerades den 13-14.2.2003 i Tallinn. I konferensen deltog politiker, beslutsfattare, forskare och NGO och diskuterade makt och beslutsfattande, ekonomi, media och våld mot kvinnor.

4-4480-3 NORDISKT INSTITUT FÖR KVINNO- OCH KÖNSFORSKNING (NIKK), NORGE						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
NOK	5.584.000	5.464.000	5.216.000	88 %	Institusjonen	2002-2004
MOTSVARER I DKK	5.473.000	5.027.000	4.642.000			

FORMÅL NIKK skall befrämja, initiera, koordinera och informera om nordisk kvinno- och könsforskning och om undervisning på området både i Norden och internationellt, och skall bedriva egen forskning.

**PRIORITER-
INGER I
KONTRAKTEN
2003** Prioriteringene framgår av kontrakten for 2002-2004. Ny instituttleder rekrutteres i 2003. NOS-S-finansiert paraplyprosjekt om utviklingen av *likestillingsdiskurser i de moderne nordiske samfunn avsluttes* med publisering og avslutningsseminar. *Nettverk* (NorFA-finansiert) sprunget ut av prosjektet, om kjønnsdiskurser i det likestilte Norden, arrangerer konferanse og workshops. Initiering av *prosjekter om kjønn og IT* og å knytte det engelskspråklige vitenskapelig tidsskriftet NORA til NIKK. *Forskningskonferanse* i samarbeid med NMR for forskere, praktikere og politikere om *kjønn, etnisitet og minoriteter*. *Lærebok* om psykologi og kjønn publiseres, *manual* om prosjektet Living for tomorrow og dets arbeidsmetoder. 3 numre av *NIKK magasin* (herav ett på engelsk), 1 nummer av *News from NIKK*. Videreføring av satsing på utvidelse og styrking av *NIKKs nettsted og daglig informasjonsservice*. Fortsatt utstrakt kontakt med kvinne- manns- og kjønnsforskningsmiljøer og likestillingsenheter, deltakelse på arrangementer og foredragsvirksomhet.

Planlagte utgifter til ledelse, støtte og administrasjon: NOK 1.304 TNOK.

RESULTATER I 2003	Under 2003 har NIKK samarbeidet med kvinno-, mans- og kønsforskere i Norden, i nærområdene og internasjonelt, med jämställdhetssektorn i NMR och i länderna samt med medborgarorganisationer. NIKK:s verksamhet har fokuserat flera aktuella teman i de nordiska länderna, såsom jämställdhetsdiskurser och –paradoxa, pornoficeringen av det offentliga rummet, män och jämställdhet samt konstruktion av kön inom utbildningen. Projektet "Living for Tomorrow" om ungdomar og sexuell hälsa, "psykologens kön i Norden" samt NIKK:s och ÄK/JÄMs projekt kring jämställdhetsstatistiken i Norden avslutades. Nordiska nätverk förvaltades, organiserades och initierades av NIKK (bl.a. om könsdiskurser i det jämställda Norden; män og hälsa; kön forskning i förändring i Norden). På uppdrag av MR/JÄM och ÄK/JÄM utarbetade NIKK undersökningsplaner för projekt kring den nordiske mannen og om pornoficering av det offentliga rummet. Tillsammans med ca 30 universitet i Norden og nærområdene erhöill NIKK finansiering för en femårig forskarskola i tvärvetenskaplig könsforskning. Den femte europeiska könsforskningskonferensen hölls i Lund med deltagare från 58 länder. NIKK hade en viktig roll i genomförandet av konferensen. Också NIKK:s medverkan i Women and Democracy-konferensen i Estland bidrog till att göra NIKK og nordisk könsforskning kända i nærområdene og Europa. På konferensen "Kjønnsmakt i Norden" arrangerade NIKK workshops om pornoficering og om kön i akademien. Tre nummer av <i>NIKK magasin</i> og tre nummer av <i>NORA</i> utgavs. En specialutgåva av nyhetsbulletinen <i>News from NIKK</i> lanserades till den europeiska könsforskningskonferensen. Arbetet med en ny version av webbplatsen inleddes.
KONTRAKT- STATUS	Uppfylld
ØKONOMI	Egenkapitalen er stadig høj. Det forventes at denne bruges til at imødekomme de politiske prioriteringer i året.
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 1.304 TNOK Faktiske udgifter : 1.612 TNOK

NARKOTIKASAMARBEJDE

SEKTORENS BUDGETPOSTER

4-4510-1 PROJEKTMIDLER – NARKOTIKASAMARBEJDE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	Disp01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.431.000	1.185.000	1.161.000	86%	MR/EK-NARKO

FORMÅL Att med utgångspunkt i den årliga handlingsplanen og sektorns samarbejtsprogram at sikre gennemførelsen af de aktiviteter og prioriteringer som antagits af narkotikasektorns ministerar. Projektverksamhetens innehåll och resultat ska ligga till grund för en kunskapsstyrd politisk debatt, praktisk verksamhet och erfarenhetsutbyte mellan länderna om narkotikasituationen, insatser mot missbruk mm.

PRIORITERINGER I 2003

- Förebyggande och bekämpande inom Norden og nærområderne av narkotikamisbruk, handel med narkotika samt hvidvaskning
- Förebyggande insatser, særligt rettet mod børn og unge, herunder nye misbruksmønstre blandt ungdommen
- Fremskaffe grundlag for landenes udveksling af viden og erfaringer på narkotikaområdet.
- Integrere nærområderne i narkotika-samarbejdet
- Samordne, så langt som muligt, nordiske synspunkter på narkotikapolitik i internationale samarbejdsfora och att samarbejde om retslige spørgsmål.
- Udarbejde en informationsstrategi for narkotikasektoren

RESULTATER I 2003

Under året har sektoren inden for rammerne av det overordnede samarbejdsprogrammet:

- Fulgt opp det svenske ordførerskabsprogram 2003
- Taget initiativ til erfaringsudveksling og samarbeid om helsetjenester til de tyngst problembelastede misbrugerne
- Ta initiativ till ett erfarenhetsutbyte når det gæller utbildning av behandlere inom missbrukarvården.
- Fullfölja arbetet med att utveckla en handlingsplan för narkotikafrågorna i nordens nærområde – Lund-deklarationen.
- Arbejdet for at nærområderne i større grad kommer med i samarbejdet om narkotikaproblemerne, herunder udarbejdelsen af "Informationsstrategi for narkotikasektorens samarbejde i nærområderne".

ERHVERV

SEKTORENS BUDGETPOSTER

4-5110-1 PROJEKTMIDLER – ERHVERV					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.134.000	1.370.000	1.042.000	54%	MR/EK ERHVERV

FORMÅL At fremme Norden som et internt grænseløs og dermed bedre fungerende og mere konkurrencedygtigt miljø for virksomhedsudvikling i overensstemmelse med sektorens overordnede samarbejdsprogram samt opfølgning på ansvarsområdet ”*Det indre marked og fjernelse af grænsehindringer*”, som er blevet pålagt MR-Næring. I budgetåret iværksættes tiltag med henblik på at styrke de nordiske virksomheders internationale konkurrenceevne inden for særligt udvalgte virksomhedsområder og adgang til særligt vigtige strategiske udviklingsressourcer.

**PRIORI-
TERINGER I
2003**

Hovedindsatsen vil blive lagt på igangsætning og gennemførelse af aktiviteter til opfølgning på sektorens samarbejdsprogram samt opfølgning på Ny Nordisk Dagsordens tema vedrørende ”*Det indre marked og fjernelse af grænsehindringer*”.

Der vil i denne forbindelse bl.a. blive lagt vægt på følgende:

- tiltag som kan fremme entreprenørskab og etablering af nye virksomheder, herunder opfølgning på en konference om ”*Små innovative virksomheder og entreprenørskab i Norden*”, som holdes i Oslo oktober 2002,
- aktiviteter vedrørende innovationssystemet og virksomhedsklynger (kluster) med fokus på processen fra entreprenør over innovation og frem til et produkt,
- regelforenkling for virksomhederne, specielt for så vidt angår oplysninger til myndigheder og forenkling af administrative regler, specielt med henblik på samarbejde over de nordiske landegrænser,
- benchmarking af nordiske virksomheder for så vidt angår faktorer, som er afgørende for virksomhedernes konkurrenceevne,
- udvikling af grænseoverskridende logistik og vareudvekslingssystemer med hovedvægt på små- og mellemstore virksomheders behov,
- videreudvikling af bæredygtig turisme,

- videreudvikling af elektronisk handel og elektroniske betalingsmidler i og på tværs af de nordiske landegrænser, med fokus på konsumenters og næringslivets forventninger, erfaringer og tillid til elektronisk handel.

Under EK-Næring er der etableret en arbejdsgruppe for turisme og en for IT og elektronisk handel. Sekretariatsfunktionen for disse varetages vederlagsfrit af Nordisk Industrifond.

RESULTATER I 2003 I virksomhedsåret lagde man fortsat vægt på igangsætning og gennemførelse af aktiviteter til opfølgning på sektorens samarbejdsprogram samt opfølgning på Ny Nordisk Dagsordens tema vedrørende ”Det indre marked og fjernelse af grænsehindre”.

Der blev især lagt vægt på følgende:

- Fremme af entreprenørskab og etablering af nye virksomheder, herunder opfølgning på ”Nordisk Charter for små innovative virksomheder, iværksættere og selvstændige opfindere”, som MR-Næring vedtog i oktober 2002.
- Innovationssystemet med fokus på processen fra entreprenør over innovation og frem til et produkt.
- Igangsætning en udarbejdelse af en selvstændig udredning – Innvationsbog – med vægt på de forskellige indsatsområder, som påvirker innovation.
- Regelforenkling for virksomhederne, specielt for så vidt angår oplysninger til myndigheder og forenkling af administrative regler, specielt med henblik på samarbejde over de nordiske landegrænser.
- Iværksættelse af en udredning om grænsehindringsproblemer, som berører næringslivet.
- Videreudvikling af bæredygtig turisme, herunder vedtagelse af en ministerdeklaration om bæredygtig turisme.
- Tiltag med henblik på at gøre det lettere for de baltiske lande og Polen at indtræde i EU’s indre marked.
- Vedtagelse af en ministerdeklaration om ”An efficient internal market – A vehicle for cooperation and growth”.
- Videreudvikling af elektronisk handel og elektroniske betalingsmidler i og på tværs af de nordiske landegrænser, med fokus på konsumenters og næringslivets forventninger, erfaringer og tillid til elektronisk handel.
- Iværksættelse af en udredning om konkurrenceforholdene på de nordiske tele- og kommunikationsmarkeder.

4-5180-3 NORDISK INDUSTRIFOND (NI), NORGE						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
NOK	61.236.000	61.456.000	60.530.000	87 %	Institusjonen	2001-2003
DKK	60.011.000	56.539.000	55.082.000			

*) Foruden den årlige bevilling gis en tilsagnsfuldmagt på 70 MNOK. Tilsagnene vil komme til udbetaling med maksimalt 50 MNOK i 2004 og 20 MNOK i 2005.

FORMÅL Nordisk Industrifond arbejder for at Norden skal blive til ét sammenhængende kundskabsmarked for at gøre det nordiske erhvervsliv konkurrencekraftigt på det europæiske og internationale marked.

PRIORI- Virksomhedsåret vil være det tredje og sidste år i kontrakten mellem Industrifonden og

TERINGER I KONTRAKTEN	Ministerrådet. Fonden vil fortsætte processen i retning af en gradvis ændring fra teknologiorienterede FoU-projekter til mere innovationssystemrelaterede policylignende projekter efter ”synergimodellen”. Dette indebærer, at Fonden skal fungere som et samarbejdsskabende organ mellem de miljøer, som danner det nordiske innovationssystem, bl.a.: erhvervsliv, forskningsinstitutioner, universiteter og nationale myndigheder. I denne forbindelse vil der blive lagt vægt på projektinitiering, informations- og resultatformidling og projektf finansiering. Opfølgningen på institutionsdelen fra ”<i>Budgetanalyse 2000 – Det nordiske budget</i>” blev påbegyndt i slutningen af år 2001 ved indledende sonderinger mellem Industrifonden og Nordtest om mulighederne for etablering af et nærmere samarbejde for derved at opnå synergieffekter. Planlagte udgifter til ledelse og administration: 10.400.000,- NOK
RESULTATER I 2003	Under 2003 har etableringen av den nye institutionen Nordisk InnovationsCenter, varit en viktig uppgift för Nordisk Industrifond, som tillsammans med Nordtest utgör grundlaget för etableringen. Ambitionen är att den nya institutionen skall engagera sig i projekt som både er större och mer betydande for det nordiske innovationsklimatet, än de projekt som hittills har blivit genomfört i regi av de to upprinnliga institutionerna. Nordisk Industrifond har under året startat flera engagemang som har väckt betydligt interesse både inom den nordiska familjen och i externa miljöer, nämligen Innovationsboken, gränshinder för näringslivet och ett EU-relaterat projekt rörande matvarusäkerhet. Under 2003 finansierade Nordisk Industrifond 41 stycken olika projekt och aktiviteter vilket är en nedgång på 46% jämfört med tidigare år. Detta är ett faktum p. g. a. mindre disponibla medel. Totalt sett uppfyller 98% av alla Nordisk Industrifonds projekt minst ett av de definierade målen enligt kontraktet och 95 % uppfyller strategin ”Föregångare i att utnyttja synergiskapande nätverk i innovationssystemet”. Under året har också Nordisk Industrifond medverkat i totalt 41 olika aktiviteter (seminarier/workshops) för att initiera nya projekt. Nordisk Industrifond har under 2003 effektivt hanterat likviditetsfrågan och fondens likviditet har minskat till drygt MNOK 36 vilket är en minskning med 50% jämfört med år 2002. En ytterligare reduktion av likvida medel bedöms som inte möjlig utan att bryta NMRS räkenskapsprinciper. Fonden har under året vidareutvecklat samarbetet med andra nordiska institutioner bland annat med NorFA, Nefp och Nordtest rörande närområdessamarbete och profilerat sig starkt i Baltikum och Nordvästra Ryssland.
KONTRAKT-STATUS	Opfyldt
ØKONOMI	Der henstilles til at NMRS regnskabsprinsipper, vejledning og opsætning benyttes.
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: 10.000 TNOK Faktiske udgifter : 9.728 TNOK

4-5181-3 NORDTEST, FINLAND						
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	NMR FIN. 01	BUD.DISP AV	KONTRAKT
EUR	1.558.300	1.566.900	1.567.700	96 %	Institusjonen	2001-2003
DKK	11.578.000	11.689.000	11.651.000			

FORMÅL	Nordtest har til formål at arbejde for nordiske interesser som en effektiv markedsorienteret organisation indenfor overensstemmelsesbedømmelse (" <i>conformity assessment</i> "). Hermed bidrager Nordtest til at styrke de nordiske landes konkurrenceevne. Nordtest har til formål at styrke små og mellemstore virksomheders konkurrenceevne gennem nedbrydning af tekniske handelshindringer.
PRIORITETER I KONTRAKTEN	Virksomhedsåret er det tredje og sidste år i en treårskontrakt mellem Nordtest og Ministerrådet for perioden 2001 – 2003. I overensstemmelse med institutionens strategi for perioden 2000 – 2005 vil Nordtest arbejde for at blive anerkendt som en effektiv, markedsorienteret organisation for nordisk samarbejde indenfor conformity assessment. I denne forbindelse vil man fremme nordiske interesser på internationalt plan og arbejde for tilpasning og harmonisering til internationale standarder og gensidig anerkendelse i det Nordiske regionale område. Introduktion af <i>conformity assessment</i> i alle Nordtests faglige områder bliver en dominerende opgave. Udviklingen på disse områder vil fortsætte i det kommende år. Hertil vil også blive tilføjet en dimension af samarbejdet med Nordisk Industrifond om de nordiske programmer for erhvervsudvikling og bæredygtig udvikling. Opfølgningen på institutionsdelen fra "<i>Budgetanalyse 2000 – Det nordiske budget</i>" blev påbegyndt i slutningen af år 2001 ved indledende sonderinger mellem Nordtest og Nordisk Industrifond om mulighederne for etablering af et nærmere samarbejde for derved at opnå synergieffekter. Planlagte udgifter til ledelse og administration: 386.800,- EUR
RESULTATER I 2003	Fra årsskiftet 2003/2004 blev Nordtest og Nordisk Industrifond slået sammen til Nordisk InnovationsCenter. Nordtests projektaktiviteter resulterer i tekniske rapporter, Nordtest-metoder og internationale standarder og metoder. I virksomhedsåret har Nordtest godkendt 53 projektbevillinger og der er udarbejdet 37 tekniske rapporter samt 27 nye metoder, hvorved kontraktens mål er overopfyldt. I løbet af 2003 har Nordtest afsluttet mange projekter med perspektiv for det europæiske samarbejde indenfor Conformity Assessment. Dokumenter med "varemærket" Nordtest er anvendt som referencer i guidelines for oliespildidentifikation, validering af software, kvalitetskontrol på måleresultater (Usikkerhedsberegning), byggevarestandarder, samplingsdokumentation etc. Indenfor Norden har grænsebarrierer for handel, service og produktion mellem de nordiske lande været i fokus. Nordtest har påtaget sig sekretariatsopgaven for samordning af legale regler med basis i metrologi (salgspris afhænger af en måling af vægt, længde, volumen etc).
KONTRAKT-STATUS	Opfyldt
ØKONOMI	Under omlægning.
LEDELSE OG ADM.	Planlagte udgifter: Faktiske udgifter : 394 TEUR

EKONOMI OCH FINANSPOLITIK

SEKTORENS BUDGETPOSTER

3-5210-1 PROSJEKTMIDLER - EKONOMI OCH FINANSSEKTORN					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP.01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.635.000	1.536.000	1.553.000	89 %	MR/EK-FINANS

FORMÅL

Nordiska Ministerrådets ekonomi- och finanssektor har som målsättning att främja det nordiska samarbetet vad gäller ekonomiska och finanspolitiska frågor.

PRIORITETER I 2003

Under år 2003 planeras sektorns verksamhet fokusera på följande områden/frågor:

- En fortsatt aktiv dialog mellan de nordiska länderna om ekonomisk politik;
- Uppföljning av utredningen om välfärdssamhällets finansiering i ljuset av de framtida utmaningarna för de nordiska skattesystemen i en alltmer globaliserad miljö bl.a. vad gäller vilka omläggningar de nordiska skattesystemen kan tänkas genomgå under de närmaste 10–15 åren;
- Uppföljning av utredningen om den offentliga ekonomins bärkraft med beaktande av den växande äldrebefolkningen och de utmaningar detta medför;
- Ökad nordisk samordning, informationsbyte och initiativ vad gäller frågor av nordiskt intresse i EU/EES och andra internationella fora;
- Ett fortsatt nordiskt och nordiskt-baltiskt samarbete bl.a. kopplat till lagstiftningsarbetet inom EU i syfte att främja en effektiv och välfungerande nordisk och nordisk-baltisk finans- och värdepappersmarknad;
- Att verka för att den ekonomiska dimensionen inkorporeras på ett tydligare sätt i (den nordiska strategin om) hållbar utveckling, att strategin operationaliseras genom utarbetandet av indikatorer och benchmarking för resultatmätning bl.a. vad gäller ekonomiska styrmedel;
- Frågor relaterade till de nordiska finansieringsinstitutionerna i Helsingfors bl.a. vad gäller finansieringen av miljöprojekt inom ramen för EU:s nordliga dimension liksom samarbetet mellan miljö- och finanssektorn (miljö- och ekonomigruppen) utgör också viktiga frågor som kommer att bevakas eller behandlas under verksamhetsåret.

RESULTATER I 2003

- Under det Svenska ordförandeskapet under år 2003 fortsatte dialogen mellan de nordiska ekonomi- och finansministrarna om den ekonomisk-politiska situationen i Norden. I den årligen utgivna rapporten "Ekonomiska utsikter i Norden" redogörs för den nordiska konjunkturgruppens bedömning av utvecklingen.
- Beträffande gränshinder beslöts vid det nordiska finans- och ekonomiministtermötet i Oslo den 27 oktober att ge den nordiska skattegruppen i uppdrag att utarbeta detaljerade förslag till hur en nordisk skatteportal, en elektronisk skatteberäkningsmodell och ett nordiskt skattekontor skulle kunna utvecklas och genomföras.

- Flera frågor relaterade till Nordiska investeringsbanken (NIB) behandlades av finansministrarna. Ett stort steg framåt i samarbetet med Estland, Lettland och Litauen togs vid det nordiska statsministermötet i Oslo i slutet av oktober 2003. Då beslutade de nordiska ländernas regeringschefer att bjuda in de baltiska länderna att bli medlemmar i NIB. Dessa medlemsförhandlingar under finansministrarnas ansvar påbörjades 2003. Vidare beslutade finansministrarna att höja ramen för NIB:s projektinvesteringslåneordning (PIL) från 3.300 miljoner euro till 4.000 miljoner euro.
- Mot bakgrund av den ökande integrationen av värdepappersmarknaderna har ett nordiskt och nordiskt-baltiskt myndighetssamarbete avseende värdepappersmarknadsfrågor inletts. Arbetet har avkastat en rad värdefulla resultat under 2003.
- Tre centrala och viktiga projekt om (i) den framtida finansieringen av de nordiska välfärdsstaterna, (ii) effektivisering av den offentliga sektorn samt (iii) den nya ekonomin och de nordiska länderna slutfördes under 2002. Projekten följdes upp vid ett heldagsseminarium i Stockholm i februari 2003. Som en följd härav igångsattes bl.a. ett projekt rörande s.k. ”growth accounting”.
- Ett projekt rörande integrering av ett jämställdhetsperspektiv i de nordiska budgetarna har påbörjats under året.
- Arbetet med ett nordiskt avtal om indrivningssamarbete avrapporterades till de nordiska finansministrarna under 2002 och förhandlingar om ett avtal inleddes 2003.
- Den tvärssektoriella arbetsgruppen för miljö och ekonomi arbetade med en rad relevanta projekt under året. Bl.a. beslutades att inleda ett projekt på temat: ”The use of economic instruments in environmental policy in Nordic and Baltic Countries”.
- Det nordiska samarbetet kring EU-frågor har blivit alltmer betydelsefullt. En ordning för systematiskt samråd och samarbete om EU-frågor på det ekonomiska och finansiella området har fortsatt genomförts under 2003. EU-frågor har varit en stående dagordningspunkt på såväl ÅK som MR möten.

BYG OG BOLIG

SEKTORENS BUDGETPOSTER

4-5310-1 PROSJEKTMIDLER – BYG OG BOLIG					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	873.000	768.000	852.000	97%	MR/EK-BYGG

FORMÅL Samarbejdet har til formål at udveksle erfaringer og udvikle fællesnordiske metoder og løsningsmuligheder, som det ville være irrationelt at lade hvert enkelt land gøre hver for sig, med særlig fokus på det boligsociale område, en bæredygtig udvikling i byggeri og bolig og – som noget nyt – byudvikling og bypolitik.

PRIORITETER I 2003 Hovedindsatsen vil blive lagt på:

- Det boligsociale område
- En bæredygtig udvikling i byggeri og bolig for at modvirke udstødelse af svage samfundsgrupper
- Byudvikling og boligpolitik med hovedvægt på projekter på det boligsociale område.

Der planlægges blandt andet følgende konkrete aktiviteter: Et seminar om den tiltagende polarisering mellem på den ene side et lille antal ekspansive regioner og kommuner der mangler boliger og på den anden side et store antal regioner og kommuner med et vigende befolkningsunderlag og overskud af boliger. Endvidere gennemføres et seminar om sammenhængen mellem boligpolitik og bypolitik, med fokus på, hvilke foranstaltninger der kræves gennemført for at sikre en bæredygtig bypolitik som er forenelig med en bæredygtig boligpolitik.

RESULTATER I 2003 I løbet af året blev der holdt ét boligministtermøde, ét møde på statssekretærniveau med de baltiske lande og Polen samt fire embedsmandskomitemøder, og et antal fagseminarer og konferencer. Et af EK-møderne blev holdt på Færøerne, som har været en ny aktiv deltager i samarbejdet. Endvidere udtrykte Grønland i løbet af året ønske om også blive en aktiv deltager i det fremtidige bygge- og boligpolitiske samarbejde.

På møderne blev bl.a. følgende emner drøftet: By- og boligpolitik, herunder social boligpolitik, problemer omkring center og periferi, boligmangel, boligløse, nedbrydning af grænsehindre imellem de nordiske lande, de baltiske land og Polen på byggeområdet samt andre aktuelle boligpolitiske emner.

Der blev i årets løb påbegyndt og gennemført en række seminarer og udredninger, herunder om bl.a.: ”Almennyttige og sociale boligers fremtid i Norden”, ”Regioner i balans”, fase II til ”Virkemidler til fremme af tilgængelighed”, endvidere blev det besluttet at iværksætte projektet ”Handlingsplan för ökat utbyte inom byggsektoren mellan de nordiska länderna och mellan Norden, Baltikum og Polen”.

**LEDELSE OG
ADM.**

Planlagte udgifter: 885.000
Faktiske udgifter : 873.000

KONSUMENT

SEKTORENS BUDGETPOSTER

4-6710-1 PROSJEKTMIDLER – KONSUMENT					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	6.739.000	6.240.000	6.512.000	87%	MR/EK-KONSUM

FORMÅL

Det överordnade målet är att förbättra konsumenternas rättsliga och ekonomiska ställning, att främja konsumentinformation och konsumentutbildning, att säkra konsumenternas möjlighet att organisera sig samt att tillvarata konsumenternas möjlighet till hälsa och säkerhet inom en ekonomisk ram som bygger på en bärkraftig utveckling.

PRIORITERINGER I 2003

Sektorns handlingsprogram innehåller flera prioriterade områden, både för den egna sektorn och i form av tvärsektoriell verksamhet. Vidare har MR-konsument vid sitt möte 2002 fattat centrala beslut för 2003. Bland den planerade verksamheten kan följande nämnas:

- Revidering av arbetsmetoderna för ett stärkt samarbete inom EU/EES.
- Implementering av gemensam strategi för konsumentinflytande i standardiseringsarbetet.
- Ökat samarbete med närområdena, särskilt Baltikum; eventuellt nordiskt-baltiskt ministermöte.
- Gemensamma åtgärder för att minska den kommersiella pressen på barn och unga, särskilt i ett EU-perspektiv.
- Fortsatt stöd till nordisk konsumentforskning.
- Fortsatt brett tvärsektoriellt samarbete, eventuellt med sektorer där samarbete ännu inte genomförts.

RESULTATER I 2003

Blandt de omfattande resultater i 2003 kan følgende nævnes:

- Uppföljning av utvärdering och seminarium om förnyelse av sektorn.
- Påbegyndt arbejde med ny samarbejdsprogram gældende fra 2005; proces og vedtagelse i løbet af 2004. Bl.a. i dialog med Nordiska Rådets Meborgar- och konsumentudvalg och med nordiska konsumentorganisationer.
- Det första nordiska förmötet inför EU-ministerråd ägde rum för de nordiska konsumentministrarna.
- Utarbetande av den nordiska e-handelsstrategin som presenterades i mars 2004. Arbetet skedde i samarbete med närings- och IT-sektorn.
- Samarbetet med Baltikum fördjupades genom ett första gemensamt nordisk-baltiskt möte på ämbetsmannakommitténivå, som följdes av en nordisk-baltisk dialog kring det nya produktsäkerhetsdirektivet.
- Ett utvecklat samarbete i EU-frågor genom dialog kring direktivförslagen om konsumentkrediter, otillbörliga affärsmetoder och kring revideringen av leksaksdirektivet.

- Dialogen med nordiska frivilligorganisationer utvecklades genom ett nordiskt seminarium för konsumentorganisationer vars resultat presenterades vid det nordiska konsumentministermötet av en representant för frivilligorganisationerna.
- Arbetet för ett stärkt nordiskt konsumentskydd fortsatte också genom ett seminarium om hur en hög konsumentskyddsnivå ska kunna vidmakthållas och utvecklas i ett allt gränslösare Europa.
- En kartläggning av gränshinder som rör konsumenter i Norden genomfördes.
- Ett arbete som syftar till att kartlägga frågan om tillgång till basala banktjänster påbörjades. Projektet tittar särskilt på vilken roll frågan om personnummer spelar för tillgängligheten till banktjänster i de olika nordiska länderna.
- Arbete för ökat konsumentinflytandet i standardiseringsarbetet; samarbete med Nordtest
- Konsumentensamarbete i Västnorden.
- Närområdesamarbete och politiskt partnerskap.

4-6720-4 NORDISK MILJÖMÄRKINGSNÄVN					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	2.176.000	2.222.000	2.176.000	100%	Nämnden

FORMÅL

Den nordiska miljömärkningen är en frivillig, positiv märkning av varor och tjänster som genom marknadskrafterna skall bidra till att konsumtionen belastar miljön mindre. Miljömärkningens uppgift är att vägleda konsumenter och inköpare i deras önskan att göra miljövänliga inköp samt att stimulera till en utveckling och tjänster som belastar miljön mindre än vad andra, i övrigt likvärdiga, produkter gör. NMR:s andel av Svanens budget används till sekretariat och till en förstärkning av en nordisk profil.

PRIORITERINGAR I 2003

Med förbehåll för ändringar prioriteras följande:

- Uppföljning av utredning om organisation etc.
- Uppföljning av utredning om "Svanens" roll i förhållande till andra miljöinformationssystem och miljöledning.
- Koordinerade aktiviteter i de nationella sekretariaten och NMN
- Skapa förutsättningar för nationella initiativ, översättningar m.m.
- Skapa en nordisk extern profil, bl.a. genom att utarbeta gemensamt informationsmaterial, hemsidor etc.
- Ökad kvalitet på gemensamma nordiska initiativ genom egna kurser och andra kvalitetshöjande aktiviteter vad gäller administration och förtroendevalda.

RESULTATER I 2003

- Svanen fick fem nya produktgrupper som ökade antalet till totalt 58 kriterier. Vid årsskiftet finns totalt 1016 licenser fördelade på 45 produktgrupper (den s.k. EU-blomman har ca. 150 licenser och kriterier för 21 produktgrupper).
- Sekretariaten inarbetade den gemensamma kommunikationsplattformen.
- En kriterieredaktör fick i uppdrag att både layout- och innehållsmässigt utveckla kriterierna till ett mer kundvänligt format.
- Specialtillpassade kurser för projektledare och sekretariatsledningen genomfördes med gott resultat. Den nordiska organisationen blir starkare med allt flere gemensamma kurs och centraliserad fördelning av arbetsuppgifter.
- Nya sätt att utveckla kriterier med en avsevärt snabbare process än tidigare evaluerades. De tre första s.k. miljöpionjären fick sina kriterier.

LOVGIVNING PÅ JUSTITS- SEKTORENS OMRÅDE

SEKTORNS BUDGETPOSTER

4-7110-1 PROJEKTMIDLER – LOVGIVNING PÅ JUSTITISSEKTORENS OMRÅDE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.247.000	1.020.000	1.099.000	85%	MR/EK-LOV

FORMÅL

Att med utgångspunkt i den årliga handlingsplanen säkra genomförandet av de prioriteringar som antagits av justitieministrarna. Samarbetet rör förberedelser inför lagstiftning, initiativ avseende förebyggande och bekämpande av brottslighet, samarbete med de rättsvårdande myndigheterna i de baltiska länderna samt gemensamt nordiskt samarbete rörande EG/EES-rätt.

PRIORITERINGAR I 2003

- Förebyggande och bekämpande inom Norden av kriminalitet, framför allt organiseradbrottslighet, handel med människor, terrorism, vittnesskydd samt IT-brottslighet.
- Civilrättsligt samarbete, särskilt inom familje- och arvsrätten.
- Rättsliga aspekter av demokrati och mänskliga rättigheter, såsom förhållandet mellan yttrandefrihet och förtal (injurielovgivning)
- Lagstiftningspolitik.
- Fortsatt samarbete vid utarbetandet och genomförandet av EG/EES-rättsakter.
- Uppföljning av det nordisk-baltiska ministermötet 2003 med ett konkretiserat samarbete, såväl vad gäller former som inriktning inom redan fastslagna områden.
- Utökad samverkan med Nordiska rådet och andra internationella organisationer vad gäller seminarier och andra initiativ.

RESULTATER I 2003

- Ett arbete med att revidera den nordiska utlämningsordningen i ljuset av EU:s rambeslut om arresteringsorder i syfte att stärka det nordiska samarbetet har inletts.
- Sektorn har inrättat en särskild tjänstemannagrupp som har haft samråd och överläggningar i frågor av gemensamt nordiskt intresse inför och under EU:s regeringskonferens.
- Fortsatt brett samarbete med de baltiska länderna inom ramen för den nordisk-baltiska kontaktgruppen.
- Fortsatt utvärdering av den jämförande studien över de nordiska ländernas äktenskapsrätt och arvsrätt. För detta ändamål anordnade det svenska justitiedepartementet – med finansiering av sektorn – en konferens med brett deltagande från samtliga länder.
- Initiering av överväganden om eventuell utökad möjlighet att överföra straffverkställighet mellan de nordiska länderna.
- Löpande samarbete i arbetet med rättsakter inom EU/EES.

- Nordiskt-baltiskt jämställdhets- och justitieministermöte med fokus på handel med kvinnor.
- Publicering av rapporterna Nordisk äktenskapsrätt (Nord 2003:002), Nordisk arverett (Nord 2003:003), Nordisk børneret - Del II (Nord 2003:014), Kampen mot brottslig-het med nazistiska eller rasistiska förtecken (TemaNord 2003:506), Straffutmåling i Norden (TemaNord 2003:546), Nordisk Redningskonference 2003 i København (TemaNord 2003:548).

SEKRETARIATS- Nordisk Ministerråds sekretariat
FUNKTION

SEKRETARIAT OG ANDRE FELLESAKTIVITETER

BUDGETPOSTER

5-0180-3 MINISTERRÅDETS SEKRETARIAT					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	61.544.000	62.257.000	61.096.000	100 %	GENERALSEKR.

FORMÅL

Nordisk Ministerråds sekretariat er et politisk sekretariat for multilateralt samarbeid i Norden og dets nærområder, og vil gjennom høy kompetanse og effektivitet være en ettertraktet samarbeidspartner. NMRS bidrar på oppdrag fra de nordiske lands regjeringer, de selvstyrte områdenes landstyrer og på eget initiativ til å videreføre, forsterke og utvikle det nordiske samarbeidet, samt fremme felles nordiske interesser i en verden under stadig forandring

PRIORITER- INGER I 2003

Sekretariatet skal vektlegge tverrsektorielle arbeidsmetoder og nettverksorganisering innen og utenfor det nordiske samarbeids rammer, samt fungere som en koordinator innenfor nettverkene. Dette bygger på at nordisk nytte utvikles ved :

- Identifisering og forberedelser av tema med felles nordisk betydning for politisk behandling i ministerråd og embetsmannskomiteer i et nært samarbeid med de ansvarlige nasjonale myndigheter.
- Gjennom utredninger, seminarer og konferanser for å gi medlemslandene opplysninger om relevante nordiske tema.
- Implementere politiske vedtak, og bidra til at evalueringer og resultater blir rapportert til de politiske beslutningsorganene.
- Sikre kvalitet, kontinuitet og fremdrift i utførelsen av sekretariatets arbeidsoppgaver.
- Gi kunnskap og bidra til økt interesse for det nordiske samarbeidet både i og utenfor Norden gjennom effektiv og målrettet informasjonsformidling. I denne sammenhengen er det viktig å informere for å tydeliggjøre resultatene og konsekvensene av det nordiske samarbeidet spesielt overfor den enkelte nordbo, samt å synliggjøre hvordan de nordiske erfaringene kan være bidrag til samfunnsutviklingen i verden utenfor Norden.
- Ministerrådets ressurser utnyttes best ved å fokusere på politiske mål og prioriteringer, på brukere i bred forstand, og på synergieffekter ved samarbeid med Nordisk Råd samt nasjonale, nordiske og internasjonale organisasjoner.

Sekretariatet skal oppfattes som en profesjonell, attraktiv arbeidsplass, med et arbeidsmiljø preget av medarbeidere som tar ansvar, viser engasjement og integritet, har vilje og evne til nytenkning og samarbeid. Utvikling av kompetanse, fysisk og psykososialt arbeidsmiljø skal inngå som en integrert del av sekretariatets virksomhet.

RESULTATER I 2003

I kraft af sin funktion er sekretariatet involveret i en række politiske initiativer. Disse er beskrevet under budgettets øvrige budgetposter. Af administrative initiativer internt i sekretariatet kan nævnes NMRSs eManagement.

I følge NMRSs vision for eManagement for sekretariatet, skal alle arbejdsgange og al udveksling af information være fuldt digitaliseret inden udgangen af 2005. Endvidere vil sekretariatet søge at udvikle relevante og brugervenlige digitale tjenester i det omfang, det er relevant. Der blev i 2003 ansat en rådgiver på fuld tid til at varetage eManagement projektet. Desuden blev arbejdet med at realisere visionen sat i gang i 2003 med udarbejdelsen af en IT-politik, etablering af en superbrugerorganisation, modernisering af eksisterende løsninger, anskaffelse af en eMødeplads-løsning og anskaffelse af et nyt økonomi-, løn- og personaleadministrationssystem. De nye løsninger forventes sat i drift i løbet af 2004.

5-0410-4 FORENINGENE NORDENS FORBUND					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	2.943.000	2.880.000	2.821.000	100%	GENERALSEKR.

FORMÅL

Bevillingen til Foreningen Nordens Forbund er et alment virksomheds bidrag, men dækker også omkostninger ved visse faste aktiviteter i FNFs regi.

En del af bevillingen DKK 1.793 reserveres til driften af de regionale informationskontorer i de nordiske lande, informationspunktet i Syd-Slesvig og nordisk informationsvirksomhed i Danmark (Foreningen Nordens tidsskrift). Udbetalingen af bevillingen sker direkte til informationskontorerne, infopunktet og de ansvarlige for tidsskriftet i Danmark.

PRIORITERINGER I 2003

Forbundet kommer til at lægge særlig vægt på aktiviteter, som kan øge kundskaberne om og interessen for Norden blandt befolkningen, herunder særligt barn og unge, men også indvandrere i de nordiske lande, og tilbyde disse muligheder for oplevelser og udvekslinger for at knytte kontakter, bl.a. gennem venskabssamarbejdet, udvekslingsprogrammerne Nordjob og Nordplus-mini. En vigtig opgave er at videreføre "Skumringstimen" og "Nordisk Gæstebud", som nordiske mødespladser lokalt. Forbundet kommer vil medvirke i opfølgningen af udredningen om "Nordboers Rettigheder", samt tage initiativer for at styrke samarbejdet mellem organisationer, bedrifter og myndigheder i Norden. De regionale informationskontorer fortsætter deres virksomhed indtil udgangen af 2003, hvor en ny evaluering foretages.

RESULTATER I 2003 Foreningen Nordens Forbund har i 2003 fortsat arbejdet med opfølgningen af Ole Norbacks rapport om Nordboeres rettigheder. Projektvirksomheden har i 2003 været præget af videreførsel af allerede igangsatte projekter; det gælder Nordjobb, NordProLink, Nordskol, Nordplus-Mini, det nordiske biblioteksprojekt ”skumringstimen” samt ”Nordisk Gæstebud”.

Nordisk skolesamarbejde er fortsat et af kerneområderne i Norden Foreningernes virksomhed..

Der er redegjort for de enkelte projekter, som FNF administrerer, i forbindelse med årlig rapportering for de sektorer projekterne tilhører.

5-0425-4 BIDRAG FÖR VÄSTNORDEN					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	2.670.000	2.613.000	2.559.000	100%	GENERALSEKR.

FORMÅL Bidraget används primært till resestöd för att underlätta för västnordiska tjänstemän att delta i det nordiska samarbetet. Bidraget utgår till Färöarna, Grönland och Island efter en fördelning från 1992.

PRIORITETER I 2003 Fördelningen för år 2003 blir 43 % till Island, 35 % till Grönland och 22 % till Färöarna, vilket är samma fördelning som för tidigare år.

RESULTATER I 2003 Antallet af rejser ligger stort set på samme niveau som tidligere år.

5-0430-1 NORDISKT STATISTISKT SAMARBETE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.721.000	1.654.000	1.597.000	100%	GENERALSEKR.

FORMÅL Det nordiska samarbetet inom statistikområdet ombesörjs helt av de olika statistikbyråerna i Norden. Nordiska Ministerrådet framför önskemål om utvecklingen av verksamheten samt finansierar produkterna Nordisk statistisk årsbok och ministatistiken Norden i tal, som nu utges på tre språk, nämligen engelska, svenska och finska. Ett femårigt avtal slöts 2001 för åren 2002-2006 med Danmarks Statistik som på de övriga statistikbyråernas vägnar tar fram underlaget för produkterna, efter att det första femårsavtalet för åren 1997-2001 upphörde.

PRIORITETER I 2003 Att fortsätta utvecklingsarbetet med årsboken så att innehållet alltid är aktuellt med avseende på samhällsdebatten, samt att täcka upp fler ämnesområden. Avsikten är att fortlöpande se till att boken är användarvänlig och att omfånget av boken hålls på konstant nivå. Det innebär att materialet på cd-romskivan ökar ytterligare.

RESULTATER I 2003 Der blev ikke foretaget de store indholdsmæssige ændringer i 2003-udgaven af bogen på grund af et redaktørskifte. Men der blev fortsat arbejdet på at øge brugervenligheden og at undersøge mulighederne for at inddrage statistik der kan være med til at belyse aktuelle emner.

5-0435-1 GENERALSEKRETÆRENS DISPOSISJONSRESERVE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	577.000	565.000	576.000	95 %	GENERALSEKR.

FORMÅL Generalsekretærens dispositionsreserve er afsat til rådighed for Generalsekretæren med henblik på at imødekomme eksterne ansøgninger om f.eks projekter, seminarer etc. Reserven skal give sekretariatet fleksibilitet i relation til indledende projekter og undersøgelser samt mulighed for at dække uforudsete udgifter i forbindelse med afslutningen af projekter etc. Det er derimod ikke meningen, at Generalsekretærens reserve skal benyttes til tillægsbevillinger til institutioner, embedsmandskomiteer eller sekretariatet til formål, som er prøvet i den ordinære budgetbehandling.

PRIORITERINGER I 2003 I første række prioriteres projekter, som ikke naturligt kan henføres til en særskilt sektor. Fra og med år 2000 har bl.a. Nordisk Administrativt Forbund, herunder Nordisk Administrativt Tidsskrift (NAF/NAT) kunnet søge midler fra denne reserve. Det forudsættes i denne forbindelse, at forbundet arbejder videre med en udmøntning af, hvorledes forbundet kan dokumentere resultater og tilgodese kravet om at bidrage til nordisk nytte.

I konsekvens af formålet med reserven angives ingen specifikke forhåndsprioriteringer.

RESULTATER I 2003 Eksempler på projekter/aktiviteter, som er (med-)finansieret i 2003:

- Bæredygtighed i EU's nordlige dimension
- Vestnorden i det nordiske samarbejde
- Samarbejde mellem Nordisk Ministerråd og EU
- Nordisk lovgivning, bioteknikområdet
- Informationsseminar på Island
- NGO-forum, Østersøområdet
- Nordisk Administrativt Forbund
- Udstilingsvirksomhed i NMRS

5-0445-1 MINISTERÅDETS STRATEGISKE INITIATIVER					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	10.325.000	9.700.000	4.616.000	52 %	MR-SAM/NSK

FORMÅL Bidra til å skape større overordnet fleksibilitet i det nordiske samarbeidet gjennom finansiering av nye strategiske politiske initiativer (f.eks. "Ny Nordisk Dagsorden" – Del: Nya Strategiska Satsningar) og aktiviteter fra formannskapsprogrammene og andre overgripende innsatser. Det skal spesielt legges vekt på nye initiativer med tverrsektorielle dimensjoner.

Tildeling av midler forutsetter som utgangspunkt medfinansiering fra berørte fagssektorer. Flerårige aktiviteter skal fortrinnsvis kun finansieres når det også samtidig besluttes om mer permanente finansieringsløsninger. På denne måten skapes ikke uløste fremtidige budsjettbindinger og budsjettpostens fleksibilitet videreføres.

For anvendelse av midler gjelder en samrådsordning med Nordisk Råd. Når det skal vedtas en bevilgning fra budsjettposten, sendes samarbeidskomitéens beslutningsforslag til Rådets sekretariat til orientering innen MR-SAM/NSK fatter sitt vedtak.

PRIORITER- INGER I 2003

- Tverrsektorielle innsatser i oppfølgingen av "Ny Nordisk Dagsorden" – Del: Nya Strategiska Satsningar
- Nye initiativer og prosjekter fra formannskapsprogrammene, samt hovedprioriteringene fra det svenske formannskapsprogrammet for 2003.
- Nordisk råds rekommendasjoner.
- Strategiske aktiviteter fra sektorovergripende handlingsplaner
- Nordisk samarbeid om konfliktforebyggende tiltak og sivil krisehåndtering
- Overveielse av samarbeidsprosjekter med Nordens vestlige nabolands kystområder innenfor felles nordiske prioriteringer.

Midlene er i første rekke beregnet på aktiviteter og prosjekter initiert av Nordisk Ministerråd.

1 MDKK er øremerket til innsatser mot fremmedfiendtlighet og rasisme.

1 MDKK er øremerket til medfinansiering av prosjekter innenfor budsjettpost 3-6530-1 Nordisk handlingsplan om matvaresikkerhet. Midlene stilles til disposisjon under forutsetning av at de 3 sektorene Jord- og skogbruk, Fiskeri og levnedsmidler tilsammen bidrar med tilsvarende beløp fra egne budsjettposter til de aktuelle prosjekter innenfor handlingsplanen.

RESULTATER I 2003

I 2003 blev der bevilget midler til en lang række projekter inden for bl.a. følgende temaer:

- Manglekulturel indsats
- Bekæmpelse af grænsehindringer
- Øget fødevarerikkerhed
- Uddannelse for holdbar vidensdeling
- Integration af næringsliv

Informationsseminarer for nationale myndigheder

Med medel avsatta för strategiske initiativer finansieres i dag koordineringen av ministerrådets arbete för att avlägsne gränshinder för medborgare i Norden. Dette arbete utveckles nu tills att gälla också för företag. Tidligare statsministern Poul Schlüter är samarbetsministrarnes särskilda representant för att säkra att gränshindersarbetet bedrivs med kraft.

Inom ministerrådets sekretariat finns et särskilt gränspolitiskt sekretariat direkte under generalsekretæren. Her koordineres allt gränshinderarbejde inom Nordiska ministerrådet, särskilt Poul Schlüters arbete, Hallo Norden och det gränsregionale samarbetet.

Arbetet för att avskaffa gränshinder kommer att behöva pågå i flere år med uforandret styrke.

5-0450-2 STØTTE TIL FRIVILLIG-SEKTORN					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 02	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.199.000	973.000	973.000	66 %	GENERALSEKR.

FORMÅL

- Øge kundskaberne om frivillig-sektorens rolle i de nordiske samfund
- Styrke organisationernes og netværkernes muligheder for nordisk samarbejde
- Styrke frivillig-sektorens muligheder for samarbejde med den officielle del af det nordiske samarbejde, forbedre kontakten, udbyttet og den videnskabelige vekselvirken mellem Nordisk Ministerråd og frivillig-sektoren
- Styrke samarbejdet mellem Nordisk Ministerråd og frivillig-sektoren i hele Norden for at skabe forudsætninger for at et større antal nye aktører kan tage del i det nordiske samarbejde

PRIORITERINGER I 2003

- **rejsestøtteordningen**, som retter sig til vestnordiske deltagere i nordiske samarbejdsfora (administreret af Nordens Hus i Reykjavik, Nordens Hus på Færøerne og Nordens Institut på Grønland) fortsætter
- **tolkningsstøtteordningen**, hvorefter der er givet støtte til tolkning for frivilligsektordeltagere fra områder, hvor de nordiske hovedprog ikke er dækkende fortsætter.

Som en indsats under temaet ”projektsamarbejde og dannelse af netværk” blev der i løbet af 2001 iværksat en redegørelse, som forholder sig til relationen mellem de ideelle organisationer i Norden og personer med indvandrerbaggrund samt mere specifikt frivillige invandrerorganisationer. Publikation udgives september/oktober 2002. Det må forventes at undersøgelsen vil blive fulgt op som en del af projektindsatsen under frivilligsektoren i 2003. Undersøgelsen vil kunne være et vigtigt bidrag i forhold til integrationsdebatten i de nordiske lande

Det udarbejdes kønnsfordelt statistikk for rejsestøtteordningen i rapporteringen vedrørende 2002.

RESULTATER I 2003

- Som en indsats under temaet ”projektsamarbejde og dannelse af netværk” blev der i 2003 udgivet redegørelsen ”Indvandrerorganisationer i Norden”. Der blev endvidere afholdt en konference og udgivet en rapport om ”Den frivillige sektors bidrag til integration af flygtninge og indvandrere i Norden”.
- Nordens Hus i Reykjavik bevilgede 55 rejsestipendier, Nordens Hus på Færøerne gav 31 rejsestipendier og Nordens Institut på Grønland bevilgede 7 rejsestipendier. Der blev uddelt 86 rejsestipendier, hvoraf 53 gik til kvinder og 47 til mænd.
- Der blev givet tolkningsstøtte til 6 møder.

5-0460-1 HOLDBART NORDEN					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	4.445.000	4.174.000	4.088.000	97 %	MR-SAM/NSK

FORMÅL

Implementere den tværsektorielt forankrede strategi ”Bæredygtig udvikling – En ny kurs for Norden”. Strategien omfatter såvel langsigtede målsætninger for perioden 2001-2020 som mere kortsigtede målsætninger for perioden 2001-2004. Strategien fokuserer på områder, hvor Norden har fælles interesser og særlig gode forudsætninger for at bidrage til en holdbar udvikling, og hvor det nordiske samarbejde skaber en særlig merværdi.

Tildeling af midler forudsætter medfinansiering fra berørte fagsektorer. Kriterier for at søge midler er, at projektet opfylder kravet om nordisk nytte, udgør en direkte opfølgning af strategien, er forankret i den/de ansvarlige sektor(er), samfinansieres af en eller flere sektorer med mindst 50% og udgør merværdi; løftestangsprincippet. Endvidere vil der blive lagt vægt på, at projektet er tværsektorielt, nyt og/eller innovativt og såvidt muligt indeholder og/eller integrerer de tre komponenter af holdbar udvikling (miljø/økonomi/social).

PRIORIT- TERINGER I 2003

Strategien skal fungere som det overordnede tværsektorielle styringsinstrument for bæredygtig udvikling i Nordisk Ministerråd, og arbejdet med opfølgningen og implementeringen af strategien i de berørte sektorer skal fortsætte i 2003. Endvidere prioriteres information og påvirkning af det internationale samarbejde om bæredygtig udvikling.

Bæredygtig udvikling er en af de prioriterede strategiske satsninger i ”Ny nordisk dagsorden-opfølgning af vismandsrapporten”. Endvidere er det en af de tre hovedprioriteter for det norske formandskab i 2002. Implementeringen af indsætterne i forbindelse disse områder prioriteres i 2003. Det prioriteres endvidere, at projekterne vedrørende bæredygtig udvikling kan bruges som strategiske spydspidsindsatser.

I 2003 skal arbejdet med at evaluere og revidere strategien påbegyndes. Der forventes nedsat en nordisk arbejdsgruppe under samarbejdsministrene, der får ansvaret for arbejdet med, at opfølgningen og afrapportering m.v. forankres nationalt, at strategien evalueres samt at forhandle en revideret strategi.

RESULTATER I 2003

- Samarbejdsministrene nedsatte en nordisk forhandlingsgruppe med ansvar for arbejdet med, at opfølgningen og afrapportering m.v. forankres nationalt samt at en revideret strategi færdigforhandles. Den sociale og økonomiske dimension skal styrkes. Den nordiske forhandlingsgruppe iværksatte en evaluering af strategien 2001-04. Evalueringen samt et udbygget sæt indikatorer knyttet til strategien blev godkendt af samarbejdsministrene og drøftet af parlamentarikerne på Nordisk Råds session i oktober. Indikatorerne blev fremsendt til EU kommissionen og til EUs Miljøagentur i København, som et nordisk indspil til EUs bæredygtighedsproces. Landene og sektorerne i Nordisk Ministerråd er godt i gang med at implementere strategien.

- Nordisk Ministerråd har igangsat projekter til opfyldelse af mål og indsatser. 17 projektansøgninger om midler fra Holdbart Norden blev imødekommet.
- Ministerrådet holdt et 2 dages seminar i København med relevante aktører, 100 deltagere, om opfølgning og implementering af bæredygtig udvikling i de nordiske lande, EU og de baltiske lande.
- Strategien og indikatorerne blev præsenteret og udleveret på diverse internationale konferencer, bl.a. på Østersøfondens årskonference i Åland, nordisk konference i Petrozavodsk, Nordatlantisk havkonference på Shetlandsøerne, Baltic 21 møde i Strahlsund og nordisk konference i Gdansk.

5-0461-1 NORDISK SIKKERHETSPOLITISK FORSKNINGSPROGRAM					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.599.000	1.565.000	1.533.000	100 %	PROGR..STYR-

FORMÅL Avsikten med det femåriga (1999-2003) säkerhetspolitiska forskningsprogrammet är att stimulera en ny forskargenerations kompetensutveckling inom samnordiska ramar. Programmet skall fungera som ett forum och nätverk för nordiska forskare som studerar säkerhetspolitiska frågor.

**PRIORITER-
INGER I 2003** Programmet prioriterar följande forskningsområden:

- Militära styrkors roll och funktion i ljuset av den nya säkerhetsordningen
- Interventionsproblematik (Peace Support Operations)
- Komparativ nordisk säkerhetspolitisk doktrin – nu och i framtiden
- Samarbete, konflikt eller kaos – den framtida ryska säkerhetspolitiken och dess konsekvenser för den nordisk-baltiska regionen
- Komparativ nordisk säkerhetspolitik under det kalla kriget
- Funktionell säkerhet i en globaliserad värld

**RESULTATER I
2003**

- Drygt 90 forskare från fem länder medverkar i programmet. Under 2003 deltog 56 män och 34 kvinnor. Närområdena var involverade i aktivitetsområdena 2 och 3 med 10% respektive 80% av den totala aktiviteten. En Web-baserad hemsida med adressen www.nnss.org finns från våren 2003. De viktigaste resultaten 2003 summeras nedan enligt aktivitetsområde.
- Peace Support Operations är baserad i Oslo. En skrift är under arbete med arbetsnamnet PSO-a Nordic Perspective. Stipendier har utlysts för yngre forskare.
- Comparative Nordic Security Thinking är baserad i Helsingfors. Uppsatser publiceras som temanummer av Cooperation and Conflict: Nordic Journal of International Studies.
- Russia and Nordic Security samordnas i Helsingfors. Ett bokmanuskript föreligger. Stipendiering av yngre forskare har genomförts efter utlysning.

- Nordic Security Policy During the Cold War leds från Aarhus. Samlingsvolymen publiceras och stipendier för yngre forskare har utlysts.
- Military Forces in the new Security Order leds från Köpenhamn. Böckerna, New Roles of Military Forces: Implications of the Revolution in Military Affairs, samt, Challenges and Capabilities: Nato in the 21st Century, har publicerats.
- Functional Security leds från Stockholm. Analyser genomförs av hur det nydanande sårbarhets- och säkerhetstänkandet i de nordiska länderna påverkar EUs säkerhetsstrategi. De säkerhetspolitiska och sårbarhetsrelaterade konsekvenserna för Norden av USAs Homeland Security doktrin studeras.

LEDELSE OG ADM. Planlagte udgifter:
Faktiske udgifter : 147.338 SEK

SEKRETARIATS-FUNKTION Programmet har administrerats av Försvarshögskolan i Stockholm.

5-0462-1 NORDISKT FORSKNINGSPROGRAM OM OCEANOGRAPHI					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	2.666.000	2.609.000	2.555.000	100 %	PROGR..STYR-

FORMÅL Avsikten med programmet (2000-2005) är att med hjälp av observationer och modellering ta fram en kvantitativ beskrivning av områdets tre viktigaste havsströmmar, förändringar i dessa och påföljande inverkan på plant- och djurliv. Ändringar i dessa havsströmmar, dvs den varma Golfströmmen och de kalla Östgrönländska och Östisländska havsströmmarna, påverkar starkt livsvillkoren och fiskeriet i de västnordiska länderna. En modell som belyser de observerade ändringarna skall utvecklas. Programmet skall också bidra till att kompetensen på små västnordiska institut utbyggs och förstärks genom ett formaliserat samarbete.

PRIORITERING I 2003 Fortsatt insamlande och behandling av data. Ett aktivt samarbete omkring det hydrografiska dataprogrammet MICON. Anordnandet av en årlig forskarutbildningskurs.

RESULTATER I 2003 Programmets tre PhD studerande (1 kvinna och 2 män) och ena postdoc stipendiat (1 kvinna) har framgångsrikt fortsatt forskningsaktiviteterna. Ett tvådagars seminarium "Workshop to investigate the potential for using hydrodynamic models to explain herring and/or capelin variations in the Nordic Seas" genomfördes i Danmark i september. 15 personer deltog bland annat programmets stipendiater och medlemmar av programkommittén. Seminariet resulterade i ett förslag att initiera två projekt som fokuserar på sill (i den östliga delen av det västnordiska havsområdet) respektive på torsk (i den västliga delen, runt Island och Grönland). Den nya havsströmsmodellen som utarbetats av Nansenssentret i Bergen kommer att utnyttjas i projekten. Programmet har en hemsida med adressen <http://www.norfa.no/oceanklima>

LEDELSE OG ADM. Faktiske udgifter : Administrative udgifter: 89.000 NOK

SEKRETARIATS-FUNKTION Programmet har administrerats av NorFA.

5-1010-1 INFORMATIONSVIRKSOMHED					
VALUTA	BUDSJETT 02	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	3.753.000	3.672.000	3.596.000	100 %	GENERALSEKR.

FORMÅL	Informationsafdelingen er en fælles afdeling for Nordisk Ministerråd og Nordisk råd. Det strategiske udgangspunkt er at den fælles afdeling skal formidle kundskab og bidrage til øget interesse for det nordiske samarbejde både i og udenfor Norden gennem effektiv og målrettet informationsformidling. Det er vigtigt at informere for at tydeliggøre resultaterne og konsekvenserne af det nordiske samarbejde specielt ovenfor den enkelte nordbo, samt at synliggøre hvordan de nordiske erfaringerne kan være et bidrag til samfundsudviklingen i verden udenfor Norden. Informationsafdelingen arbejder mod følgende målgrupper: nordboere i almindelighed og mere specifikt de nordiske samarbejdsorganer, politikere og journalister.
PRIORITER- INGER I 2003	Fortsat satsning på udvikling af hjemmesiden, www.norden.org . Struktur og menuer vil blive revideret så det bliver lettere at navigere og informationen bliver bedre tilgængelige. Øget satsning på markedsføring af de daglige nyheder og Norden i Veckan. Pressekontakter i dagspressen og fagpressen skal plejes, nordiske temaer skal tages op, bl.a. i Politik i Norden. Informationsafdelingen satser i 2002 på at oprette en ide- og artikel bank med journalistiske produkter om aktuelle nordiske spørgsmål og succeshistorier. I 2002 vil informationsafdelingen skabe en klarere ramme over informationsopgaver som skal prioriteres. Kontakten med delegationer og parlamenter udvikles indenfor rammen for et informationsnetværk.
RESULTATER I 2003	Året var præget af omstrukturering af informationsprodukter og informationskanaler. Antallet af besøgende på www.norden.org steg fra omkring 90.000 til over 150.000 besøgende pr. måned. Web-nyhederne er blandt de mest besøgte sider på NMR's hjemmeside. Nordiske medier, især web-aviser, benytter sig i stadig øget grad både af norden.org's pressetjeneste og billede-database. Temaerne for sessionen i Oslo og temamødet i Lund fik en solid dækning i de nordiske medier. Efter mødet i Lund produceredes en nyhedsrapport på skandinavisk og engelsk, Nordic-Baltic Dialog. I årets løb blev der oprettet en intern presseklipservice. En ny grafisk profil er introduceret med svanen og "Norden" som gennemgående bomærke.

5-1020-1 INFORMATIONSVERKSAMHET UTANFÖR NORDEN					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	961.000	940.000	1.022.000	92 %	GENERALSEKR.

FORMÅL Informationsaktiviteterna utanför Norden skall framhäva ämnesområden där Norden har ett väletablerat samarbete och svara på en efterfrågan. Ministerrådet arrangerar seminarier i tätt samarbete med sektorerna. En del av satsningarna görs också i samarbete med Nordiska rådet. Budgetmedlen är ministerrådets nettotillskott till verksamheten.

PRIORITERING I 2003 Ämnesorienterade seminarier där det nordiska samarbetet och de nordiska prioriteringarna kan synliggöras och ge grund för ökad förståelse för det nordiska och skapa nya kontakter i det internationella samarbetet. Det innebär att en del av aktiviteterna riktas gentemot närområden (baltiska länderna och Ryssland) men fokus sätts också på Västnorden och det arktiska området. Utöver närområdena strävar programmet till att marknadsföra och promovera Norden och de nordiska värdena runt om i världen. Det sker dels via briefings för diplomater och dels via aktiviteter i olika delar av världen. Under året betonas ämnen som gränsöverskridande samarbete, barn och unga, krishantering, narkotika, kultursamarbete och ett hållbart Norden.

RESULTATER I 2003 Seminarium om hållbar utveckling hölls i Petrozavodsk, seminarium om erfarenheter av regionalt samarbete i Sofia, Bulgarien, ett Round Table om ev. framtida nordiskt-polskt samarbete i Warszawa med uppföljning i Gdansk. Seminarierna lockade 40-150 deltagare och fick uppmärksamhet i lokal och nationell media. En föredragsserie med nordiska politiker inleddes i Berlin. Nordiska talare var Uffe Ellemann-Jensen, Vigdis Finnbogadóttir och Carl Bildt. Serien slutförs 2004 med Martti Ahtisaari och Torbjörn Jagland. Inom programmet deltog GS Unkel med ett föredrag om Norden och Europa inför 70-tal journalister från Barents Press i Rovaniemi i Finland. Diplomatabriefingar hölls i Stockholm och Oslo.

5-1025-1 NORDEN I FOKUS, NIF					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	4.800.000	4.697.000	4.701.000	100 %	GENERALSEKR.

FORMÅL Informationskonceptet Norden i Fokus er udformet for at øge tilstedeværelsen og synligheden af det officielle nordiske samarbejde i de nordiske hovedstæder. Konceptet er et prøveprojekt i perioden 2000-2002. NIF skal informere generelt (informationstjeneste) og det nordiske samarbejde og udtrykke dette gennem kulturaktiviteter og arrangementer (programaktiviteter) som blandt andet giver bidrag til samfunnsdebatten. NIF er etableret i København, Oslo og Stockholm, hvor NIF drives af Foreningen Norden på vegne af NMR. Når det gælder Helsingfors og Reykjavik har etablering fundet sted i 2001 og opgaven varetages dér af eksisterende fællesnordiske institutioner – Nordens Hus på Island og Nordens Institut i Finland (NIFIN) – som allerede har lignende opgaver.

PRIORITERING I 2003 Fortsat koordinere og anvende de muligheder NIF repræsenterer indenfor NMRs totale informationsindsatser. Fortsat integrere NIF i netværk, som omfatter de nordiske kulturinstitutioner og informationskontorerne i Baltikum og NV-Rusland. I løbet af 2002 vil der blive igangsat en ekstern evaluering, som forventes at ligge klar i

begyndelsen af 2003. Evalueringen skal danne grundlag for en vurdering af, hvorvidt virksomheden efter en prøveperiode på gennemsnitlig 3 år skal fortsætte, justeres eller nedlægges.

RESULTATER I 2003

- Der er gennemført en ekstern evaluering af indsatsen i NiF, som var positiv.
- Det er ambitionen i formidlingsopgaven for Norden i Fokus at sprede kundskab om Norden og det nordiske samarbejde også i nye miljøer.
- Om virksomheden kan bl.a. nævnes, at NiF i Stockholm også i 2003 har drevet omfattende programvirksomhed - herunder blandt andet sprogundervisning, film- og kunstforedrag samt seminarer om regionale forhold - og har afholdt forskellige arrangementer som Nordiske Dage, næringslivskonferencer og EU-seminarer.
- NiF i København har haft fokus på kunst- og kulturpræsentation, nordiske film (Nordiska Filmdagar, som blev arrangeret for andet år i træk), det multikulturelle samfund i Norden, børn og unge samt Øressundssamarbejde.
- NiF i Oslo har bl.a. fokuseret på etablering af nordiske netværk med samarbejde med centrale institutioner på kunst- og kulturområdet og har desuden lagt vægt på udvikling af programvirksomheden
- NiF i Helsingfors har blandt andet afholdt et seminar om børnelitteratur og det mangekulturelle. NiF i Island har haft blandede kulturelle og debatrelaterede arrangementer.

5-1030-1 HALLÅ NORDEN					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	3.641.000	3.063.000	1.022.000	89 %	GENERALSEKR.

FORMÅL

Hallå Norden är en servicetelefon i de nordiska länderna som syftar till att ge medborgarna råd och vägledning vad gäller det nordiska regelverket. Syftet är framför allt att ge klarhet kring frågor som rör förhållanden i samband med flyttningar över gränserna. Verksamheten är uppbyggd kring servicetelefoner i samtliga nordiska länder och en koordinator på sekretariatet i Köpenhamn.

Ett komplement till servicetelefonerna är den hemsida som finns under Nordiska Ministerrådets hemsida och den databas där de enskilda operatörerna kan besvara förfrågningar från medborgarna direkt på Internet. Det finns också en databas med det nordiska regelverket tillgängligt i Nordiska ministerrådssekretariatet. Denna bas skall även ge information till institutioner och myndigheter i de nordiska länderna om gällande regelverk.

Verksamheten går framför allt ut på att lotsa medborgarna till rätt instanser och få kontakt med rätt tjänsteman för att medborgaren skall kunna få sitt problem löst. En annan viktig uppgift är att analysera de problem som uppstår när en medborgare hamnar mellan två stolar och lyfta fram dessa problem till ansvarig myndighet.

Målet med verksamheten är att minska gränshinder i Norden.

PRIORITERINGER I 2003

Fokus under 2003 kommer att vara att

- utforma en förbättrad och mer användarvänlig hemsida som når ut till fler privatpersoner med nyttig information om hur du gör för att förbereda en flytt till ett annat nordiskt land

- hitta nya forum for att oppmarksamma politiskst intressanta problemstallningar
- forsoka oka kunskaperna om nordiskst samarbeste og nordiska samarbestsvtal hos ansvariga myndighetspersoner for att darigenom forbattra servicen for nordbor som ror sig mellan de nordiska landerna
- na ut till barn og unga med information om nordiskst samarbeste og darigenom lagga en grund for okade kunskaper om Norden hos personer bosatta i nagot av de nordiska landerna.

RESULTATER I 2003 Halla Norden har under 2003 kontaktats av 2015 fragestallare og Halla Nordens Internetportal www.hallonorden.org hade 58.046 besokare.

Fr.o.m. hosten 2003 har verksamheten forstarktst till en heltidstjanst i samtliga fem lander. Koordinatortjansten har blivst en permanent radgivartjanst pa Nordiska ministerradet og verksamheten har darav blivst en mer permanent verksamhet. Nya projektkontrakt og projektmandat for perioden 2004-2006 har utformats.

Fokus har varit:

1. Uppfoljning av problemfrager: det arbeetet har skett pa flera plan – direkt till AK, MR og arbeidsgrupper, via Poul Schluters arbeete og genom det nystartade granspolitiska sekretariatet.
2. Forbattrad synlighet av Halla Norden: fokus har varit pa att sprida information om Halla Norden till berorda anvandare og fragestallare. Utformning av ett helt nytt marknadstforingskonsept har igangsatts. Malgruppen ar alla privatpersoner som skall flytta, studera, arbeete eller liknande inom Norden.
3. Informationsspridning om de nordiska avtalen: arbeetet har skett baade via Halla Nordens Internetportal og via de informationsseminarier, som har arrangerats av Halla Norden nasjonellt.

5-1040-1 ÖVERSÄTTNING OCH TOLKNING					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.066.000	1.043.000	1.022.000	100 %	GENERALSEKR.

FORMÅL Midlene er beregnet for oversetting av Ministerradets dokumenter, hjemmesider, trykksaker ol. til finsk og islandsk samt for dekking av spesielle behov for tolking først og fremst i finsk. Midlene skal ikke brukes til lønnskostnader for de ordinære stillingene ved sekretariatet.

PRIORITERINGER I 2003 Midlene skal først og fremst brukes til tolke- og oversettelsesoppgaver som det ikke har vært mulig å budsjettere; dette gjelder spesielt utgifter til frilansoversettelse og -tolking i forbindelse med ministerrådsmøter og møter i embetsmannskomiteer, samt frilansoversettelse av sentrale dokumenter som f.eks. årsberetning, ministerrådsforslag ol.

RESULTATER I 2003 Midlene ble brukt til å finansiere finsk og islandsk tolking på ministerkonferanser samt på overlappende ministerrådsmøter og embetsmannskomiteer. Oversettelse og oppdatering av finsk og islandsk informasjonsmaterial, oversettelse av deler av årsberetningen samt en del ministerrådsforslag og strategidokumenter ble finansiert av budsjettposten. Oppdatering og vedlikehold av oversettelsesteknisk EDB-ustyr ble også finansiert av midlene.

5-1050-2 TJÄNSTEMANNSUTBYTE					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	1.883.000	2.042.000	2.091.000	88 %	GENERALSEKR.

FORMÅL Tjenestemandsudbyttet giver statsligt ansatte i Norden mulighed for at lære forvaltning at kende i et andet nordisk land. Den årlige bevilling fordeles mellem landene af en gruppe bestående af kontaktpersoner fra hvert land plus Færøerne og Grønland. Udbyttestipendierne fordeles, udbetales og rapporteres nationalt. Information om resultatet af nogle af stipendieudvekslingerne lægges på ministerrådets hjemmeside.

PRIORITERING I 2003 På baggrund af en gennemgang af de problemer, som ligger til grund for en ujævn spredning af stipendieophold i de forskellige nordiske lande foretages ændringer i ordningen. Mulighederne for samordning af bevillingskriterierne i de enkelte lande gennemgås.

Frivilligsektorudveksling har stort set ikke på trods af en særlig informationsindsats været anvendt i den periode på tre år, hvor ordningen har eksisteret. På den baggrund udgår frivilligsektorudbytte af denne ordning. Der vises i stedet til blandt andet budgetpost 4-0450-2 Støtte til frivilligsektoren og Stipendieordningen for Baltikum og Rusland (budgetpost 2-0820-1) hvor der er øremærket en ramme til netværk inden frivilligsektoren. Endvidere er der inden voksenoplysningsområdet (budgetpost 1-2522-1 Støtteordningen for nordisk folkeoplysning og voksenopplæring) midler for frivilligsektoren.

Det utarbejdes kønningsfordelt statistikk for tjenstemannsutvekslingen vedrørende 2002.

RESULTATER I 2003 Danmark gav 17 stipendier, Finland gav 15 stipendier, Färöarna gav 8 stipendier, Grønland gav 3 stipendium, Island gav 9 stipendier, Norge gav 30 stipendier och Sverige gav 10 stipendier. I blev uddelt 89 stipendier, hvoraf 47 gik til kvinder og 42 til mænd.

5-8030-1 PUBLIKATIONSVERKSAMHET					
VALUTA	BUDSJETT 03	BUDSJETT 02	BUDSJETT 01	DISP01/BUD.01	BUD.DISP.AV
DKK	495.000	484.000	1.364.000	100 %	GENERALSEKR.

FORMÅL Syftet med Publikationsenheten (PUB) är att genom publicering av publikationer och andra trycksaker via olika medier, sprida information om det nordiska samarbetet inom alla områden. PUB skall också samarbeta med Nordiska rådet och särskilt med dem som producerar olika typer av publikationer.

PRIORITERING I 2003

- 1) Att inleda en ett-årig provperiod med möjlighet att publicera en rapport både som papperspublikation och nätpublikation om så önskas.
- 2) Att i slutet av året utvärdera vad det inneburit för tillgängligheten av våra rapporter och för PUB:s ekonomi att ha denna typ av parallellpublicering.
- 3) Att genomgå lagret för att eventuellt kunna gallra samt göra prov med överföring av gamla publikationer till elektronisk form. Allt i syfte att minska kostnaderna för publikationslagret.

Fr.o.m 1 mars 1999 har ministerrådet och nordiska rådet en gemensam informationsavdelning. Publikationsenheten ingår i denna. Budgetmedlen är ministerrådets nettotillskott till verksamheten.

Budsjettreduksjonen er midlertidig, og er tilpasset virksomhetens behov for nettotilskudd i 2002. Det vil i løpet av 2002 bli gjennomført en utredning om publikasjonsvirksomheten.

**RESULTATER I
2003**

- I løbet af 2003 udgav PUB 139 rapporter fordelt på 16 i Nord-serien, 63 i serien TemaNord og 60 i serien ANP.
- Antallet af elektronisk tilgængelige publikationer (udgivet gennem PUB) er i 2003 øget med 109 styk - fra 70 til 179. De elektroniske versioner består både af udgivelser fra tidligere år og for 2003.
- Markedsføringsindsatsen blev for udvalgte publikationer (især fra Nord-serien) øget bl.a. gennem annoncering i egne publikationer, pressemøder, udarbejdelse af nyheder, udlægning af billeder på hjemmesiden etc.
- Publikationsenheden deltog med en udstilling på bogmessen i Goteborg og hvor der bl.a. blev afholdt et pressemøde hvor bogen Våld, populism och extremism blev offentliggjort.

Nordisk Ministerråd

Oversigt over udvalgte rapporter

Før 2003

- Budgetanalyse 2000. Det nordiske Budget. Generalsekretær Søren Christensen, 15. maj 2000
- Närmere Norden – Förslag til reviderad nordisk närområdesstrategi, august 2000. Rapport afgivet af en fællesnordisk arbejdsgruppe nedsat af samarbejdsministrene
- Norden 2000 – Öppet för världens vindar. Rapport fra det af Nordisk Ministerråd nedsatte ”Vismandspanel”, oktober 2000
- Ny Nordisk Dagsorden – opfølgning af vismandsrapporten, Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd, september 2001
- Nordisk Åresdovisning 2001. Nordiska Rådet – Nordisk Ministerrådet, ANP 2002:741
- Nordisk Ministerråds Europa-aktiviteter 2001, Slutrapport 2001, TemaNord 2002:539
- Norbornas rättigheter – Slutrapport, april 2002. Rapport av utredningsmannen ambassadör Ole Norrback, utarbetad på uppdrag av Nordiska Ministerrådet (Samarbetsministrarna)
- Nordiska Samarbetsorgan 2002, Nordisk Ministerråd maj 2002
- Rammeprogram 2003 – 2005 for samarbeid med Nærområderne, oktober 2002
- Nordisk samarbejde – beretning om Nordisk Ministerråds virksomhed 2002, oktober 2002
- Norden – en samarbejdende region, december 2002

2003-2004

- Submission of the Nordic Council of Ministers in preparation for the new Northern Dimension Action Plan 2004-2006, marts 2003. Bidrag fra Nordisk Ministerråd til EU-kommissionens udformning af forslag til EU's Nordlige Dimension
- Vest-Norden i det nordiske samarbejde, maj 2003. Redegørelse afgivet af en fællesnordisk arbejdsgruppe nedsat af samarbejdsministrene.
- West Norden And Its Neighbours, NORDREGIO by Tomas Hanell & Sara Ringö; commissioned by the Nordic Council of Ministers' working group concerning West Norden within the framework of Nordic cooperation. May 2003
- Det internationale Norden – Nordisk samarbejde i europæisk ramme, tiltrådt af Samarbejdsministrene 5. september 2003 som retningslinjer for Nordisk Ministerråds fremtidige arbejde med omverdenen. Vejledende for den successive udvikling af Nordisk Ministerråds virksomhed.

- NORIA – White Paper on Nordic Research and Innovation, by rector Gunnar Björkstrand, Åbo Academy University, oktober 2003
- Planer og budget 2004 for Nordisk Ministerråd, december 2003
- Small but smart? Assessment of the Nordic Council of Ministers' policies for the Adjacent Areas, by Dr. Hanna Ojanen, Finnish Institute of International Affairs, 8 May 2004
- Nord Forsk - organ for nordisk forskningssamordning, tiltrådt af Samarbejdsministrene 16. august 2004 om oprettelse af et centralt organ med ansvar for nordisk samarbejde indenfor forskning og innovation.
- Nordisk Ministerråds hjemmeside www.norden.org